

T.C.
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ T-
3031 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR
(MESTAP TASNİFİ - METİN)

Dicle Gizem Koyuncu

Zonguldak 2018

T.C.
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ T-
3031 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR
(MESTAP TASNİFİ - METİN)**

Hazırlayan
Dicle Gizem Koyuncu

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Ozan Yılmaz

Zonguldak 2018

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığını taahhüt ederim.

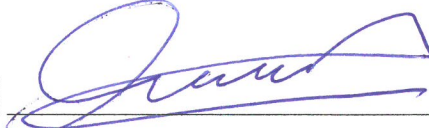
... / ... / 2018

Dicle Gizem KOYUNCU

T.C.
BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında 135282110002 numaralı Dicle Gizem KOYUNCU' nun hazırladığı **İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T-3031 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-İ Eş'âr (Mestap Tasnifi - Metin)** konulu DOKTORA/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 02/03/2018 Cuma günü saat 10:00'da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OYBİRLİĞİYLE/OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

Başkan _____

Doç. Dr. Ozan YILMAZ (Danışman)

Üye _____

Yrd. Doç. Dr. Gül Banu DUMAN

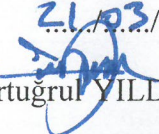
Üye _____

Yrd. Doç. Dr. Muhittin TURAN

Üye _____

Üye _____

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

21.03/2018.

Doç. Dr. Ertuğrul YILDIRIM

ÖZET

Kurum : BEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Tez Başlığı : İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T-3031 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr (MESTAP Tasnifi - Metin)
Tez Yazarı : Dicle Gizem Koyuncu
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Ozan Yılmaz
Tez Türü, Yılı : Yüksek Lisans Tezi, 2018
Sayfa Adedi : 384

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'ne T-3031 numarada kayıtlı mecmuanın çeviri yazıya aktarılması ve mecmuada bulunan şiirlerin şablonlarının oluşturulması şeklindedir. Yapılan çalışmada ilk olarak çeviri yazıya aktarılan metne yer verilmiştir. Mecmuada bulunan şiirler, şairlerinin divanlarıyla karşılaştırılmış, bulunan farklılıklar belirtilmiştir. Bu karşılaştırma ile bazı şairlerin bilinmeyen şiirlerine de rastlanmıştır. MESTAP kapsamında yapılan şablonlarda ise 15. yüzyıl sonlarında dünyaya gelip 16. yüzyılda yaşayan 8 farklı şairin şiirleri bulunmaktadır. Bu şiirlerin kime ait olduğu, nazım birimleri, beyit sayıları, matla ve makta beyitleri ile vezinleri de tablolar halinde gösterilmiştir. Çalışmanın sonunda sonuç bölümü, kaynakça, asıl nüsha ve özgeçmişe yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Şiir, MESTAP, Çeviri Yazılı Metin.

ABSTRACT

Institution : BEÜ Social Sciences Institute, Department of Turkish Literature

Title : Examination of Journal registered to the Istanbul University Rare Books Library with number T-3031

Author : Dicle Gizem Koyuncu

Adviser : Assoc. Prof. Dr.Ozan Yilmaz

Type of Thesis, year : Master's Thesis , 2018

Total Number of Pages : 384

This work, which is prepared as a graduate thesis, is the transcription of the journal registered to the Istanbul University Rare Books Library with the number T-3031 and the formation of the templates of the poems in the journal. In the study, transcriptional text study was given firstly. The poems found in journal were compared to the divans of the poets and the differences were indicated. With this comparison, unknown poems of some poets are encountered. In the templates made within the scope of Systematic Classification of Journals (MESTAP), there are 8 different poetry poems that came to the world in the late 15th century and lived in the 16th century. To whom these poems belong, verse units, couplet numbers, first and last couplets and prosodies are shown in tabular form. At the end of the study, the conclusion section, bibliography, original copy and personal background were included.

Keywords: Journal, Poem, Systematic Classification of Journals (MESTAP), transcribed text.

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tezi olarak seçilen İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T-3031 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr, adından da anlaşılacağı üzere bir şiir mecmuasıdır. Bu mecmuada 15.-16.yy arasında yaşamış sekiz farklı şaire ait 377 şiir üzerinde durulmuştur.

Yapılan çalışmada mecmua tanıtıldıktan sonra mecmuanın bütünü hakkında bir inceleme yapılmış ve mecmuanın tamamının çeviri yazılı metni verilmiştir. Mecmuadaki şiirler, şairlerinin yayımlanmış divanları varsa buradaki şiirlerle karşılaştırılarak okunmuş ve aradaki farklar dipnotta gösterilmiştir. Mecmuayı incelerken metindeki şairleri ve şiirlerini gösteren bir tablo hazırlanmış ve çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu çalışma vesilesiyle bir yüksek lisans öğrencisinden öğrenmesi beklenen bazı pratiklerin kazanıldığı düşünülmektedir. Bunlar: Şiirleri vezne göre okumak, veznin aksadığı yerlerde vezni bozan unsurlar üzerinde düşünmek ve bu bozukluğu giderecek teknik bilgileri devreye sokmak, okunan şiirleri divanlarla karşılaştırma becerisi göstermek, Arap alfabesiyle yazılmış el yazısı bir metni daha profesyonel bir donanımla okumak, varak numaralarını verebilmek, okunan ve divanlarla karşılaştırılan şiirleri belli bir düzen içerisinde tablolar ile ifade edebilmek gibi beceriler şeklinde sıralanabilir.

Eski harflerle yazılmış el yazması bir metni okumak ve incelemek şüphesiz ki kolay bir iş değildir. Bu bağlamda karşılaşılan müşkülleri çözerek bana yardımcı olan, engin bilgi ve birikimiyle bilimsel ufkumu genişleten danışman hocam Doç. Dr. Ozan YILMAZ' a teşekkür borçluyum. Ayrıca beni akademik çalışma yapmam hususunda lisans düzeyindeyken ikna eden değerli hocam Prof. Dr. Vahit TÜRK' e de müteşekkirim. Akademik bir çalışmanın verdiği stres malumunuzdur. Bu süreçte her daim benim yanımda olan sevgili eşime de ayrıca teşekkür etmeyi bir görev bilirim.

MESTAP kapsamında hazırlanmış bu çalışmanın bundan sonra yapılacak olan incelemelere katkı sağlamasını umuyorum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
GRAFİKLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1
1. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031)	4
2. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031)'A AİT MESTAP TABLOLARI.....	10
3. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031) METİN	60
SONUÇ.....	300
KAYNAKÇA	301
EKLER.....	304
Ek 1: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031) TIPKIBASIM	304
ÖZGEÇMİŞ.....	384

TABLULAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1.1: MESTAP Manzum Bölümler Tablosu	10
Tablo 1.2: Çeviri Yazı Alfabesi	59

GRAFİKLER LİSTESİ

Sayfa

Grafik 1.1: Mecmuadaki Şair ve Şiir Sayıları..... 4

KISALTMALAR LİSTESİ

- a.g.e. : Adı geçen eser
B : Başlık
D. : Divan
G : Gazel
s. : Sayfa
TDK : Türk Dil Kurumu
Vr. : Varak

GİRİŞ

1. Mecmualar Hakkında

Mecmua, "toplama, bir araya getirme" anlamlarına gelen Arapça "cem" köküne dayanır. Bir edebiyat terimi olarak ise, "farklı kişilere ait metin veya metin parçalarının bir araya getirildiği eserler" olarak tarif edilir. (Uzun, 2003:265). Mecmua, günümüzde sık kullanılan bir kelime olmayıp "dergi" adını almıştır.

"Mecmua başlangıçta, birçok bakımdan benzediği cönk gibi âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır." (Gıynaş, 2011: 246).

"Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra genellikle kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır." (Uzun, 2003:265).

Mecmualar, isimleri gibi tür bakımından da çeşitlilik gösteren edebi eserler arasında anılır. Ortaya konulan araştırmalar pek çok farklı muhtevaya sahip mecmua çeşidini arz eder. "Örneğin, şiir mecmuaları (mecmû'a-i eş'âr), risale mecmuaları (mecmû'atü'r-resâ'il), hadis mecmuaları (mecmû'atü'l-ehâdis), fetva mecmuaları (mecmû'a-i fetâvâ), dua mecmuaları (mecmû'a-i ed'iyeye), tarih manzumelerini içeren mecmualar (mecmû'a-i tevârih), fevâid mecmuaları (mecmû'a-i fevâ'id), hutbe mecmuaları (mecmû'atü'l-huteb), tıpla ilgili mecmualar (mecmû'a-i tıbb, mecmû'a-i mücerrebât, mecmû'a-i mu'âlece), gizli ilimlerden bahseden mecmualar (mecmû'atü'l-havâss, mecmû'a-i cifr ve reml, mecmû'a-i ilm-i nücûm, mecmû'a-i tılsımât, mecmû'a-i melâhîm, mecmû'a-i vefk), letaif mecmuaları (mecmû'atü'l-letâ'if), zikir ve evrâd mecmuaları (mecmû'a-i zikr ü evrâd), hikâye mecmuaları (mecmû'a-i hikâyât), münşe'ât mecmuaları (mecmû'a-i münşe'ât), müzikle ilgili mecmualar (mecmû'a-i beste ve semâ'î, mecmû'a-i mûsikî, mecmû'a-i ilâhiyyât, mecmû'a-i sâz u söz), mektup mecmuaları (mecmû'a-i mekâtib), müsvedde mecmuaları (mecmû'a-i müsevvedât), ilâm mecmuaları (mecmû'a-i sukûk), söz, deyiş mecmuaları (mecmû'a-i makâlât), hadis ve tefsir benzeri kaynaklardan edinilen dinî bilgilerin yer aldığı mecmualar (mecmû'a-i menkûlât) bunların başında gelir." (Gıynaş, 2011:246-247)

Bunlar arasında divan şiirine ait türler ve nazım şekillerine ait manzumelerin bir araya geldiği mecmuaların sayısı da azımsanmayacak kadar çoktur. Kaside mecmuaları

(mecmû'atü'l-kasâ'id), naat mecmuaları (mecmû'atü'n-nu'ût), gazel mecmuaları (mecmû'a-i gazeliyât), nazire mecmuaları (mecmû'atü'n-nezâ'ir), rubai mecmuaları (mecmû'a-i rubâ'iyât), terkîb-i bend mecmuaları (mecmû'a-i terkîb-i bend), tercî-i bend mecmuaları (mecmû'a-i tercî-i bend), sadece müstakil beyitler bulunan mecmualar (mecmû'a-i ebyât), birden çok şairin divanlarını barındıran mecmualar (mecmû'atü'd-devâvîn) gibi örnekler sıralamak mümkündür.

2. Şiir Mecmualarının Klâsik Türk Edebiyatı Açısından Önemi

Klâsik Türk şiirinde, çeşitli şiirleri ve nazireleri bir araya toplayan, antoloji özelliği gösteren mecmuaların varlığından bahsettiğimiz gibi bu mecmualar, şairlerin bakış açılarını, sanat anlayışlarını, devrin estetik eğilimlerini ortaya koyma açısından oldukça önemlidir. Aynı zamanda şiir mecmuaları, divanları olmayan veya kaybolan şairlerin şiirlerini de bulmak ve okumak adına edebiyat tarihimiz açısından mühim kaynaklar arasında yer alır.

Türk edebiyatı için mecmuaların önemini ilk vurgulayanlardan olan Ali Cânib Yöntem, "tezkirelerde yer alan bir şair hakkındaki abartılı övgülerin bizi yanıltacağını, o şair hakkında doğru fikir edinebilmek için onun devrinde kaleme alınmış mecmuaların incelenmesi gerektiğini" söyler. (Gıynaş, 2011:246-247).

Şiir Mecmuaları, tek bir edebiyat türünden örnekler taşımaz; Divân edebiyatından tutup Halk edebiyatına kadar çeşitlilik gösterebilirler. Mecmualar, yalnızca edebiyat alanında değil, tarih, tasavvuf, musiki gibi alanlara da ışık tutmuşlardır. Hayatımızın her alanında varlığından yararlanabileceğimiz ve klâsik Türk edebiyatı alanına yaptığı katkılar düşünüldüğünde mecmualar için şunları söyleyebiliriz:

1. Birincil kaynaklarda anılmayan veya göz ardı edilen şairlerin şiirleri, mecmualarda ortaya çıkabilmektedir.

2. Varlığı bilindiği halde kendilerine ulaşamayan eserlere mecmualar vasıtasıyla ulaşmak mümkün olabilmektedir.

3. Şairlerin divanlarındaki şiirler, mecmualarda farklı versiyonlarıyla karşımıza çıkabilmektedirler.

4. "Bozuk veya eksik kelime yahut vezinli metinlerin tamir edilmesinde Şir mecmuaları yardımcı olmaktadır." (Yılmaz, 2008:255-280).

5. "Şairlerin hayatıyla ilgili olup mevcut kaynaklarda olmayan detay bilgiler zaman zaman mecmulardan elde edilebilir. Şairlerin isim, unvan ve lâkapları, aileleri, meslekleri, ait oldukları zümreler vb. biyografik değeri yüksek olan önemli bilgilere katkıda bulunur." (Gürbüz, 2012:151-155).

6. Mecmualar, bir kısmı kendisi de Şair olan Şir severlerce düzenlendiği için derleyenin Şir zevki üzerinden dönemin Şir estetiği ile ilgili bilgilere ulaşmak mümkündür.

7. Nazire türündeki Şiirler göz önünde bulundurulduğunda Şairler arasındaki etkileşimi görmek mümkündür.

8. Mecmuaların içinde olup Şairlerin divanlarında olmayan Şiirlere de rastlayabilmek mümkündür.

Mecmuaların henüz aralanmaya başlayan perdeler oldukları düşünülürse ileriki zamanlarda yapılacak çalışmalarla perdeler daha çok açılacak ve bu gibi eserlerden şekil, konu ve diğer alanlara sağladığı faydalar göz önünde bulundurularak daha çok bilgi elde edilecektir.

1. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031)

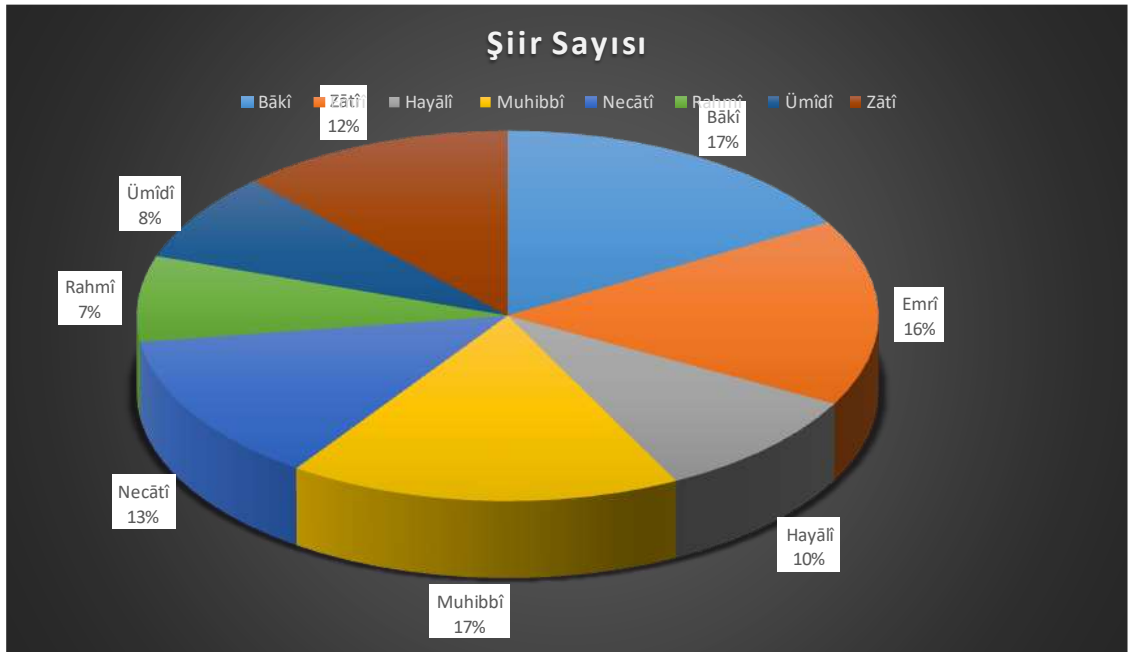
İncelenen T 3031 Numaralı Mecmua Hakkında :

80 varaklık bir mecmuadır. Talik hattıyla yazılmıştır. Klasik Türk şiirinden örnekler ihtiva eden bu mecmuada XVI. yüzyıl ağırlıklı şiirlere yer verilmiştir. Muhibbî, Bâkî ve Emrî'nin şiirleri çoğunluktadır. Şiirlerin muhtevasını beşerî aşk oluşturur. Mecmuada gazel nazım şekliyle yazılan şiirler bulunur. Şiirler arası geçiş yapılırken "Vehehû Eyzân" ve kafiye yapıyı oluşturan seslerden oluşan ayrımlar ile şairlerin isminden oluşan başlıklar kullanılmıştır. Mecmua sondan eksiktir. Mecmuada geçen Ketebe-i el-fakîr Kâsım tamlamasından anlaşılacağı üzere derleyen kişinin adı Kâsım'dır fakat hayatı ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Mecmuanın istinsah tarihi ise bilinmemektedir.

Mecmuadaki Şair ve Şiir Sayıları:

Bâkî (63), Emrî (62), Hayâlî (37), Muhibbî (64), Necâtî (49), Rahmî (28), Ümîdî (29), Zâtî (45).

Grafik 1.1: Mecmuadaki Şair ve Şiir Sayıları

Mecmuada Yer Alan Şairler Hakkında:

Bâkî (Ö. 1665-66)

"Eşiğine kadar geldiği halde bir türlü erişemediği şeyhülislâmlık bir tarafa bırakılırsa, daha gençlik çağından itibaren gittikçe artan bir takdir görerek yüksek mevkilere ve devamlı bir şöhrete ulaşan Bâkî, dünya nimetlerinin zevkini çıkarmasını bilen, talihin birçok lutfunu elde etmiş bir şairdir. Kanûnî'nin saltanatı sırasında çağının en büyük şairi sayılarak kendisine lâyük görülen "Sultânü's-şuarâ" unvanını asırlar boyunca korumuştur. Bâkî gazellerinde hayatın zevklerini terennüm etmiş, insanın fâni ömrünü elinden geldiğince aşk, içki ve eğlence meclislerindeki zevklerle gününü gün edip değerlendirmesini benimseyen bir felsefeye tercüman olmuştur. Bâkî'nin şiirlerinde tabiat ve İstanbul'dan çizgiler sık sık akis bulmuştur. Onun manzumelerinde devrinin zengin hayatı ve haşmeti kolaylıkla hissedilir." (TDVİA, t.y:539).

Eserleri: 1. Divan. 2. Fezâilü'l-cihâd. 3. Meâlimü'l-yakın fî sîreti seyyidi'l-mürselîn. 4. Fezâil-i Mekke.

Emrî (Ö. 1575)

XVI. asır şairlerinden olan Emrî'nin asıl adı Emrullah'tır. Tezkirelerde genellikle Emrullah Çelebi olarak geçen Emrî'nin Edirneli olduğu hususu kaynaklarda kaydedilmekle beraber doğum tarihi meçhuldür. Devrinde kaleme alınan şiir mecmualarında Sultânü's-Şuarâ, Emirü's-Şuarâ, Emlahu's-Şuarâ olarak adlandırılan ve şiirlerine oldukça fazla yer verilen Emrî, gerek muasırlarının gerekse sonraki devirlerde yetişen şahsiyetlerin takdirini kazanmış bir şairdir. Devrinde düzenlenen şiir mecmualarında onun şiirlerine geniş olarak yer verilmesi, devrin şairlerince takdir edilmesi, "şiirlerine nazire yazılması onun kendi asrında ne kadar şöhret kazandığını açıkça gösterir." (Saraç, 2004:323). Emrî, Divan şiirinde muammaları ve tarih düşürmedeki üstünlüğü ile bilinir.

Emrî'nin elimizde bulunan eseri Divanı ve muammalarıdır.

Hayâlî (Ö. 1556-57)

Asıl adı Mehmed, lakabı Bekâr Memî'dir. Yetişme çağında iyi bir eğitim almayan şair, o sıralarda Yenice'de bulunan Kalenderî şeyhi Baba Ali ve müridlerine kapılarak onların arasına katıldı. Onlarla beraber seyahat ederek birkaç defa İstanbul'a gidip geldi.

İstanbul, Hayâlî'nin hayatında yeni bir dönem başlattı. Bir yandan kendini yetiştirirken diğer yandan söylediği güzel şiirler onun adını etrafa yaymaktaydı. Canlı ve kuvvetli bir üslûpla yazılmış kasideleri olan Hayâlî'yi asıl ünlü yapan gazelleridir. Gazellerinde Rumeli şairlerinde görülen samimiyet, ilham kudreti, gurur ve istiğnâ, mahallîleşme gibi özellikler dikkati çeker. "Kanûnî'nin Bağdat'ı fethinde Fuzûlî ile görüşen ve ondan bir Leylâ ve Mecnûn mesnevisi yazmasını isteyen Anadolu şairleri arasında Hayâlî de bulunmaktadır." (TDVİA, t.y:5). Kullandığı atasözü, deyim ve halk tabirleriyle şehrî Türkçesini kullanma yolunda Necâtî Bey'in takipçisi olmuştur.

Elimizde bulunan tek eseri Divân'dır.

Muhibbî (Ö. 1566)

"Osmanlı padişahlarının çoğu gibi şair olan Kanûnî Sultan Süleyman "Muhibbî"den başka "Muhib" ve "Mefûnî" mahlaslarını da kullanmıştır. Kaynaklar onun şiirden iyi anladığı, âlim ve şairlere itibar gösterdiği ve onları himaye ettiği hususunda birleşir. Selânikî'nin naklettiğine göre Bâkî gibi büyük bir şairi bulup onu yakınları arasına almayı en önemli işlerden biri saymıştır. 3000 civarındaki şiiriyle padişahlardan en çok şiir yazarlar arasında yer alır. Yazdığı aşk, kahramanlık ve düşünce şiirleriyle büyük bir divan meydana getirmiştir. "Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi / Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi" beytinde olduğu gibi dillerden düşmeyen ve atasözü niteliği kazanan hikemî beyitler de söylemiştir. Muhibbî'nin Farsça ve Türkçe divanlarındaki şiirleri muhteva ve üslûp bakımından öncelikle hükümdarlığını, sultan şahsiyetini yansıtmaya yanında hamâsî yönü de olan manzumelerdir. Divan şiirinin dili özellikle onun çağında tasavvufî değerlerin ifadesine imkân verdiği halde Muhibbî'de böyle bir derinlik ve zenginlik bulunmaz." (Emecan, t.y:74).

Eserleri: Türkçe Divan, Farsça Divan.

Necâtî (Ö. 1509)

Gerçek adı İsbâ olan Necâtî'nin Edirne'de (1444-1446) doğduğu tahmin edilmektedir. Şiir ve nesir yazmaya yöneldiği gençlik yıllarında Edirne'den ayrılıp Kastamonu'ya gitti. "Necâtî" mahlasıyla yazdığı şiirleriyle adını duyurmaya başardı. " "Döne döne" redifli gazelinin Bursa'da şair Ahmed Paşa'ya ulaşması ve beğenilmesi bu döneme rastlar." (TDVİA, t.y:478.) Şiirleriyle Fâtih Sultan Mehmet'in beğenisini kazanınca İstanbul'a gider ve divan kâtipliği görevi verilir. " Necâtî'nin dili bilhassa gazellerinde oldukça sade, üslûbu güçlü ve etkileyicidir. Kendine has zengin hayallerle süslü şiirlerinde önemli ölçüde mahallî renk ve özellik görülür. Bu mahallîlik sadece kullandığı dilde değil benzetmelerinde, tabiat ve av sahnelerine ait son derece canlı tasvirlerinde de güçlü bir şekilde hissedilir." (TDVİA, t.y:478.) Kelime hazinesindeki zenginlik, kullandığı benzetmeler, ifadesindeki rahatlık, rindâne edası, kullandığı atasözü ve deyimler, kafiye ve rediflerini çoğunlukla Türkçe kelimelerden seçmesi, daha XV. yüzyılda konuşma diliyle şiir yazmada başarı göstermesi, Türkçe'yi büyük bir ustalıkla aruz ölçüsüne uygulayabilmesi onun ne denli büyük bir şair olduğunun kanıtıdır.

Necâtî Bey'in günümüze ulaşan tek eseri divanıdır.

Rahmî (Ö. 1536)

Rahmî, Rahmî Çelebi, Bursalı Rahmî gibi şekillerde anılan şairin asıl adı Pîr Muhammed'dir. Kanûnî Sultan Süleyman'ın şehzadelerinin 936 (1529-30) yılındaki sünnet düğününde padişaha şiirlerini sunmuş ve Kanûnî'nin gazellerine tahmîsler yazmıştır. Kasidelerinde görev alma isteğini sürekli tekrarlamasına rağmen bir karşılık bulamadığı gibi Defterdar İskender Çelebi ile Sadrazam İbrâhim Paşa'nın ölümleriyle himayesiz kalmıştır. "Rahmî'ye köylüler kadar bile değer verilmediğini söyleyen Mustafa Âlî, onun Şehzade Selim'e yazdığı "tîr" redifli kaside ile hayatının sonlarına doğru müderrisliğe tayin edildiğini belirtir. Tezkirelerde genç yaşta şiir yeteneğiyle tanındığı ve şiirleri rağbet gördüğü belirtilerek nakış sanatındaki mahareti övülmüştür." (Tığlı, t.y:422).

Eserleri: 1. Divan. 2. Gül-i Sad-berg. 3. Şâh u Gedâ. 4. Yenişehir Şehr-engizi.

Ümîdî (Ö. 1571)

XVI. yüzyıl şairlerinden olan Ümîdî, İstanbul'da doğmuştur. Doğum yılı ile ilgili olarak kaynaklarda herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Asıl adı Ahmet'tir. "Ümîdî Ahmet, Bostan Efendi ve Kadızadeden ders almış ilme meraklı, söz söyleme ve yeni manalar bulmada mahir, çağdaşlarından üstün, sözlerinin latif ve akıcı olması yönleriyle övülmektedir." (Buyruk, 2009:6).

Bilinen tek eseri divanıdır.

Zâtî (Ö. 1546)

Balıkesir'de doğdu. Balıkesir'de baba mesleğini sürdürüp çizmecilikle uğraşırken şiir yazdığı, ayrıca coşkun ruhu, rind ve kalender meşrebiyle meşk meclislerinde yer aldığı bilinmektedir. Kulakları iyi duymayan Zâtî bu yüzden şiir konusunda fazla bir bilgiye sahip olmadığından remilcilik öğrendi. Manisa, Bursa, İznik ve Edirne'de bulundu; kırk yaşlarında İstanbul'a yerleşti. II. Bayezid'e sunduğu kasidelerle dikkat çekti. Şiirlerinde sade bir dil kullanan Zâtî'nin eserlerinde atasözleri, deyim ve tabirlere sıkça yer verme alışkanlığı bu kalıplaşmış ifadeler sebebiyle imâle ve zihaf kusuruna düşmesine yol açmıştır. Bu arada yaşadığı sosyal ortamı da şiirlerine yansıtmayı başarmıştır. "Gazellerinin konusu gündelik hayattaki tiplerden devrin âdet, inanış ve davranış biçimlerine kadar oldukça geniş bir alanı kapsamaktadır. Kasideleri gazellerinin aksine ağır bir dille yazılmıştır." (TDVİA, t.y:151).

Eserleri: 1. Divan. 2. Şem' ü Pervâne. 3. Letâif. 4. Edirne Şehrengizi.

Metnin Hazırlanmasında İzlenen Yöntem:

Metni çeviri yazıya aktarırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmiştir:

1. Varak numaraları, varağın başladığı ilk dizinin sağ altında köşeli parantez içinde gösterilmiştir. ([2b] vb.).

2. Şiir ve beyit numaraları Latin rakamlarıyla gösterilmiştir.

3. Mecmuadaki kelimelerin kullanımı baz alınmakla beraber, divanlarla yapılan karşılaştırmalar sonucu daha doğru olduğu düşünölen kelime ve ibarelere metinde yer verilmiştir.

4. Divanla karşılaştırılan şiirlerde divanda olup mecmuada bulunmayan beyit veya gazeller dipnotlarda belirtilmiştir.

5. Divandaki ve mecmuadaki beyit sıralaması farklı olan gazeller, dipnotta farklılıklar gösterilerek belirtilmiştir.

6. Okunamayan veya sonradan eklenen kelimeler “[ ]” köşeli parantez ile gösterilmiştir.

7. Vezni uydurmak ya da divandaki doğru okunuşu sağlamak için metin üzerinde yapılan uygulamalar dipnotlarda gösterilmiştir.

8. Veznin gazellere uygun olmadığı beyitler için dipnot kısmına “Bu beyit vezne uygun değildir.” ibaresi kullanılmıştır.

9. Beyitlerde geçen “aşk” kelimesi bugünkü okunuşuyla verilmiştir.

10. Metinde büyük harf kullanılmış ancak özel isimlere gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmamıştır.

11. Farsça tamlamalarda ses uyumu dikkate alınmış ve “-ı/-i/-yı/-yi” yazılmıştır.

12. “hep” kelimesinde ve fiil sonuna gelen “-ip/-up” zarf-fiil eklerinde “b” harfi daima “p” şeklinde okunmuştur.

13. “diyü, gice, yir” gibi kelimelerde “i” sesi korunmuş ve daima bu şekilde yazılmıştır.

14. Gazelerde geçen ayet ya da hadisler orijinaline sadık kalarak okunmuş ve italik yazı karakteri ile belirtilmiştir.

15. Öğrenilen geçmiş zaman eki olan “-mış/-miş/-muş/müş” ekleri 16. yüzyıl özellikleri göz önünde bulundurularak daima “-miş / -miş” şekli ile okunmuştur.

2. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031)'A AİT MESTAP TABLOLARI

Tablo 1.1: MESTAP Manzum Bölümler Tablosu

Yer Nu.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Ktp. Nu. T 3031, Mecmû'a-i Eş'âr							
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / Nazım türü	Nazım türü	Veze	Açıklamalar
1b	Muhibbî	‘Ayn-ı ‘âlem nûr-ı vechiñden olupdur pür-ziyâ Yoluña olsa n'ola dünyâ vü mâfihâ fedâ	Haqq müyesser eyleyüp varsa Muhibbî küyüña Hâk-i pâk-i ravzañı çeşmine eyler tütüiyâ	Gazel / 5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	Ėazeliyyât
1b	Muhibbî	Yâ şahibe'd-đuħâ' ve yâ vâliyed-düçâ Bulur hüdâyı kim ki ide saña ilticâ	Dâyim Muhibbî senden umar fetħ u nuşreti Budur murâdı eyleye yoluñda hoş Ėazâ	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fâ 'ilâtü/mefâ 'ilü/fâ 'ilün	
2a	Muhibbî	Sinem nişân eyledüm ey kaşı yâ sana Bu nev' ile ola kim olam âşinâ sana	Çünkü Muhibbî küy-ı muħabbet Ėedâsısın Deħr içre tañ mı ger diseler pâdişâ sana	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fâ 'ilâtü/mefâ 'ilü/fâ 'ilün	
2a	Muhibbî	La' l-i lebüñe ger dir isem n'ola Mesihâ Kim Ėamzeleriñ küştesini ol ider ihyâ	‘Aks-i lebüñi Ėördi Muhibbî yaşı içre Şandı ki şafağdur meh-i nev eyledi peydâ	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/mefâ 'ilü/mefâ 'ilü/fâ 'ilün	
2a-2b	Muhibbî	Ol perî-peyker melek kim beñzemez insân aña Şad-hezârân dil fedâ olsun hezârân cân aña	Bir devâsuz derde düşdi bu Muhibbî Ėaste-dil Ey şabîb cân meğer-i la' liñ ola dermân aña	Gazel / 5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	

2b	Muhibbî	Nâle kılsam ben bu ne feryâddur dirler bana Sen leb-i Şîrîn için Ferhâddur dirler bana	Ger lisân-ı gaybdan gelse Muhibbîden gâzel Rûh-ı Hâfızdan bir istimdâddur dirler bana	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
2b	Muhibbî	Ĥamdü'li-lâh devlet-i 'aşkuñ müyesserdür bana Elde tutduğum lebüñ yâdına sâğardur bana	Ben gedâ-yı kûy-ı 'aşk oldum gerekmez tâc u taht Ey Muhibbî dimesün hic kimse serverdür bana	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
3a	Muhibbî	Fikr-i lebüñ ki eyledi gönüm evin Ĥarâb Başdan çıkar[dı] her kim ola müdmîn-i şarâb	Oldı Muhibbî derdüñ ile katı mübtelâ Ey dil tabîbi aña meded eyle vir cevâb	Gazel /6 Beyit		mef'ülü/fâ'îlâtü/mefâ'îlü/fâ'îlün	
3a	Muhibbî	Ĥıl dilâ câm-ı hoş-güvarı taleb Çemen ü âb u gül' izârı taleb	Ĥande gitse Muhibbî dost hemîn Send daĤı eyle ol diyârı taleb	Gazel /5 Beyit		fâ'îlâtün/mefâ'îlün/fe'îlün	
3a-3b	Muhibbî	ÇarĤ-ı gerdündür iden gözüm irip Göreyim döne döne ola Ĥarâb	Hoş geçür 'ömri Muhibbî câm ile İtmeden dest-i ecel cismiñ türâb	Gazel /5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
3b	Muhibbî	Ey şâh-ı Ĥüsn kullaruña gel 'adâlet it Ya'ni vefâ vü mihriñi göster Ĥimâyet it	'Aşk ile şâyî' olmaĤ ister iseñ evvelâ Ĥaldır livâ-yı âhı Muhibbî melâmet it	Gazel /6 Beyit		mef'ülü/fâ'îlâtü/mefâ'îlü/fâ'îlün	
3b-4a	Muhibbî	İtmezse eger yâr baña luĤ u 'inâyet Ümmîd-i vişâl ile olam bende nihâyet	İtüm diyü bir kerre añarsa seni dildâr 'Älemde Muhibbî saña besdür bu ri'âyet	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefâ'îlü/mefâ'îlü/fâ'îlün	

4a	Muhibbî	Dilerseñ bulasın ey dil sa'adet Cefâ vü cevri-yâra kıl itâ'at	Gözüm yaşı Muhibbî cüy olupdur Neden mâyil degil ol serv-ķâmet	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	
4a	Muhibbî	Cihân için dimişler çünkü hâdiş Bulunursa ne tañ anda havâdiş	İdüp Mecnûn Muhibbiye vaşiyet Metâ'-ı aşkına çün itdi varış	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	
4a- 4b	Muhibbî	'Arızı devrinde yârûñ bağ u bostândur 'abeş Leblerine nisbet itme âb-ı hayvândur 'abeş	Şi'rlle itdüñ Muhibbî ol perî teshîrini Dime şimdengirü sen eş'âr u dîvândur 'abeş	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
4b	Muhibbî	Şular kim hâk-i pâyiñ eyledi tâc Cihânda bir kese olmadı muhtâc	Muhibbî senden umar çün şefâ'at Olupdur cân u dilden saña muhtâc	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	
4b- 5a	Muhibbî	Rûze geçdi sâkiyâ al destüñe gülgün kadeh Turmasun devr eylesün meclisde gün-â-gün kadeh	Bu Muhibbî nice bülbül gibi dil- hün olmasun Gülşen-i hüsninde yârûñ nüş ider her dün kadeh	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
5a	Muhibbî	Elüñden hey vefâsuz dâd u feryâd Beni sen kılmadıñ bir lahza dil-şâd	Eger güş ttse bu nazmı Nizâmî Diye tahsîn Muhibbî âferin bād	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	
5a	Muhibbî	Aldı bir kâfir yine gönüm müselmânlar meded Zülfinüñ her bir kılında çağrışur cânlar meded	Hânesinden yâr eger çıksa Muhibbî gün gibi Kalmaya çâk olmaduk ceyb ü giribânlar meded	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	

5a-5b	Muhibbî	İder dil hicr elinden āh u feryād İrişmez neyleyem feryāduma dād	Dilā dermānı o derdi kabūl it Muhibbî oldı un hicr ile mu' tād	Gazel /7 Beyit		mefā 'ilūn/mefā 'ilūn/fe 'ulūn	
5b	Muhibbî	Leblerūn mānendi şirīn var mı bir şeker lezīz Dūrr-i dendānīn gibi bulunmaya gūher lezīz	Rularınla lebleriñ şun bu Muhibbî astaya oş safā virir olıcağız gūl ü şeker lezīz	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilūn	
5b-6a	Muhibbî	Māh-rūlarla egeri şehiriz āşūbdur Gōnlimi alan velikin cūmlesinden hūbdur	H'āb gelmez rūyuñ añsa bu Muhibbî eşmine Geri uyu her kişiyi sevgūli maħbūbdur	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilūn	
6a	Muhibbî	Ulı devletdür şehirden yārun gele haber Cān dimāğına mu'anber zūlfi irgürse eser	Gūn yūzūñi bu Muhibbî o temāşā eylesūn unki gelmez bir nazardan dostum hūrşide zarar	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilūn	
6a	Muhibbî	Gözlerinden siħri beñzer zūlf-i cānān öğrenür Her kılnı itmege biñ başlı şu' bān öğrenür	Ey Muhibbî ideli zūlfi perişān gōnlūmi Benden āyin-i cūnūnı pūr perişān öğrenür	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilātūn/fā 'ilūn	
6b	Muhibbî	Sinemde murğ-i tiri açan āşiyān ider Cān rāat olur anı dime kim ziyān ider	Varsa Muhibbî apuña 'arz itse hālını ūn-ı cigerle didelerin olı kān ider	Gazel /5 Beyit		mef'ulū/fā 'ilātū/mefā 'ilū/fā 'ilūn	
6b	Muhibbî	Cennet ki dinür hāne-i cānāneme beñzer Miħnet evi de vādi-yi gām- hāneme beñzer	Şem'-i ruuñā yana Muhibbî didim āħir Yārūm didi ki yanmayup ol yāneme beñzer	Gazel /5 Beyit		mef'ulū/mefā 'ilū/mefā 'ilū/fā 'ilūn	

6b-7a	Muhibbî	Ḥün-ı dil ile dîde olaldan ayağumuz Vardur mey ile kâse-i zerden ferâğumuz	Sultân-ı ‘aşık olsa Muhibbî ‘acib midür Meh gibi var çü meclis-i ğamda çerâğumuz	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtü/mefâ’ilü/fâ’ilün	
7a	Muhibbî	Sidreden kâmetüni biz dağı bâlâ bilürüz Gülşen-i hüsünü de ravzadan a’lâ bilürüz	Ġamzeñ öldürürse Muhibbî ne ğam ğam yemeyiz Leblerüñ mürdeler ihyâsına ‘İsâ bilürüz	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
7a	Muhibbî	Câm-ı ‘aşkı nüş kılduğ mest-i lâ-ya’kıllaruz Kendümüzden geçmişüz tâ haşre dek kânzillerüz	Virmedi ol mâh-rû bir kez zekât-ı hüsni Ey Muhibbî nice yıl küyında biz sâ’illerüz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
7b	Muhibbî	Nev-bahâr eyyâmı geldi giçdi ‘ömrüm yârsuz Bülbül-i şürîde nitsün çün ola gülzârsuz	Nice gündür bu Muhibbî hiçrûñ ile hastedür Bir şora gel dostum cân virmesün timârsuz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
7b	Muhibbî	Bemz-i ğamda bir niçe derd ehline hem-demlerüz Ol sebebden şöhet-i hâş eyledük bî-ğamlaruz	Ey Muhibbî ‘âlemün seyr ü temâşâsını қо Gel gönül seyrini kııl göz görmedük ‘âlemlerüz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
7b-8a	Muhibbî	Küy-ı dilberde egerçi biz muhabbet beklerüz Zâhirâ egerçi muhabbet lik miñnet beklerüz	‘Âşıkuz itdük Muhibbî miñnet ü derd ihtiyâr Biz harâbât ehliyüz dâyim melâmet beklerüz	Gazel/5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	

8a	Muhibbî	Dil-rubâlar yolına dil nitekim kıldı heves Bulmadı 'âlemde hergiz kendüye feryâd-res	Bu Muhibbî dem-be-dem mey içmege budur sebab Hüblar la'l-i lebini fikrini kılmışdur heves	Gazel/5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
8a	Muhibbî	Genc-i hüsne zülfini dilber girehler bağlamış Şanasın zencir ile biñ başlu ejder bağlamış	Devr-i gülde bu Muhibbî yine yârân şevkine Tâze tâze gül gibi rengin gazeller bağlamış	Gazel/5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
8b	Muhibbî	Ezelden 'aşk câmın eyledüm nüş Kıatı mest itdi bende kalmadı hüş	Sözün gevher olaldan ey Muhibbî İdindi cümle yârân anı mengüş	Gazel/5 Beyit		mefâ'îlün/mefâ'îlün/fe'ülün	
8b	Muhibbî	Olmadı Yârab gönül bu derd ü hicrândan hâlâş Cânı hicrândan hâlâş it ya beni cândan hâlâş	Key perîşân hâl olupdur bu Muhibbî hicr ile Pes kaçan olur gönül zülf-i perîşândan hâlâş	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
8b- 9a	Muhibbî	Cân u dil derdini eyleñ dostlar cânâna 'arz Olğelmışdür kuluñ ahvâli çün sulţâna 'arz	Ey Muhibbî her kaçan varsañ harîm-i küyına Ola kim ide kul it cânunu kurbâna 'arz	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
9a	Muhibbî	Ey bülbül-i dil eyleme gül gibi gel neşât Bâd-ı hâzânı yâd idüben eyle ihtiyât	Tañ mı Muhibbî balsa muhabbetle ger kemâl İtdi henüz ma'ni-i 'aşka çün irtibât	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fâ'îlâtü/mefâ'îlü/fâ'îlün	
9b	Muhibbî	Dostlar cevri ü cefâdan eyler ol cânâne hazz Çünkü andandur dağı artuğ gelür bu cânâ hazz	El urur her dem Muhibbî şâne 'ıtr- ı zülfine Büy ile 'âlem tolar eyler anıñçün şâne hazz	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	

9b	Muhibbî	Fâriğ ol gel eyleme dünyâ içün ey dil nizâ ^ç Hâşıl itmezsın sen andan nesne hiç illâ şadâ ^ç	Kâh olur meyhâreler eyler şarâb u âbı cem ^ç Ey Muhibbî zıdd iken itdi şu âteş ictimâ ^ç	Gazel / 5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
9b	Muhibbî	Serv-қaddüñ hasretinden eyledüm çün geşt-i bâğ Lâle haddüñ şevğine sînemde yaқdum tâze dâğ	Ger Büse ihsân eyle gel la ^ç l-i lebüñden dostum Meclis içre çün Muhibbî içdi saña bir ayâğ	Gazel / 5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
9b- 10a	Muhibbî	Leşker-i gam gerçi kim dil kaşdına bağıladı şaf Sâkî anı bir kadehle anı kılur ber-тарaf	Ey Muhibbî her sözüñ bir gevher-i yek-dânedür Kıymetin bilmez eline verme eylersin telef	Gazel / 5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
10a	Muhibbî	^ç Âşık iseñ terk-i cân it urma lâf Merd olanlardan dilâ gelmez hilâf	Kıble haқkı hacc-ı ekberdür sana Ey Muhibbî küymü eyle tavâf	Gazel /5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
10a	Muhibbî	Şüfiyâ gel bâde ile hırқа-i sâlûsa baқ Cân gözini rüşen eyle şişe-i nâmûsa baқ	Nolısar hâlüñ Muhibbî bilmek isterseñ eger Efser-i Keyhüsrev ile tâc-ı Keykāvusa baқ	Gazel /5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
10b	Muhibbî	Ruğlaruñ gördüm nigârâ berk-i gülden bir varaқ Ol varaқdan ^ç aşқ dersin oқuyup aldım sabâқ	Ey saçı Leylâ Muhibbî oldı Mecnüñüñ senün Zülfüñüñ zencirini luţf eyleyüp boynına taқ	Gazel /5 Beyit		fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilâtün/fâ 'ilün	
10b	Muhibbî	Nişânın virmedi kimse dehânuñ Didiler kıldan incedür miyânuñ	Olupdur kışsa-i Ferhâd köhne Muhibbî tâze terdür destânuñ	Gazel /5 Beyit		mefâ 'ilün/mefâ 'ilün/fe 'ülün	

10b-11a	Muhibbî	Gönlümün dīvānesine bir şaçı leylâ gerek Başda sevdâ dilde âteş gözde her dem mâ gerek	Zâhidâ pend eyleme tutmaz Muhibbî pende güş ‘Âşık olan ‘âr u nâmusu nedür rûsvâ gerek	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
11a	Muhibbî	Olmasa dünyâ murâduñca dilâ hiç gam degül Çünkü bunuñ şādılığî tiz giçer bir dem degül	Ey Muhibbî râygân harc eyleme söz cevherin Çünkü elfâzuñ görenler dir güherden kem degül	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
11a	Muhibbî	Şâh-ı ‘aşkam şu‘le-i âhum külâhumdur benüm Şağlu şollu eşk-i bî-ğaddüm sipâhumdur benüm	Bu Muhibbî anuñ için yollaruñda hâk olur Ola kim bir gün diyesin hâk-i râhumdur benüm	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
11b	Muhibbî	Bir dem eksilmez yanumdan derd-i yârümdür benüm Olamaz tenhâ kıomaz gam gam-küsârumdur benüm	Şâh-ı ‘aşk oldum Muhibbî baña yitmez mi delil Sinedür taqlum nefirüm âh u zârumdur benüm	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
11b	Muhibbî	Çıkşa âhum tañ midur bu sine-i şad-çâkdan Zâhir olur düdlar âteş kona hâşâkdan	‘aşk ile âşüfte olsa bu Muhibbî tañ degül Gördi hüsnuñ şüretin âyine-i idrâkdan	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
11b-12a	Muhibbî	Nâz ile reftâra gel geşt eyle bâğ u bostân Servler karşı gelüp bulsun şeref gül-i gülistân	Her gice biñ kez helâk olur Muhibbî sihr ile Çâre-sâz oluñ aña ey hem-demân ey dostân	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
12a	Muhibbî	Dehânuñ senüñ cânâ dinürse tañ mı cândur bu Nazardan çünkü gâyibdür ‘ıyân olmaz nihândur bu	Muhibbî gözlerüm yaşı ciger tâğındadır başı Karar itmez aqar tırılmaz görenler dir ne kândur bu	Gazel /5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/	

12a	Muhibbî	Ey tabîb-i dil ü cân derdüme dermân eyle Bir kele bak yüzüme gönlümi şādān eyle	Ġonca-veş yār Muhibbî ola kim hānde kıla Her seher dīdelerüñ yaşını bārān eyle	Gazel /5 Beyit		fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlün	
12b	Muhibbî	Yağdum cihānı bu dil-i āteş-feşān ile Āh eyledükçe 'ālemi tutar duġān ile	Ölse Muhibbî 'aşk ile kân ile yuyasuz Maḡşer güninde çalkabile tā o kan ile	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'îlātü /mefā'îlü/ fā'îlün	
12b	Muhibbî	Zıkr ü tevḡīd ile gel çalbüñi mesrūr eyle Çalmasun dilde keder zulmetini dūr eyle	Añ günāhuñı aqıt göz yaşını şübḡa degin Beñzesün baḡre Muhibbî yaşuñı şūr eyle	Gazel /8 Beyit		fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlün	
12b	Muhibbî	Zıkr ü tevḡīd ile gel çalbüñi mesrūr eyle Çalmasun dilde keder zulmetini dūr eyle	Añ günāhuñı aqıt göz yaşını şübḡa degin Beñzesün baḡre Muhibbî yaşuñı şūr eyle	Gazel /8 Beyit		fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlün	
12b- 13a	Muhibbî	Bir saçı Leylāyı gördüm āña dil virdim yine Dostlar şimdengirü ben bī- dile Mecnūn dōne	Ṭañ degül dil mezra'ın bārān-ı eşk itse ḡarāb Gün yüzüñ görmez Muhibbî oldı bir nice sene	Gazel /5 Beyit		fā'îlātün/fā'îlātün/fā'îlātün/fā'îlün	
13a	Muhibbî	'Aşk cāmın içelim bī-ser ü pāmānlar ile Giceden şubḡa degin 'ıyş idelim anlar ile	Görmedik çünki Muhibbî benī ādemde vefā Ṭaġlara düş yürü şimdengirü ḡayvānlar ile	Gazel /5 Beyit		fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlātün/fe'îlün	
13a- 13b	Muhibbî	Büse-i la'l-i lebüñ bu cān-ı şīrīnüm gibi 'Ārızuñ nūrı da çalbümde benim dīnüm gibi	Ol tabîb-i dil Muhibbî işidüp efġānumı Didi beñzer inleyen kūyumda miskīnüm gibi	Gazel /5 Beyit		fā'îlātün/fā'îlātün/fā'îlātün/fā'îlün	

13b	Muhibbî	Ġamzeler şayd itmege kaçd- ı dil ü cān eyledi Şoñra geldi ġam gönül şehrini virān eyledi	Ey Muhibbî ġenc-i ġünse zülfini idüp tılsım Ĥıfz için her tārın bir mār u su' bān eyledi	Gazel /6 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	
13b	Muhibbî	Olmaya bir fitne ger ola gözleri şehlā gibi Gelmeye serv-i dil-keş ol ġadd-i bālā gibi	Gülşen-i ġüsünüde karşı bu Muhibbî medġüñi Tırmaz oġur şubġ olınca bülbül-i ġüyā gibi	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	
14a	Muhibbî	Servde reftār yoġ serv-i ġırāmānum gibi Ġoncada ġüftār yoġ ol virdi-i ġandānum gibi	Ey Muhibbî şevġ-i ruġsārına karşı her seġer Gül ġabāsın ġāk ider ġāk-ı ġirībānum gibi Bilürüz	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	
14a	Muhibbî	Seyr idenler bir naġar derdüñle sīnem dāġını Lāleler bitmiş şanurlar yir yir anuñ dāġını	Ey Muhibbî murġ-i diller şaydına ne ol dil-firib Ĥeşm-i şayyādı eline virdi zülfi āġını	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	
14a- 14b	Muhibbî	Cānumı mest ü ġarāb itti lebüñ keyfiyyeti Bilmezem kime şikāyet eyleyem derdüm ġatı	'aşġa düşdüñ şabrdan özge bu derde çāre yoġ Kimdürür tefsir ide benden Muhibbî ġismetü	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	
14b	Necātî	Mümkin midür ki şarıla bir sīm-ten bana Ölem ġidem meġer ki şaralar kefen bana	Cānā Necātî ile gel aġız bir eyle kim Saña şeker-dehen dine şirīn-süġhan bana	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ılātü /mefā'ilü/ fā'ilün	Ġāzeliyāt-ı Necātî
14b	Necātî	Var iken cānāne gönülüm cāna olmaz āşinā Şem'i ġoyup ġayr ile pervāne olmaz āşinā	Ĥismet-ibezm-i ezeldür ey Necātî şöyle bil Ġaşinā bīġāne vü bīġāne olmaz āşinā	Gazel/5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ilün	

15a	Necātī	‘Āşık olduğum tıyaldan yüzüme bakmaz habīb Yöresine uğramaz ölümlü bimārīñ ṭabīb	Acır iseñ gel Necātī derd-mende acı kim Ne leb-i dilber naşīb oldı ne ḥelwā- yı raķīb	Gazel/7 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
15a	Necātī	Ḥalk-ı ‘ālem bir yañā bi- çāre tenhā bir yañā Cennet-i kūyuñ ḳomazam olsa dünyā bir yañā	Cānına oldı Necātīnūñ ḥavāle ‘aşk-ı yār Ey ecel sen de gelüp itme teķāzā bir yañā	Gazel/7 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
15b	Necātī	Ġonca cāmından olupdur ‘andelīb-i zār mest Bilmeyen şöyle şanur kim yoķ yere ağlar mest	Ḳan içelden gözleri oldı müselmānlık zebūn Ḳatı ceng eyler Necātī olıcaķ küffār mest	Gazel/5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
15b	Necātī	Devr-i zamāne itmez imiş ādemo feraḥ Devr eylesün piyāle gidersün ğamı feraḥ	Göz yaşı ile Necātīye ğamdan gelür ya sürür Virse ‘aceb midür kişiyē hem- demi feraḥ	Gazel / 7 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
15b- 16a	Necātī	Şol siyeh ḥālūñ zeneḥdānuñda ey ḥurşid- ḥad Bir Ḥabeşdür Mısr zindānında maḥbūs-ı ebed	Her kişi bir mesned ile irişür bir devlete Pādişāhum işigüñ oldı Necātīye sened	Gazel / 7 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
16a	Necātī	Ṭotalum zenbil ile gökden iner meh-pāreler A begüm yerden mi çıkıdı ‘aşık-ı biçāreler	Ey Necātī çıkma yoldan aldanup güzellere Şem’ gibi şanma kim dā’im önünce varalar	Gazel / 5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
16a- 16b	Necātī	Bir ben degülem ol şaneme mübtelā geçer Āşüfte aña şāh u vezir ü gedā geçer	Hāy ümmet-i Muḥammed esirgeñ Necātīyi Yıllardürür ki ḥāk-i reh-i Muştafa geçer	Gazel / 5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	

16b	Necātī	‘Āşık kaçan ki nāvek-i āh-ı şeher çeker Göklerde mihr ü mäh yüzine siper çeker	Rāgıb görür kaçuñ ile zülfüñ kemendini Anuñ için Necātī bu deñlü gerer çeker	Gazel / 5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
16b	Necātī	Lāle-ħadler yine gülşende neler itmediler Servi yürütmediler goncayı söyletmediler	Ey Necātī yüri şabr eyle elünden ne gelür Ĥüblar cevır ü cefāyı kime öğretmediler	Gazel / 5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
17a	Necātī	Öyküñdi nāfe zülfüñe kürkin dürdüler Şu ‘arızuñı añdı yüzün yire sürdiler	Meclisde çık Necātī gibi şışeniñ dağı Ķāñ taldurup yüregini boynını urdılar	Gazel / 5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
17a	Necātī	Ķaşuñ kemānı ħālını iller kaçan bilür Ķatı bağırlu olduğm anuñ çeken bilür	‘Uryānlıg ile cānı çıkıbdur Necātīñüñ Tābüti ħil’at ü kefeni pīrehen bilür	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
17a- 17b	Necātī	Yaraşur kim seni ser-defter- i ħübān yazalar Nāme-i ħüsñüñ için bir yeni ‘unvān yazalar	‘Aceb ola ki Necātī işidenler bu sözi Yine yazup yañılup defter ü divān yazalar	Gazel /6 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	
17b	Necātī	Çināruñ ħadd-i yāra nisbeti var Eli yufka veli ħoş temennā var	Ayağuşa yüzün sürer Necātī Eyü varur başında devleti var	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
17b- 18a	Necātī	Nice bir dil şışesin seng-i firāk-ı yār şır Gel teraħħum kıl ki ħurbet içre göñlüm yār şır	Sen zebün olma Necātī gerçi kim çoğdur günāh Biñini ‘işyān çerisinüñ bir istiğfār şır	Gazel /7 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	

18a	Necātī	Yār māyil olıcaķ mihr ü muħabbet āz olur Anuñ içündür niyāz ehline dā'im nāz olur	Āferin olsun benim siħr-āferin eṣ'āruma Ĥüb-rūlar içre ben sevdüklerüm mümtāz olur	Gazel /7 Beyit	fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
18a-18b	Necātī	Biz senüñ ĥüsn-i cihān efrüzuña 'āşıklaruz Anuñ için ħanda güzel görsevüz 'āşıklaruz	Şüfi sen rü'yā ile bağlayımazsın gözümüz Biz Necātī meşrebinde dā'im uyanıklaruz	Gazel /7 Beyit	fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
18b	Necātī	Bugün bir heftdür cānān görünmez Sitāremde meh-i tābān görünmez	Necātīye leb-i la'liñden özge Dil ü cān derdine dermān görünmez	Gazel /6 Beyit	mefā'ilün/mefā'ilün/fe'ülün	
18b-19a	Necātī	Ağladur ādemi ğurbet kişi kendin yeñemez Nitekim ĥasta çeküp nāle kemendin yeñemez	Ķaddüñ añup çemene dökse Necātī gözi yaş Bāĝbān ol yörenüñ serv-i bülendin yeñemez	Gazel /5 Beyit	fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün	
19a	Necātī	Dil kesilmez 'aşķ-ı dilberden ħo nāşih sözi kes Vāh ki bu ĥ'āb-ı eceldür olmaz māni' mekes	Ey Necātī 'āşık olanlarda neyler arzū Kendüñi taĝıtma cem' olmaz hevāyile heves	Gazel /7 Beyit	fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
19a-19b	Necātī	Ṭutupdur zülfüñ ucından cemālüñle cihān āteş Gice ile olmaĝın ĥalkā ħati eyler ziyān āteş	Necātī göñliñi her dem ider bir lāle-ruĥ yağmā Şanasın şehr-i Bursādur ki yaķar her zamān āteş	Gazel /6 Beyit	mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/	
19b	Necātī	Ĥāk-i pāyuñ tütiyā-yi dide-i ĥun-bār imiş Ĥamdüli'l-lāh kim görecek gözlerümüz var imiş	Büseñi görmez Necātī kendüye lāyık veli Ey lebi sükker ne çāre cāndürür umar imiş	Gazel /5 Beyit	fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	

19b-20a	Necātī	Yāra yol iki qademdür birisini cāna baş Çünkü bu meydāna geldüñ ayağūñ merdāne baş	Ağzuñ esrārın Necātī tıydu tıymasun raqıb ‘Anberin haṭṭ-ı hātemini hoḫka-i mercāna baş	Gazel /7 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
20a	Necātī	Cānumı virür idüm büse-i cānāna ‘ivaż Mümkin olsa yaradılmışda eger cāna ‘ivaż	Dil virüp vuşlat umar ise Necātī heyhāt Kimse gördüñ mi vire āteş-i süzāna ‘ivaż	Gazel /5 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	
20a-20b	Necātī	El şundı hüsn dāmenine ey nigār haṭ Qoma ki çıka dā’ireden zinhār haṭ	Haṭṭı qararduğına Necātī gücenme kim Mergüb olur nazarda bulıcaḫ qarār haṭ	Gazel /8 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü /mefā’ilü/ fā’ilün	
20b	Necātī	Ṭoldur var iken sāķi yāķüt-ı revāndan haż Çün ‘ömr degül bāķi al ķüt-ı revāndan haż	Ol serv Necātiniñ baķmaz yüzine zırā Şimşād-ı revān itmez evrāķ-ı hażāndan haż	Gazel /6 Beyit		mef’ülü/mefā’ilün/mef’ülü/mefā’ilün	
20b	Necātī	Qāmetim yāy itdüğine itmeyem ayrıķ nizā’ Oķ gibi bir kez çekersen bağruma rüz u vedā’	Dostım haḫd-i ‘araķ rizüñden irmezse gül-āb Gülşen-i cennet güli virür Necātīye şudā’	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
21a	Necātī	Erbāb-ı ‘aşķa nāle vü efgān olur hārīf Göñlüme guşşa göz yaşına ķān olur hārīf	Var mıdur ola gül gibi gülşende yüzi berg Kim her dem aña bülbül-i nālān olur hārīf	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü /mefā’ilü/ fā’ilün	
21a	Necātī	Ol qadd-i ser-ferāza serv olmaz ise ‘āşıķ Yonulmadıķ ağacdur olmaz bir işe lāyıķ	Yāruñ şeker lebinden şorar iseñ Necātī Şirīn ü ter olupdur şöyle ki cāna lāyıķ	Gazel/5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü /mefā’ilü/ fā’ilün	
21a-21b	Necātī	Benüm sevüm ne virür sende himmet olmayıcaķ Neye yarar iki başdan muḫabbet olmayıcaķ	Necātī ayağı tozın getirimedüñ ele Ne müşkil olur imiş başda devlet olmayıcaķ	Gazel /5 Beyit		mef’ailün/fe’ilātün/mefā’ilün/ fe’ilün	

21b	Necātī	Sıhr ider ref'tarda serv-i hıramānuñ senüñ Kıl yarar güftarda la'l-i dūr- eḫşānuñ senüñ	Diş bilermişsin leb-i şirīn yāra vaz gel Ey Necātī döymezi ol tatluya dendānuñ senüñ	Gazel /7 Beyit		fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
21b- 22a	Necātī	Cemālūñ muşhafı ḫaḫkı mübārek fāldür zülfüñ Ki ṭāvūsı mürekkeble yazılmış dāldür zülfüñ	Necātī her müselmānuñ görür kaydını ol kāfir Baña geldükce her dā'im işi ihmāldür zülfüñ	Gazel /5 Beyit		mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/	
22a	Necātī	Süre-i kevşer ḫaṭuñ ser- çeşme-i cāndür lebüñ Ḳarāñūluḫdur ötesi āb-ı ḫayvāndür lebüñ	Gülbeşekkerdür Necātī bir gazel dirseñ n'ola Kim şekerdür sözlerüm gülberg-i ḫandāndür lebüñ	Gazel /5 Beyit		fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
22a	Necātī	Didüm ey dil saña yār ide vefā ḫandān ol Āh idüp derd-i derün ile didi andan ol	Ey Necātī ḡam-ı cānān ile cānuñ çıḫsun Saña kim didi ki her bir güzele ḫayrān ol	Gazel /7 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
22b	Necātī	Ḫaḫkā budur ki şaḫn-ı cihān kim ḫonaḫ degül İllā ki 'ömr ḫāfilesi oturaḫ degül	Yāruñ ayağı tozına sürmiş Necātīyā Ayuñ yüzinde görini ṭuran behaḫ degül	Gazel/5 Beyit		mef'ülü/fā'ilatü /mefā'ilü/ fā'ilün	
22b	Necātī	Ḫırmen-i māhı yaḫan āh-ı derūnumdur benüm Çarḫ-i ser-keş dostlar şimdi zebūnumdur benüm	Ey Necātī 'aşḫ şaḫrāsını gülgün eyleyen Bilmiş olasın ki işiñ lāle- günündür benüm	Gazel/5 Beyit		fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	
22b- 23a	Necātī	Gerçi sen bu lebler ile ḫaḫı-ı 'ālem cānısın Şorduḫum 'ayb olmasın bi'l-llāh kimüñ cānānısın	Gerçi nāzüḫdür Necātī ḫūblar şayd itmede Diller almaḫda veli sen de cihān fettānısın	Gazel/5 Beyit		fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilatün/fā'ilün	

23a	Necātī	Tā görelden iki şehlä gözlerinüñ qarasin Kıble-i mihrāb idindüm kaşlarınuñ arasın	Ey Necātī kendü lutfundan ki dilber gelmeye Var aña kim evlerine varasın yalvarasın	Gazel/5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün	
23a	Necātī	Lebüñ 'aksi ile yaşum görenler dir ki qandır bu Yāḥud cām-ı muḥabbetde şarāb-ı ergüvāndur bu	Egerçi kim bu üslūba dimişdür bir gazel-i Sa' dī Ḥayāl-i rüy-ı yār ile bir özge gülsitāndur bu	Gazel / 7 Beyit		mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/	
23b	Necātī	Çıkalı göklere āhum şereri döne döne Yandı qandil-i sipihrüñ cigeri döne döne	Ey Necātī yaraşur muṭribi şeh meclisinüñ Raşş urup oqıya bu şı'r-i teri döne döne	Gazel / 5 Beyit		fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılün	
23b	Necātī	Büse luṭf it saña cānile ḥaridār olana Cān yidirmek gerek ey gonca-dehen yār olana	Ger Necātī ḡam düşdü ise қо cānı çıqsun Neye virürdi gönül böyle sitem-ḡār olana	Gazel / 5 Beyit		fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılün	
23b- 24a	Necātī	Beñzemeseydi saña güneş müşteri ile Baqmazdı gök yüzine kimesne yiri ile	Bāzār-ı ḡamda göz yaşı şüret virür sana Kim şatılur Necātī kumaş ülkeri ile	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fā'ılātü/mefā'ılü/fā'ılün	
24a	Necātī	Her ḡazel kim nazm olur ol göz ile kâş üstine Şevk ile erbāb-ı ma'nī götürür baş üstüne	Naşş ider ihlāşuñı dilde Necātī güyyiā Kul hüva'l-llāh yazar bir dāne ḥaşḥaş üstüne	Gazel / 5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün	
24a	Necātī	Ġamıñdan ḥasta olan dil kapuñda yaşdanur taşı Terahḥum kıl ki 'uşşākuñ katı yaşdukdadur başı	Necātī şı'rini şırān idüp dürler döker oldı Görelı ol leb-i la'l-i güher-püş u şeker-pāşı	Gazel / 4 Beyit		mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/	

24b	Necātī	Kākül-i müşgini birdür ‘arız-ı gül-fâm iki Nitekim ‘âdetdür olur qadr bir bayrâm iki	Düşde ‘aşkuñ hâlini Mecnûna şordum didi kim Saña hem-demdür Necātī bade birdür cām ki	Gazel / 8 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
24b- 25a	Necātī	Dime kim yârda yoq cevri ü cefâdan gayrı Ne dilerseñ bulunur mihr ü vefâdan gayrı	Ne ‘aceb tutsa Necātī yüzüne haçlet elin Nesi var yüze gelür dest-i du‘âdan gayrı	Gazel /5 Beyit	fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
25a	Necātī	Dünyâyı bir yaña qosalar bir yaña seni Baña seni gerek seni ey bi- vefâ seni	Olduñ Necātī sâye-i zülfinde pâdişâ Var ey gedâ ki qapladı zıll-i hümâ seni	Gazel /5 Beyit	mef’ülü/fâ’ilâtü /mefâ’ilü/ fâ’ilün	
25a	Necātī	Unudıldı saña cânlar virdügüm yâd olmadı Gerçi dirler dostum varın viren yâd olmadı	Şefkat ile yap Necātī göñlini didüm didi Küyümüzde hic bizim bir hâne bünyâd olmadı	Gazel /6 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
25b	Zātī	Mürğ-i zerrîn-per zümürüd-âşiyân lülü-ğidâ Bâl açup uçmaq diler her şubh küyüñdan bana	Tâlibüñ dâ‘im türâb-ı râh-ı küy-ı dil-rübâ İşini altun ider cevher degül mi Zâtiyâ	Gazel /5 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	Ġazeliyyât-ı Zātī
25b	Zātī	Şevk ile bir gün eger kim ol kamer-‘tal‘ at bana Gösterürse yüzini yüz gösterür devlet bana	‘Ayn-ı vaşlı çäre yoq göstermege ben teşneye Bilmezem Zātī ne virdi alımaz fürkat bana	Gazel /5 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
25b- 26a	Zātī	Her nişân pây-ı seg küyuñda bir güldür bana İtleriñ âvâzesi feryâd-ı bülbüldür bana	Sâye-veş yanıñca sürünmekden oldı ten siyâh Dimedüñ ey hâce Zātī bir siyeh kuldur bana	Gazel /7 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
26a	Zātī	Ol elif-qad cevri ider ki itmez taħammül Qâf añâ Görmedüm anuñ gibi inşâfsuz inşâf añâ	Virmezim Zātī bütün dünyâ tolusu cevhere Dürr-i ‘aşk-ı yârımı kim olmışam şarrâf añâ	Gazel /7 Beyit	fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	

26a-26b	Zātī	Çadem baş hey kıyâmet yüzüme yir eylesün kebkeb Disünler kim kıyâmet çopdı döküldi yere kevkeb	Raķib ile seni görse olur Zātī deli ey meh Sefer cā' iz degül mâhuñ olıcaķ menzili 'akreb	Gazel /5 Beyit		mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/mefā'ılün/	
26b	Zātī	Nergis-i mestüñ senüñ ey ğonca-leb Cân virürdüm cânımı kılsa taleb	Ka'be-i küyuñda çoma düşmanı Zātīyi ey dost yaķdı bu leheb (Bü- Leheb)	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün	
26b	Zātī	Göñlümüzden toğmaz iseñ bu şeher ey āfitāb Çop-ı āhum bu toķuz kaç kal'ayi eyler ģarāb	Çurma ey Zātī günüñ toğdı temāşā kıl yürü Ol nigāruñ yine ref' olmış cemālinden niķāb	Gazel /6 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün	
27a	Zātī	Ayağı destüñe şunarsa eger bir gözi mest Tevbe başuñ dağı olursa hemān eyle şikest	Zātīyā yüz yumaduñ zühd ü şalāģa yürü var Bāri nüş eyle müdām āb-ı şafādan yuma dest	Gazel /6 Beyit		fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılün	
27a	Zātī	Ey felek döne döne alma günāhum ģazer it Yıldırım kaçıılı bir kimsedür āhum ģazer it	Zātīyā şā'ıkadan ģürmen-i şabrıñ tutuşdur Çekilürken göge bu ejder-i āhum ģazer it	Gazel /5 Beyit		fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılātün/fe'ılün	
27a-27b	Zātī	Gel tatlu tatlu söyle bize ey şeker-ģadış tatlu tatlu Bi'l-llāhi sözüümüz şıma olur güher ģadış	Zātī ģayırlı olduğıma ol miyān-ı yār ģayr'ul- umür evsaţuhā ģod yiter ģadış	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ılātü /mefā'ılü/ fā'ılün	
27b	Zātī	Faşl-ı güldür seyr-i bāğ it çurma ey nāzig-mizāc Şerbet-i engür ile derd-i ğama eyle 'ilāc	Cām-ı meyden feyz-i ģaķ Zātī kesilmez ģaķ bu kim Pertev-i ģurşide māni' olımaç hergiz zücāc	Gazel /5 Beyit		fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılātün/fā'ılün	
27b	Zātī	Ġarķ eyleyimeç kulzüm-i ğuşşā bizi aķdāģ Zevraķlar olup eyler isek sāķiyi mellāģ	Nice çoyasım elden eyā Zātī ayağı Kim nüş idicek anı şafā kesb ider ervāģ	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefā'ılü/mefā'ılü/fe'ülün	

28a	Zātī	Bu menzile virse şeref ol şüh-ı kamer-ruḥ Ṭālī' ide seyyāremi ferḥunde vü ferruḥ	Ḍarb-ı elemüñ şüretini bozdı nigārā Bir sikke-dürüst ādem ikeñ Zātī zer-ruḥ	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fe'ülün	
28a	Zātī	Ey nā-çeşide çāşni-i derd-i derd-mend Yaşumdan uş ağladuğum görüp itme ḥand	Zātī ço cümle kayduñ aña muḳayyed ol Zülfümde gel seni ideyin dirse yār bend	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilätü /mefā'ilü/ fā'ilün	
28a- 28b	Zātī	Bir ğazel didüm lebün vaşfında şükkerden leziz Hey ne şükker belki cāna āb-ı kevşerden leziz Ḥarīf	Vaşf-ı dendān-ı nigārı şöyle cevher eyledüm Zātīyā dünyāda nazm olmaz o cevherden leziz	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilätü /mefā'ilü/ fā'ilün	
28b	Zātī	Güşına bir gevher-i yek- dāne taḳdı ol nigār Oldılar güyā ki hem-pehlü Süheyl-i Nevbahār	Dür degül ol Zātīyā nazm-ı güher- bāruñ senün Güşına dest-i kabül ile taḳıbdur ol nigār	Gazel/5 Beyit		fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilün	
28b	Zātī	Ṭuysun kapusına giceler varduğum o yār Ḳandil-i ṭālī'üm kerem it yā ilāh uyar	Zātīnün eyle yaralamazduñ derünını Şimşir-i cevri ile yüregüm ger dise o yār	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilätü /mefā'ilü/ fā'ilün	
29a	Zātī	Her kimün kim lāle-veş destinde la'lin cāmı var Gül gibi ğayetde vaḳtı hoş güzel eyyāmı var	Zātīye vaşf-ı cinān eylesin anda vā'izā Sāḳī-i meclis ḳadar bir dil-ber-i ra'nā mı var	Gazel /5 Beyit		fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilün	
29a	Zātī	Nolduñ inlersin felek her- cāyī cānānuñ mı var Seyr ider her menzili bir māh-ı tābānuñ mı var	Zülf-i dil-ber gibi ey Zātī perişānsın yine Cevri bī-ḥad yoksa bir yār-i perişānuñ mı var	Gazel /5 Beyit		fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilün	
29a- 29b	Zātī	Dem-be-dem seylāb-veş eşki revānum çağlar Dögünüp taşlarla ağlar ḥālīme ırmāğlar	Zātīyā Ferḥād için tağlarda ḳurbān eylesem İşidüp feryādımı göğsün geçürdi tağlar	Gazel /5 Beyit		fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilätün/fā'ilün	

29b	Zātī	Gönlüm şarāb-ı ‘aşkı içer müdām ayılmaz Aldurdu naqd-i ‘aqlı ol kendüzini bilmez	Tiğ-i nigār Zātī bağrında yāre yāre Biñ yāra açmayınca ğam-ğın gönül açılmaz	Gazel / 5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātün/mef’ülü/fā’ilātün	
29b	Zātī	Senüñ kâşuñ gibi bir yā kırılmaz Benüm gönüm gibi naħcīr urılmaz	Nizāmī görse bu ebyāt-ı penci Deye idi Zātīyā pençeñ burılmaz	Gazel/5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
29b	Zātī	Yapılmamış idi daħı bu tāk- ı muqarnes Mihrābum idi ol ħam-i ebrū-yı muqavves	Zātīye Ĥudā virmiş idi ħil‘at-i ‘aşkı Olmamış iken çār libās ile mülebbes	Gazel/5 Beyit		mef’ülü/mefā’ilü/mefā’ilü/fe’ülün	
30a	Zātī	Mest-i cām-ı nāz olup yatmış güneşde uyumuş Anuñ için çeşm-i maħmūruñ senüñ şayru imiş	Ĥāk-i rāhuñ sildi gözden tūt sirişk- i Zātī Sürmeyi gözden siler ğāyetde çüst uğru imiş	Gazel/5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
30a- 30b	Zātī	N’ola aħsa şu gibi eşk-i revānum bāğ bāğ Seyr ider aġyār ile serv-i revānum bāğ bāğ	Gülüşüp güller bahār anı nice tonatmasun ‘Ārız-ı dildār ile Zātī mu‘ārız oldu bāğ	Gazel/5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
30b	Zātī	Şeb-i hicrān-ı nigāruñ dime kim gündüzi yok Ey gönül bir kara gündür hele āġı bozı yok	Belini kıl kıla nisbet diyü ey kıl kılan Zātiniñ kıli koy a kılcā senüñle sözi yok	Gazel / 5 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	
30b	Zātī	Her gice bir cāyi rüşen eylemekdür ħimmetüñ Meh gibi her-cāyisin bildük senüñ māhiyyetüñ	Minnet itme öldürür idüm Zātī bir gün diyü Fūrķat anı öldürür yanuñda tursun minnetüñ	Gazel / 5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
31a	Zātī	Dilā şemşīr-i āhı çarħa tutduñ ‘Adūnuñ fırşatın Allāh gözetdüñ	Fezā-yı ‘aşk-ı şehbāzı geçersin Di‘e bi’llāh ey zātī ne tutduñ	Gazel / 7 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	

31a	Zātī	Zahm urdı sīneme yine bñ yırde bir melek Kıtb-ı murādum üstine devr eyledi felek	Hālūñ halilüm öpdüm uyurken didüm didi İşlanmaz ağzuñ içre seniñ Zātī mercimek	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün	
31a- 31b	Zātī	Cür'a-i cām-ı lebün görse diye hūr-i cemil Süre-i kevşer haqı çıkdı gözümde selsebil	Kıble haqqı için bulurduñ Ka'be yapmışca şevāb Cān u dilden Zātīnün göñlin yapa idüñ ey halil	Gazel / 5 Beyit		fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün	
31b	Zātī	'Adū-yı zāğ elinden bir tezerv-i şivekār aldum Dağı ben şāh-bāz-ı 'aşq olaldan bir şikār aldum	Nukūd-ı şabr u dil virdüm metā'-ı derdine yāruñ Görenler Zātīyā cānlar virür bir yādigār aldum	Gazel / 5 Beyit		mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/mefā'ilün/	
31b- 32a	Zātī	Yir yir göke ateş kor ise tañ degül āhum Aşşamlamadı bu gice hicrimde o māhum	Şüretlü kişi olur idim Zātī cihānda Āyine-şifat kılsa nazār bendeye şāhum	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fe'ülün	
32a	Zātī	Her dem ey top-ı elem göñlüme tokunma benüm Taş mı şanduñ yüregüm kal'a mı şanduñ Bedenüm	El yudum yārsuz ey Zātī cinān kaşrından Āfitābım zer ü sīm olsa eger kim legenüm	Gazel /5 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
32a	Zātī	Şāh-ı 'aşkam dūd-ı āhum sāye-bānumdur benüm Eşk-i çeşmüm leşkerüm tablum fiğānumdur benüm	Germ olup āhum ayıttı kim felekler Zātīyā Yağmağa kandil-i 'arşı nerdübānumdur benüm	Gazel /6 Beyit		fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün	
32b	Zātī	Dün geldi dağı gonca şehā şehr-i 'ademden Bir zerre nişān virmedi çok şordum o femden	Dilber baña tā kim demüñ olsun didi gitdi Kān ağlayup āh eylerem ey Zātī o demden	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fe'ülün	
32b	Zātī	Bir kıyāmet halk idüpdür kim seni cān-āferin Haşr olur cān ile varsañ mürdeler üzre hemin	Gül yüzüñ bir vech ile vaşf itdi Zātīdür gören Āferin ey bülbül-i bāğ-ı leṭāfet āferin	Gazel /5 Beyit		fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün	

32b-33a	Zātī	Pisteh-i Bāğ-ı İrem dirsem ‘aceb mi aña ben Hey kıyâmet mâ-ħaşal dünyâda yoğdur ol dehen	Yârı gördüm yağamı çäk eyledüm yârân didi Zātīyâ budur seni ‘âlemde gönlüksiz koyan	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
33a	Zātī	Didüm yâd it beni bir merħabâdan Didi hergiz elüm degmez cefâdan	Virmezi Saña el virmiş iken Zātī fursat El açup vaşlını iste Ĥudâdan	Gazel /5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/fe’ülün	
33a	Zātī	Yanayın yanuma gel sîne-i süzânumdan Derd ile ağlayayın dîde-i giryânumdan	Zātīyâ pâdişeh-i milket-i ‘aşğ olduğımı Bildiler ĥalğ-ı cihân defter ü dīvânumdan	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
33b	Zātī	Zaħmete girmeñ ‘ilâc itmeñ baña şimden girü Derdüme ölmekden özge yoğ devâ şimden girü	Ten ĥişârın ser-be-ser virdi fenâya ceyş-i ġam Rihlet it şehri bağaya Zātīyâ şimden girü	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
33b	Zātī	Yine kim şöħbet-i gül itdi gülîstânuñda Var benefşe koğusı ġoncaei ħandânuñda	Hey kıyâmet bu gice Zātī ile ĥaşr ol kim Rüz-ı maħşerde eli olmaya dâmânuñda	Gazel /7 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
33b-34a	Zātī	Dil âteş-i ġamuñla senüñ nice yağıla Ya ġaddümi firâğıñ eli nice yâ ġıla	Bir pâre od itdi dili âteş-i firâğ Tutuşdı oda od gibi nâr-ı firâğ ile	Gazel /4 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtü /mefâ’ilü/ fâ’ilün	
34a	Zātī	Kim ki bir medğ-i ĥasen söylese ĥüsn-i ĥasana Ĥağ ta‘âlâ yaza dīvânına yüz biñ ĥasene	Zātīyâ başına zindân olur âħır bu cihân Kim ki dil Yūsufını şalsa o çâh-ı zeğana	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	

34a-34b	Zātī	<p> Toğmadı gönlümden ol meh fālī'üm yār olmadı Şanmañuz āhumdan eflākūñ yeri nār olmadı </p>	<p> Zātīye 'ālemde bir qutlu qapu açılmadı Yapmağa vīrāne göñlin kimse mi' mār olmadı </p>	<p> Gazel /6 Beyit </p>	<p> fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün </p>	
34b	Zātī	<p> Āhumuñ meskeni yoq saqf-ı semādan ğayrı Yaşumuñ menzili yoq taht-ı serādan ğayrı </p>	<p> Zātī bir ħaldedür kim deheniñ fikri ile Kimse vāqıf degül ol sırra Ĥudādan ğayrı </p>	<p> Gazel /5 Beyit </p>	<p> fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün </p>	
34b	Zātī	<p> Gelseñ ey qaşr-ı cefā mi' mārı ben ħāk üstine Sāye şālardı saray-ı qadrüm eflāk üstine </p>	<p> Cām-ı la' lūñ ħasretiyle cān virürse Zātīyi Defn idüñ bir bāğ arasında diküñ tāk üstüne </p>	<p> Gazel /6 Beyit </p>	<p> fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün </p>	
35a	Emrī	<p> Zebānuñ mı dehānuñda yā berg-i lāle-i ħamrā Düşüp āb-ı ħayātuñ ħavzına olmış durur güyā </p>	<p> Sirişkim qaşresi bir gevher-i sirāb idi Emrī Tecelli idicek bi' z-zat aña yār oldı bir deryā </p>	<p> Gazel /5 Beyit </p>	<p> mefā' ilün/mefā' ilün/mefā' ilün/mefā' ilün/ </p>	
35a	Emrī	<p> Degdüğine cümle ħüsn esbābı Yūsufdan sana Ĥüccet ol ħağ iki ħasār iki şāhiddür añā </p>	<p> Şüret-i Mecnūnı bir naqqāş taşvīr eylemiş Gördüm Emrī ger za'if olaydı beñzerdi bana </p>	<p> Gazel /5 Beyit </p>	<p> fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün </p>	
35a-35b	Emrī	<p> Bir felekdür eşk-i çeşmüm içre güyā her ħabāb Anda ey meh 'aks-i ruşsarıñ münir-i āfitāb </p>	<p> Şāh-ı ğamdur Emrī dīvar-ı ħişār-ı çarĥda Top-ı āh taşı kılmışdur degüldür āfitāb </p>	<p> Gazel /5 Beyit </p>	<p> fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün </p>	
35b	Emrī	<p> Müjemde qaşre qaşre eşk-i ħün-āb Dizilmiş rişteye güyā ki 'unnāb </p>	<p> Qurıtduñ 'ālemi āhuñla Emrī Ki aqmaz çeşme-i ħürşiddin āb </p>	<p> Gazel/5 Beyit </p>	<p> mefā' ilün/mefā' ilün/fe'ülün </p>	
35b	Emrī	<p> Dildār ile itmeñ diyü da'vā- yı muħabbet 'aşq ehline ol ħağ-ı siyeh-rū qodı ħüccet </p>	<p> Ey Emrī kızarduğı gülüñ bād-ı çemende Öykündüğini yāre urur yüzüne qat qat </p>	<p> Gazel /5 Beyit </p>	<p> mef'ülü/mefā' ilü/mefā' ilü/fe'ülün </p>	

36a	Emrî	‘Ărız-ı zībā ile mihr-i dıraḡşānsın ne baḡş Kāmet-i bālā ile serv-i ḡrāmānsın ne baḡş	Dürr-i dendān-ı nigārı vaşf idersin şî‘rde Tarz-ı eş‘ār içre Emrî gevher-efşānsın ne baḡş	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
36a	Emrî	Süvar olsa eger ol şāh-ı ferruḡ Sürer sümm-i semendine kamer ruḡ	Gerek Leclāc ol ey Emrî ider māt Seni bir la‘l ile ol şāh-ı ferruḡ	Gazel /7 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
36a-36b	Emrî	Ġam ḡumārı def‘ine çün istemiş Mecnūn kadeḡ Lāle-i deşt-i fenā şunmuş aña pür-ḡūn kadeḡ	Şanma ‘ālem andan zār oldu şeh-i ‘aşḡ Emrîyā Bāde bezmin itdi tōldı kāh ile hāmūn kadeḡ	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
36b	Emrî	Şöyledür za‘fum sürer bir ‘ankebūt-ı derd-mend Ben za‘ifūn boynına taḡarsa tārından kemend	Emrîyā regler resenlerle dil-i divāneyi Tutmaz iken tende zūlfı kıldı bir mūy ile bend	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
36b-37a	Emrî	Eylerin zūlfūn hevāsıyla heves ‘ōmr -imedid Tiḡ-i müjġānuñ ġamıyla kesmezin cāndan ümid	Eyledi ‘azm-i sefer vuşlat umarken ‘an-karīb Veh ki oldu ol perī gitdükçe Emrîden ba‘id	Gazel/5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
37a	Emrî	Ehl-i diller leb-i şîrīnūne şekker dirlər Lebūn içre sözüne känd-i mükerrər dirlər	Zer ü sīm ayaġı topraġına ol sīm tenūn Emrîyā baña sözüñ yüzūne beñzer dirlər	Gazel/5 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	
37a	Emrî	La‘line karşı ezilme ey şeker Gey şaḡın ‘āşıkları başuñ ezer	‘Ărız-ı zībāña Emrî gül dimiş Söylenür illerde bu rengin ḡaber	Gazel/5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
37a-37b	Emrî	N’ola ey sīm-beden gönlūne eşk itse eşer Ki ġümüş aḡça-durur taşa urursañ da geḡer	Hiç añar mı müjenūn tîrini Emrî dir imiş Dostlar ol kaşı yānuñ oġı dilden mi çîḡar	Gazel/5 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	

37b	Emrî	Yüzüme karşı söğse n'ola nigâr Ki tabancayla ursa da eli var	Emrîyâ öldi dime Mecnûna Gam-ı Leylîyle itdi terk-i diyâr	Gazel / 5 Beyit		fe'îlâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
37b- 38a	Emrî	Çarâr kılmâğa bir dem mekânımız yokdur Mekânı neyleyim kim zamânımız yokdur	Hadeng-i gamzen ile nîm-küşteyüz Emrî Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânımız yokdur	Gazel / 5 Beyit		mefâ'ilün/fe'îlâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
38a	Emrî	Dür-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur Çatre çatre jâledür kim gonca-i hamrâdadur	Emrîyâ bu çeşm-i hüninümde olan kîrpügüm Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i zîbâdadur	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ' ilün	
38a	Emrî	Dilde derdüñle belâ vü miñnet vü gam vardur Dide-i terde hayâlündür dağı nem vardur	Görmemiş kimse vücudun mişli ma'düm Emrîyâ Zerrece yok ol güneş yüzlüde bir fem vardur	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ' ilün	
38a- 38b	Emrî	Şadâsı nâlemün bülbül fezâ- yı sine bağumdur Nihâl üzre gül-i aħmer elif üstinde dâğumdur	Şeh-i mülk-i gamam Emrî hadeng- i nâle atmağa Sütün-ı ahum üstinde güneş altun kabâğumdur	Gazel / 5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
38b	Emrî	'Âşık olmuş çarh saña şanma hürşid ü kamer İki taş almış eline sinesin turmaz döger	Bunca sîm-i eşk ile faħr eylesem Emrî n'ola Çarhı gör kim bir iki dinâr ile gögüs gerer	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ' ilün	
38b- 39a	Emrî	Bu gice koynuma girdi geceyle mâh-ı münîr girdi düşünde mihr-i münîr Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta'bir	Günâhı ne şanemâ Emrînüñ ki katli için Getüre kaşuñ ile kîrpügün kemâ ile tîr	Gazel / 5 Beyit		mefâ'ilün/fe'îlâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
39a	Emrî	Nağd-i eşkini gönül la'l-i güher-zâya virür Tıfluñ aqça giricek destine halvâya virür	Fem-i cânâne için kim ki cidâl eyler ise Emrîyâ yok yire ol başını gavgâya virür	Gazel /5 Beyit		fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'ilün	

39a	Emrî	Şâh-ı aşkam eyerie küh-i gam ahûsin şikâr Elde bir zerrîn kemendümdür bu âh-ı pür-şerâr	Umaram ahum niķâb-ı zülf-i yârî ref ide Görelim Emrî hele ne toz kıparır bu rüzgâr	Gazel /7 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
39b	Emrî	Ten gam-ı zülf ü haţuñla hâk- sâr olmuş-durur Üstühvân-ı ser mekân-ı mür u mâr olmuş-durur	Bir gün ola diyeler Emrî için ey sebz-i haţ Bir haţı sebzüñ gamından ol gubâr olmuş-durur	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
39b	Emrî	Şu'le-i gam dil elinden hâmedür Okıyup yazduğı miñnet- nâmedür	Çarĥ Emrî sinem üzre örtülü Zer beneklü âsumânî câmedür	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
39b- 40a	Emrî	Dostum dîvâne oldum baña tedbîr eyleñüz Kim kıpusı halkasını tavkı- zencîr eyleñüz	Cân virürse kışî sevdâsına mihrâb âyetin Emrîñüñ tāk-ı mezârı üzre taħrîr eyleñüz	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
40a	Emrî	Dil reh-i gamda câna kıatlanmaz Cân ten-i nâ-tuvâna kıatlanmaz	Ölür Emrî lebünde yâra görüp Kimseler zaĥm-ı câna kıatlanmaz	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
40a	Emrî	Bîşe-i gam şîriyüz deşt-i meveddet beklerüz Ya'ni ahû-çeşmler şaydına fûrşat beklerüz	Emrîyâ bād-ı hevâ şanma aşâ-yı ahumuz İşiginde bir şehüñ bāb-ı sa'âdet beklerüz	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
40b	Emrî	Dil ehlinden tarîķ-i aşķda ah u figân gitmez Ki rāh-ı pür-mehālikdür ceressüz kârbān gitmez	Kıapuñdan cennete azm eylese gam- gîn gider Emrî Vaţandan ğurbete giden kimesne şādmān gitmez	Gazel /6 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
40b	Emrî	Sinemde taze dāga budur kılduğum heves Bāğ-ı cihānda kışîye bir gül- 'izâr bes	Emrî sirişk ü ah ile gider işiginde Bād ile yâ şu ile varur gülistāna ĥas	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
40b- 41a	Emrî	Ĥaţuñdan alup gönñlümi gamzeñ sitem itmîş Kıurtarmîş o miskîni belādan kerem itmîş	Cânāna baķam dise diyü Emrî-i giryān Ruĥsāresini kıanlı yaşından baķam itmîş	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	

41a	Emrî	Nihâl-i sîmsin ey serv müşgîn dallar şalmış Ya hüd tāvüs-ı cennetsin mu' anber ballar şalmış	Meger tıfl-ı dil-i Emrî femûnle gâib olmuşdur Fiğân u nâlesi şehri-ğama dellallar şalmış	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
41a	Emrî	Meclis-i çâh-ı zağandan gönül olmadı halâş Muşhaf-ı hüsüne karşı okıdı biñ ihlâş	Dür dişün vaşfi bulunur şadef-i şî' rinde Nazm-ı deryâsına Emrî olalıdan gâvvâş	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	
41b	Emrî	Yağdı 'aşkuñ dilde âteş-i sînem üzre tâze dağ Ben ğarîbi eyledi şehri- belâda od ocâğ	Emrî-yi bî-çâreyi öldürmege gider gibi Ey kemân-ebürü oquñ olmuş yine yalıñ yarâğ	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
41b	Emrî	Benden ol 'âlem dile vâkıf Mışradan Mışrı seyr kıl 'ârif	'Aceb olmaya Emrî cân-ı şerîf Şeref-i mevti olsa müşerref	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
41b-42a	Emrî	Ĥağ-ı sebzün öper ol la'l-i nebâti ancağ Nitekim Ĥızır içer âb-ı hayâtı ancağ	Mışr-ı hüsni ile anuñ işigi Bağdâdınuñ Emrîyâ iki gözüm Nîl ü Furâtı ancağ	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	
42a	Emrî	Murg-ı ğam-ı nigâra dil-i âşiyâne ancağ Eşk ü şerâr-ı âhum âb ile dâne ancağ	Meydân-ı 'aşk içinde koşmağa ğam semendin Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancağ	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtün/mef'ülü/fâ'ilâtün	
42a-42b	Emrî	Pây mâl eyleme ğisü-yi 'abir efşânuñ Kuyruğın başma nigârâ uyur ejderhânuñ	Emrîyâ şanma şafağ sille-i âhumla seher Yüzünü kana yudı mihr-i cihân-ârânuñ	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
42b	Emrî	Top-ı ğabğabla kal'asın cânüñ Yağmağa kıl parankı müjgânuñ	Emrî ğonca lebine öykündi Ağzını kana yudı bād ânuñ	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
42b	Emrî	İşi hemîşe kıya yonmağ-idi Ferhâduñ Müjmele dür delerin şan'atıñ ğör üstâduñ	O meh ğamında çoğ ağlatduñ ey sipihr senüñ Bu eşk-i Emrî yıkar ger yıkarsa bünyâduñ	Gazel/5 Beyit		mefâ'ilün/fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	

42b-43a	Emrî	La'l-i nâbin umarız haṭṭı gelicek güzelüñ Şîrin her kişi zîrâ içirimiş ecelüñ	‘Ârızi fikri ile küyına vardıñ yâriñ Cennete koydı Emrî senin zîbâ ‘amelüñ	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
43a	Emrî	Tenüñ bir şem’-i kâfûrî ucında rismân kâkûl Ya ol şem’üñ başı üzre olan müşğîn duḥân kâkûl	Vişâli gencine ṭalibsen Emrî key şaḫın andan Ṭılsım-ı tiğdür ol gamze biñ başlu yılan kâkûl	Gazel /5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün	
43a-43b	Emrî	Cüy oldı âb-ı dîde leb-i cüy- bâra gel Dîdâr ‘âşıkıdur esirge kenâra gel	Ey ḥâce şehr-i nazmda şarrâf Emrîdür Şâf eyledünse ḳâlbüñi şâhib-‘ayâra gel	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fa’ilâtü /mefâ’ilü/ fâ’ilün	
43b	Emrî	Yañağında zülfüñ cemâl üzre cîm Yüzüñde dehânuñ ḳamer içre mîm	Gidelden ol lâle-‘izâr Emrîyâ Derûnumda dâğ-ı gam oldı muḳîm	Gazel /5 Beyit		fe’ülün/fe’ülün/fe’ülün/fe’ül	
43b	Emrî	Ṭoḳınan çarḫına çarḫuñ tîr-i âhumdur benüm Yüzini mâhuñ çelen şemşîr- i âhumdur benüm	Şafḫa-i ḥaddinde Emrî görinen ḫaṭṭ-ı gubâr Âyet-i ḥüsnindeki tefsîr-i âhumdur benüm	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
43b-44a	Emrî	Ben ol sulṭân-ı ‘aşḳam düd- ı âhumdan ‘alem çekdüm Muḥabbet defteri erḳâmına evvel ḳalem çekdüm	Çü bildüm bu fenâ mülküñ beḳası yoḳ bir el öñdin Ayâğ ayaḳ fenâ iḳlîmine Emrî ḳadem çekdüm	Gazel/5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün	
44a	Emrî	Sen beni Ferhâd ile bir görme ey şîrin-dehen Ḥüsrev-i mülk-i gamem Ferhâd ḫod bir kühken	Gül görüp ruḫsârüñi yâd itdi Emrî güyyiâ Çeşm-i Ya’ ḳûba başiret virdi büy-ı pirehen	Gazel/5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
44a-44b	Emrî	Bu kad-i refṭâr ile sen eyle seyr-i gülistân Vâlih ü ser-geşte olsun küşede serv-i revân	Zülfin görüp leb-i yârı pey-â-pey iste kim Ḥoşdur uzun gicede Emrî şarâb-ı erğavân	Gazel/5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
44b	Emrî	Yârsuz bu cihânda n’eylersin Güli yoḳ gülistânda n’eylersin	Dil-i Emrîdedür seniñ sırrıñ Bi’l-İllâh ey gam yabânda neylersin	Gazel/5 Beyit		fe’ilâtün/mefâ’ilün/fe’ilün	

44b	Emrî	Hâk itse hevâ-yı zeķanuñla beni devrân Saġar ide hâküm tuta el üstine devrân	Ėam odı kebâb itmiş idi baġruñı Emrî Peykânları yârũñ gelüp urdı aña dendân	Gazel / 6 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
45a	Emrî	N'ola şaķlarsam o şaçı leyli mihrin cânda ben Hây Mecnûn 'aşķ-ı yârı bulmadum yabanda ben	Mülk-i na'muñ şâhısın dıvânuñı gördüm seniñ Görmedüm ey Emrî bu tertibi bir dīvânda ben	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
45a	Emrî	Bir yâr ki bir sihr ile ol ġamze- i câzũ Ėıldı müjemi ġarķa-i hũn gözũme ķarşu	Ey ķaşı kemân sine-i Emride geçen gün Tür-i müjeñũñ zaķmını gördüm gözi ķanlı	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
45a- 45b	Emrî	Bizi güldürmedi dilber ġam-ı hicrânlar ile Demidür aġlaşalum dide-i giryânlar ile	Emrîyâ gördi gözüm yaşına ġarķ oldu cihân Göge yapışdı ķamer necm-i dıraġşânlar ile	Gazel / 5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	
45b	Emrî	Dil yaķıldı âteş-i sevdâyı zülf- i yârda Görinür dũd-ı siyâhum ġalka şekl-i mârda	Ben bu devr içre nazârın gördüm ol mâhıñ dutan Emrîyâ 'aksi durur âyine-i dıvarda	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
45b	Emrî	Bülbül-i şeydâ nice âh itmesün gülzârda Yıldı bir gül açılır ol da miyân-ı hârda	Emrîyâ sermâye-i 'ömrimde sũd olur ziyân Her ki cânın şatup alur 'aşķı bu bâzârda	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
46a	Emrî	Ey şanem biñ yâra urduñ cânuma şimşir ile Sine-i 'uryânuma revzenler açduñ tür ile	Ol şanem dirmiş ki Emrî Ka'be mi şanur beni Yüz sürüp olur berâber yir ile dâmânuma	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
46a	Emrî	İki ķaşuñ iki râ muşķaf-ı ruşsârũnda İki zülfũñ iki dâl âyet-i didârũnda	Emrîñũñ dũn şanemâ aġzına geldi cânı Bir kez öpince seni la'l-i güher- bârũnda	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	

46a-46b	Emrî	Dīvāneyem görelden ol hadd-i lāle-günü Artar bahārı görse şeydālaruñ cününü	Top itdi başın Emrî kıdd-i hamını çevgān Maḥbūblar derilsün vardur erüñ oyunu	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü /mefā'ilü/ fā'ilün	
46b	Emrî	Cihānda yok dehānınuñ nişānı 'Adem mülkine şal peyk-i revānı	Geçerse şehr-i dilden tiri Emrî Ayağına nişār it naqd-i cānı	Gazel /5 Beyit		mefā'ilün/mefā'ilün/fe'ülün	
46b	Emrî	İrişdi haddine zülf-i siyāhı O miskīnün ṭayandı baḫra rāhı	Yüzün gördükde bī-hüş oldı Emrî Varır uyḫuya ḫasta şubḫ-gāhı	Gazel /5 Beyit		mefā'ilün/mefā'ilün/fe'ülün	
47a	Emrî	Qılmaz dilini nāvek-i bī- dāddan berī 'aşq ehlinün eger ola pülāddan berī	Emrî binā-yı 'aşka ḫalel ire korḫarın Taş üzre taş ḫonmadı Ferḫāddan berī	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü /mefā'ilü/ fā'ilün	
47a	Emrî	Ṭālī'-i dūnuma yār oldı benim yār daḫı Döndi rāyınca anuñ çarḫ-i sitem-kār daḫı	Felegüñ cürmi ne Emrî ḫulın Allah oñarur Anuñ emriyle döner künbed-i devvar daḫı	Gazel /5 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
47a-47b	Emrî	Mū-miyānuñ hevesi şöyle ḫayāl itdi teni Bir ḫıluñ ardına siñsem görimez kimse beni	ḫaçer-i yāra ṭayanma o bir āhen- dildür Emriyā tışesi öldürmedi mi kühkeni	Gazel /5 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
47b	Raḫmî	Bir ayak teklif iderse ol elif- kāmet bana Bezm-i devrān içre sākî el vire devlet bana	Anıcaḫ kūyum itidür dir imiş dil- ber müdām Raḫmiyā yiter cihān içinde bu devlet bana	Gazel /5 Beyit		fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilātün/fā'ilün	Ġazeliyyāt-ı Raḫmî
47b	Raḫmî	Gün ruḫlaruñuñ 'aksi dile tāb-ı muḫabbet Kāküllerüñüñ her hamı ḫullāb-ı muḫabbet	Dil zevraḫı düşdi çıkamaz çāh-ı zeḫandan Raḫmî n'ola dirse aña girdāb-ı muḫabbet	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefā'ilü/mefā'ilü/fe'ülün	
48a	Raḫmî	Zāhid ki cām bādeden eyler müdām baḫş Evrādı yok dilinde ḫelāl u ḫarām baḫş	Keyfiyyet-i kelāmumu zevḫ itse Raḫmiyā Bezm-i süḫanda eylemeye şeyḫ-i cām baḫş	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü /mefā'ilü/ fā'ilün	

48a	Raḥmī	Sāḳiyā alsañ ele bezm içre bir la'lin ḳadeḥ ‘Aks-i ruḥsārından olur gül gibi rengin ḳadeḥ	‘Ays ü ‘işret ‘aleminde Raḥmīyā İskenderüz Devr idüp destümde oldı cām-ı ‘ālem-bîn ḳadeḥ	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
48a- 48b	Raḥmī	‘İzāruñda bu zülfi ‘anber - ālūd Görinür āteş üzre nitekim dūd	Vişāl olsa n'ola Raḥmīya hicrān Ḥalile gülşen oldı nār-ı Nemrūd	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
48b	Raḥmī	Belā vü derd ü ğam mihmānımız bir ḥānemüz vardur Müşerref makdem yārān ile kaşānemüz vardur	Ne ğam zühidine zāhid Raḥmīyā olursa ger mağrūr Bizim vaḳt-i seḫerde na‘ra-i mestānemüz vardur	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
48b	Raḥmī	Göñül ehl-i beḳā olmağıçün genc-i fenā ister Gerekmez ḫil‘at-ı şāhī mücerred bir ‘abā ister	Nazar ḳıl Raḥmīyā dīdār-ı yāre Ḥüsrev-i ‘aşḳ ol Senün saḳḳā-yı ṭab‘uñ çünki mir‘at-ı şafā ister	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
49a	Raḥmī	Ebr-ile māhı görüp penbeyle dāğım şandılar Āfitābı ḫaşre dek yanar çerāğım şandılar	Kevkeb-i baḫtımla şām-ı ğamda ḳılmağa cidāl Raḥmīyā māh-ı nevi yalıñ yerāğım şandılar	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
49a	Raḥmī	Felek berbād olur āh eyleşem saḳf-ı semā ḳalmaz ‘Anāşır süz-ı dilden maḫv olup neşv ü nemā ḳalmaz	Çeküp tiğüñ döküp ḳanımlı Raḥmīyi helāk itdüñ Ḥazer eyle yanuñda bu senüñ ey bī-vefā ḳalmaz	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
49a- 49b	Raḥmī	Gülistān seyrine‘azm itsem ey serv-i revān sensiz Baña bir şāḫ-ı gül bir mār olur güyā hemān sensiz	Yerine geldi canı gördi la‘lün Raḥmī-i şeydā Hemān bir meyyite dönmüşdi ey cān-ı cihān sensiz	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
49b	Raḥmī	Mey şafaḳ devr-i felek mey- ḫāne şeklin bağlamış Hāle içre māh-ı nev peymāne şeklin bağlamış	Bir büt-i Ferḫāri resmin dilde naḳş idüp ḫayāl Raḥmīyā sineñ senüñ büt-ḫāne şeklin bağlamış	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	

49a	Rahmî	İşi Vişâl-i yâra hicrânı dilâ olursa ger mâni' Bu da bir özge 'âlemdür hayâlât ile ol kâni'	İki tāk eylemiş miskîni bir sîmîn sûtün üzre Binâ-yı hüs-n-i yâri bünyâd iden şâni'	Gazel/5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
50a	Rahmî	Ele mir'at alup 'aks-i ruhuñdan irse ger revnağ Gören dir beş hilalüñ ortasında bir güneş ancak	Nigârüñ pençesi vaşfi ile Rahmî bu beş beytüñ Yed-i Beyzâ-yı Mûsâ-veş 'acâyib sihrdür el-hağ	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
50a	Rahmî	Tecerrüd 'âleminde her kim isterse ma'âş itmek Sirişk ile muhabbet dâğı besdür aña aş itmek	Seg-i dil-ber gibi küy-ı belâda Rahmîyâ her şeb Saña mı kaldı sineñ nâhun-ı gamla hırâş itmek	Gazel /5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	
50a-50b	Rahmî	Erbâb-ı şevk gerçi virür göze kâşa dil Ben virmişem zamânedede bir nev-tırâşa dil	Dünyâ metâ'-ı köhne imiş Rahmîyâ meger 'Âkıl odur ki bağlamaya bu kûmâşa dil	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
50b	Rahmî	Künc-i 'uzlet meskenüñdür taht-ı sulţân istemem Mülk-i 'aşkuñ şâhıym İrân u Tûrân istemem	Mür-veş âhir muqarrer meskenümdür zîr-i hâk Rahmîyâ 'âlemdede evreng-i Süleymân istemem	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
50b-51a	Rahmî	Yârdan ayru ğurbete düşdüm Vâdi-i derd ü miñnete düşdüm	Rahmîyâ sine çâk ü dîde -figâr Şimdi küy-ı melâmete düşdüm	Gazel /6 Beyit		fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
51a	Rahmî	Tāk-ı kaşrı neyleyem ben sâkin-i virâneyin Taşı taş üzre kımaz bir 'aşık-ı dîvâneyin	Yapdı Şîrîn kaşrını Ferhâd gerçi Rahmîyâ Taşı taş üzre kımaz ben 'aşık-ı şürîdeyin	Gazel/7 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
51a	Rahmî	Asib irerse sineye ger rûzigârdan Düşmezse n'ola serv-i çemen i'tibârdan	Rahmî cihânda merdüm-i bî-ma'rifet hemân Beñzer şu şâha hâli ola berg ü bârdan	Gazel/5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	

51b	Rahmî	Lebûnde nev-remîde haþ mı yâ misk-i hotendür bu Kenâr-ı çeşme-i hayvânda bitmiş ya çemendür bu	Bur tarz-ı hâşî görse Rahmîyâ el- haþ diye Hüsrev Ma'ânî câmını bezm-i sühanda nüş idendür bu	Gazel/5 Beyit		mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün	
51b	Rahmî	Âhum şerârı her gice ol mâh öninde Şol meş'aledür kim çekilür şâh öninde	Gün yüzine meh didüğine Rahmî işitmiş Düşdi yüzümüz yirlere ol mâh öninde	Gazel/5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
51b- 52a	Rahmî	Lebûñ hayâlî ile gözde kanı seyr eyle Piyâle içre mey-i erguvânı seyr eyle	Ma'ânî güllerini Rahmîyâ virüp tâze Revân-ı Sa'di ie Gülsitânı seyr eyle	Gazel / 5 Beyit		mefâ'îlün/fe'îlâtün/mefâ'îlün/fe'îlün	
52a	Rahmî	Seng-i şabr ile dile olmuş iken bünyâdı Seyl-i gam eyledi vîrân o harâb-âbâdı	Rahmîyâ yâre didüm müy-ı miyânını görüp Bir kıl üstinde durur hûbluğuñ bünyâdı	Gazel / 6 Beyit		fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'îlün	
52a- 52b	Rahmî	Meclisde piyâle leb-i cânâneye döndi Nüş eylemeden dil anı mestâneye döndi	Hâl-i ruhuñuñ vaşfi dil-i Rahmîde cânâ Şol mür dehânna düşen dâneye döndi	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
52b	Rahmî	Yâr bakmaz yüzime aþvâl bir yüzden dağı Tâli'üm idbârda iqbâl bir yüzden dağı	Rüy-ı yâre haþt-ı 'anber-bâr gelmiş didiler Rahmîyâ dillerde bu aþvâl bir yüzden dağı	Gazel / 5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
52b	Rahmî	Ögredür gamzelerüñ çeşmüne sehhârlığı Añdurur hâl ü haþuñ turraña tarrârlığı	Mânî-i vaqti durur şuret-i şî'rün Rahmî Âferin destine gösterdi kalem- kârlığı	Gazel / 6 Beyit		fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'îlâtün/fe'îlün	
53a	Rahmî	Muhabbet bir kabâ-yı 'âriyettür niçe ten geydi Anı geh Vâmık u Mecnün gâhî Kûhken geydi	Görüp erbâb-ı câhı Rahmîyâ gam yeme çün sulţân Çıkardı atlas-ı şâhîyi âhîr bir kefen geydi	Gazel / 5 Beyit		mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün	

53a	Ümîdî	Sinede peykân tîrûn-i gönçe-i güldür bana Câ-be-câ turreñ nişânî şâh-ı sünbüldür bana	Ey Ümîdî bend-i hicrâna giritâr oldı dil Dâ'im ol bendi geçen bu zülf ü kâküldür bana	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	Ėazeliyyât-ı Ümîdî
53a- 53b	Ümîdî	Mâh dirlerse melâ'ik saña ger itme 'aceb Âfitâbum kişîye gökden iner çünkü laqab	Ŗağlar deñlü Ümîdî Ėama Ŗâkat getürür Ŗaşdan mı yüregi bilmezsin anıñ yâ Rab	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	
53b	Ümîdî	Câm çekdi lebün görüp haclet Ŗızarup geldi beñzine humret	Şundi pîr-i muğân Ümîdî ayâğ Eyledi gerçek er bize himmet	Gazel /6 Beyit		fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün	
53b	Ümîdî	Nüş eyledikçe kıanımlar olur la'l-i yâr sürh Gördükçe nâr-ı âhum olur ol gül'izâr sürh	Şanma Ümîdî eğnüme geydim libâs-ı âl Ėün-âb-ı Ėamla oldu bu çeşm-i nizâr sürh	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
54a	Ümîdî	Ümmîd-i pây-büseñ ile ey nihâl-i kad Ŗaldı ayakda 'âşık-ı bî- çâreler meded	Bağş eyledükce Ka'be-i küy-ı niğârdan Eyler Ümîdî işiği taşın anıñ sened	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
54a	Ümîdî	Ruğsâr-ı yâre beñzemese berg-i lâleler Gülşende böyle üstüne düşmezdi lâleler	Ėam yeme ey Ümîdî reh-i 'aşk-ı yârda Eksik degül çü derd ü belâdan nevâleler	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
54a- 54b	Ümîdî	Ŗan ağladı fırâk-ı lebünle şarâblar Görünce döndü üstüne anuñ habâblar	Nâr-ı derün-ı sinemi görüp Ümmîdiyâ Ser-geşte oldu bezm-i belâda kebâblar	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
54b	Ümîdî	Rüşen kılalı meclisi câm-ı şarâbumuz Mihriyle mâhı 'aynına almaz habâbumuz	Zerğ u riyyâdan el yuya zühhâd-ı şehr eger Görse Ümîdî meykedede de âb-ı nâbumuz	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	

54b	Ümîdî	Gözden revân olalı yaşum nitekim Aras Etrâfın aldı her müje mânend hâr u has	Âh eyleme Ümîdî ser-i küy-ı yârda Câ' iz ki işidüp tuya agyâr sesi kes	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
55a	Ümîdî	Çays aşk ile muhabbet câmmı nüş eylemiş Mest olup geçmiş yatur kendin ferâmüş eylemiş	Çâmet-i zerdin Ümîdî hecr ile idüp kemer Bu hayâl ile miyânuñı der-âgüş eylemiş	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
55a	Ümîdî	Sâgar-ı bâdeden idüp i' râz Döndi bir şekl-i kadîde mirtâz	Ey Ümîdî nice ben ölmeyeyin O tabîb eyledi bizden i' râz	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	
55a- 55b	Ümîdî	Dâğ-ı aşkuñla bulur sînem şeref Mankıra degmez pulı olmasa def	'Ayşâ sarf eyle Ümîdî varuñı Naqd-i 'ömrüñ kılmadın devrân telef	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
55b	Ümîdî	Dest-i sîmininde sâkinüñ mey-i hamrâya baç Bir nihâl üzre açılmış gönçe-i ra'nâya baç	Çehresin zerd ü nezâr itmiş Ümîdî derdmend Gör ne şüret bağlamış ol 'âşık-ı şeydâya baç	Gazel /5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
55b	Ümîdî	Bir gördi meger Ka'be ile işinğın anuñ Mil çekdiler ey dil gözine kıble-nümânuñ	Şâd eyledük ol yarı virüp yolına cânı Şâd ola Ümîdî göreyin rûh-ı revânuñ	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
56a	Ümîdî	Câm-ı Cem ile 'ayşımı yâd itdi şarâbuñ Meclisde bükâdan gözi ağrıdı habâbuñ	Var ise dili degdi şurâhinüñ Ümîdî Mestâne düşüp pây-ı şikest oldı şarâbuñ	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
56a	Ümîdî	Cânlar fidâ kıılır saña 'âşık seri degül Da'vâ-yı 'aşk ehl-i dile ser- serî degül	Ser-'asker itdi şâh-ı muhabbet Ümîdîyi Kimdür ki aña diye begüm 'askeri degül	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
56a- 56b	Ümîdî	Cennet añılsa ruhuñ hâtırâ eyler âdem Ka'be yâd olsa ser-iküyuña varur 'âlem	Belimi bükmiş iken bâr-ı belâ-yı hicrân Geldi bir bâr-ı girân oldı Ümîdî ğam u hem	Gazel /5 Beyit		fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilâtün/fe'ilün	

56b	Ümîdî	Çanlu yaşumla belâ deştini ‘ummân itdüm Hâr u hâşâkin anuñ pençe-i mercân itdüm	Ferah-ı vuşlata imlân yoç Ümîdî gördüm Dili mu‘tâd-ı gam u guşsa-i hicrân itdüm	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
56b	Ümîdî	Ehl-i ‘aşkuñ na‘rası cām-ı şarâb-ı nâbdan Bülbülüñ âvâzesi berg-i gül-i sîr-âbdan	Ey Ümîdî vaqtidür bedr it hilâl-i sâğarı Dil şeb-i târik-i gamda hazz ider mehtâbdan	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
57a	Ümîdî	‘Ahd itmiş idi vaşlını dün ‘aşîka cânân Çılmadı bugün ‘ahde vefâ yine mi hicrân	Dün va‘deler itmişdi Ümîdiye vişâlin Ol mâhı bugün tâlî‘i kör oldu peşimân	Gazel/5 Beyit		mef’ülü/mefâ’ilü/mefâ’ilü/fe’ülün	
57a	Ümîdî	Sâğar-ıbâdeye baç mihr-i sa‘âdetdür bu Her habâba nazâr it necm-i hidâyetdür bu	Reh-i mey-hânede yâri bulıcaç mestâne Ey Ümîdî düşegör pâyına fırsatdur bu	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
57a- 57b	Ümîdî	Devr-i güldür şanema nüş-ı mey-i nâb eyle Dehen-i tengüñi bir gonce-i sîr-âb eyle	İrmek isterseñ eger kâdr-i vişâl-i yâra Şâm-ı fûrkatde Ümîdî gözi bî h’âb eyle	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
57b	Ümîdî	Dil güft ü gûda ‘aks-i ruğ-ı dil-rubâ ile Divânedür tekellüm ider şanki ây ile	Yıllar durur Ümîdî şehâ pây-mâldür Göñlini anuñ al ele bir merhabâ ile	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtü /mefâ’ilü/ fâ’ilün	
57b	Ümîdî	Bağlayup göñlümüz ol kâkül-i ‘anberfâma Âh kim mürğ-i dili yine düşürdüñ dâma	Yazmağa levha-i huşîde Ümîdî şif rin Destine aldı ‘Uğârid yine zerrin hâme	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
58a	Ümîdî	Çaddüñ kişehâ leşker-i ‘uşşâka şalıdı Yağmaya virüp şabrı niçe diller alıdı	İrmek dile riseñ der-i maçşüda Ümîdî Çavvâş şıfat baħr-i me‘âniye talıdı	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/mefâ’ilü/mefâ’ilü/fe’ülün	
58a	Ümîdî	Düşeyin hâk-i pâyüña ço beni Dostum sen de gör saña düşeni	Ölmeden kıl Ümîdiye dermân Seven ölsün mi a begüm ya seni	Gazel/5 Beyit		fe’ilâtün/mefâ’ilün/fe’ilün	

58a-58b	Ümîdî	Öpmiş nezâket ile diyü la'li dil-beri Bezm ehli hayli ellediler gice sâgarı	Gördi Ümîdî bir güzel aqar bîñarı var Şâh-ı hayâl idindi mekân-ı dîde-i teri	Gazel/5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
58b	Ümîdî	Göñül 'aşkuñla tölmişdur ser-â-pây Qarâr u şabra hergiz kalmadı cây	Ser-i küyında nâlem ey Ümîdî İrişdi dün gice eflake eyvây	Gazel/5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün	
58b	Ümîdî	Lâle çemende tâzeledi bağı dâğı Yağmağa bezm-i gülde muğabbet çerâğı	Kılsun Ümîdî âyine-i qalbüne ñazar Gördün raqîb-i rüy-siyeh yüzi âğı	Gazel/5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü /mefâ'ilü/ fâ'ilün	
59a	Hayâlî	Hün-ı ciger olalı mey-i dil- güşâ bana Geldi cihân elemeleri zevk u şafâ bana	Kılsam Hayâlî gevher-i 'irfânım âşikâr Şahrâ olâ mekânları her baqr 'ağâ bana	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün	Ketebehu'l- faqîr Qâsım
59a	Hayâlî	Gördi maşşuş olduğun 'âlemde istiğnâ bana Şehperin gönderdi şorguc Kâfdan 'anqâ bana	Düri nazmım gördi deryâlar dilinde söylenür Ey Hayâlî bende oldu lülü-i lâlâ banâ	Gazel / 5 Beyit		fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün	
59a-59b	Hayâlî	Yegdir şu qarşdan k'ola anuñ soñu qarâb Rind-i şarâb-hâreye câm içre bir habâb	Yerde gerek Hayâlî yüzüñ säye- veş senüñ Başın irerse göklere mânend-i âfitâb	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fâ'ilâtü/mefâ'ilü/fâ'ilün	
59b	Hayâlî	Bir 'âleme irişdirir erbâb-ı qarâbât Kim düşde dağı görmez anı ehl-i münâcât	Sevdâ-yı cihânı qoma göñülde Hayâlî Ol Ka'be-i 'ulyâyı niçün mesken ider Lât	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/mefâ'ilü/mefâ'ilü/fe'ülün	
59b	Hayâlî	Dilâ Mecnün-şıfat 'uryân-ı 'aşq ol pîrehenden gec Belâ meydânınıñ gerçek şehîdiysen kefenden gec	Hayâlî câme-i zer beft ü aqlastan olup fâriğ Libâs-ı müste'ârîden bezüp belki bedenden gec	Gazel / 5 Beyit		mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün/mefâ'ilün	

60a	Ḥayālī	Gelüp ben ‘andelibin eylemez şād Elinden ol gülün feryād feryād	Ḥayālī kaşr-ı ‘ayşa urmadan el Ḥabābın ḥānūmānı oldı ber-bād	Gazel / 7 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
60a	Ḥayālī	Misk ile kāfurdan levḥ üzre ebrūlar mıdır Ya güzellik şūḥluḡ alnıñda yazılar mıdır	Bu nazāir kim Ḥayālī şı‘rine der ehl-i derd Pāyına baḫrın dem-ā-dem yüz sürer cūlar mıdır	Gazel / 5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
60b	Ḥayālī	Ka‘be-i kūymda her kim dilberün ḡurbān olur Gerçi bir cāndan geđer ammā ser-ā-ser cān olur	Hecr-i rūy-ı yār ile güller Ḥayālī kendüyi Pāre pāre itmege her jāle bir dendān olur	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
60b	Ḥayālī	Derd-i dilber ḡidā-yı rūḡumdur Ḥūn-ı dil bāde-i şabūḡumdur	Metn-i ‘aşkı Ḥayālī ben açtım Şerḫalar sīnede şurūḡumdur	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/mefā’ilün/fā’ilün	
60b- 61a	Ḥayālī	Anlar ki tecerrüd etegin pāya çekerler Himmat ḡademün tārem-i mīnāya çekerler	Eş‘ār-ı Ḥayālī var iken ḡuşunu şehler Bilsem ne için lūlū-yı lālāya çekerler	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/mefā’ilü/mefā’ilü/fe’ülün	
61a	Ḥayālī	Her dem cigerde var ola bir ḡanlu dāḡumuz Eyleñ du‘ā söyünmeye yanar çerāḡumuz	Ḳılsaḡ Ḥayālī ḡayd-ı bedenden dili ḡālāş Bir murḡ-i zeyrekiz n’ola ḡırsaḡ duzāḡumuz	Gazel /6 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
61b	Ḥayālī	Ḳurş-ı mehle ḡuşe-i pervīn olaldan zādumuz Ehl-i faḡır içre tena‘umla çıkıpdur ādumuz	Cism-i pūr peykānumuz ḡörüp Ḥayālī didi ḡam Alamaz şāḡ-ı feraḡ bu ḡal‘a-i pūlādumuz	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
61b	Ḥayālī	Abdāl olalı dāḡ iledür iftiḡārumuz Mecnūn gibi ocāḡ eridir iḡtiyārumuz	Baḫriz Ḥayālī mevcimüz oldı suḡūr-ı nazm Merdüm-rübā naḡeng ile pūrdür kenārumuz	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	

61b	Hayālî	Bezmi ğamda ŧanma giryanuz bizi ħurremlerüz Mey yerine kân yuħar bir nice ŧaħib demlerüz	Ey Hayālî on sekiz biñ ‘âlemüñ biz zılliyüz ‘Âlem isterseñ bizi seyr eyle kim ‘âlemlerüz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
61b- 62a	Hayālî	Rüz-ı rüşenden n'ola envar olursa ŧâmumuz Mihri ‘âlem tâbdan yaħâr ħerâġı câmumuz	Ey Hayālî ‘âlem-i nazma Süleymânuz bugün Ĥâtem-i ‘aşġıñ niġininde yazıldı nâmumuz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
62a	Hayālî	Virme dil ü cân naħdin cânâne ħabül itmez Bir derdini isterseñ yüz câna ħabül itmez	Didim ki ġamıñ ħursun göñlünde Hayâlinüñ Didi bu ŧefâ genci vîrâne ħabül itmez	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/mefâ’ilün/mef’ülü/mefâ’ilün	
62a	Hayālî	‘Âŧıġız dervâze-i ŧehr-i melâmet beklerüz Zâhid-âsâ ŧanma kim küy-ı selâmet beklerüz	Ey Hayālî ŧâh-ı gerdün dergehinde zerre-var Âfitâb-ı ‘âlem-ârâ gibi ŧöhret beklerüz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
62b	Hayālî	ġülŧen-i ‘âlemdede bir mevzün nihâli gözlerüz Baħmazuz bir serve ħadd-i i’tidâli gözlerüz	Ĥâr yâra bende ŧâhıñ bendesine bendeyüz Biz Hayâlî merdüm-i ŧaħib-kemâli gözlerüz	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
62b	Hayālî	ŧanma ki dilde süzüm peykâñlarıñ eritmez Oldur aħan gözimden yaŧ demler oldu ġitmez	Vuŧlat Hayâlî geħdi firħat demi iriŧdi Zehr-i firâħ-ı dilber cânın kimiñ acıtmaz	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtün/mefâ’ilü/fâ’ilâlün	
62b- 63a	Hayālî	Bî-sütünüñ gördü kim tiġile taŧı var imiŧ Geldi baŧın egdi Ferħâdñ tırâŧı var imiŧ	Bir ŧanem sevmiŧ Hayâlî ħible idinmiŧ yüzün Bir ser-âmed ħâmeti-mihşâb ħaŧı var imiŧ	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
63a	Hayālî	ŧabânuñ ħâġırı küyında yârñ pür ġubâr ancaħ Benüm gibi o daġı bir per-iŧân rüzigâr ancaħ	ŧeb-i ‘id eyledi gerdün hilâlülñ câmını gerdân Hayâlî daġı içmez zâhid-i perhiz-ġâr ancaħ	Gazel /5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün	

63a	Hayālî	Fer viren mâha cemâl-i bākemâlîndür senüñ Mihre hañcerler çeken iki hilâlîndür senüñ	Gayrılarla yârdur şimdi Hayâlî dir iseñ Haşa-lillâh pâdişâhım ol hayâlîndür senüñ	Gazel /5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
63b	Hayālî	Tenlere rûh-ı muqaddes aşk-ı pâkiñdür senüñ Devlet-i bîdâr çeşm-i h'âbnâkindür senüñ	Ey muhabbet bâdesi kıldıñ Hayâliden zühür Cismi içre her regi bâğında tâkindur senüñ	Gazel /5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
63b	Hayālî	Ârızîñ meyden arak-rîz olsa ey hür-i cemîl Şanuram cennette tuğyân eylemiştir selsebîl	Reşk-i a'dâdan Hayâlî çekme zahmet sâbir ol Eyledi haq âteş-i Nemrûdu gülzâr-ı Halîl	Gazel /5 Beyit	Ez eş'âr-ı Gül-i Sad- Berk	fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
63b- 64a	Hayālî	Nesîm-âsâ çeküp el bâğ-ı âlemden güzâr itdim Geçüp büy-ı gülünden hâr-ı hicrân ihtiyâr itdim	Hayâlî gönlimi gördüm harâbât ehli bir mey-keş Vücûdum halvetinde zâhidi perhizgâr itdim	Gazel /5 Beyit		mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün	
64a	Hayālî	Eşkim sitâresin şalalı ayağa tozum Sen meh-liqâ katında benüm düştü yıldızım	Yâruñ yolında hâk olur isem Hayâlî ben Kuhl idine gözine her ehl-i nazar tozum	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fâ'îlâtü/mefâ'îlü/fâ'îlün	
64a- 64b	Hayālî	Ben cünün-ı vâdî-yi aşkam gedâlık şan'atım Müy-i jülidem durur başında tâc-ı devletim	Ey Hayâlî gün gibi meşhûr olaydım şi'r ile Zerrece ol meh yanında ger olaydı rağbetim	Gazel /7 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	
64b	Hayālî	Tekebbürden beri gerd-i riyâdan pâkdür gönüm Yoluñda pâyimâl olmuş biravuç hâkdür gönüm	Hayâlî hecr-i dilberde vişâl ümmîdine hayrân Vişâle ire bîm-i hecr ile ğamnâkdur gönüm	Gazel /6 Beyit		mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün/mefâ'îlün	
64b	Hayālî	Cismim üzre şule-i gam hil'atimdür nürdan Dûd-ı âhım başıma bir tâcdur semmürdan	Bezmi vañdette Hayâlî aşk câmin nüş kıl Ehl-i dil mest-i elest olmaz mı engürdan	Gazel /5 Beyit		fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlâtün/fâ'îlün	

65a	Ḥayālî	Boynuma aldım o zülf-i ‘anberînüñ minnetin Ey şabâ şahrâya şaldım misk-i Çinüñ minnetin	Gevher-i nazmım Ḥayālî güşına zîver yeter Nâzenînim çekmesün dürr-i yetimüñ minnetin	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
65a	Ḥayālî	Ağyâr âh ider imiş ol gül’ izâra karşı Olur şavuk hevâlar evvel bahâra karşı	Irmağlar Ḥayālî taşlar alup dögündi Seylâb-ı eşk-i çeşmim aqdıқта yâre karşı	Gazel /5 Beyit	Ez eş’âr-ı Gül-i Sad- Berk	mef’ülü/fâ’ilâtün/mefâ’ilü/fâ’ilâlün	
65a- 65b	Ḥayālî	İdüp cefâyı pîşe meyl itme âh u zâra Ey serv girme gögsün iñinde rûzigâra	Dergâh-ı Şehriyâra her gün gelür Ḥayālî Rûm ellerine ister destür vara vara	Gazel/5 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtün/mefâ’ilü/fâ’ilâlün	
65b	Ḥayālî	Ben belâ Ferhâdıyam küh-ı ğam-ı dildârda Şu’le-i âhım başımda lâleler kühsârda	Ey Ḥayālî ol mehiñ dendâni vaşfi şanasın Bir dürr-i yek-dânedür bu nazm-ı gevher-bârda	Gazel/5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
65b	Ḥayālî	Âyine her gün koyar dildârı tenhâ koynına Nâz ileYûsuf girer güyâ Züleyhâ koynına	Niçe göz yaşı Ḥayālî ‘aşk içinde oldu mağv Girdiler ırmağlar güyâ ki deryâ koynına	Gazel/5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
66a	Ḥayālî	Nigârâ bezm-i ḥüsünüñde dil-i mestânemiz kaldı Cemâliñ şem’ine yakmış perin pervânemiz kaldı	Ḥayālî devlet-i bî-i’ tibâra bakmadıñ gitdiñ Bize besdür bu kim dillerde bir efsânemiz kaldı	Gazel/5 Beyit		mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün/mefâ’ilün	
66a	Ḥayālî	İtmedim gülzâr-ı seyrin bülbül-i şeydâ gibi Menzilim Kâf-ı kanâ’at olalı ‘anķâ gibi	Zerre deñlü kılmadıñ dehre Ḥayālî i’ tibâr Tapuñ ağsun göklere mihr-i cihân- ârâ gibi	Gazel / 5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
66a- 66b	Ḥayālî	‘Aşk bir şem’-i ilâhîdür benem pervânesi Şevk bir zencîridür gönüm anıñ dîvânesi	Şir ü şekker gibi alıştı Ḥayālînüñ bugün İltifât-ı Şâh ile bu nazm-ı dervîşânesi	Gazel / 5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	

66b	Bāķī	Bilini kuçmadadır ol şanemüñ derd ü belā Yoğsa ‘aşıklara şirīn lebi hāzır helvā	Lüle-i hāme ile çeşme-i dilden Bāķī Eyledi kā‘ ide-i āb-ı hayātı icrā	Gazel / 7 Beyit		fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilātün/fe’ilün	Ėazeliyyāt-ı Bāķī
66b- 67a	Bāķī	Hurşid kim fezā-yı felekdür mesir añā Degmez gedālar içre işigüñde yir añā	Bāķī suhanda fark-ı sipihre kadem başar Luţf-ı Hüdā olursa eger dest-gır añā	Gazel / 5 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
67a	Bāķī	Ey şafā-yı ‘arīzuñdan çeşme-i hurşide āb Şu’le-i şem’-i cemālün nūr- bahş-ı āfitāb	Bāde nüş itseñ kenār-ı cāme gelse leblerün Duhter-i rez güşına güyā taçarlar la’l-i nāb	Gazel / 6 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
67a	Bāķī	Gül yüzün vaşında bülbül kılsa elhānı dürüst Bāğda bir goncanuñ qalmaz gırībānı dürüst	Bāķiyā fennüñde tutmaz kimse taķşiriñ senüñ Ėamdüli’l-llāh tab‘ mevzün ‘aql mizānı dürüst	Gazel / 5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
67b	Bāķī	La’lünle cām yok yire eyler müdām bahş İzhār-ı haķ degülse Ėarāz hod harām bahş	Bāķī ferid-i fenn-i sühandur nizā’ı ko İlzām iderler itme şaķın iltizām bahş	Gazel / 7 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
67b	Bāķī	Gel ey dil halka-i müşgīn-i zülf-i pür-şikenden geç Düşersin dām-ı tezvire reh-i mekr ü fitenden geç	Kemend-i zülf-i ey Bāķī saña çok bend geçmişdür Velī sen Ėamze-i hūn-rizi derdin görkeminden geç	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
67b- 68a	Bāķī	Feryādıma irmezse n’ola ol boyı şimşād Küyında feleklerden aşar nāle vü feryād	Rengīn ider evşāf-ı ruhuñ hāme-i Bāķī Ol şüreti virmez şanemā naķşına Bih-zād	Gazel /7 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fe’ülün	
68a	Bāķī	Bulmağ isterdi ‘aşķ içinde murād Yār-ı Şirīn degül midür Ferhād	Bāķī hecrün Ėamıyla cān virdi Dādā ey pādīşāh-ı ‘ālem dād	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/mefā’ilün/fā’ilün	

68a-68b	Bāķī	Nihāl-i kāmētūñ haķķā ‘aceb naħl-i dil-ārādur Egerçi qađdūñ a‘lā kākūlūñ a‘lādan a‘lādur	Kenār-ı baħr-i nażma yine dūrler dizmiş ey Bāķī Suťūr-ı defter-i ŧi‘rūñ meger emvāc-ı deryādur	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün/mefā’ilün	
68b	Bāķī	Baķ cām-ı ‘Ayşe āyine-i pūr-şafā budur Gel gör ħabāb-ı ŧāğarı necm-i hüdā budur	Bāķī kelāmı cümleden a‘lā edā ider Ĥaķķ-ı süħanda ħāşıl efendi edā budur	Gazel /7 Beyit		mef’ülü/fā’ilātü/mefā’ilü/fā’ilün	
68b-69a	Bāķī	Cūr‘adan abdāla gerçi maħzenü’l-esrārdur Rind-i dūr-d-āşāma sāğar maťla‘u’l-envardur	Ol ŧanemden Bāķīyā bir būse da‘vā kıl yūri Söylemezse öp hemān ağızın sükūt iķrārdur	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilātün/fā’ilün	
69a	Bāķī	Ĥaremūñ ravza-i cināne deger İŧigūñ tāk-ı āsmāna deger	Elūñ ol zülfe degmek ey Bāķī Ĥāşılı ‘ömr-i cāvidāne deger	Gazel /7 Beyit		fā’ilātün/mefā’ilün/fā’ilün	
69a-69b	Bāķī	Cānāne cefā kılsa n'ola cāna şafādur Ağyar elemin çekdügümüz ya ne belādur	Vallāhi ħazel söylemeden çođdan uşanduk Maķşūd hemān ħāside bir pāre ezādur	Gazel /7 Beyit		mef’ülü/mefā’ilü/mef’ülü/fā’ilün	
69b	Bāķī	Ruħuñ berg-i gül-i sīr-āba beñzer Leb-i la‘liñ şarāb-ı nāba beñzer	Cihān efsānedür aldanma Bāķī Gam u şādī ħayāl-i ħ‘āba beñzer	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fā’ilün	
69b-70a	Bāķī	Kūyuñ gedāsı oldı dil-i mübtelāyı gör Sevdā-yı mülk ü salťanat eyler gedāyı gör	Gögsin gererdi zühd ile Bāķī bu ‘arşada Nāgeh toķındı tīr-i muħabbet każāyı gör	Gazel /5 Beyit		fā’ilātün/mefā’ilün/fā’ilün	
70a	Bāķī	Cemālūñ āfitābından alup nūr Meh-i tābāna döndi cām-ı billūr	Şaçuñ zencīri sevdāsında Bāķī Begüm dīvānedür dīvāne ma‘zūr	Gazel /5 Beyit		mefā’ilün/mefā’ilün/fā’ilün	

70a-70b	Bākī	Biñ mübtelā-yı miñnet ile her dem öldürür Dilber mülāyim olmayıcağ adem öldürür	Bākī peleng-i kūh-ı ğamuñ pençesindeür Luţfuñ mededyitişmez ise bir dem öldürür	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātün/mefā 'ilün/fā 'ilün	
70b	Bākī	Göñül bir rind-i 'ālem-süz şüh-ı şeh-levend ister Ki 'aşk odına yakmağā dil ü cānlar sipend ister	Murādı sineye ol serv-i sim-endāmı çekmekdür Semend-i tab'-ı Bākī bir gümüşden sine bend ister	Gazel /5 Beyit		mefā 'ilün/mefā 'ilün/mefā 'ilün/mefā 'ilün	
70b	Bākī	Biz ki tab'-ı pāk ü kalb-i pür şafāya mālİKüz Güyyā āyine-i 'ālem nümāya mālİKüz	Ser-firāz olsağ bu devr içre 'aceb mi Bākīyā Biz şürāhīveş bu gün rengin edāya mālİKüz	Gazel /7 Beyit		fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilün	
71a	Bākī	Feryāduma kāmēti şimşād yitişmez Beñzer ki anuñ güşına feryād yitişmez	Bu 'arşada Bākī niçe üstāda yitişdi 'Ālemde bugün aña bir üstād yitişmez	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/mefā 'ilü/mef'ülü/fā 'ilün	
71a	Bākī	Fermān-ı 'aşka cān ile var inkiyādumuz Hük-m-i kazāya zerre kadar yok 'inādumuz	Minnet Hüdāya devlet-i dünyā fenā bulur Bākī kalur şāhife-i 'ālemde ādumuz	Gazel /6 Beyit		mef'ülü/fā 'ilātü/mefā 'ilü/fā 'ilün	
71a-71b	Bākī	Zülf-i nigāra şāne-veş olursa dest-res Mikrāz gibi rişte-i peyvend-i ğayrı kes	Bākī hevā-yı 'aşk müşkil-i belā imiş Benden naşihat ister iseñ eyleme heves	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā 'ilātü/mefā 'ilü/fā 'ilün	
71b	Bākī	Gel ey sākī bulunmaz böyle 'ālī dil-güşā meclis Getür cām-ı muşaffāyı kim olsun pür şafā meclis	Çadeğ fiskıyye mey şu halka-i rindān anuñ havzı Sarāy-ı şevke şādırvān olupdur Bākīyā meclis	Gazel /5 Beyit		mefā 'ilün/mefā 'ilün/mefā 'ilün/mefā 'ilün	
71b-72a	Bākī	'Arızuñ firdevs-i a'la kāmētüñ tūbā imiş Büse-i la'luñ alan hoş mīve-i zibā imiş	Bir güherdür tab'-ı Bākī kān-ı imkān içre kim Āfitāb-ı luţf-ı sultān ile bulmuş perveriş	Gazel /7 Beyit		fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilün	

72a	Bāķī	Göñül dāğ-ı ğamuñla sinede bir şem' uyandurmuş Çerāğ-ı 'aşka bir ğarrā kıızıl altunı yandurmuş	Bugün Bāķīye ol āfet vişālin va' deler kılmış Yalanlar söylemiş miskini gerçekden indandurmuş	Gazel /5 Beyit		mefā' ilün/mefā' ilün/mefā' ilün/mefā' ilün	
72a	Bāķī	Şahn-ı gülşen mülk-i Bağdād oldu āb-cüy Şāt Yāsemenler şu yüzinde seyr ider mānend-i bať	Ĥať-ı la' lin Bāķiyā ol ğonca-i nevrestenüñ Seyr idenler didiler ĥandānuñ olmaťdur bu ĥať	Gazel /5 Beyit		fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilātün/fā' ilün	
72b	Bāķī	Feryāda geldi bülbül-i destān-sarāy-ı bāğ Ya' ni zamān-ı 'ayşdur eyler şalā-yı bāğ	Bāķī zamān-ı 'işret ü hengām-ı 'ayşdur Virmek gerek ne ĥalet ise muťtezā-yı bāğ	Gazel /5 Beyit		mef' ülü/fā' ilātü/mefā' ilü/fā' ilün	
72b	Bāķī	Müje ĥaylin dizer ol ğamze-i fettān şaf şaf Ĝüyyā cenge тұrur nize-ĝüzārān şaf şaf	Ķadrüñi seng-i muşallāda bilüp ey Bāķī Tұrup el baĝlayalar ħarşuña yārān şaf şaf	Gazel /9 Beyit		fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilün	
73a	Bāķī	Kemāl u fazl ile 'ālemde iftiĥārum yoĝ Melāmet eylese 'aşkuñ cihāna 'ārum yoĝ	'Adem diyārına çoĝdan giderdüm ey Bāķī Şarāb-ı 'aşĝ ile reftāra iĝtidārum yoĝ	Gazel /5 Beyit		mefā' ilün/fe' ilātün/mef' ilün/fe' ilün	
73a	Bāķī	Ĥať-ı la' liyle ħaşı cānānuñ Bir rubā' isidür Ĝülistānuñ	Bāķī senden cefā vü cevrummaz Eger olursa luťfuñ iĥsānuñ	Gazel/7 Beyit		fā' ilātün/mefā' ilün/fā' ilün	
73a-73b	Bāķī	Dilā cihānı sirişkümler pür-şarāb itdüñ Be hey ĥarāb olası 'ālemi ĥarāb itdüñ	Şaĝı kelāmın o deñlü uzatduñ ey Bāķī İki şaĥife yiri başka bir kitāb itdüñ	Gazel/5 Beyit		mefā' ilün/fe' ilātün/mef' ilün/fe' ilün	
73b	Bāķī	Ey reh-revān-ı 'aşĝ reh-i rāstān тұtuñ Mürşid gerekse dāmen-i piri muĝān тұtuñ	Bāķī şarāb-ı 'aşĝ ile rüsvāy olup gezer Anı gerekse yaĥşı gerekse yamān тұtuñ	Gazel/6 Beyit		mef' ülü/fā' ilātü/mefā' ilü/fā' ilün	
73b-74a	Bāķī	Giceler kāküli sevdası ile dildāruñ Ĥaddi pāyānı mı var dūr ü dirāz efkāruñ	Bāķiyā söyle lebi yādına rengin ğazeli Demidür nüş-ı meyüñ mevsimidür eş' āruñ	Gazel/7 Beyit		fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilātün/fe' ilün	

74a	Bākī	Goncalar içre nihān eyleme gül-berg-i terūñ Ya'ni seyr eyleyelüm sineñi çöz dügmelerūñ	Şi'r-i Bākīye kulağ tutmasa zāhid ne 'aceb Söz güherdür ne bilür kadrini nā- dān güherūñ	Gazel / 7 Beyit		fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün	
74a- b7	Bākī	Cānlar fedā muhabbet-i cānāne ser degül Erbāb-ı 'aşka terk-i ser itmek hüner degül	İki cihāna virmedi bir yār-ı sādeyi Bākī esir-i kayd-ı nukuš u şuver degül	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fā'ilatü/mefā'ilü/fā'ilün	
74b	Bākī	Şahrālara düşerse n'ola nāfe-i gazāl Sevdālara şalupdur anı dil- berā o hāl	Şāhib-i cemālūñ ehl-i kemālūñ muhibbiyüz Bākī kul eyledi bizi ol hüsn-i ber- kemāl	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fā'ilatü/mefā'ilü/fā'ilün	
74b- 75a	Bākī	Meclis-i 'aşka girüp ayağı evvel çekdüm Māsivādan götüri āhir-ı kār el çekdüm	Bākīyā hün-ı dili dīde dökütdi gördüm Mey-i nābı bedel-i ma-yeteħallel çekdüm	Gazel / 7 Beyit		fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün	
75a	Bākī	N'ola dehr içre nişānum yoğ ise' Anqāyım Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryāyım	Bākīyā dīn-i Muhammed hağ için 'ālemde Dem-i cān bağş ile nazm içre bugün 'İsāyım	Gazel / 5 Beyit		fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün	
75a	Bākī	Āşüfte bend-i silsile-i zūlfüñe nesīm Mā'il nihāl-i kāmētüñe tab'-ı müstaķīm	Bākīyā virdi müjde-i luţfuñ hayāt-ı nev 'Ömrūñ mezīd pādīşehüm yāricuñ Çadīm	Gazel / 5 Beyit		mef'ülü/fā'ilatü/mefā'ilü/fā'ilün	
75b	Bākī	Nağamāt eylemege başladı şanma anı sen Ehl-i sūzūñ şanemā āteşin üfler ney-zen	Bākīye 'işret ü 'ayş itmege hecrūñde yiter Nāle ney göz yaşı mey fikr-i vişālūñ gülşen	Gazel / 6 Beyit		fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilatün/fe'ilün	
75b	Bākī	Hergiz ne kadr u cāh u ne sīm ü zer isterin Bir serv boylu dilber-i sīmīn-ber isterin	Bākī gedā-yı meykede 'aşk olup yine Bezm-i ğamından ol şanemūñ sāğar isterin	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilatü/mefā'ilü/fā'ilün	

76a	Bākī	Cānān odur ki meyl ide anı görince cān Esbāb-ı hūsnī hūb ola ammā be-şart-ı ān	A' dāya baş egdüremez kimse Bākīyā Şimşir gibi olmayıcağ bir ser-be- ser zebān	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün	
76a	Bākī	Ol āfītāb-ı ʔal'ata kim dirse māh-rū Olsun cihānda meh gibi dā'im siyāh-rū	Kūyūn yolında Bākī-i üftāde var iken Ḥayfā o keff-i pāye süre ḥāk-rāh rū	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün	
76a- 76b	Bākī	Mestāne düşmişin bu gice sāğar üstine Sākī-i bezm didi yüzüñ güller üstine	Nūşin lebinde ḥattını kim görse Bākīyā Şirinlik yazıldı şanur şeker üstine	Gazel /5 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün	
76b	Bākī	Ḳāmeti vaşfını 'arz eylediler Ṭübāya Ser-fürü eyledi ol serv-i sehī-bālāya	Kemer eylerdi ḳolın ince bilüñe Bākī Girmese ḥançer-i ḥun-rizüñ eger araya	Gazel /7 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
76b- 77a	Bākī	Düşse gönülüm n'ola ol ḥançer-i ḥün-efşāna Müjeñ oğlarınuñ eylükleri batdı cāna	Cān nişār eyledi Bākī bilini kuçmağičün Der-miyān itdi bugün varını dervişāne	Gazel /5 Beyit		fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilātün/fe'ilün	
77a	Bākī	Gülşen isterseñ işte mey- ḥāne Gül-i ḥandān gerekse peymāne	Bākīyā tarz-ı şī'r böyle gerek Hem zarīfāne hem levendāne	Gazel /7 Beyit		fā'ilātün/mefā'ilün/fā'ilün	
77a	Bākī	Elṭāf u ḥulḳ u ḥüsñ ü melāḥat kemālde Endām u şekl ü ḳāmet ü ḳadd i' tidālde	Bākī leṭāfet-i ḡazel-i ābdāruñı Ḥaḳḳā budur ki görmedük āb-ı zülālde	Gazel /6 Beyit		mef'ülü/fā'ilātü/mefā'ilü/fā'ilün	
77b	Bākī	Metā'-ı bāde-i gülreng şimdi ayağda Ḳumāş-ı zühd ü riyā ṭurmayup şatılmağda	Semend-i ṭab'a süvar oldı 'azm ider Bākī Belāğat ehline yā Hū gönüller alçağda	Gazel /5 Beyit		mefā'ilün/fe'ilātün/mefā'ilün/fe'ilün	
77b	Bākī	Lebüñden lezzet-i şeker şikeste Sözüñden ḳıymet-i gevher şikeste	Belī bezm ehli bī-hüş olsa Bākī Olur mı riḥte sāğar şikeste	Gazel /6 Beyit		mefā'ilün/mefā'ilün/fe'ilün	

77b-78a	Bākī	Nem-i eşkümle gönül dağı dem-â-dem taze Gül-i ruhsârûñ ile gülşen-i ‘âlem taze	Olıcağ hûb gönül virmege ‘irfân ehli Şi‘r-i Bākī gibi hem şüh gerek hem taze	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
78a	Bākī	Devlet el virse yüzün gördüğim eyyâm olsa Merhabâ eylesem ol şüh ile bayrâm olsa	Bākīyâ ‘ayş-ı bahâr eyler idük meclisde Sākī-i lâle ‘izâr u mey gül-fâm olsa	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
78a-78b	Bākī	Ṭotalum mihrî görem tal‘at-ı dilber yirine Kime dil bağlayam zülf-i mu‘anber yirine	İşigün taşu ile hāk-i harīmün besdür Bākī-i haste-dile bālîş ü bister yirine	Gazel /7 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
78b	Bākī	Sineye çekmege bir serv-i dil-ârâm olsa Ser-keş olmasa iñen ‘âşıkına râm olsa	Terk iderdi mey ü maħbûb hevâsın Bākī Cânda şabr u dil-i âvarede ârâm olsa	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
78b	Bākī	Lebüñi âl ile öpmiş ola mı peymâne İçeyin ölmez isem kânımı kana kana	‘Ays u ‘işret demidür çekme gam-ı devrânı Bākīyâ gel berü sāğar çekelüm rindâne	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	
79a	Bākī	Beñzetdiler o mâha diyü mihr-i enveri Biri birine koydı figânım felekleri	Bākī şarîr-i kil-k-i bedâyi‘ nigârdur Şehbâz-ı dest-i kudretümün şit-ı şeh-peri	Gazel /5 Beyit		mef’ülü/fâ’ilâtü/mefâ’ilü/fâ’ilün	
79a	Bākī	Ṭutsa câm-ı bâde-i gül-günü verd-i ter gibi Sâ‘id-i sākī olur şâh-ı gül-i aħmer gibi	Şad hezârân nev-bahâr olsa bu fânî bağda Bir gül-i bî-hâr açılmaz Bākīyâ sāğar gibi	Gazel /5 Beyit		fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilâtün/fâ’ilün	
79a-79b	Bākī	Ağlayup iñlemeden derd ile dolâb gibi Oldı çehremde yaşum yolları mîzâb gibi	Şâyed ol servi kenâre getürem ey Bākī Varayın yüz süreyin ayağına âb gibi	Gazel /5 Beyit		fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilâtün/fe’ilün	

79b	Bāķī	Çeng çün nāleme dem-sāz oldı Sāzlar içre ser-efrāz oldı	Bāķīyā mihr ü vefāsın o mehūñ Çoķ tāmā eyler idūķ āz oldı	Gazel /5 Beyit		fe 'ilātün/fe 'ilātün/fe 'ilün	
79b	Bāķī	Çıksa eflāke n'ola āteş-i āhum şereri Çarħdur encüm-i seyyārenūñ ay māh yiri	Lebine öykünür ol Hüsrev-i Şirīn- dehenūñ Bāķīyā ħalk 'aceb mi mezelense şekeri	Gazel /5 Beyit		fe 'ilātün/fe 'ilātün/fe 'ilātün/fe 'ilün	
80a	Bāķī	Cevr ile terk ider mi kişi şehr-i yārını Lāyık mıdur ki terk ide kul şehr-i yārānı	Cān virdi şevķ-i ħüsnūñe Bāķī ħaste-dil Pür-nūr ide Hüdā-yı Te'ālā mezārını	Gazel /5 Beyit		mef 'ülü/fā 'ilātü/mefā 'ilü/fā 'ilün	
80a	Bāķī	Çanı bir şirīn-sūħan la'l-i şeker-bāruñ gibi Çanda gördi tūṭī bir āyīne ruḥsāruñ gibi	Nükte-i mihr ü muħabbetdür ser-ā- ser Bāķīyā Bulmaya 'aşķ ehli bir eglence eş'āruñ gibi	Gazel /5 Beyit		fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilātün/fā 'ilün	
80a	Bāķī	Müstedām ola fenā kūyımñ evbaşları Kim olur bir biri yolında fedā başları	Dehri bir āh-ı seħergehleri ber-bād eyler 'Ālemi seyle virür gözlerinūñ yaşları	Gazel /3 Beyit		fe 'ilātün/fe 'ilātün/fe 'ilātün/fe 'ilün	

Kaynak: Köksal, Fatih (2012); “Şiir Mecmûalarının Önemi ve ‘Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi’ (MESTAP)”. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 409-431.

Tablo 1.2: Çeviri Yazı Alfabeti

ا, آ	a, ā, A, Ā
ا, ا	a, e, A, E
ب	b, B
پ	p, P
ت	t, T
ث	ṡ, Ṣ
ج	c, C
چ	ç, Ç
ح	h, H
خ	h, Ĥ
د	d, D
ذ	z, Z
ر	r, R
ز	z, Z
ج	j, J
س	s, S
ش	š, Š
ص	s, Š
ض	z, d, Ž, D
ط	t, T
ظ	z, Z
ع	e
غ	ğ, Ğ
ف	f, F
ق	q, Q
ك	k, g, ñ, K, G
ل	l, L
م	m, M
ن	n, N
و	v, V (o, ö, u, ü)
ه	h, H (a, e)
ی	y, Y (ı, i, ĩ, ā)

Kaynak: Köksal, Fatih (2012); “Şiir Mecmûalarının Önemi ve ‘Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi’ (MESTAP)”. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 409-431.

3. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031) METİN

Müntehabât-1 Devāvîn

Ġazeliyyât-1 Muhibbî Sultân Süleymân 1

Ġazeliyyât-1 Necâtî 14

Ġazeliyyât-1 Zâtî 25

Ġazeliyyât-1 Emrî 35

Ġazeliyyât-1 Raḥmî 47

Ġazeliyyât-1 Ümidî 53

Ġazeliyyât-1 Ḥayālî 59

Ġazeliyyât-1 Bâķî 66

Müntehabât-1 Devāvîn

3031

[1b]

Ġazeliyyât

-1-

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 ' Ayn-1 ' âlem nür-1 vechiñden olupdur pür-ziyâ
Yoluña olsa n'ola dünyâ vü mâfihâ fedâ
- 2 Şâm-1 zülfüñden virir ve'l-leyli ' uşşâķa ḥaber
' Ārıziñ tefsîrini key rüşen eyler ve'd-ḍuḥâ
- 3 Yâ Resûla'l-lâh eger Tevfiķ-i ḥaķķ olsa refiķ
Eylerim dîniñ yolında cân ile biñ biñ ğazâ
- 4 Ka' be-i kūyına sa' y ile irilür mi didim
Didi hâtif *leyse li'l-insānî illâ mâ-sa' ā*
- 5 Ḥaķķ müyesser eyleyüp varsa **Muhibbî** kūyıña
Ḥâķ-i pâķ-i ravzañı çeşmîne eyler tütüyâ

-2-

Velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Yā şāhibe'd-đuḥā' ve yā vāliyed-dücā
Bulur hüdāyı kim ki ide saña ilticā
- 2 Nūruñla kāināt münir oldı ser-te-ser
Āyine-i cihāna yüzüñ virdi rüşenā
- 3 Olsam ıapıñda bende'-i kemter baña yeter
Olurum anda ıullaruñ ile çü āşinā
- 4 Derdā ki geçti 'ömr-i 'azizim günāh ile
Ġayra ümid itmezem illā yine saña
- 5 Dāyim **Muḥibbī** senden umar fetḥ u nuşreti
Budur murādı eyleye yoluñda ḥoş ğazā

-3-

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Sīnem nişān eyledüm ey ıaşı yā saña
Bu nev' ile ola kim olam āşinā saña [2a]
- 2 Vardur cihānda gerçi ki meh-pāreler velī
Māyil degül bu gönñümüz¹ illā saña saña
- 3 Cevr oılarıyle ger beni öldürseñ ey ḥabīb
Āḥır nefesde eyleye cānım² du' ā saña

¹ degül bu gönñümüz : degüldürür gönñüm.

² cānım : gönñüm.

- 4 ' Aşq âteşiyle yakdı dili teşne eyledi
Şunup lebini³ dimedi bir kerre mā saña
- 5 Çünkü **Muhibbî** kūy-ı Muḥabbet gedāsısın
Deḥr içre tañ mı ger⁴ diseler pādişā saña

-4-

Velehu eyzan

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 La l-i lebüñe ger dir isem n'ola Mesîḥā
Kim ğamzeleriñ küştesini ol ider iḥyā⁵
- 2 Uğradı meger bād-ı şabā zülfine yāruñ
Pür itdi dimāğını dilüñ ' anber-i sārā
- 3 Sulṭān olalı şehri dile⁶ ğamze-i mestüñ
Tātār-şıfat mülk-i dili eyledi yağmā
- 4 Leylî şaçına çünki ṭolaşdı dil-i Mecnūn
Sevdāzededür olsa ne tañ ' āleme rüsvā⁷
- 5 ' Aks-i lebüñi gördi **Muhibbî** yaşı içre
Şandı ki şafağdur meh-i nev eyledi peydā

-5-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilūn

- 1 Ol perî-peyker melek kim beñzemez insān añā
Şad-hezārān dil fedā olsun hezārān cān añā

³ şunup lebini : şunmadı la' li.

⁴ tañ mı ger : ne gam er.

⁵ Kim ğamzeleriñ küştesini ol ider iḥyā : Bir gamze ile öldürüp eyler yine iḥyā.

⁶ şehri : mülk-i.

⁷ Sevdāzededür olsa ne tañ ' āleme rüsvā : Dīvāne gibi olsa ne tañ vālih ü şeydā.

- 2 Hey ne kâfirdür gelür imāna şanmañ zülfini
Dem mi vardur ruĥları ‘ arz itmeye imān aña
- 3 Bâğ-ı ‘ aşkında belâ-keş bülbülidür bu gönül
Sînesinde tâze dâğıdur gül-i ĥandān aña
- 4 Tîr-i müjgānı gelürse cān virem şükrāne ben
Çün göreliden kaçını olmışam ĥurbān aña [2b]
- 5 Bir devāsuz derde düşdi bu **Muĥibbî** ĥaste-dil
Ey tabîb-i cān meger-i la‘ lîñ ola dermān aña⁸

-6-

Velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Nāle kılsam ben⁹ bu ne feryāddur dirler baña
Sen leb-i Şîrîn için Ferhāddur dirler baña
- 2 Āhum ile seyl-i eşküm gönline kılmaz eşer
Anñ için kâfir-i bünyāddur dirler baña
- 3 Niçe yirden boynuma zincîr-i zülfi var iken
Ĥalk-ı ‘ âlem bilmeden ¹⁰āzāddur dirler baña
- 4 Şanma kim yüz döndürem cevr ü cefādan ey şanem ¹¹
Çün ezelden cevrüñe mu‘ tāddur dirler baña
- 5 Ger lisān-ı ĥaybdan gelse **Muĥibbî**den ĥazel¹²
Rūĥ-ı Ĥâfîzdan bir istimdāddur dirler baña

⁸ Ey tabîb cān meger-i la‘ lüñ ola dermān aña : Ey tabîb-i dil meger derdüñ ola dermān aña.

⁹ ben : hey.

¹⁰ bilmeden : bilmeyip.

¹¹ yüz döndürem cevr ü cefādan ey şanem : cevr ü cefādan ey sanem yüz döndürem.

¹² Muĥibbîden ĥazel : Muĥibbîye ĥazel.

-7-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Hāmdü'li-lāh devlet-i 'aşķuñ müyesserdür baña
Elde tıtduğum lebüñ yādına sāğardur baña
- 2 Ben nicesi olmayam pīr-i muğānuñ bendesi
Her ķadeh kim reşha eyler 'ayn-ı kevşerdür baña
- 3 Zāhidā şanma esāsı yoķdurur¹³ bu 'aşķumun
Şöyle muhķemdür ki bir sedd-i Sikenderdür banā
- 4 Kākülüne kimi reyhān dir kimisi misk dir¹⁴
Ķo ne dirlerse disünler misk¹⁵ ü 'anberdür baña
- 5 Ben gedā-yı kūy-ı 'aşķ oldum gerekmez tāc u taht
Ey **Muħibbī** dimesün hiç kimse serverdür baña¹⁶

-8-

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Fikr-i lebüñ ki eyledi göñlüm evin ħarāb
Başdan çıkar[dı] her kim ola müdmin-i şarāb [3a]
- 2 Yaş dökdüğümce āteş-i āħum füzün olur
Bir yire cem' olmaz igen āteş ile¹⁷ āb
- 3 La' lüñ tıyurdı sırr-ı dehānuñı illere
İzhār itdi gizlü işi şan şarāb-ı nāb

¹³ yoķdurur : yokdur.

¹⁴ kimisi misk dir : Muħibbī kimi misk.

¹⁵ misk ü : zülf-i.

¹⁶ Muħibbī Divanı'nda gazelin bu beytine rastlanmamıştır.

¹⁷ Divanda "çünkü" sözcüğüne rastlanmamıştır. Bu sözcük aynı zamanda gazelin veznine de uygunluk göstermemektedir.

- 5 Bezm-i ğam içre olalıdan göz yaşı müdām
Yārān demine eylemişem bağrumı kebāb
- 6 Encüm şayarsa dīdelerim tā seher ne tañ
Sevdā-zede olan gözine hiç gele mi ḥāb
- 7 Oldı **Muhibbī** derdüñ ile katı mübtelā
Ey dil tabībi aña meded eyle vir cevāb¹⁸

-9-

velehu eyzan

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Kıl dilā cām-ı hoş-güvārı taleb
Çemen ü āb u gül-^c izārı¹⁹ taleb
- 2 Baħr-i ğam mevc urursa²⁰ eyle hemān
Keštī-i mey ile kenārı taleb
- 3 Geldi gül bezme bülbül itdi sürür
Kıl bahār irdi sen de yārı taleb
- 4 Eyleme şūfinüñ kelāmını gūş
Rind olup eyle dürd-ħārı taleb
- 5 Kanda gitse **Muhibbī** dost hemīn
Sen daħı eyle ol diyārı taleb

¹⁸ aña meded eyle vir cevāb : eyle meded aña bir cevāb.

¹⁹ āb u gül^c izārı : āb u cüybārı

²⁰ urursa : urusa.

-10-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Çarh-ı gerdündür iden göz yaşın āb
Göreyim döne döne ol
- 2 Gün yüziñ göre idüm düşde eger
Girse idi zerrece gözüme ħ̣āb²¹
- 3 Varsa kūyına gönül secde kıılır²²
Kaşı mihrābına eyler intisāb [3b]
- 4 Hāne-i dilde ²³gelüñ 'ıyş idelim
Dil kebāb oldı gözüm yaşı şarāb
- 5 Hoş geçür 'ömri **Muĥibbī** cām ile²⁴
İtmeden dest-i ecel cismiñ türāb²⁵

-11-

velehu eyzan

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ey şāh-ı ħüsn kıullaruña gel 'adālet it²⁶
Ya' ni vefā vü mihrini göster ħimāyet it
- 2 İster gönül ki kūy-ı ħarābāta şāh ola
Ey pir-i deyr gel berü sen daĥı himmet it

²¹ zerrece gözüme : gözüme bir zerre.

²² secde kıılır: sıĥhat bulur.

²³ hāne-i : dāne-i.

²⁴ cām : dād.

²⁵ İtmeden dest-i ecel cismiñ türāb : İtmedin bād-ı ecel cismiñ türāb.

²⁶ Bu gazele divanda rastlanmamıştır.

- 3 ‘Aşq ehli n'ola oldılar ise melāmetī
Zāhid ço ta‘nı anlara kendüñ selāmet it
- 4 Girse elüñe bir şanem-i āteşin-‘izār
Besdür o saña cümle cihāndan ferāgat it
- 5 Cürmüm ziyāde añup anı tevbe eyledim
Yā Rab қаbül ile ger keremüñden ‘ināyet it
- 6 ‘Aşq ile şāyi‘ olmaқ ister señ evvelā
Қaldır livā-yı āhı **Muḥibbī** melāmet it

-12-

Velehu eyzan

mef‘ ulü mefā‘ ilü mefā‘ ilü fā‘ ulün

- 1 İtmezse eger yār baña luṭf u ‘ināyet
Ümmīd-i vişāl ile ölem bende nihāyet
- 2 Hicrān şebi ‘aşıqlara biñ dürlü belādur
Zirā ki aña eyleyemez şubḥ sirāyet
- 3 Rüşen қıluram gözlerümi ḥāk-i derinden
Ger bedraқа-i rāhum ola nūr-ı hidāyet
- 4 Bir cevri ü cefā eylese biñ şükr iderim²⁷ ben
‘Āşık mıdur ol eyleye bir zerre²⁸ şikāyet
- 5 İtüm diyü bir kerre añarsa seni dildār
‘Ālemde **Muḥibbī** saña besdür bu ri‘āyet [4a]

²⁷ şükr iderim : şükr kılam.

²⁸ zerre : kerre.

-13-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Dilerseñ bulasın ey dil sa' ādet²⁹
Cefā vü cevri-i yāra kııl iṭā' at
- 2 Bilemez kimse ' aşkıñ nüktesini
Ma' ānī bī-ḥad ü pürdür ' ibāret
- 3 Muḥabbet cāmını rüz-ı elestde
İçen mest olısdur tā kıyāmet
- 4 Dimişlerdür mey için rūḥ-ı s̄ānī
İçürseñe bula rūḥ rāḥat
- 5 Gözüm yaşı **Muḥibbī** cūy olupdur
Neden māyil degül ol serv-ḳāmet

-14-

Ḥarfü's-sā'

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Cihān için dimişler çünkü ḥādış
Bulunursa ne ṭañ anda ḥavādış
- 2 Gözi mest oldı ister içe ḳānum³⁰
Olur mı fitneye elbette bā' iş
- 3 Ḥased eyler beni kūyında görse
Raḳībe yiridür dirlerse ḥārış

²⁹ Bu gazele divanda rastlanmaştır.

³⁰ ister içe ḳānum : diler ḳānum içe.

4 Ulu devletdürür gülşen bucağı
Mey ü maḥbūb ola ben bende şālīş³¹

5 İdüp Mecnūn **Muḥibbī**ye vaşiyet
Metā^ç -ı ^ç aşkına çün itdi vāriş

-15-

velehu eyzan

fā^ç ilātūn fā^ç ilātūn fā^ç ilātūn fā^ç ilūn

1 ^ç Ārızı devrinde yārūñ bāğ u bostāndur ^ç abeş
Leblerine nisbet itme āb-ı ḥayvāndur ^ç abeş

2 Çün müyesser olmaya cānān vişāli ^ç āşığa
^ç Ālem içre sīnesinde ṭurduğı cāndur ^ç abeş [4b]

3 Cevher-i eşküme zāhid ṭā^ç n iderse ṭañ degül
Ṭālib-i ḥar-mühreye çün la^ç l ü mercāndur ^ç abeş

5 Bülbülā mağrūr olma şāhid-i gül ḥüsnine
Çün degül vaḫti gülūñ bākī gülistāndur ^ç abeş

6 Şi^ç rle itdūñ **Muḥibbī** ol perī teşḫirini
Dime şimden girü sen eş^ç ār u dīvāndur ^ç abeş

---

³¹ Mey ü maḥbūb ola ben bende şālīş : Benümle mey ola maḥbūb da şālīş.

-16-

Harfũ'l-cim

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Şular kim hāk-i pāyın eyledi tāk³²
Cihānda bir kese olmadı muhtāc
- 2 Özüne ihtiyār itdiñ ' abāyı
Ki hergiz giymedün zer-beft ü dībāc
- 3 Eger olmaz-ısa senden şefā' at
Reved in ħarmen-i tā'at be-tārāc
- 4 Hābibi olmasa idün Ĥudānuñ
Müyesser mi olurdu³³ saña mi' rāc
- 5 **Muħibbī** senden umar çün şefā' at
Olupdur cān u dilden saña muhtāc

-17-

Harfũ'l-ħā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Rūze geçdi sākiyā al destüñe gülgün kadeħ
Tırmasun devr eylesün meclisde gūn-ā-gūn kadeħ
- 2 Bil ħanīmet ' ömri fevt itme elüñden sāğarı
İtmeden bu çarħ-i zālīm kelleyi pür-ħūn kadeħ
- 3 Yer yüzi kanlu yaşumla lālezār oldı yine
Öpeli ħoħka dehānın dilberün meygūn kadeħ

³² Bu gazel, divanda mevcut değıldir.

³³ olurdu : olmaz idi.

- 4 Her³⁴ gedāyı hem-ser eyler heft-kışver şāhına
Şöyle beñzer eylemişdür şīşeye efsūn kadeh³⁵
- 5 Bu **Muhibbī** nice bülbül gibi dil-ḥūn olmasun
Gülşen-i ḥüsninde yārūñ nūş ider her dūn kadeh [5a]

-18-

Ḥarfū'd-dāl

mefā' ilūn mefā' ilūn fe' ulūn

- 1 Elūñden hey vefāsuz dād u feryād
Beni sen kılmaduñ bir laḥza dil-şād
- 2 Olur her bir kılı zülfinūñ ejder
Kaçankim kılsa çeşmi siḥre bünyād
- 3 Ṭarīk-i 'aşq müşkildür varılmaz
Belā vü derd ü miḥnet olmasa zād
- 4 Gelüp alurdı ders-i 'aşkı benden
Kıalaydı bu deme Mecnūn u Ferhād
- 5 Eger gūş itse bu nazmı Nizāmī
Diye taḥsīn **Muhibbī** āferīn bād

-19-

velehu eyzan

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 Aldı bir kāfir yine göñlüm müselmānlar meded
Zülfinūñ her bir kılında çağrısur cānlar meded

³⁴ her : bir.

³⁵ eylemişdür şīşeye: şīşe ile eylemiş.

- 2   ‘Ahdine  urmaz ‘aceb bilsem neden meh-p areler
Kılmasun bunlarla kimse ‘ahd   peym nlar meded
- 3   Dostluğ  ađđı mıdur yolu da  urb n³⁶ olduğum
İtmeyesin bu ben m derd me derm nlar meded
- 4   D r kılma g l y z  nden bu dil-i   r deyi³⁷
İtmes n t   ub  olunca  h u efg nlar meded
- 5   H nesinden y r eger  ıksa³⁸ **Mu ibb ** g n gibi
Kalmaya  ak olmaduğ ceyb  ³⁹ gir b nlar meded

-20-

velehu eyzan

mef ‘  l n mef ‘  l n fe‘  l n

- 1   İder dil hicr elinden  h u fery d
İri mez neyleyem fery duma d d
- 2   Leb  nden ayrı ey   r n-zeb num
Anı kim  ekmi em  ekmedi Ferh d   **[5b]**
- 3   Olur  ermende g l g rse y z  ni
T pu ider boyu na serv    im  ad
- 4   Oluram intiz r ile mu arrer
Mu‘ allim itmeye ol servi  z d
- 5   G b r itd m  z mi yollar  zre
 m d m bu ki ilte k yu na b d

---

³⁶  urb n : Ferh d.

³⁷ dil-i   r deyi : dil-i  ad-p reyi.

³⁸  ıksa :  oğsa.

³⁹ ceyb   : hi bir.

- 6 Mu' attar oldu yine cān dimāğı
İrişdi zülfine yārūñ meger bād
- 7 Dilā dermānı ҡo derdi ҡabūl it
Muhibbī oldu çün hicr ile mu' tād

-21-

Ḥarfü'z-zāl

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Leblerüñ mānendi şirīn var mı bir şekker leziz⁴⁰
Dürr-i dendānıñ gibi bulunmaya gevher leziz
- 2 Serv-i ҡaddiñ mişli var mı bir mişāl-i muntehā
La' l-i cān baḥşuñ gibi cennetde yoҡ kevşer leziz
- 3 Ruḥlarıñ güldür n'ola meyl eylesem ben la' liñe
Devr-i gülde şöbet-i meyle olur sāgar leziz
- 4 Ruḥlarıñdan leblerüñe dür gibi ter tamlasun
Çün gülāb ile olur olsa şarāb-ı ter leziz
- 5 Ruḥlarıñla lebleriñ şun bu **Muhibbī** hastaya
Hoş safā virir olıcağız gül ü şekker leziz

-22-

Ḥarfü'r-rā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Māh-rūlarla egerçi şehrümüz aşubdur⁴¹
Göñlümi alan velikin cümlesinden hübdur

⁴⁰ Bu gazele divanda rastlanmamıştır.

⁴¹ egerçi şehrız aşubdur : tolu gerçi ki şehr-āşubdur.

- 2 Yūsufuñ pīrāheni būyını irgürdi şabā⁴²
Rūşen olan anıñ ile dīde-i Ya‘ k̄ūbdur⁴³
- 3 Her kaçan leşker çeküp gelse dile sultān-ı ‘ aşk
‘ Aql şāhı qarşu tırmaz neylesün mağlūbdur [6a]
- 4 Gözlerüm saqqāsı her dem yollarına⁴⁴ şu serper
Hidmete bel bağlayupdur kirpigüm cārūbdur⁴⁵
- 5 H̄‘āb gelmez rūyuñ aña bu Muḥibbī çeşmine
Gerçi uyḥu her kişiye sevgüli maḥbūbdur

-23-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Ulı devletdür seherden yārdan gelse ḥaber⁴⁶
Cān dimāğına mu‘ anber zūlfı irgürse eşer
- 2 Yaşımı kılsam şarāb u bağrumı itsem kebāb
Meclīs-i ğamda gele her yāñeden būy-ı ciger
- 3 Her ne kim söylerse ḥaqqumda raqībüm itme gūş
Çıkmaz ağızından kelām aşlā anuñ illā ki şer
- 4 ‘ Āşık olmaz virmeyince ‘ aşk yolunda kimse cān⁴⁷
Aña pervāne dimezler yaqmayınca bāl ü per

⁴² Yūsufuñ pīrāheni būyını irgürdi şabā : Mısr-ı Yūsufdan getürdi pīrehen būyın şabā.

⁴³ Rūşen olan anıñ ile dīde-i Ya‘ k̄ūbdur : Rūşen olup açılan da dīde-i Ya‘ k̄ūbdur.

⁴⁴ her dem yollarına: her yollarına.

⁴⁵ Hidmete bel bağlayupdur kirpigüm cārūbdur : Gerçi uyḥu her kişiye sevgüli maḥbūbdur.

⁴⁶ seherden yārun gele ḥaber : seher-geh yārdan gelse ḥaber.

⁴⁷ ‘ Āşık olmaz virmeyince ‘ işk yolunda kimse cān : ‘ Āşık olmaz ‘ işk yolunda virmeyince baş u cān.

- 5 Gün yüzüni bu **Muhibbî** o temāşā eylesün
Çünkü gelmez bir nazardan dostum urşide zar

-24-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gözlerinden siri beñzer zülf-i cānān ğrenür
Her kılmı itmege biñ başlı şu' bān ğrenür
- 2 Bülbül-i şuridedeler gül defterin almış ele
Tıfla beñzer gūyiyā tırmıř Gūlistān ğrenür
- 3 Sebze atı arasında gizlüdür āb-ı ayāt
Gel söz ama leblerinden yosa nādān ğrenür
- 4 Gūlşen-i kūyında her şeb⁴⁸ iřidüp feryādumı
Şuba dek benden gelüp bülbüller efgān ğrenür
- 5 Ey **Muhibbî** ideli zülfi perişān gōnlümü
Benden āyin-i cūnūnı per perişān ğrenür⁴⁹

-25-

mef' ūlū fā' ilātū mēfā' ilū fā' ilün

- 1 Sınemde murğ-i tiri açan āşiyān ider
Cān rāat olur anı dime kim ziyān ider [6b]
- 2 Zülfin giderse gün yüzini zāhir eylese⁵⁰
Tāat mi alur ' āřıkı hep nātūvān ider

⁴⁸ şeb : dem.

⁴⁹ āyin-i cūnūnı pür: āyet-i cūnūnı her.

⁵⁰ yüzini zāhir eylese : yüzün izhār eylese.

- 3 Güftāra gelse ğonca-şıfat ğülse ğül gibi
Dil' andelībi şubha dek āh u fiġān ider
- 4 Rüsṽā-yı 'ālem olsam eger 'ayb eylemeñ
Kim 'aşq-ı yār böyle beni her zamān ider
- 5 Varsa **Muħibbī** ħapuña 'arz itse ħālını
Ĥūn-ı cigerle dīdelerin tōlı ħan ider

-26-

velehu eyzan

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Cennet ki dinür ħāne-i cānāneme beñzer
Miħnet evi de vādī-yi ğam-ħāneme beñzer
- 2 Leylī şaçını ğoreli dīvānesi oldum
Nāz ile didi yār bu dīvāneme beñzer
- 3 Gösterdi yine şem' -i cemālin didi dilber
'Uşşāq ħamu yanmaġa pervāneme beñzer
- 4 Genc oldı vişāl anı yine dilde taleb ħıl
Vīrāne ħamu bu dil-i vīrāneme beñzer
- 5 Şem' -i ruħuña yana **Muħibbī** didim āħir
Yārüm didi ki yanmayup ol yaneme beñzer

-27-

Ĥarfū'z-zā'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Ĥūn-ı dil ile dīde olaldan ayaġumuz
Vardur mey ile kāse-i zerden ferāġumuz

- 2 Dil tekyesinde yaqalı ‘aşkuñ çerāgını
Yandı eridi qalması yrekde yağumuz
- 3 Hyrnuñ olmışuz ğamuñ esrrını yiyp
Farq itmez isek olmaz ‘aceb şol u şağumuz [7a]
- 4 Dil hy u hy-ı zhidi almadı ğuşına
Zr şad-yı ‘aşq ile pürdür qulğumuz
- 5 Sultn-ı ‘aşık olsa **Muhibb** ‘aceb midür
Meh gibi var ç meclis-i ğamda çerğumuz

-28-

velehu eyzan

fe‘ iltn fe‘ iltn fe‘ iltn fe‘ ilün

- 1 Sidreden qmetni biz dağı blrz
Ĝlşen-i hsnni de ravzadan a‘ l bilürüz
- 2 Nice yıldur ki yeler zülfi hevsında ğnl
Başdan ğeçmeye lince bu sevd bilürüz
- 3 Zlfiñi boynuma taqduñ didim ol yr didi
Seni dvne-şıfat vlih  şeyd bilürüz
- 4 Gözlerim yaşına gel şalma ğnl zevraqını
Bd-ı h ile muhlif anı dery bilürüz
- 5 Ĝamzeñ ldrse **Muhibb** yi ne ğam ğam yemeyz
Leblerüñ mürdeler ihysına ‘is bilürüz

-29-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Cām-ı 'aşkı nüş kılduğ mest-i lā-ya' kıllaruz
Kendümüzden geçmişüz tā haşre dek kıanzillerüz
- 2 Hār u haşdur virmezüz dünyā metā' ina gönül
Fāriğüz āzādeyüz 'ālemde deryā-dillerüz
- 3 Oğumaduğ gerçi kim üstāddan bir harf-i rāst
Fenn-i 'aşk içre veli her vech ile kāmillerüz
- 4 Zāhidā mescidde rindānı igen zemm eyleme
Ġāfil olma biz seni meyhāne içre dillerüz
- 5 Virmedi ol māh-rū bir kez zekāt-ı hüsni
Ey **Muhibbī** nice yıl kūyında biz sā'illerüz

-30-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Nev-bahār eyyāmı geldi giçdi 'ömrüm yārsuz
Bülbül-i şūrīde nitsün çün ola gülzārsuz [7b]
- 2 Gül yüzüñsüz 'āleme kılmaz nazar cān bülbüli
Gülşen ü bāğ-ı İrem külhan görünür yārsuz
- 3 Öpmek isterdüm ruğundan haţtın izhār eyledi
Didüm ey ārām-ı cān hiç gül olur mı hārsuz
- 4 Pāy-māl olsam ne ğam ey hüsñ ehliniñ⁵¹ hüsrevi
Bu meşel meşhürdur kim 'aşık gerekdir⁵² 'ārsuz

---

⁵¹ ehliniñ : ilinüñ.

- 5 Nice gündür bu **Muhibbî** hicrũñ ile ħastedür
Bir şora gel dostum cān virmesün tīmārsuz

-31-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bezm-i ğamda bir niçe derd ehline hem-demlerüz
Ol sebebden şöħbet-i ħāş eyledük bî-ğamlaruz

-33-

Ĥarfü's-sîn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dil-rubālar yolına dil nitekim kıldı heves
Bulmadı 'ālemde hergiz kendüye feryād-res
- 2 Tūĥinũñ⁵³ irmez eli ħand ü nebāt ü şekkere
Ĥarşusına şekker ile 'ıyş ider her dem meges
- 3 İremezsın bî-vefālar vuşlatına ey göñül
Ger firāħ ile yanarsañ hem-dem olmaz bir nefes
- 4 Vaħtidür kim sākıyā dev eylesün la' lîn ħadeĥ
Devr-i gül vaħt-i cevānī dilde yoħ bīm-i 'ases
- 5 Bu **Muhibbî** dem-be-dem mey içmege budur sebab
Ĥūblar la' l-i lebin fikrini ħılmışdur heves

---

⁵² gerekdür : olur.

⁵³ tūĥinũñ : toħrınun.

-34-

Ḥarfü'ş-şîn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Genc-i ḥüsne zülfini dilber gîrehler bağlamış
Şanasın zencîr ile biñ başlu ejder bağlamış
- 2 Metn-i ḥüsnüñe ḥaṭuñ ḥaṭṭātı yazmış ḥāşiye
Şerḥ idüp evrāk-ı gülden tāze defter bağlamış
- 3 Nazm ider lülü dişüñ la' l-i lebün⁵⁴ evşāfını
Rişte-i cān üzre dizmiş dürr ü gevher bağlamış
- 4 Āhdan zencîr idüp bu göñlümünñ kändiline
Yağmağa gam meclisinde ya' ni micmer bağlamış
- 5 Devr-i gülde bu **Muḥibbî** yine yārān şevķine
Tāze tāze gül gibi rengin gazeller bağlamış

-35-

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Ezelden 'aşk cāmın eyledüm nüş
Çatı mest itdi bende kalmadı hüş [8b]
- 2 Fiğānumdan felekler güm güm ötdi
Daḥı ol yüzi māhum eylemez güş
- 3 Ḥayālünñ gitmedi ey dost dilden
Günāhum ne beni kılduñ ferāmüş
- 4 Bulurdum dünyede göñlüm murādın
İtüm diyü baña bir kez diseñ uş

---

⁵⁴ la' l-i : vaşf-ı.

- 5 Sözüñ gevher olaldan ey **Muhibbî**
İdindi cümle yārān anı mengüş

-36-

Harfû'ş-şād

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Olmadı Yā Rab gönül bu derd ü hicrāndan ḥalāş
Cānı hicrāndan ḥalāş it ya beni cāndan ḥalāş
- 2 Uyumaz nālemlerle çünkü yerde māhî gökde murğ
Olmadum ben mübtelā bu āh u efgāndan ḥalāş
- 3 Ğamze-i cellādına disem ḥalāş it gel beni
Dir kim olmayınca olmaz hüküm sultāndan ḥalāş
- 4 Sāgar-ı gülgünü bir dem kırmak elden itmesün
Kim ki olmak isteye endüh-ı devrāndan ḥalāş
- 5 Key perişān-ḥāl olupdur bu **Muhibbî** hicr ile
Pes kaçan olur gönül zülf-i perişāndan ḥalāş

-37-

Harfû'd- dād

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Cān u dil derdini eyleñ dostlar cānāna ' arz
Olgelmişdür kuluñ aḥvāli çün sultāna ' arz
- 2 Hüzün içinde ey şabā Ya' kûb-ı dil aḥvālini
Mısr-ı ḥüsn içre var eyle⁵⁵ Yūsuf-ı Ken' āna ' arz

---

⁵⁵ var eyle : var it ol.

- 4 Var iken derdüñ nigārā neyelerem dermānı ben
Ger ölürsem itmeyem aḥvālūmi dermāna ʿ arz
- 5 Zülfini çin eyledi dil murğını şayd itmege
Ḥālını kodı içinde eyledi şan dāne ʿ arz [9a]
- 6 Ey **Muḥibbī** her kaçan varsañ ḥarīm-i kūyına
Ola kim ide qabūl it cānumı qurbāna ʿ arz

-38-

Ḥarfūʿt-tāʿ

mef̄ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilūn

- 1 Ey bülbül-i dil eyleme gül gibi gel neşāt
Bād-ı ḥazānı yād idüben eyle iḥtiyāt
- 2 Çünkü vefā vü mihr ü muḥabbet bulunmadı
Ādemle şaḡın eyleme dünyāda iḥtilāt
- 3 Her kārbān ki qonsa bugün ertesi güher
Dār-ı cihāna aniñiçün didiler ribāt
- 3 Ol yār-i nāzenin ola kim bir qadem başa
Yolları üzre eyleyeyüm yüzümi bisāt
- 4 Tañ mı **Muḥibbī** bulsa muḥabbetle ger kemāl
İtdi henūz maʿni-i ʿaşqa çün irtibāt

-39-

Harfû'z- zâ'

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Dostlar cevr ü cefâdan eyler ol cānāne haz
Çünkü andandur dağı artuğ gelür bu cāne haz
- 2 Gül yüzi olmayıcağ olmaz gülistān revnağı
Gül açılduğça gelür çün bāğ ile bostāna haz
- 3 Leblerüñ yād eyleyüp içse şarābı ehl-i 'aşğ
Germ olur meyhāneler içre ider mestāne haz
- 4 Leblerinden bir cevāb alsam olur göñlüm⁵⁶ ferağ
Nitekim derdi olan ire ider dermāna haz
- 5 El urur her dem **Muhibbī** şāne 'itr-ı zülfine
Büy ile 'ālem ıolar eyler anıñçün şāne haz

-40-

Harfû'l-'ayn

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Fāriğ ol gel eyleme dünyā içün ey dil nizā'
Hāşıl itmezsin sen andan nesne hiç illā şadā' [9b]
- 2 'Aşğ ehli her biri alur gelür benden sebağ
Fenn-i 'aşğda gördiler var bende niçe iħtirā'
- 3 'Āşıka biñ dürlü hālet gösterür perr-i meges
Çünkü anuñ şavtınuñ ma' nāsın eyler istimā'

---

⁵⁶ göñlüm : cānüm.

- 4 Sırr-ı ‘aşka şaklağıl sîneñde izhâr eyleme
Çün dimişler küllü sırrın cāveze’l-işneyini şā’
- 5 Gāh olur mey-hāreler eyler şarāb u ābı cem’
Ey **Muhibbī** zıdd iken itdi şu āteş ictimā’

-41-

Harfū’l-ğayn

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

- 1 Serv-қaddūñ hasretinden eyledüm çün geşt-i bāğ
Lāle ḥaddūñ şevķine sīnemde yaқdum tāze dāğ
- 2 Қo raķibi gūlşen-i ḥüsnūñde ‘uşşākuñ yiter
Būlbūl-i gūyā ṭururken lāyık olmaz anda zāğ
- 3 Āh kim şayyād-ı çeşmi murğ-ı dil şayd itmege
Ḥāllerden dāne dökmiş eylemişdür zūlfın āğ
- 4 Ehl-i ‘aşka diñ şalādur ‘aşk dergāhı açuқ
Tekye-i ‘aşk içre Mecnūn-veş uyardum bir çerāğ
- 5 Būse iḥsān eyle gel la’l-i lebūñden dostum
Meclis içre çün **Muhibbī** içdi saña bir ayag

-42-

Harfū’l-fā’

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

- 1 Leşker-i ğam gerçi kim dil қаşdıна bağladı şaf
Sāķi anı bir қadeḥle anı қılur ber-ṭaraf

- 2 Bezm-i ğamda dögeyim sīnem kılayım nāleler
Dostlar hācet degül anda çalmaq nāy u def
- 3 Penbe-i dāğum görenler sīnem üzre didiler
Yir yirin berf-i zemānden oldı gūyā bu hālef
- 4 ‘ Ārife rūḥa ğıdā dirler şarāb u şāhidi
Zāhidā ḥayvān gibi lāyık saña yimek ‘alef [10a]
- 5 Ey **Muḥibbī** her sözüñ bir gevher-i yek-dānedür
Kıymetin bilmez eline virme eylersin telef

-43-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 ‘ Āşık iseñ terk-i cān it urma lāf
Merd olanlardan dilā gelmez ḥilāf
- 2 Yüzüñe baqsam beni ‘afv eyle gel
‘Aklı yok⁵⁷ dīvāne olmışdur mu‘ āf
- 3 ‘Aşq murgı key ‘azīmü’ş-şāndur
Bir megesce görünür ‘anḳā-yı Kāf
- 4 Dürr ü gevherdür egerçi sözlerüñ
Cehdüñ olsun eyleyesin cümle şāf
- 5 Kible ḥaḳkı ḥacc-ı ekberdür saña
Ey **Muḥibbī** kūyını eyle tavāf

---

⁵⁷ ‘aklı yok : yok begüm.

-44-

Harfû'l-kâf

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Şüfiyâ gel bâde ile hırқа-i sâlûsa baқ
Cân gözini rûşen eyle şîşe-i nâmûsa baқ
- 2 Bilmek isterseñ eger ney gibi sînem nâlişin
Var sefer kıl Hind iline nağme-i қақnûsa baқ
- 3 Cilvesin görmek dilerseñ ol gül-endâmuñ yine
Gülşen-i bâğ içre ey dil cilve-i tâvûsa baқ
- 4 Ey tabîbâ ol Mesîhâ-demden olmazsa ' ilâc
Fâyide yok günde biñ kez tıbb-i Câlînûsa baқ
- 5 Nolisar hâlûñ **Muhibbî** bilmek isterseñ eger
Efser-i Keyhüsrev ile tâc-ı Keykāvusa baқ

-45-

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ruğlaruñ gördüm nigârâ berg-i gülден bir varaқ
Ol varaқdan ' aşқ dersin oқuyup aldım sebaқ [10b]
- 2 Gül yüziñ gördi harâretден kızardı gülsitân
Ol sebebdendür seher-geh bulunur gülde ' araқ
- 3 Āhum odından yanar her dem kenâr-ı āsumân
Bilmeyen şanur anı kim zâhir olmışdur şafak

- 4 Derd-i dil hâlin yazarken nâgehân âh eyledüm
Tutuşup elde kalem yandı kül oldu her varak
- 5 Ey saçı Leylâ **Muhibbî** oldu Mecnûnuñ senün
Zülfüñün zencirini luğf eyleyüp boynına taş

-46-

Harfû'l-kâf

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

- 1 Nişânın virmedi kimse dehânuñ
Didiler kıldan incedür miyânuñ
- 2 Dilâ âh eyleyüp dökme gözüm yâş
Şağın kim fâş olur râz-ı nihânuñ
- 3 Eñ evvel aşkuñ oynı terk-i serdür
Dağı var mı be zâhid imtihânuñ
- 4 Virüp cân nağdini bir buse alduñ
Dilâ şâd ol ki olmaya ziyânuñ
- 5 Olupdur kışşa-i Ferhâd köhne
Muhibbî tâze terdür dâstânuñ

-47-

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Göñlümün dîvânesine bir saçı leylâ gerek
Başda sevdâ dilde âteş gözde her dem mâ⁵⁸ gerek

---

⁵⁸ mâ : nem.

- 2   anı bī-dildür görüp zülfüñi ber-dār olmaya
Ehl-i ‘aşkuñ dostuyım pes himmeti bālā gerek
- 3   Zerre gibi gün yüzüñ şeviyle ser-gerdān olan
Senden ayru düşecek ‘ālemde nā-peydā gerek
- 4   Dostlar avvāş olup ıkarmaa söz gevherin
Baħr olup dil gözlerüm yaşı gibi⁵⁹ deryā gerek [11a]
- 5   Zāhidā pend eyleme utmaz **Muħibbī** pende uş
‘Āşık olan ‘ār u nāmusı nedür rüsvā gerek

-48-

Harfū’l-lām

fā‘ ilātūn fā‘ ilātūn fā‘ ilātūn fā‘ ilūn

- 1   Olmasa dünyā murāduñca dilā hiç am degül
Çünkü bunuñ şādılıı tiz ıçer bir dem degül
- 2   İstemez āb-ı hayātı kevsere kılmaz nazār
Her ne dil kim leblerüñ şehdi ile hem-dem degül
- 3   Gül-ruħuñdan dūr olalı ey leāfet ülşeni
Hāurım açılmadı gönölüm daı ħurrem degül
- 4   Zāhir olsa gün gibi rāz-ı nihānum añ mıdur
Dil ise dīvāne olmuş yār ise maħrem degül
- 5   Ey **Muħibbī** rāygān ħarc eyleme söz cevher⁶⁰in
Çünkü elfāzuñ görenler dir üherden kem degül

⁵⁹ gibi : daı.

⁶⁰ cevher : gevher.

Harfû'l-mîm

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Şâh-ı aşkam şu'le-i âhum külâhumdur benüm
Şağlu şollu eşk-i bî-ḥaddüm sipâhumdur benüm
- 2 Revzenümden dün gece toğduqça mâh-ı âsumân
Ḥâneme itdüm taşavvur geldi mâhumdur benüm
- 3 Bilmedüm âh eylemek yanuñda olurmış günâh
Baña bu ḥışma sebep bildüm günâhımdur benüm
- 4 Ravza-i rıdvân ki dirler küy-ı dilberdür hemîn
Âteş-i düzeḥ tamâmı nâr-ı âhumdur benüm
- 5 Bu **Muḥibbî** anuñ için yollaruñda ḥâk olur
Ola kim bir gün diyesin ḥâk-i râhumdur benüm

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Bir dem eksilmez yanumdan derd-i yârümdür benüm
Olamaz tenhâ kıomaz ğam ğam-ğüsârumdur benüm [11b]
- 2 Nâḥun ile ğülsitân itsem n'ola bu sînemi
Eşk-i çeşmüm tırmaz aqar⁶¹ çeşme-sârumdur benüm
- 3 Dūd-ı zencîr ile aşılan felekler saqfına
Görinen kıandîl-i âh-ı pür -şerârumdur benüm

---

⁶¹ aqar : âḥır.

- 4 Bir ḥasen-ḥüsn ü ḥüseynî-bü şehüñ abdālıyam
Yäreler sīnemde kim var zü'l-fikārumdur benüm
- 5 Şāh-ı aşğ oldum **Muḥibbî** baña yitmez mi delīl
Sīnedür ṭablum nefirüm āh u zārumdur benüm

-51-

Ḥarfü'n-nün

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Çıkısa āhum ṭañ mıdur bu sīne-i şad-çäkden
Zāhir olur düdlar āteş kona ḥāşäkden
- 2 Bu kerāmet mi degül Mecnūna kuşlar cem' olup⁶²
Kaçmaya şir ü peleng ol ' aşık-ı bî-bäkden
- 3 Sīnem üzre çekmiş idüm ben elifler şevk ile⁶³
Yoğ iken gülşende gül daḥı nişān hem tākden
- 4 Bitürür dürlü şükūfe her biri bir nev' de
Bu ne ḥikmet cümlesi bir şu ile bir ḥākden
- 5 ' aşğ ile āşüfte olsa bu **Muḥibbî** ṭañ degül
Gördi ḥüsnüñ şüretin āyine-i idrākden

-52-

velehu eyzān

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Nāz ile reftāra gel geşt eyle bāğ u bostān
Servler karşı gelüp bulsun şeref gül-gülsitān

---

⁶² olup : idüp.

⁶³ şevk ile : şevküne.

- 2   Ğoncalar dem-beste olup blbl efgn eylesn
    ikr eylesn gz yaımı b-ı revn
- 3   Gel mey  mahbbdan zhid beni menü eyleme
    Sen diyebilr misin kim istemem bĝ-ı cinn
- 4   Kh-sr-ı ĝamda ben b-re ser-gerdn idm
    Ğara virdi ek-i emm oldu bar-i b-kern   [12a]
- 5   Her gice bi kez helk olur **Muibb** sir ile
    re-sz olu aa ey hem-demn ey dostn

-53-

arf'1-vv

mef iln mef iln mef iln mef iln

- 1   Dehnu sen cn dinrse ta m cndur bu
    Nazardan nki ĝyibdr ıyn olmaz nihndur bu
- 2   ara zlf hevsından dil  cn astedr ĝyet
    Grinmez emme uyu lml n-tvndur bu
- 4   Bulunur mh-rlarda egeri mihri yoĝ meh-r
    Velkin ortalarında aceb n-mihribndur bu
- 5   ab kyuna uĝrars getr gil k-i rhından
    Muabbet ehline ĝyet-be-ĝyet armaĝndur bu
- 6   **Muibb** gzlerm yaı ciger taĝındadur baı
    arar itmez aar trmaz grenler dir ne ndur bu

-54-

Harfũ'l-hā

fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilũn

- 1 Ey řabīb-i dil ü cān derdüme dermān eyle
Bir güle baş yüzüme gönľümü řādān eyle
- 2 Öldürürseñ ideyim şanımı ey dost řelāl
Tek lebũnden güzelüm buseñi iřsān eyle
- 3 İstedüm bũsesini dişledi şarşumda lebin
şanasın didüm aña göz göre gel şan eyle
- 4 Dāğ idüp sīnemũñ üzre şekeyin yir yir elif
Serv ü gül yirine ey dost⁶⁴ anı seyrān eyle
- 5 Ğonca-veş yār **Muřibbī** ola kim çande kıla
Her seşer dīdelerũñ yaşını bārān eyle

-55-

velehu eyşan

mef' ũlũ fā' ilātũ mefā' ilũ fā' ilũn

- 1 Yaşdum cihānı bu dil-i āteř-feřān ile
Āh eyledükçe 'ālemi şutar duřān ile [12b]
- 2 Virmez amān şanzeleri şiğ alup ele
Kimdür ki söyleşe bugün ol bī-emān le
- 3 Ğamzeñ eger ki öldüre vir la' lũñ ağzuma
Dirgür bu mürdeyi yine bir tāze cān ile

---

⁶⁴ dost : dil.

5 Çıķam kemend-i āh ile dirdüm sarāyıña
Gök yüzine çıķılmaz imiş nerdübān ile

6 Ölse **Muħibbī** ʿaşķ ile ķan ile yuyasız
Maħşer güninde ķalkabile tā o ķan ile

-56-

velehu eyzan

feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün

1 Zıkr ü tevħıd ile gel ķalbüñi mesrūr eyle
Ķalmasun dilde keder zulmetini dūr eyle

2 Her ıarafdan çün üşer başuña pervāne-i ğam
Sen daħı Őemʿ -şıfat her nefesüñ nūr eyle

3 Bezm-i ğamda ķulağuñ dest-i zamāne burıcaķ
Nāleler eylemege göñlüñi ıanbūr eyle

4 Vaşluñı istedüğüm ger ola yanuñda günāh
Dil-i dıvāneme baķma beni maʿ zūr eyle

5 ʿAşķ yāyı ķatıdur kimsene çekmez didiler
İmtihān iyle dilā sen de gelüp zūr eyle

6 Göklere irse başuñ gelmeye göñlüñe sürür⁶⁵
Yüzüñi yere sürüp kendüzüñi mūr eyle

7 Añ günāhuñı aķıt göz yaşını şubħa deĝin
Beñzesün baħre **Muħibbī** yaşuñı şūr eyle

-57-

---

⁶⁵ sürür : ĝurūr.

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bir saçı Leylâyı gördüm aña dil virdim yine
Dostlar şimden girü ben bî-dile Mecnün dine
- 2 Hâr elindendür dile eyler şikâyet ' andelîb
Şöyle beñzer kim yeñi gelmiş müsâfir gülşene [13a]
- 3 İstedüñ çün genc-i vaşlın eyle zülfünden hâzer
Ey gönül ejderden itmişler tılsım ol mağzene
- 4 Bâğ-ı hüsnüme havâledür gözün yumasun dimiş
Yapılır mı çün kadîmi n'olsa didim revzene
- 5 Tañ degül dil mezra' ın bārân-ı eşk itse hārâb
Gün yüzüñ görmez Muhibbî oldı bir niçe sene

-58-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 ' Aşk cāmın içelim bî-ser ü sāmānlar-ıla
Giceden şubha degin ' ıyş idelim anlar-ıla
- 2 Başa tâc eyleyelim sâğar u meyle sâķî
Başka sancağ çekelim âh idüp efgānlar-ıla
- 3 Lâleler gibi yine sîneye bir dâğ uralım
Gonca-veş çâk idelim sîne girîbānlar-ıla
- 5 İdelim la' l-i lebi yādına mey nüş müdām
Bu gönül derdine dermān idelim cānlar-ıla

- 6 Görmediñ çünki **Muhibbî** benî âdemde vefâ
Tağlara düş yüri şimden girü hayvânlar-ıla

-59-

Harfû'l-yâ'

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Büse-i la' l-i lebün bu cân-ı şirînüm gibi
‘ Ārizuñ nûrı da qalbümde benim dînüm gibi
- 2 Her kaçan gelse hırâma ol kıyâmet ‘ arz ider
Tübâ-i bâg-ı cinân ya serv-i sîmînüm gibi
- 4 Baqmazam ey mâh-rû sensüz gerekmez bu cihân
Râstı budur ki ol çeşm-i cihân-bînüm gibi
- 5 Pister-i hâk üzre râhuñda yatur dil-ğasteyem
Seng-i hârâ giceler tâ şubh bālînüm gibi
- 6 Ol tabîb-i dil **Muhibbî** işidüp efgânumı
Didi beñzer inleyen küyumda miskînüm gibi [13b]

-60-

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ğamzeler şayd⁶⁶ itmege kaçd-ı dil ü cân eyledi
Şoñra geldi ğam gönül şehrini vîrân eyledi
- 2 ‘ Aşkın izhâr itdi dil gösterdi sînem dâğını
Şevk ile ser-mest olup çâk-i girîbân eyledi

---

⁶⁶ şayd : kan.

- 3 Urmış idüm zühd ü taqvānuñ ezel bünyādını
Āh kim tūfān-ı mey hāk ile yeksān eyledi
- 4 Perde-i zühdüm ne aşşı bu dil-i mecnūn-ı mest
Yārına varını virdi kendin uryān eyledi
- 5 Virmeyince cān metā' ın vaşlumu bulmaz dimiş
Bir söz ile müşkilümi dilber āsān eyledi
- 6 Ey **Muhibbī** genc-i hüsne zülfini idüp tılısım
Hıfz için her tārını bir mār-ı şu' bān eyledi

-61-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Olmaya bir fitne ger ol gözleri şehlā gibi
Gelmeye serv-i dil-keş ol qad-i bālā gibi
- 2 Bezm-i ğamda dostlar hūn-ı ciğer nūş eylesem
Göñlüm inler şubha dek anda ney-i gūyā gibi
- 3 Tāze ter olsun diyü cānā cemālūñ gülşeni
Ebr-i āhum gözlerüm yaşın aqıdur mā gibi
- 4 Hāk-i pāyı olalıdan bu benüm başumda tāc
Mülk-i İrānı musaḥḥar eyledüm Dārā gibi
- 5 Gülşen-i hüsnuñde karşı bu **Muhibbī** medḥūñi
Tırmaz oqur şubḥ olunca bülbül-i gūyā gibi

-62-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Servde reftâr yok serv-i hırâmânım gibi
Ėoncada güftâr yok ol verd-i ĥandânım gibi [14a]
- 2 Niçe yıllardur ki devr eyler bu çarĥ-i lâciverd
Görmedi bir ĥüb-ı rüşen mâh-ı tâbânım gibi
- 3 Secde eyler pâyuña her dem şürâĥi ey şanem
Eşk-i çeşmin ağıdur bu çeşm-i giryânım gibi
- 4 Ya kaşuñdan sehv ile atsañ baña ġamzeñ oĥın
Şaĥlar idim sînem içre ben anı cânım gibi
- 5 Ey **Muĥibbî** şevĥ-i ruĥsârına karşı her seĥer
Ėül ĥabâsın çâk ider çâk-i girîbânım gibi

-63-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Seyr idenler bir nazâr derdüñle sînem dâġını⁶⁷
Lâleler bitmiş şanurlar yir yir anuñ dâġını
- 2 Muşĥaf-ı ĥüsnüñ ĥaĥıyçün Mışr-ı ĥüsnüñde senüñ
Eyledim Nîle müşâbih gözlerüm ırmaġını
- 3 Āhumuñ zencîrine aşup gönül ĥandîlini
Rüşen olsun diyü yaĥdı anda baġrum yâġını

---

⁶⁷ dâġını : baġını.

- 4 Vā' izā⁶⁸ zıkr eyleme cennet hevāsı bizde yok
' Āşık-ı dīdār olan neyler İrem ırmağını⁶⁹
- 5 Ey **Muhibbī** murğ-i diller şaydına ne ol dil-firib
Çeşm-i şayyādı eline virdi zülfi ağını

-64-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Cānumı mest ü harāb itti lebūñ keyfiyyeti
Bilmezem kime şikāyet eyleyem⁷⁰ derdüm çatı
- 2 Göñlüme itdüm hiṭāb ider⁷¹ gözümdendür günāh
Görmese ol meyl idüp çeker midüm bu miḥneti
- 3 Gözüme didüm sen itdün beni derde mübtelā
Senden imiş göñlüme iren belā-yı vaḥṣeti
- 4 Ağlayup didüm didi qalır mı hergiz iḥtiyār
Nāghān gördüm⁷² o meh-rūnuñ görine ṭal' atı [14b]
- 5 'aşka düşdüm şabrdan özge bu derde çāre yok
Kimdürür tefsīr ide benden **Muhibbī** kısmeti

-65-

Ġāzeliyyāt-ı Necātī

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Mümkin midür ki şarıla bir sīm-ten baña
Ölem gidem meger ki şaralar⁷³ kefen baña

⁶⁸ vā' izā : zāhidā.

⁶⁹ ırmāğını : uçmağını.

⁷⁰ eyleyem : ideyim.

⁷¹ ider : eyler.

⁷² gördüm : görem.

- 2 Cevr ile sevdüğümde ayrıldı beni Һasūd
Sevdüklerinde bulsun efendi iden baňa
- 3 Cānā cihānı Һısmet iderseñ de rāzıyuz
Dünyā bütün sa‘ ādet ile saňa sen baňa
- 5 El götürürdüm eyler idüm derdiñi taleb
Kendü elümle eyledim⁷⁴ ey dost ben baňa
- 6 Cānā **Necātī** ile gel ağız bir eyle kim
Saňa şeker-dehen dine şirīn-süҺan baňa

-66-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Var iken cānāne gönlüm cāna olmaz āşinā
Şem‘ i koyup ğayr ile pervāne olmaz āşinā
- 2 Cānı yüreklendüren sīnemdeki peykānıdur
Қalbi āhen olmayan meydāna olmaz āşinā
- 3 Ey baňa ađlamađla başa çıkmazsın diyen
Gözi yeñmeyen kişi ‘ummāna olmaz āşinā
- 4 Uyalı dildāra gönlüm gitdi unutdı beni
İki gün bir kimseye dīvāne olmaz āşinā
- 5 Қısmet-ibezm-i ezeldür ey **Necātī** şöyle bil⁷⁵
Āşinā bīğāne vü bīğāne olmaz āşinā

---

⁷³ şaralar : şarıla.

⁷⁴ eyledim : itmişim.

⁷⁵ şöyle bil : bilmiş ol.

Harfî'l-bâ'

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 'Âşık olduğum tıyaldan yüzüme bakmaz habîb
Yöresine uğramaz ölümlü bîmârîñ tabîb [15a]
- 2 Çîn-i zülfümden çekilsün dir imişsin dostum
Hey ma' âzallâh ne çâre uşda boğaz uşda ip
- 3 Kısmet olmak ister iseñ derd ü gam cân u dile
Oğ biraşsun gamzeñ ey ebrû-kemânum yâ naşîb
- 4 Dil-i ğarîbin urur ayaklara zülfüñ gerçi kim
Eller üstine tutarlar anı kim ola ğarîb⁷⁶
- 5 Kılıcıñ ile açılır iklim-i hüsn olsa tañ
Gamzeñiñ şânında menzil âyet-i fetḥ-i qarîb⁷⁷
- 6 Şakladım dilde ḥayâl-i zülfüñ imânum gibi
'aşka uyan tañ mıdur koynında götürse şalîb⁷⁸
- 7 Acır iseñ gel **Necâtî** derd-mende âcı kim
Ne leb-i dilber naşîb oldu ne ḥelvâ-yı raķîb

⁷⁶ Divanda 4. beyittir.

⁷⁷ Divanda gazelin böyle bir beyiti mevcut değildir.

⁷⁸ Bu beyit, divanda başka bir gazelin beyitidir.

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Halk-ı 'ālem bir yañā bī-çāre tenhā bir yañā⁷⁹
Cennet-i kūyuñ kıomazam olsa dünyā bir yañā

2 Devlet-i 'aşkıñda senden artuğ olur leşkerüm
Bir yañā tursa za' if olan tüvānā bir yañā

3 İrmesün dirseñ cemāl-i ber -emāle bir zevāl
Gün gibi ey māh⁸⁰-ı 'ālem gitme tenhā bir yañā⁸¹

4 'Aşka māni' olmaz nāşih kelāi hūş-mend
Kimse karşı tırılmaz ger akşa deryā bir yañā⁸²

5 Bulımadılar arayup şive-i refāruñı
Gitdi tūbā bir yañā serv-i dil-ārā bir yañā⁸³

6 Māl-ı dünyā ile şerh eyler tecerrüd hālını
Yerde Kārūn bir yañā gökde Mesihā bir yañā

7 Cānına oldu **Necāt**ünñ havāle 'aşk⁸⁴-ı yār
Ey ecel sen de gelüp itme teķāzā bir yañā

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Ğonca cāmından olupdur 'andelīb-i zār mest
Bilmeyen şöyle şanur kim yok yere ağlar mest [15b]

⁷⁹ bī-çāre tenhā: oldu bu şeydā.

⁸⁰ māh : şāh.

⁸¹ Divanda 2. beyittir.

⁸² tırılmaz ger: durılmaz akşa.

⁸³ Divanda 3. beyittir.

⁸⁴ 'aşk : çeşm.

- 2 Çeşm-i maḥmūruñ şarāb-ı nāz içüp ḳānum doker
Cenge bünyād eylemez olmayıcaḳ küffār mest⁸⁵
- 3 Her kişi bezm-i ezel mestidürür ammā ki ben
Cür‘ a-i cām-ı lebüñden olmuşam tekrār mest
- 4 Zāhid ile ‘āşıḳıñ teñrisi birdür kim olur⁸⁶
Ehl-i cennet hūş-yār ü ṭālib-i dīdār mest⁸⁷
- 5 Ḳan içelden gözleri oldı müselmānlık⁸⁸ zebün
Ḳatı ceng eyler **Necātī** olıcaḳ küffār mest

-70-

Ḥarfü’l-hā’

mef’ ūlū fā’ ilātū mefā’ ilū fā’ ilün

- 1 Devr-i zamāne itmez imiş ādemi feraḥ
Devr eylesün piyāle gidersün ḡamı feraḥ
- 2 Daḥḥāk gibi biñ yaşamaḳ arzūsına⁸⁹
Gül gibi gül hemīşe geçür her demi feraḥ
- 3 Müşkil olurdu ḡülmese gül gibi⁹⁰ leblerüñ
Ne olurdu zīnet itmese cām-ı Cemi feraḥ
- 4 Fūrḳat diyārınuñ eñ eyüsidürür melāl
Vuşlat bahārınuñ nitekim eñ kemi feraḥ

⁸⁵ Bu beyit, divanda farklı bir gazelde geçmektedir.

⁸⁶ Zāhid ile ‘āşıḳıñ teñrisi birdür kim olur : Sofīyā ‘aḳlı saña ben ‘ışka yārem kim olur.

⁸⁷ Bu beyit, divanda farklı bir gazelde geçmektedir.

⁸⁸ müselmānlık : müselmānlar.

⁸⁹ arzūsına : arzū ise.

⁹⁰ gibi : bigi.

- 5 Sākī lebūñ zülālīdürür mūcib-i hayāt
Cām-1 şerāb-1 nāb beni ide mi feraḥ
- 6 Āb-1 neşāt ile tolanur zevraḥ-1 ḳadeḥ
Bād-1 murād ile yürür ey meh gemi feraḥ
- 8 Göz yaşı ile **Necātī**ye ğamdan gelür ya sürür
Virse ‘aceb midür kişiyē hem-demi feraḥ

-71-

Ḥarfū’d-dāl

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Şol siyeh ḥālūñ zeneḥdānuñda ey ḥurşīd-ḥad
Bir Ḥabeşdür Mısr zindānında maḥbūs-ı ebed
- 2 Ey boyı servüm elif gibi yoluñda toğruyam
Rā ḳaşıñla dāl zülfüñle itmesünler beni red⁹¹ [16a]
- 3 Mīm ağızuñ dāl zülfüñ cānum u ‘ömrümdürür
Hey elā gözlüm meded şol mīm ü dālūñden meded⁹²
- 4 Bellüdür kim bād-ı āhından ynar ‘āşīḳlaruñ
Āteş-i ruḥsarı her ḥüsn ehlinüñ ey lāle-ḥad
- 5 Ḳıllētümden añlamañ peşmīne-puş olduğumı
Zeng-i ğamdan göñlümüñ āyinesin şaḳlar nemed
- 6 Ey göñül bir sen degülsin derd-i yāra mübtelā
Bu cihānda bu belādan ḳurtulmaz hiç aḥad

⁹¹ Divanda 3. beyittir.

⁹² Divanda 2. beyittir.

- 7 Her kişi bir mesned ile irişür bir devlete
Pādiřāhum iřigũn oldu **Necātī**ye sened

-72-

Harfũ'r-rā'

fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilũn

- 1 Tũtulum zenbil ile gũkden iner meh-pāreler
A begũm yerden mi ıķdı 'āřık-ı bĩareler
- 2 İřtiyāř itmez misin andan ki ařhāb-ı niyāz
Bāř açup zārĩ kılup yerden gũge yalvaralar
- 3 Cām-ı la' lũñle řarāb-ı nāb hem-reng olmasa
Kũleyũp dũřmezdi sāgar ũstũne āvāreler
- 4 Āftābum yũzũñ aķ alnuñ aıķdur gerçi kim
Sāye-vār arduncadur bir nice yũzi ķāralar
- 5 Ey **Necātī** ıķma yoldan aldanup gũzellere
şem' gibi şanma kim dā' im õñũñce varalar

-73-

velehu eyzan

mef' ũlũ fā' ilātũ mefā' ilũ fā' ilũn

- 1 Bir ben degũlem ol şaneme mũbtelā geçer
Āřũfte aña řāh u vezĩr ũ gedā geçer
- 2 Gũgsũme tĩr-i ğamzesin ol ķařları kemān
řũyle urur ki bir yañadan bir yaña geçer

- 3 Dilden geçerdüm andan öte cāna kıymasa⁹³
Togrusı bu ki ğamzeñ oğı artuğa geçer [16b]
- 4 Ey māh-çihre olma cefāya dilir kim
Eflāk cevşenine ħadeng-i du‘ ā geçer
- 5 Hāy ümmet-i Muħammed esirgeñ **Necātī**yi
Yıllardürür ki ħāk-i reh-i Muştafā geçer

-74-

velehu eyzan

mef‘ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün

- 1 ‘ Āşık kaçan ki nāvek-i āh-1 seher çeker
Göklerde mihr ü māh yüzine siper çeker
- 2 Zülfüñ ki ‘ āşıkāne⁹⁴ egilüp öper lebün
Bir rinddür ki cām-1 şarābı çöker çeker⁹⁵
- 3 Bir gün sen āfitāba muķārin olam diyü
Māh-1 felek yıl on iki aydur sefer çeker⁹⁶
- 4 Gāhī kemān-1 miħnet ü gāhī ħadeng-i āh
Meydān-1 ğamda ‘ āşık-1 miskīne neler çeker⁹⁷
- 5 Rāğıb görür kaçuñ ile zülfüñ kemendini
Anuñ için **Necātī** bu deñlü gerer çeker

⁹³ kıymasa : geçmese.

⁹⁴ ‘ āşıkāne : ‘ ārifāne.

⁹⁵ Divanda 5. beyittir.

⁹⁶ Divanda 3.beyittir.

⁹⁷ Divanda 2. beyittir.

-75-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Lāle-ḥadler yine gülşende neler itmediler
Servi yürütmediler goncayı söyletmediler
- 2 Taşradan geldi çemen şahına⁹⁸ bigâne durur
Yine⁹⁹ gül şöbetine lāleyi iletmediler
- 3 'Ādeti ḥūblarıñ cevr ü cefādur ammā
Baña itdüklerini kimselere itmediler
- 4 Ḥamdüli'l-lāh mey-i cān-baḥş ile sākīlerümüz
Āb-ı ḥayvān ile kevşer şuyın istetmediler
- 5 Ey **Necātī** yūri şabr eyle elüñden ne gelür
Ḥūblar cevr ü cefāyı kime öğretmediler

-76-

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Öyküñdi nāfe zülfüñe kürkin dürdüler
Şu 'arızuñı añdı yüzün yire sürdiler [17a]
- 2 Göstermez idi gözüne dilber melekleri
İñen göke çıkardılar iñen uçurdılar
- 3 Tesbīḥimi günde biñ çevirüp kımayanları
Ḥāl-i lebün görünce hemān yüz çevirdiler¹⁰⁰

⁹⁸ çemen şahına : çemen mülkine.

⁹⁹ yine : devr-i

¹⁰⁰ Divanda gazelin böyle bir beyiti mevcut değildir.

- 4 Meclisde sākī destī ile el bir eyleyüp
Şol gül gibi şarābı ayāğa düşürdiler
- 5 Meclisde çık Necātī gibi şīşeniñ dağı¹⁰¹
Kān toldurup yüregini boynını urdılar

-77-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

- 1 Kaşuñ kemāni hālını iller kaçan bilür
Kātı bağırlu olduǵın anuñ çeken bilür
- 2 Cellād-ı ğamzelerle dirilmek kolay mıdur
Öldürmege bir ādemi biñ dürlü fen bilür
- 3 Ağzın bıçaqlar açmaya şöhetde pistenüñ
Anuñ dilini ol büt-i şekker-şiken bilür
- 4 Ol sāhirāne gözleri ögmek kolay mıdur¹⁰²
Mekkār-ı ğamze-zendürür anı bilen bilür
- 5 'Uryānlıǵ ile cānı çıkıbdur Necātīnūñ
Tābūtı hil' at ü kefeni pīrehen bilür

-78-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Yaraşur kim seni ser-defter-i hūbān yazalar
Nāme-i hūsnūñ için bir yeni ' unvān yazalar

¹⁰¹ Meclisde çık Necātī gibi şīşeniñ dağı : Meclisde şīşeler gibi miskīn Necātīnūñ.

¹⁰² Ol sāhirāne gözleri ögmek kolay mıdur : Ol cāduvāne gözleri ben bildüğüm bu kim.

- 2 N'ola gelse ھاٲ-1 sebzuñ ne ھاٲası ola kim
Ka' benüñ çevesine āyet-i ur'ān yazalar
- 3 İttifāk eyledi naş ehli cān yazaca
Naş idüp Őüretiñ insān lebüñi cān yazalar¹⁰³
- 4 Ekevüz gibi raibiñ gelicek ھاٲ-1 lebüñ
Diyü degmez aña kim mühr-i Süleymān yazalar¹⁰⁴ [17b]
- 5 Diñ eibbāya ki ānūn-1 Őifā yazmadan
Hüner oldur ki am-1 dilbere dermān yazalar¹⁰⁵
- 6 ' Aceb ola ki **Necāti** işidenler bu sözi
Yine yazup yañilup defter ü dīvān yazalar

-79-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

- 1 ınāruñ add-i yāra nisbeti var
Eli yufa veli hoş temenni¹⁰⁶ var
- 2 Lebüñe beñzedügi için mey-i nāb
El üstinde utarlar hürmeti var¹⁰⁷
- 3 Őunilur Őola sāar Őaa tevbe
Belī her bir ilüñ bir ' ādeti var¹⁰⁸

¹⁰³ Bu beyit divanda mevcut deildir.

¹⁰⁴ Diyü degmez aña kim mühr-i Süleymān yazalar : Div redd olma için möhr-i Süleymān yazalar.

¹⁰⁵ Divanda 4. beyittir.

¹⁰⁶ temenni : himmeti.

¹⁰⁷ Divanda 3. beyittir.

¹⁰⁸ Divanda 5. beyittir.

4 Şarardur beñzini zāhid velīkin
Riyāzetle degüldür ‘ illeti var

5 Ayağuña yüzün sürer **Necātī**
Eyü varur başında devleti var

-80-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 Nice bir dil şışesin seng-i firāk-ı yār şır
Gel teraḥḥum kıl ki ğurbet içre gönüm yār şır

2 Bildüğini ‘ aqlımuñ ol zülf-i ser-keş tağıdur
Leşkerini şabrumuñ ol ğamze-i ħun-ḥār şır

3 Hāşe-lillāh kim nigāruñ ḥüsnün eksilde cefā¹⁰⁹
Hey ma‘ āza’l-lāh kaçan gül revnağını ḥār şır

4 Zülfine tolaşmasun dil nağdini almağičün¹¹⁰
Ĝāfil olmasun kişiyi qalb ile bāzār şır

5 Muşḥaf-ı ḥüsnüñde ḥaṭṭuñ yazduğı āyet bu kim
Rüm ili yağmaya gider¹¹¹ mü’mini küffār şır [18a]

6 Rüy-ı ḥüba baqma ölürsin dimiş nāşih dile
Öldüğine baqmayup perhizin ol bīmār şır

7 Sen zebün olma **Necātī** gerçi kim çokdur günāh
Biñini ‘ işyān çerisinüñ bir istiğfār şır

¹⁰⁹ ḥüsnün eksilde cefā : ḥüsnini eksilde ḥaṭ.

¹¹⁰ Zülfüne tolaşmasun dil nağdini almağičün : Zülfe di tolaşmasun dil nağdini almağ için.

¹¹¹ gider : varub.

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Yār māyil olıcağ mihr ü Muḥabbet āz olur
Anuñ içündür niyāz ehline dā' im nāz olur
- 2 Sākıyā şoḥbet emānet sırrumuz fāş olmasun¹¹²
Mey gibi bezm-i şafā-baḥşa şu kim hem-rāz olur
- 3 Būse luḥf idüp gözümüñ kanlu yaşın sildi dost
Rūm ili güzelleri¹¹³ dā' im kadeḥ-perdāz olur
- 4 Tālib-i germiyyet-i 'aşğ olduğum 'ayb eylemeñ
Kim faḳır olan sevinür her kaçan kim yaz olur¹¹⁴
- 5 Gölgelelikde idemezsin derd-mendüñle qarār
Sen hümāsın dā' imā işüñ senüñ pervāz olur
- 6 Fitne-i āḫır zamān oldu **Necātī** sözleri
Her gāzel kim diye bir maḥbūb-ı ḥoş-āvāz olur
- 7 Āferin olsun benim siḫr-āferin eş' aruma
Ḥüb-rūlar içre ben sevdüklerüm mümtāz olur

Ḥarfü'z-zā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Biz senüñ ḥüsn-i cihān efrūzuña 'aşıklaruz
Anuñ için kanda güzel görsevüz 'aşıklaruz

---

¹¹² olmasun : itmesün.

¹¹³ güzelleri : dilberleri.

¹¹⁴ Divanda 3. beyittir.

- 2 Ehl-i hüsn içinde sen her nice müsteşnâ iseñ
Ehl-i diller arasında biz dağı fâyıklaruz
- 3 Gerçi¹¹⁵ sen bir beg güzelseñ bizde beg kıllarunuz
Terbiyetler eyle kim her himmete lâyıklaruz
- 4 İçerüz sâķi eliñden bâde-i hel min mezîd
Bizi serhoşlukdan ağlar şanma biz ayıklaruz
- 5 Göñlümüz ister şarâb-ı la' lüñ ammâ virmez el¹¹⁶
Bezm-i hüsn¹¹⁷ içinde biz maħrûm olan fâsıklaruz [18b]
- 6 Ağladuķça şıklığı artar gül ile bülbülün
Bilmiş ol şimden girü biz dağı ağlar şaklaruz
- 7 Şüfi sen rü'yâ ile bağlayımsın gözümüz
Biz **Necâti** meşrebinde dâ' im uyanıklaruz

-83-

velehu eyzan

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

- 1 Bugün bir haftadur cânân görünmez
Sitâremde meh-i tâbân görünmez
- 2 Didim cânâ görünmezsen sebeb ne
Didi var eyle olma cân görünmez
- 3 Görem dirsene dehânın ey dil umma
Nihândur çeşme-i hayvân görünmez

---

¹¹⁵ gerçi : n'ola.

¹¹⁶ Divanda 2. beyittir.

¹¹⁷ bezm-i hüsn : ehl-i bezm.

- 4   H̄ayāl-i yār ile fir̄kat belürmez
         Ümmīd-i vaşl ile hicrān görünmez
- 5   Görünmezse raqīb olmaz ‘aceb kim
         Meşeldür demege de şeytān görünmez
- 6   **Necātī**ye leb-i la‘līnden özge
         Dil ü cān derdine dermān görünmez

-84-

velehu eyzan

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

- 1   Ağladur ādemi ğurbet kişi kendin yeñemez
         Nitekim ğasta çeküp nāle kemendin yeñemez
- 2   Ağlamak tıtdı beni serv ü gül añmañ baña kim
         Bu şunuñ kimse ğas u ğarla bendin yeñemez
- 3   Ruĥ-ı gülgünuna Şebdīz şaçan қоşmağ ile
         Çignedür ğalkı yürür nāz semendin yeñemez¹¹⁸
- 4   Mevc urur baĥr-i ğüsün fitne kıparur ğatı u ğāl
         Bu deñiz yüzlerinüñ kimse levendin yeñemez¹¹⁹
- 5   Kaddüñ¹²⁰ añup çemene dökse **Necātī** gözi yaş
         Bāğbān ol yörenüñ serv-i bülendin yeñemez   [19a]

¹¹⁸ Divanda 4. beyittir.

¹¹⁹ Divanda 3. beyittir.

¹²⁰ kaddüñ : boyun.

-85-

Harfû's-sîn

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Dil kesilmez 'aşk-ı dilberden ço nâşih sözi kes
Vâh ki bu h'âb-ı eceldür olmaz mâni' meges
- 2 'Āşık olmayınca itmez kimsene dilden fiğân
Yola girmeyince kılmaz nâle vü zârı ceres
- 3 'Āşık için ağlayanlar ayrık acı görmesün
Müstedâm olsun benimçün âh idenler bir nefes
- 4 Aḥşamın gel dünle gel itme raķibüñden ḥazer
Gice gezdüñ diyebilmez mâh-ı tâbâna 'ases
- 5 Luḫf meydânında sen burduñ çınarıñ pençesin
Didi el arķası yirde ey boyı şimşâd pes
- 6 Ṭal' aṭıñ mihri toğup mâhiñ batırdı ḥarcını
Kâmetiñ servi bitüp 'ar' arları düşürdi kes¹²¹
- 7 Ey **Necâti** 'âşık olanlarda neyler arzû
Kendüñi tağıtma cem' olmaz hevâyile heves

-86-

Harfû'ş-şîn

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Ṭutupdur zülfüñ ucından cemâlüñle cihân âteş
Gice ile olmağın¹²² ḥalka ḳati eyler ziyân âteş

¹²¹ Bu beyit divanda mevcut değildir.

¹²² olmağın : olıcağ.

- 2 Ğam u ğuşşa üşüp göñlüm evin yaqdukları budur
Ki etrāfa ulařmaya derūnumda yanan āteř
- 3 Gerek ağla gerekse gül cihān fāriđdür ey bülbül
Kimine āteř olur gül kimine gülistān āteř¹²³
- 4 Eger dīdār ümīdi olmayaydı bāđ-ı cennetde
Cehennem gibi olaydı gül ile erguvān āteř¹²⁴
- 5 Beni senden şovutmağa sevādın ekşidür nāřih
Bilür kim sirke ile yig söyünür bī-gümān āteř
- 6 Açar hūsnüm diyü örter qara zülfün yanađına
Bilibdür anı kim olmaz qarāñūda nihān āteř¹²⁵ [19b]
- 7 Necātī göñliñi her dem ider bir lāle-ruğ yađmā
şanasın şehr-i Bursādur¹²⁶ ki yaqar her zamān āteř

-87-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Hāk-i pāyuñ tūtiyā-yi dīde-i hun-bār imiř
Hāmdüli'l-lāh kim görecek gözlerümüz var imiş
- 2 Neylesün gül-zārı 'āřık olmayınca gül-'izār
Bostān-ı cennetde şüret viren dīdār imiş
- 3 Tıfl iken bir buseñi āzırđanurduđ cāna āh
Ey dirigā bilmedük bāzār ilk bāzār imiş

¹²³ Divanda 4. beyittir.

¹²⁴ Divanda 3. beyittir.

¹²⁵ Beyit, divanda mevcut değildir.

¹²⁶ şehr-i Bursādur : Bursā şehridür.

- 4 Bir ben isem de gerekmez kimseye yār olduğun
Ey gül-i pākize-dāmen dimesünler yār imiş
- 5 Būseñi görmez **Necātī** kendüye lāyık velī
Ey lebi sükker ne çāre cāndürür umar imiş

-88-

Harfū'ş-şād

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Yāra yol iki қademdür birisini cāna baş
Çünkü bu meydāna geldüñ ayağüñ merdāne baş
- 2 Üstüñe dönmek murād olursa çevgān-ı felek
Başuñı top eyle andan soñra bu meydāna baş
- 3 Bāğ-ı hüsne el şunarsın āh kim bīgānesin
Āşinā ol ayağüñi sünbül ü reyḥāna baş
- 4 Āl geymiş girmiş ortaya şarāb-ı lāle-renk
Duḡter-i rez çekmek isterseñ bugün¹²⁷ meyḥāne baş¹²⁸
- 5 Düz başınca ayağüñ şanma ey ser-mest-i nāz
Muḡtesib yüzine geldüñ nāzüg ü rindāne baş¹²⁹
- 6 Gül yüzüñe öykünürse lāle-i şahrā-nişin
Yüregine dāğ-ı hırmān ur yüzini қāna baş¹³⁰

---

¹²⁷ bugün : yūri.

¹²⁸ Divanda 6. beyittir.

¹²⁹ Divanda 4. beyittir.

¹³⁰ Divanda 5. beyittir.

- 7 Ağzuñ esrārın **Necātī** tıydı tıymasun raķīb
‘Anberin ĥatt-ı ĥātemini ĥoķķa-i mercāna baş [20a]

-89-

Ĥarfū’đ- đād

fe’ ilātün fe’ ilātün fe’ ilātün fe’ ilün

- 1 Cānumı virür idüm buse-i cānāna ‘ivaż
Mümkin olsa yaradılmışda eger cāna ‘ivaż

- 2 Buseñe cān virürüz gerçi ki dünyā turalı
Görmemişdür bir aĥad baĥşış-i sulţāna ‘ivaż

- 3 Naĥd-i ‘ömr oynadı bir kez eñegüñ oĥşamaduķ
Bāri bir alma vir ol genc-i firāvāna ‘ivaż

- 4 Yāri terk eyle ĥalāş ol bu belādan dirler
Nice bīmār ola cānın vire dermāna ‘ivaż

- 5 Dil virüp vuşlat umar ise **Necātī** heyhāt
Kimse gördüñ mi vire āteş-i sūzāna ‘ivaż

-90-

Ĥarfū’ţ-ţā’

mef’ ūlü fā’ ilātü mefā’ ilü fā’ ilün

- 1 El şundi ĥüsn dāmenine ey nigār ĥaţ
Ĥoma ki çıķa dā’ ireden zinhār ĥaţ

- 2 Ortaya atdı beñlerüñi ĥapdı fitneler
Nāzüglüg ile kendüzi tıtdı kenār ĥaţ

- 3 Bir toz ĥoparmayınca ĥomadı görür misüz
Zülf ü ruĥ arasında zihī nā-be-kār ĥaţ

- 4 Derd ehline getürdi Muḥabbet selāmını
Dürdi cefā varaqların ey gül-^c izār ḥaṭ¹³¹
- 5 Yaqışdı ḥüsni şem^c ine pervāne oldı ḥāl
Yazıldı gül yañaqlarına perde-dār ḥaṭ¹³²
- 6 Cā^c iz midür ki ḥaṭṭ-ı lebüñ örte la^c lüñi
Yāḳūta vire gelmiş iken iştiḥār ḥaṭ¹³³
- 7 Vaşf itme istedükce ḥaṭ-ı müşg-bāruñı
İñler ḳalem dili ile ṭurub¹³⁴ zār u zār ḥaṭ
- 8 Ḥaṭṭı ḳarardığına **Necātī** gücenme kim
Mergüb olur nazarda bulıcaḳ ḳarār ḥaṭ [20b]

-91-

Ḥarfü'z-zā'

mef^c ülü mefā^c ilün mef^c ülü mefā^c ilün

- 1 Ṭoldur var iken sākī yāḳūt-ı revāndan ḥaz
Çün ^c ömr degül bākī al ḳūt-ı revāndan ḥaz
- 2 Ey şeyḫ nedür tedbīr alnuma benim taḳdīr
Yazmış ki idem¹³⁵ dā^c im bir ḳaşı kemāndan ḥaz
- 3 Gülzār-ı cinān ise vuşlat yolınuñ bāḡı
İtmeye ma^c āza'l-lāh dil bāḡ-ı cināndan ḥaz
- 4 Nāz ile geçüp bir gün sögmedi du^c ācıya
Geçdi günüm almadum ^c ömr-i güzerāndan ḥaz¹³⁶

¹³¹ Divanda 6. beyittir.

¹³² Divanda 4. beyittir.

¹³³ Divanda 5. beyittir.

¹³⁴ ṭurub : begüm.

¹³⁵ idem : alam.

5 Hattıñ geleli meylüm la^c lüñe ziyād oldı
Artar ecel ardıñda¹³⁷ her kişiye cāndan hāz¹³⁸

6 Ol serv **Necāt**inüñ baķmaz yüzine zīrā
Şimşād-ı revān¹³⁹ itmez evrāķ-ı hāzāndan hāz

-92-

Harfū'l-^c ayn

fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilün

1 Kāmetim yāy itdüğine itmeyem ayrıķ nizā^c 140
Oķ gibi bir kez çekersem bağruma rüz u vedā^c 141

2 Ağlamakda inlemekde toğramakda bağrını
Tağlar Ferhād ile hem müşterekdür hem müşā^c 142

3 Kaddüñe beñzetdüğüm işitdi beñzer bāğbān¹⁴³
Kim şalup kollarını şevķ ile serv eyler semā^c 144

4 Sīnem üzre dağlar görüp elif şanmañ ki ğam
Ömrümün ser defterine çekdi harf-i inķitā^c 145

5 Dostım hādd-i ^c araķ rīzūñden irmezse gül-āb
Gülşen-i cennet güli virür **Necāt**iye şudā^c

---

¹³⁶ Divanda 5. beyittir.

¹³⁷ ardıñda : irdükte.

¹³⁸ Divanda 4. beyittir.

¹³⁹ revān : bahār.

¹⁴⁰ yāy itdüğine itmeyem ayrıķ nizā^c :yā itdüğine itmezem hergiz nizā^c.

¹⁴¹ rüz u vedā^c : rüz-i vidā^c.

¹⁴² Divanda 4. beyittir.

¹⁴³ bāğbān : bād bān.

¹⁴⁴ Divanda 3. beyittir.

¹⁴⁵ Divanda 2. beyittir.

-93-

Ḥarfü'l-fā'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Erbāb-ı 'aşka nāle vü efgān olur ḥarīf
Gönlüme guşşa göz yaşına kân olur ḥarīf [21a]
- 2 Az kaldı kim vişālüne vāşıl ola gönül
Çok vaqt olur gedālara sultān olur ḥarīf
- 3 Ağzın bıçaqlar açmaya şoḥbetde pīstenün
Kim leblerüne gonca-i ḥandān olur ḥarīf
- 4 Ağzı egildi goncalaruñ gülmeden şehā
Kim kāmētüne serv-i ḥurāmān olur ḥarīf
- 5 Var mıdur ola gül gibi gülşende yüzi berg¹⁴⁶
Kim her dem aña bülbül-i nālān olur ḥarīf

-94-

Ḥarfü'l-kāf

mef' ülü fā' ilātün mef' ülü fā' ilātün

- 1 Ol kadd-i ser-ferāza serv olmaz ise 'aşıq
Yonulmadık ağacdur olmaz bir işe lāyık
- 2 Gülşende gül budağı güllere beñzemişdür
Bir ḥüb-rüya ki ola boynı kulağı açık¹⁴⁷
- 3 Gün yüziñün şu' ā' ı yiri göki tütaldan
Müştaqıdur melāyik muḥtācıdur ḥalāyık¹⁴⁸

¹⁴⁶ Var mıdur ola gül gibi gülşende yüzi berg : Var mı Necātī gül gibi gülşende yüzi berg.

¹⁴⁷ Divanda 4. beyittir.

¹⁴⁸ Divanda 2. beyittir.

- 4 Ağyār işigüñde yürütmez idi bizi
Fi'l-cümle itlerüñle olmasa āşinālık¹⁴⁹
- 5 Yāruñ şeker lebinden şorar iseñ **Necātī**
Şīrīn ü ter olupdur şöyle ki cāna lāyık¹⁵⁰

-95-

velehu eyzan

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Benüm sevüm ne virür sende himmet olmayıcağ
Neye yarar iki başdan Muḥabbet olmayıcağ
- 2 Şarāb-ı nāb didüğüñ nedür nenüñ meydür¹⁵¹
İçüp içüp kişi mest ü melāmet olmayıcağ¹⁵²
- 3 Keñez gelür saña şūfi 'ibādet itme velī
Güc olur ādeme bir nesne 'ādet olmayıcağ
- 4 Ri' āyet eyle ne deñlü gerekse 'uşşākı
Ki pādīşah beg olmaz ra' iyyet olmayıcağ¹⁵³ [21b]
- 5 **Necātī** ayağı tozın getürimedüñ ele
Ne müşkil olur imiş başda devlet olmayıcağ

-96-

Ḥarfü'l-kāf

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Sihr ider reftārda serv-i ḥırāmānuñ senüñ
Ḳıl yarar güftārda la' l-i dūr-efşānuñ senüñ

¹⁴⁹ Divanda 3. beyittir.

¹⁵⁰ şöyle ki cāna lāyık : şöyle şöyle cānuña lāyık.

¹⁵¹ meydür : emidür.

¹⁵² Divanda 4. beyittir.

¹⁵³ Divanda 2. beyittir.

- 2 Leblerüñ mühr-i Süleymān olduğı için ey perī
Her yañadan ejdehālardur nigeħ-bānuñ senüñ
- 3 Ey kemān-ebür yüregüm yirine oturmadı¹⁵⁴
Başmayınca bağruna şol ғанlu peykānuñ senüñ¹⁵⁵
- 4 ғанlu yāş ile ғoludur gözlerümüñ sāđarı
Çeşm-i ser-mestüñ diyelden içeyin ғанuñ senüñ
- 5 Bülbüli ötdürmez oldu tāze dīvānu benüm
Ėoncayı söyletmez oldu la' l-i ĥandānuñ senüñ¹⁵⁶
- 6 Meryem-āsā ғaralar geymiş şalınur nāz ile
Yirde sürür dāmenin zülf-i perişānuñ senüñ¹⁵⁷
- 7 Diş bilermişsin leb-i şirīn yāra vaz gel
Ey **Necāti** döymez ol ғatluya dendānuñ senüñ

-97-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Cemālüñ muşĥafı ĥaĥķı mübārek fāldür zülfüñ
Ki ғāvūsı mürekkeble yazılmış dāldür zülfüñ
- 2 Meger bir yüce serviden yire düşmişdür anıñçün¹⁵⁸
Ėararmış cümle endāmı şikeste-ĥāldür zülfün

¹⁵⁴ oturmadı : oturdı oĥ.

¹⁵⁵ Başmayınca bağruna şol ғанlu peykānuñ senüñ : Başdum āĥır bağruna şol ғанlu peykānuñ senüñ.

¹⁵⁶ Divanda 6. beyittir.

¹⁵⁷ Divanda 5. beyittir.

¹⁵⁸ Meger bir yüce serviden yire düşmişdür anıñçün : Meger serv-i bülendünden yire düşmişdür anıñçün.

- 3 Ne cān ile duralım kim¹⁵⁹ siyāset-gāh-ı ʿ aşkuñda
İki cellāddur çeşmin¹⁶⁰ iki çengāldur zülfüñ
- 4 Bu gün aşmağda başmağda ʿati ʿattāldür zülfüñ¹⁶¹
Bu gün urmağda tutmağda ʿati saħhārdur ğamzeñ¹⁶²
- 5 **Necātī** her müselmānuñ görür ʿaydını ol kāfir
Baña geldükce her dāʿ im işi ihmāldür zülfüñ [22a]

-98-

velehu eyzan

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Süre-i kevşer haţuñ ser-çeşme-i cāndur lebüñ
Karāññulukdur ötesi āb-ı hayvāndur lebüñ
- 2 Ruħlaruñdur leblerüñi terbiyetler eyleyen
Mihr-i raħşāndur yüzüñ laʿ l-i Bedeħşāndur lebüñ
- 3 Ben zaʿ if-ü nā-tuvānuñ biñ belāya mübtelā
Sen Mesīħāsan senüñ biñ derde dermāndur lebüñ
- 4 Siħr ile aldatmağda ħalk-ı cihānı dem-be-dem
Kāh olur tuş gösterir kāh şekker-efşāndur lebüñ
- 5 Gülbeşekkerdür **Necātī** bir ğazel dirseñ n'ola
Kim şekerdür sözlerüm gülberg-i ħandāndur lebüñ

¹⁵⁹ kim : biz.

¹⁶⁰ çeşmin : ğamzeñ.

¹⁶¹ Bu gün aşmağda başmağda ʿati ʿattāldür zülfüñ : Bu gün urmağda tutmağda ʿati saħhārdur ğamzeñ.

¹⁶² Bu gün urmağda tutmağda ʿati saħhārdur ğamzeñ: Bu gün aşmağda başmağda ʿati ʿattāldür zülfüñ

-99-

Ḥarfü'l-lām

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Didüm ey dil saña yār ide vefā ḥandān ol
Āh idüp derd-i derün ile didi andan ol
- 2 Baña cānān işigi Ka' be saña ey şūfi
Tek yüzüñ görmeyelüm var Mışra sultān ol
- 3 Didim işigüñe yüzüm süreyin güldi didi
İşte baq Ka' be gerek hacı gerek qurbān ol
- 4 Ḥasret ile günümüz geçdi gel ey meh-i bārī¹⁶³
Bir gece külbe-i aḥzānumuza mihmān ol
- 5 Ḥasret-i derd ile ey dil beni vīrān itdüñ
Göreyin ḥasret ü derd ile seni vīrān ol
- 6 Düşman olduñ ise ḥalq ile kayırmaz ey dil
İşigi itleri ile yūri var yārān ol
- 7 Ey **Necātī** gam-ı cānān ile cānuñ çıqsun
Saña kim didi ki her bir¹⁶⁴ güzele ḥayrān ol

-100-

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ḥaqqā budur ki şaḥn-ı cihān kim konaq degül
İllā ki ' ömr kâfilesi oturaq degül [22b]

¹⁶³ Ḥasret ile günümüz geçdi gel ey meh-i bārī : Hey vefāsuz güzel efgān ile geçti günümüz.

¹⁶⁴ her bir : var her.

- 2 Eşcār egerçi her varaķı bir kitābdur
İdrāki olmayana cihān bir varaķ degül¹⁶⁵
- 3 Gün yüzüñüñ katında çok alçaķdürür kamer
Fi'l-cümle Ka' be beñzedi dirseñ ıraķ degül¹⁶⁶
- 4 Dildār senden olur ise bu' d-i maşrıķayn
Sa' y it gönül ki ' aşıķa Bağdād ıraķ degül¹⁶⁷
- 5 Yāruñ ayağı tozına sürmiş **Necātiyā**¹⁶⁸
Ayuñ yüzinde görini tūran behaķ degül

-101-

Harfū'l-mīm

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 Hırmen-i māhı yaķan āh-ı derūnumdur benüm
Çarķ-i ser-keş dostlar şimdi zebūnumdur benüm
- 2 ' Aşķı meydānında yāruñ bir yaluñuz bāşımı
Zülfi çevgānına top itmek oyunmudur benüm¹⁶⁹
- 3 Gül yüzüne zülf-i ' anber bāriñı idüp niķāb¹⁷⁰
Bilürem baħt-ı siyāi ser-nigūnumdur benüm
- 4 Gül yüzi tağıtdı şabrum naķdini bülbül gibi
Nev-bahārim geldi¹⁷¹ hengām-ı cūnūnumdur benüm¹⁷²

¹⁶⁵ Divanda 3. beyittir.

¹⁶⁶ Divanda 8. beyittir.

¹⁶⁷ Divanda 2. beyittir.

¹⁶⁸ Necātiyā : yüzün meger.

¹⁶⁹ Divanda 3. beyittir.

¹⁷⁰ Gül yüzüne zülf-i ' anber bāriñı idüp niķāb : Şem'-i ruhsāruna iden zülf-i şeb-rengin niķāb.

¹⁷¹ nev-bahārim geldi : nev-bahār irişdi.

¹⁷² Divanda 2. beyittir.

- 5 Ey **Necātī** ʿ aşğ şahrāsını gülgün eyleyen
Bilmiş olasın ki işiñ lāle-gūnumdur benüm

-102-

Harfū'n-nūn

fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilūn

- 1 Gerçi sen bu lebler ile halk-ı ʿ ālem cānısın
Şorduğum ʿ ayb olmasun¹⁷³ bi'l-llāh kimūñ cānānısın
- 2 Tāc-ı devletdür meger başuñda miskīn kākülūñ
Hem güzeller şāhısın hem hūblar sulṭānısın
- 3 Mürdeye cānlar bağışlar söze geldükçe lebūñ
Anuñ için halk-ı ʿ ālem¹⁷⁴ dir ki ādem cānısın
- 4 Gözlerümüñ nūrı gönümün sürürıdur lebūñ
Hasta derdim¹⁷⁵ çāresisin derdümüñ dermānısın [23a]
- 5 Gerçi nāzügdür **Necātī** hūblar şayd itmede
Diller almağda velī sen de cihān fettānısın

-103-

velehu eyzan

fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilūn

- 1 Tā görelden iki şehlā gözlerinūñ qarāsın
Kıble-i mihrāb idindüm kaşlarınıñ arasın
- 2 Zülfi sevdāsına mı düşdūñ yilersin her gece¹⁷⁶
Ey şabā bencileyin sen de ʿ aceb āvāresin¹⁷⁷

¹⁷³ olmasun : eyleme.

¹⁷⁴ halk-ı : sana.

¹⁷⁵ derdim : gönüm.

¹⁷⁶ gece : seher.

- 2 Rīze rīze yüregimi pāre pāre bağrumı¹⁷⁸
Tîğ-i hicrūñle efendi nice bir şerha yāresin
- 3 Ol raqīb ile seni meydāna çekse ol ḥabīb¹⁷⁹
Çulağınca eyler idüm ol itüñ her pāresin ¹⁸⁰
- 4 Ey **Necātī** kendü luṭfundan ki dilber gelmeye
Var aña kim evlerine varasın yalvarasın

-104-

Ḥarfü'l-vāv

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Lebüñ 'aksi ile yaşum görenler dir ki qandur bu
Yāḥud cām-ı Muḥabbetde şarāb-ı erguvāndur bu
- 2 N'ola öldüñ ise dilber kayırmaz bildüğüñ itme
Benüm 'ömrüm¹⁸¹ benüm cānum¹⁸² cihāndur bu cihāndur bu
- 3 Getürdiler ṭabībi kim bile derdüm qıla dermān
El urdı¹⁸³ nabzuma didi ğam-ı 'aşq-ı fülāndır bu
- 4 Ğubār-ı Ka' be¹⁸⁴-i kūyın baña 'ıtr-i kefen eyleñ
Ki anda ḥūr-ı rıḍvāna be-ğāyet armağandır bu
- 5 Didüm cennetde olmaz şeb nedür zülf-i ruḥuñ yā Rab
Didi cānım¹⁸⁵ cinān bāğında 'ömr-i cāvidāndur bu

¹⁷⁷ Divanda 4. beyittir.

¹⁷⁸ Rīze rīze yüregimi pāre pāre bağrumı : Pare pare yüregimi rīze rīze bağrumı.

¹⁷⁹ Ol raqīb ile seni meydāna çekse ol ḥabīb : Şol raqībūñle beni meydāna çeksen dostum.

¹⁸⁰ Divanda 2. beyittir.

¹⁸¹ 'ömrüm : cānum.

¹⁸² cānum : 'ömrüm.

¹⁸³ urdı : urub.

¹⁸⁴ Ğubār-ı Ka' be : 'abīr-i Ka' be.

¹⁸⁵ cānım : miskīn.

- 6 **Necātī** cānını dostdan dir̄ig eyler dimiş düşman¹⁸⁶
Yolunda öldüğüm va'l-llāhi bi'l-llāhi yalandur bu
- 7 Egerçi kim bu üslūba dimişdür bir ğazel-i Sa' dī
Ĥayāl-i rüy-ı yār ile bir özge gülsitāndur bu [23b]

-105-

Ĥarfū'l-hā'

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Çıkalı göklere āhum şereri döne döne
Yandı qandil-i sipihrüñ cigeri döne döne
- 2 Ayağı yir mi başar zülfüñe berdār olanuñ
Zevk ü şevk ile virür cān u seri döne döne
- 3 Sen tırup raqş idesen qarşuña ben boyun¹⁸⁷ egem
İne zülfüñ qoca sen simberi döne döne¹⁸⁸
- 4 Sen olasan diyü yir yir aşılup āyineler
Gelene gidene eyler nazarı döne döne¹⁸⁹
- 5 Ey **Necātī** yaraşur muṭribi şeh meclisinüñ
Raşş urup oqıya bu şı' r-i teri döne döne

-106-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Būse luṭf it saña cān ile ḥaridār olana
Cān yidirmek gerek ey ğonca-dehen yār olana

¹⁸⁶cānını dostdan: dostdan cānını.

¹⁸⁷boyun : boynum.

¹⁸⁸Divanda 4. beyittir.

¹⁸⁹Divanda 6. beyittir.

2 N'ola ger şu gibi taş yaşdanu toprak döşenem
Böyle olmak yaraşır ʿāşık-ı dīdār olana

3 Benüm ağladuğuma şimdi kayırmaz gülüñüz
Bir zemān güler idüm ben de giriftār olana

4 ʿĀşık-ı şādık iseñ bakma bu dünyā yüzine
Ki hümā himmet olan kōnmaya murdār olana

5 Ger **Necātī** gam düşdü ise ço cānı çıksun
Neye virürdi gönül böyle sitem-gār olana

-107-

velehu eyzan

mefʿ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilün

1 Beñzemeseydi saña güneş müşteri ile¹⁹⁰
Bakmazdı gök yüzine kimesne yiri ile

2 Ağzum egildi büseñe cān al diyu diyu
Böyle olur muʿāmele iden perī ile¹⁹¹ [24a]

3 Gel ey zamāne Yūsufi müşg ile tartalum
İzüñ tozını şatar iseñ beñzeri ile¹⁹²

4 Nāfe saçuñ hevāsına sevdāya düşmese
Kalmazdı böyle şarılı bir kat deri ile

5 Bāzār-ı gamda göz yaşı şüret virür saña
Kim şatılır **Necātī** kumaş ülkeri ile

¹⁹⁰ Beñzemeseydi saña güneş müşteri ile : hoşid saña beñzemesese müşteri ile.

¹⁹¹ Divanda 4. beyittir.

¹⁹² Divanda 3. beyittir.

-108-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Her ğāzel kim nazm olur ol göz ile kaç üstüne
Şevk ile erbāb-ı ma' nī götürür baş üstüne
- 2 Ölürem derd ü ğamuñı virmezim nā-ehle ben
Şimdi oldu mı begüm yoldāş yoldaş üstüne
- 3 Yazamaz bir serv kim ola müşābih kaddiñe
Gerçi kuşlar kondurur yazmağda naqqāş üstüne
- 4 Geh kemend-i zülfiñi şal gāh tiğ-i ğamzeñi
Boynumuz kılca ne hükmüñ var ise baş üstüne
- 5 Naşş ider ihlāşuñı dilde Necātī güyiyā
Kul hüva'l-llāh yazar bir dāne haşhāş üstüne

-109-

Ḥarfü'l-yā'

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Ğamiñdan ḥasta olan dil kapuñda yaşdanur taş¹⁹³
Terahḥum kıl ki ' uşşākuñ katı yaşdukdadur başı
- 2 Gözüm göñlüm arasında şu şızmaz idi evvelde
Velī kân itdi kân olsun göreyin gözlerim yaş¹⁹⁴
- 3 Cemāliü āfitābına toyunca bakmağ isterdüm
Ki ebr-i zülf olur māni' geh olur göz yaş¹⁹⁴ nāşī

¹⁹³ Ğamiñdan ḥasta olan dil kapuñda yaşdanur taş: Yatur dil-ḥasteler cānā kapuñda yaşlanub taş.

¹⁹⁴ Bu beyit divanda mevcut değildir.

- 4 Necāfī ſi' rini ſīrān¹⁹⁵ idüp dūrler doker oldu
Görelī ol¹⁹⁶ leb-i la' l-i güher-pūſ u ſeker-pāſı [24b]

-110-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Kākül-i müſgini birdür 'arız-ı gül-fām iki
Nitekim 'ādetdür olur qadr bir bayrām iki
- 2 Āh kim iki 'adem ortasıdur bāğ-ı vücūd
Bir harāb ābāda geldük ſubḥ birdür ſām iki¹⁹⁷
- 3 Tālīb-i cānāneyi dünyā vü 'uqbā eglemez
Kūy-ı yāruñ yolu birdür menzil-i ārām iki
- 4 Kimi 'İsā dir leb-i cānbaḥſ kimi āb-ı Hızr¹⁹⁸
Ger ſora varursan kim cism birdür nām iki¹⁹⁹
- 5 Geh ſānavber didiler qaddüñe geh rūḥ-ı revān
Nāz ile ſalındıñ oldu serv bir endām iki
- 6 Bādedür la' lin lebüñ meſtānedür nergis gözüñ²⁰⁰
Bezm-i ḥüsnüñ zīnet itmiſ piste bir bādām iki
- 7 Var deryā-yı kerem sen ḥüsne bir dānesin
Āh kim zülfüñ ğamından dāne birdir dām iki

¹⁹⁵ ſīrān . ſīrīn

¹⁹⁶ görelī ol : görelden ſol.

¹⁹⁷ Divanda 3. beyittir.

¹⁹⁸ leb-i cānbaḥſ kimi āb-ı Hızr : leb-i cān-baḥſuña kimisi Hızr.

¹⁹⁹ Ger ſora varursan kim cism birdür nām iki : Sora varursañ ḥaqīqat cism birdür nām iki.

²⁰⁰ nergis gözüñ : nergislerüñ.

8 Düşde ‘aşkuñ hālını Mecnūna şordum didi kim
Saña hem-demdür **Necātī** bāde birdür cām ki

-111-

velehu eyzan

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Dime kim yārda yoğ cevri ü cefādan ğayrı
Ne dilersenñ bulunur mihr ü vefādan ğayrı

2 Beni ağlañ beni kim üstüme gelmez öliceğ
Bir avuc toprağ atar bād-ı şabādan ğayrı

3 Ol elif kāmētüñ²⁰¹ ile kaşuña rā didiler
Göñlümi eğleyimez kimse bu rādan ğayrı

4 Ne ğarağ eyleye ‘uşşāğ cemālīñ²⁰² varken
Ne murād eyleye bīmār devādan ğayrı

5 Ne ‘aceb tıtsa **Necātī** yüzüne ğaclet elin²⁰³
Nesi var yüze gelür dest-i du‘ādan ğayrı [25a]

-112-

velehu eyzan

mef‘ ülü fā‘ ilātü mefā‘ ilü fā‘ ilün

1 Dünyāyı bir yaña qosalar bir yaña seni
Baña seni gerek seni ey bī-vefā seni

2 Müşkil bu kim Muğabbet iki başdan olmadı
Sevdürmedi beni saña illā baña seni

²⁰¹ elif kāmētüñ : elif-i kāmētüñ.

²⁰² cemālīñ : vişālüñ.

²⁰³ Ne ‘aceb tıtsa Necātī yüzüne ğaclet elin : Yüzine tıtsa Necātī ne ‘aceb ğaclet elin.

- 3   ʿĀşıkıların ne çekdiğini anlamayı için
Allah ideydi bir güzlee mübtelâ seni
- 4   Derd ü belâ²⁰⁴ için mi getürdi beni felek
Mıhr ü vefâ²⁰⁵ için mi yaradı Hüdâ seni
- 5   Olduñ **Necâtî** sāye-i zülfinde pâdişâ
Var ey gedâ ki kapladı zıll-i hümâ seni

-113-

velehu eyzân

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1   Unudıldı saña cânlar virdüğüm yâd olmadı
Gerçi dirler dostum varın viren yâd olmadı
- 2   Bu tılsım-ı bî-naẓîri hey di ğamzeñ yaķmasun
Ka' be-i dil hūblar cevri için âbâd olmadı²⁰⁶
- 3   Serv gibi çekmeyen bār-ı ta' alluķdan elin
Bostân-ı dehr içinde ğamdan âzâd olmadı²⁰⁷
- 4   Sen degülsin yalnız ey dil ğam-ı ʿaşķa esîr
Kūy-ı ḥasret yapılalı bir gönül şâd olmadı²⁰⁸
- 5   Bulmadı sengîn dilünden leblerün şîrine yol²⁰⁹
Kūh-ı ğamda miḥnet ile şol ki Ferhâd olmadı²¹⁰

²⁰⁴ derd ü belâ : mıhr ü vefâ.

²⁰⁵ mıhr ü vefâ : cevri ü cefâ.

²⁰⁶ Divanda 3. beyittir.

²⁰⁷ Divanda 2. beyittir.

²⁰⁸ Divanda 5. beyittir.

²⁰⁹ leblerün: sen lebi.

²¹⁰ Divanda 4. beyittir.

- 6 Şefkat ile yap **Necāfī** gönlini didüm didi
Kūyımızda hīç bizim bir hāne bünyād olmadı²¹¹

-114-

Ġazeliyyāt-ı Zātī

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Murğ-i zerrīn-per zümür-rüd-āşiyān lūlū-ğıdā
Bāl açup uçmağ diler her şubḡ kūyından baña [25b]
- 2 Şu gibi kan içmede ' aşğ olsun ey meh²¹² çeşmüñe
Merḡabāsuz dil-rübālarda selām olsun saña
- 3 Ben ġubārın gördi kūyında o ḡaṭṭ-ı ' anberīn
Didi miskīn ḡankı yiller esdi geldüñ bu yaña
- 4 Ey dür-i yek-dāne baḡr öykündüğüyiçün eşküme
Göm gök itdi yüzini keḡ urmadan bād-ı şabā
- 5 Ṭālibüñ dā' im türāb-ı rāh-ı kūy-ı dil-rübā
İşini²¹³ altun ider cevher degül mi **Zātiyā**

-115-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Şevḡ ile bir ġün eger kim ol ḡamer-ṭal' at baña
Gösterürse yüzini yüz gösterür devlet baña
- 2 Şöyle mest itdi şarāb-ı mihri ol māhuñ beni
Maḡşeri ṭuyurmaya gibi bu keyfiyyet bana

²¹¹ Kūyımızda hic bizim bir hāne bünyād olmadı : Hey bizüm maḡallede bu hāne bünyād olmadı.

²¹² meh : şeh.

²¹³ işini : rüyını.

- 3   Derd ile āh itdügümce inleşürler tağlar
Sākiyā ‘aşkuñ şarābı virdi bir hālet baña
- 4   Tāqatum yoğ turmağa bir dem ayağum üstine
Sākī-i derdüñ içürmişdür ‘aceb şerbet baña
- 5   ‘Ayn-ı vaşlı çāre yoğ göstermege ben teşneye
Bilmezem **Zātī** ne virdi alımağ fūrkat baña

-116-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1   Her nişān-ı pāy-ı seg kūyuñda bir güldür baña
İtleriñ āvāzesi feryād-ı bülbüldür baña
- 2   Meskenüm bāğ-ı cünün bir bülbül-i şūrīdeyem
Dostlar āvāze-i zencīr gulğuldür baña
- 3   Manzar-ı kaşr-ı belāya konmış iki gözlerüm
Bu sifāl-i serde iki ter қaranfüldür baña
- 4   ‘Arş haqqı sensüz altında bu ağlas çaderüñ
Ađlas-ı zer-beft geysen bir siyah hāldür²¹⁴ baña [26a]
- 5   Hil‘ at-i cevrüñden ey şāh incinür şanma beni
Kim añun bir düğmesi bir gonca-i güldür baña
- 6   Ağladuğum bu ki sensüz hālüme itler güler
Dostum düşmenleri luğ it yiter güldür bana

---

²¹⁴ hāldür : çaldur.

- 7 Sāye-veş yanıñca sürünmekden oldı ten siyāh
Dimedüñ ey hāce **Zāti** bir siyeh kıldur baña

-117-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ol elif-ķad cevri ider ki itmez taħammül **Ķāf** añā
Görmedüm anuñ gibi inşāfsuz inşāf añā
- 2 Yā ilāhī bende şabr u yārda inşāf yok
Ya baña şabr u taħammül vir ya ħod inşāf añā
- 3 Tāze tāze cān bulam irdükce 'İsī lā' line
Toprağımdan kıze eyleser eger ħazzāf añā
- 4 Mihr-i ħüsn-i dilberüñ vaşf olmaya bir zerresi
Ĥaşre dek ħalk-ı cihān olsa eger vaşşāf añā
- 5 Tağlarda bir kışı biñ derd ile ah eylese
Anı Ferhādī şanup āhınıñ ider eṭrāf añā
- 6 Ķalbümüzde kıalmaz ey şūfi²¹⁵ küdüretten eşer
Şol kıadar virür şafā şāfi şarāb-ı şāf baña
- 7 Virmez in **Zāti** bütün dünyā ṭolusı cevhere
Dürr-i 'aşķ-ı yārumı kim olmışam şarrāf añā

---

²¹⁵ şūfi : şāfi.

-118-

Ḥarfü'l-bā'

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1   Ḳadem baş hey kıyāmet yüzüme yir eylesün kebkeb
      Disünler kim kıyāmet ḳopdı dökülđi yere kevkeb
- 2   Beni ḥalk idicek çünkim demürden itmedüñ ḳalbüm
      Niderdüñ yārumı böyle cefā-kār eyleyüp yā Rab
- 3   İşi nāzüglüg ile tatlu tatlu ağzuma sögme
      Ne tatlu yār-1 şirīn-kār imiş ol şūḥ-1 şekker-leb
- 4   İrerdüm Ḥıızr gibi zulmet içre āb-1 ḥayvāna
      Ḥudā ruzī ḳılaydı vaşluñı ey mäh-rū bir şeb   **[26b]**
- 5   Raḳīb ile seni görse olur **Zātī** delī ey meh
      Sefer cā' iz degül māhuñ olıcaḳ menzili ' aḳreb

-119-

velehu eyzān

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1   Nergis-i mestüñ senüñ ey ḡonca-leb
      Cān virürdüm cānumı ḳılsa taleb
- 2   Bu dil-i Maşūrı ber-dār itmege
      Zülfüñ olmışdur benüm ' ömrüm sebeb
- 3   Ḥançer öykünse ' aceb mi ḡamzeñe
      Yüzi açılmışda çün olmaz edeb
- 4   Kesdi zülfin yüzi üzre didi yār
      Faşl-1 gülde tañ mı kütāh olsa şeb

- 5 Ka' be-i küyuñda koma düşmanı
Zātīyi ey dost yaqdı bu leheb (Bū-Leheb)

-120-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Göñlümüzden toğmaz iseñ bu seher ey āfitāb
Top-ı āhum bu toquz kat kal 'ayı eyler harāb
- 2 Şubh-veş rüşen olup dil gün toğardı başuma
Ben yaturken hücreme gelseñ seher ey āfitāb
- 3 Pür-hevādur başumı kes kubb-i eflāke at
Ey perī hammāmda tut ki uçurduñ bir habāb
- 4 Çarh gördi ayağuß altında hāk olmuş zemīn
Döndi reşkinden didi *yā leytenī küntü türāb*
- 5 Turma ey Zātī günüñ toğdı temāşā kıl yūri
Ol nigāruñ yine ref' olmuş cemālinden niķāb

-121-

Harfū't-tā'

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Ayağı destüñe şunarsa eger bir gözi mest
Tevbe başuß dağı olursa hemān eyle şikest [27a]
- 2 Olmaduß bezme gelüp gamze-i mestüñ gibi mest
Şişe-i tevbe-i ' aşık gibi ey ' ahdi şikest

- 3 Cāzibeñ çekmedi ey şeyḫ bizi şavma^ç aya
Himmet-i pîr-i muġān itdi bizi²¹⁶ bāde-perest
- 4 ^ç Āşıkuñ ^ç aşḫ ile keyfiyyet-i ḫālin ne bilür
Ol ki olmamış ola mest²¹⁷-i mey-i bezm-i elest
- 5 ^ç Ayş otaġı feleke olsa ber-ā-ber yiridür
Muṭribā çeng ü neyüñ nālesini eyleme pest
- 6 **Zātiyā** yüz yumaduñ zühd ü şalāḫa yüri var
Bāri nüş eyle müdām āb-ı şafādan yuma dest

-122-

velehu eyzan

fe^ç ilātün fe^ç ilātün fe^ç ilātün fe^ç ilün

- 1 Ey felek döne döne alma günāhum ḫazer it
Yıldırım ḫamçılı bir kimsedür āhum ḫazer it
- 2 Şāh-ı ^ç aşḫam şerer-i āteş-i āhum sipehüm
Yanar oddur benüm ey şāh-ı sipāhum ḫazer it
- 3 Ḥırmen-i māh yanar dāne-i encüm küll olur
Āḫ itdirme baña ey yüzi māhum ḫazer it
- 4 Ey gözüm nūrı beni yakma firāḫ āteşine
Ah itdürme baña ey yüzi māhum ḫazer it²¹⁸
- 5 **Zātiyā** şā^ç iḫadan ḫırmen-i şabriñ ṭutuşur
Çekilürken göge bu ejder-i āhım ḫazer it

²¹⁶ bizi : velī.

²¹⁷ mest : cām.

²¹⁸ Bu beyit divanda mevcut değildir.

-123-

Harfü's- şā'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

- 1 Gel tatlu tatlu söyle²¹⁹ bize ey şeker-ḥadīş
Bi'l-llāhi sözüümüz şıma olur güher ḥadīş
- 2 Geldi peyām-ı va' de-i vaşluñ resül ile
' Ālem deger şahīḥ ise cānā eger ḥadīş
- 3 Şıdk ile²²⁰ şıḥhatine resülün ḥadīşinün
Ölümlü ḥasta dirgürür ey mu' teber ḥadīş [27b]
- 4 İt güş-vār gevher-i pendüm kulaḡuña
Uyma raķīb-i bed-gühere ey²²¹ dūrür ḥadīş
- 5 **Zātī** ḥayırlı olduğına ol miyān-ı yār
Ḥayru'-l- umūr evsaṭuhā ḥod yiter ḥadīş

-124-

Harfü'l-cīm

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Faşl-ı güldür seyr-i bāḡ it ṭurma ey nāzik-mizāc
Şerbet-i engür ile derd-i ḡama eyle ' ilāc
- 2 Leşker-i ezhār çıkmış tahta geçmiş şāḡ-ı gül
Baḡlar bāḡ-ı İremden yine almışlar ḡarāc
- 3 Baş açuķ bir lā' übālī olacaķ demdür yine
Gül budāḡı āşiyān-ı bülbüli idindi tāc

²¹⁹ tatlu tatlu söyle : söyle tatlu tatlu.

²²⁰ şıdk ile : şekk itme.

²²¹ ey : bu.

- 4 Çık bucağdan seyr-i bāğ it şāfi mey iç şūfiyā
Komadılar bāğlar bāğ-ı cināna ihtiyāc
- 5 Cām-ı meyden feyz-i hağ Zātī kesilmez hağ bu kim²²²
Pertev-i hūrşide māni' olmaz hergiz zücāc

-125-

Harfū'l-hā'

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Ğarğ eyleyimez kılzüm-i ğuşşa bizi ağdāh
Zevrağlar olup eyler isek sākīyi mellāh
- 2 Mağşūdumuz oldur bu gice şevk ile bezmi
Pür-tav' idesin luğf idüp ey ruğları mısbağh
- 3 Ğam ayağumuz aldı getir yürüt ayağı
Sākī odurur var ise kufl-i ğama miftāh
- 4 Meclise ger rāğ seni rāhat iderse
Ey rūğ-ı revān rūğumızı rāhat ider rāğ
- 5 Nice koyasın elden eyā Zātī ayağı
Kim nūş idicek anı şafā kesb ider ervāğ

-126-

Harfū'l-hā'

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Bu menzile virse şeref ol şūğ-ı kamer-ruğ
Tāli' ide seyyāremi ferğunde vü ferruğ [28a]

²²² bu kim : budur.

- 2 Māt eyleye fi'l-ḥāl mehi naṭṭ -ı felekde
Açmaz iken ol şāh-ı cemāl²²³ açā eger ruḥ
- 3 Bir gönli açuḡ şūḡ²²⁴-ı dil-ārā yine gülşen
Ol gönca-i gül-çihre varup açdı meger ruḥ
- 4 Şi'ri şu' arā şı' rine olurdı müşābih
Ola idi eger kim ruḡ-ı dilber gibi bir ruḡ²²⁵
- 5 Darb-ı elemün şüretini bozdı nigārā
Bir sikke-dürüst ādem ikeñ **Zātī** zer-ruḡ²²⁶

-127-

Harfü'd-dāl

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ey nā-çeşide çāşnī-i derd-i derd-mend
Yaşumdan uş aḡladuḡum görüp itme ḡand
- 2 Ey dost cānı maḡbes-i tenden çıkarmaḡa
Derdā ki derd-i ḡasret zülfüñ şalar kemend
- 3 Tiḡ-i cefā çeker ki ide ' aşıḡ ile ceng
Ol yār ceng-cüy-ı nigār-ı cefā-pesend
- 4 Esbāb-ı şāh-ı ' aşḡ ile dil şöyle tıldı kim
Ey nāşih anda ḡalmadı bir zerre cāy-ı pend
- 5 **Zātī** ḡo cümle ḡayduñı aña muḡayyed ol
Zülfümde gel seni ideyin dirse yār bend

²²³ cemāl : cihān.

²²⁴ şūḡ : yār.

²²⁵ Divanda 5. beyittir.

²²⁶ Divanda 4. beyittir.

-128-

Ḥarfü'z-zāl

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bir gazel didüm lebüñ vaşfinda şekkerden leziz
Hey ne şekker belki cāna āb-ı kevşerden leziz
- 2 Kanda virseñ acı acı dilleri baña gelür
Süre-i kevşer haķı kand-i mükerrerden leziz
- 3 Tatlu tatlu n'ola vaş itsem mükerrer anı ben
Kande var 'ālemd e būs-i la' l-i dilberden leziz [28b]
- 4 Sögdügünce sen baña gāyet feraħdan ağların
Ter düşem şanma gelür ol mīve-i terden leziz
- 5 Vaşf-ı dendān-ı nigāri şöyle cevher eyledüm
Zātiyā dünyāda²²⁷ nazm olmaz o cevherden leziz

-129-

Ḥarfü'r-rā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Güşına bir gevher-i yek-dāne tağdı ol nigār
Oldılar güyā ki hem-pehlü Süheyl ü Nevbahār
- 2 Zühredür yāruñ bināgüşında ol dür güyiyā
Şubħa karşı gün toğusından olupdur āşikār
- 3 Boynına kulağına şalındılar ol āfetün
Görel i öldür diyü ol 'anberine güş-vār

²²⁷ dünyāda : 'ālemd e.

4 Arasında zülf-i dil-dāruñ görüp ol gevheri
Berķ urur şandum siyāh ebr içre berk-i tāb-dār

5 Dür degül ol **Zātiyā** nazm-ı güher-bāruñ senüñ
Güşına dest-i qabül ile taqıbdur ol nigār

-130-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

1 Tuysun qapusına giceler varduğum o yār
Qandil-i tāli' üm kerem it yā ilāh uyar

2 Dem dem fiğānlar eyler isem ney gibi n'ola
Tiğ-i cefā ile yüregüm ol nigār oyar

3 Seyl itdi ğayrılar yolına gözyaşın²²⁸ diyu
Zulm ile gör ki yaqdı benim üstüme o yār

4 A' dā sözi ile hoş meleke buldı cevvrde
Şeytāna dostlar o melek-ħū niçün uyar

5 **Zāt**inüñ eyle yaralamazduñ derünını
Şimşir-i cevvr ile yüregüm ger dise o yar

-131-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Her kimüñ kim lāle-veş destinde la' lın cāmı var
Gül gibi ğāyetde vaqti hoş güzel eyyāmı var [29a]

2 Vaqt-i gül sāķi mülāyim şūfiyā meyden baña
Tevbe itdürme yüri her nesnenüñ eyyāmı var

²²⁸ gözyaşın : yaşını.

- 3 Sūfiyā biñ serv-i firdevs-i berīne dik gelür
Gülsitān-ı meclisüñ bir serv-i sīm-endāmı var
- 4 Mest olup ol serv-ķāmet gözlerinden dökdi yaş
Bezmümüz bir bāğa döndi kim gül-i bādāmı var
- 5 **Zātī**ye vaşf-ı cinān eylersin anda vā' ızā
Sāķī-i meclis ķadar bir dil-ber-i ra' nā mı var

-132-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Nolduñ iñlersin felek her-cāyī cānānuñ mı var
Seyr ider her menzili bir māh-ı tābānuñ mı var
- 2 Beñzüñi ey büstān faşl-ı ĥazān mı itdi zerd
Yoksa²²⁹ başı taşra bir serv-i ĥırāmānuñ mı var
- 3 Ağlayup feryād idersin her nefes ey ' andelib
Ĥār ile hem-sāye olmuş verd-i ĥandānuñ mı var
- 4 Yolıña cānum fedā²³⁰ itsem gerek cānā didüm
Yüzüme biñ ĥışm ile baķdı didi cānuñ mı var
- 5 Zülf-i dil-ber gibi ey **Zātī** perişānsın yine
Cevri bī-ĥad yoksa²³¹ bir yār-i perişānuñ mı var

---

²²⁹ yoksa : yoĥsa.

²³⁰ fedā : revān.

²³¹ yoksa : yoĥsa.

-133-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dem-be-dem seyl-âb-veş eşk-i revānum çağlar
Dögünüp taşlarla ağlar hālūme ırmağlar
- 2 Görinen taşlar başında ebr-ü-bārān şanmañuz
Tağlar saçın çözüp ben hasta için ağlar
- 3 Sīne ta' limhānesine at berü gel tırūñi
Ey kemān-ebrü seniñçün tablalardur dāğlar
- 4 Cān çıkardı maḥbes-i tenden kemend-i hecr ile
Līk zencīr-i ümīd-i vaşl-ı dilber bāğlar [29b]
- 5 **Zātiyā** Ferhād için taşlarda kurbān²³² eylesem
İşidüp feryādumı gögsin geçürdi taşlar

-134-

Ḥarfü'z-zā'

mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

- 1 Göñlüm şarāb-ı aşkı içer müdām ayılmaz
Aldurdu naqd-i aklı ol kendüzini bilmez
- 2 Derdā ki naqd-i ömri düzd-i zemāne sildi
Ol gözleri ḥarāmī gözüm yaşını silmez
- 3 Şebdīz-i ḥaṭṭ-ı dilber tozup tozup gelelden
Gül-gün-ı eşk-i aşık tutup tutup yenilmez

---

²³² kurbān : feryād.

- 4 Kim vaşf ider o mähı insân anuñ kemähı
Māhiyyetin ne bilsün gün yüzine bağıılmaz
- 5 Tığ-i nigār **Zātī** bağırımda²³³ yäre yäre
Biñ yära açmayınca ğam-gın gönül açılmaz

-135-

velehu eyzan

mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

- 1 Senüñ kâşuñ gibi bir yā kırılmaz
Benüm gönülüm gibi nağcır urılmaz
- 2 N'ola kânım yüzine çalsa tığuñ
Bulanmayınca cānā şu kırılmaz
- 3 Didüm neyçün raķibi oķlamazsın
Didi yaķın nişān kördür urılmaz
- 4 Keser bāşın kim emsem dirse la' liñ
Kesilür başalar ķanlar şorılmaz
- 5 Niżāmī görse bu ebyāt-ı penci
Diyeydi **Zātiyā** pençeñ burılmaz²³⁴

-136-

velehu eyzan

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün

- 1 Yapılmamış idi dağı bu tāk-ı muķarnes
Mihrābum idi ol ğam-i ebrü²³⁵-yı muķavves [30a]

²³³ bağırımda : sinemde.

²³⁴ burılmaz : vurılmaz.

²³⁵ ebrü : ebrā.

- 2 Bir pādişeh bende-i dīrīne idüm ben
Kurulmamış idi dağı bu hayme-i atlas
- 3 Mışruñ dağı adı yoğiken oldı ‘azizüm
Çāh-ı zaķanuñ Yūsuf-i cān u dile maḥbes
- 4 Kıadrini felekden yüce itmişdür o pākūñ
El-ķudretu ’li-İllāhi Te’ālā vetekaddes
- 5 **Zātīye** Hūdā virmiş idi ḥil’at-i ‘aşkı
Olmamış iken çār libās ile mülebbes

-137-

Ḥarfü’ş-şīn

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

- 1 Mest-i cām-ı nāz olup yatmış güneşde uyumış
Anuñ için çeşm-i maḥmūruñ senüñ sayru imiş
- 2 Başuna taş ursa ķaddüm²³⁶ ḥalka idüp n'ola yār
Başumuzda ol bizüm ḥātem gibi yazu imiş
- 3 Goncanuñ ağızın koķup gülşende bir nāzük didi
Mest olan yāruñ şarāb-ı leblerinden bū imiş
- 4 Gözlerinden mekre uğrarsın şaķın iy şīr-i dil
Ĝāfil olma siḥr ile olmuş iki āhū imiş
- 5 Ḥāk-i rāhuñ sildi gözden tut sirişk-i **Zātīyi**
Sürmeyi gözden siler ĝāyetde çüst uğru imiş

---

²³⁶ ķaddüm : ḥaddüm.

-138-

Ḥarfü'l-ğayn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 N'ola aḡsa šu gibi ešk-i revānum bāğ bāğ
Seyr ider aḡyār ile serv-i revānum bāğ bāğ
- 2 Ey hümā sen mū-miyānı šayd idelden zāğlar
Cismümüz ḡurdı ecel murğına bir ḡıldan duzāğ
- 3 Urmağa āh oğların ' uššāğ öñüñde āfitāb
Bu sūtün-ı dūd-ı āha dikdi bir zerrin ḡabāğ
- 4 Bir siyah perçemlü yalıñ yüzlüdür par par yanar
Öykünürse n'ola ol šem' -i šeb²³⁷ efrūza çerāğ [30b]
- 5 Gülüšüp güller bahār anı niçe šonatmasun
' Ārız-ı dildār ile **Zāti** mu' arız oldu bāğ

-139-

Ḥarfü'l-ḡāf

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 šeb-i hicrān-ı nigāruñ dime kim gündüzi yoğ
Ey göñül bir ḡara gündür hele ağı bozı yoğ
- 2 Didüm ey dost refiḡiñ²³⁸ baña göster kerem it
Nāz ile ol gözümüñ nūrı ayıtdı gözi yoğ²³⁹
- 3 Yıldırım gibi göge çıḡdı bu āhum šereri
' Āšıḡuñ gökde kim aydur ki ' aceb yılduzı yoğ²⁴⁰

²³⁷ šeb : dil.

²³⁸ refiḡiñ : ' adūyı.

²³⁹ Divanda 3. beyittir.

²⁴⁰ Divanda 2. beyittir.

4 Nice teşbîh ideyin zerreye ey meh dehenûñ
Adı var mihr ü vefâ gibi anuñ kendüzi yok

5 Belini kıl kıla nisbet diyü ey kıl kılan
Zâtînüñ kîli koy a kılca senüñle sözi yok

-140-

Harfû'l-kâf

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Her gice bir cāyı rüşen eylemekdür himmetüñ
Meh gibi her-cāyîsin bildük senüñ mâhiyyetüñ

2 Ey kamer her-cāyîluğdan şöyle şevkuñ var senüñ
Şem' i olurduñ elüñden gelse bir cem' iyyetüñ

3 Dostum ehl-i velâyet itse bâri haq seni
'Âlemi bir demde seyrân eylemekdür himmetüñ

4 Almazam âb-ı hayât olursa destüñden ayak
Geçdük andan fâriğ ol tutdı halîlüm ni' metüñ

5 Minnet itme öldürürüm **Zâtî**yi bir gün diyü²⁴¹
Fürkat anı öldürür yanuñda tursun minnetüñ

-141-

velehu eyzan

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

1 Dilâ şemşîr-i âhî çarha tutduñ
'Adünuñ fırsatın Allâh gözetdüñ [31a]

²⁴¹ öldürür idüm Zâtî bir gün diyü : tîgun ile Zâtîyi öldürmegi.

- 2 Baña şunmaduñ ol k̄ān olıcağı
Eyā ‘unnāb-ı leb kıanum kıurutduñ
- 3 Görüp bu h̄āli segler didi vah vāh²⁴²
Kıapuñda it rak̄ıbi hoş ulutduñ
- 4 Kıanı ol ‘ahd ü peymān hey kııyāmet
Bizümle h̄aşr olmağı unutdıñ
- 5 Kıatında zülf-i yāruñ añmamagı
Yüri ey tācir-i Çin şat kıoķutduñ
- 6 Dem-ā-dem zār u ser-gerdānsın ey dil
Getür nerd-i Muħabbetden ne utduñ
- 7 Fezā-yı ‘aşķ şehbāzı geķersin
Di‘a bi’l-lāh iy **Zātı** ne tutduñ

-142-

velehu eyzan

mef̄ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün

- 1 Zaħm urdı s̄ıneme yine biñ yirde bir melek
Kıuķb-ı murādum üstine devr eyledi felek
- 2 Bostān-ı k̄uyı içre anuñ h̄āki olmışam
Yiri degül midür feleke dimesem kelek
- 3 Peykānuñ ey nigār derūnumda yaraşur
Zırā ki ehl-i ‘aşķa demürden yürek gerek

---

²⁴² vāh vāh : veh veh.

4 Öykünmiş ağzuña senüñ ey gonca-leb fuķā^ç
Khanını içmeyince anuñ şovunmaz yürek

5 Hālūñ ḥalilüm öpdüm uyurken didüm didi
İşlanmaz ağzuñ içre seniñ Zātī mercimek

-143-

Ḥarfü'l-lām

fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün

1 Cür^ç a-i cām-ı lebüñ görse diye ḥūr-i cemīl
Süre-i kevşer ḥaķı çıķdı gözümdeñ selsebīl

2 Kāra örterse ^ç aceb mi ^ç aynına āb-ı ḥayāt
Ağlamakdan ḥasret-i la^ç lüñle olmışdur ^ç alīl [31b]

3 Cāmi^ç -i ^ç aşķuñda bir ḫandīldür yanar yürek
Şu^ç ledür peykān-ı miḥnet aña tīr-i ḡam fetīl

4 Bir muşaffā pāk aķarşu idi ḡöñlüm benüm
Dilrubālar meclisinde eyledüm anı sebīl

5 Kīble ḥaķķıyçün bulurdiñ Ka^ç be yapmışca şevāb
Cān u dilden Zātīnūñ ḡöñlin yapaydu ey ḥalīl

-144-

Ḥarfü'l-mīm

mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün

1 ^ç Adū-yı zāḡ elinden bir tezerv-i şīvekār aldum
Daḡı ben şāh-bāz-ı ^ç aşķ olaldan bir şīkār aldum

2 Yine burc-i bedenden cān sevincümden çıkayazdı
Nigāruñ ḡöñline girdüm demürden bir ḥişār aldum

- 3 Şarup pehlüya tıġuñ zaĥmını şöyle şafā sürdüm
Şanasın yanuma bir serv-ķāmet gül-‘ izār aldum
- 4 Melāmet mülkini açdum ser-ā-ser tıġ-i āhumla
Bugün ben pādişāh-1 mülk-i ‘ aşķam bir diyār aldum
- 5 Nuķūd-1 şabr u dil virdüm metā‘ -1 derdine yāruñ
Görenler **Zātiyā** cānlar virür bir yādigār aldum

-145-

velehu eyzan

mef‘ ūlü mefā‘ ilü mefā‘ ilü fe‘ ūlün

- 1 Yir yir göke āteş ķor ise tañ degül āhum
Aĥşamlamadı bu gice hicrimde²⁴³ o māhum
- 2 Ey māh²⁴⁴ feleküñ ĥırmenin od tıtdı seĥergāh
Ya yirde mi ķalsa gerek idi benüm āhum
- 3 Hengāme-i ‘ aşķuñda şehā ķāse-i çarĥı
Bir barmaġı üzre çevirür dūd-1 siyāhum
- 4 Kanlu diyü cānā ķılıcuñ eyledi mecrūĥ
Öldürdüġüne tendeki zaĥmıydı güvāhum
- 5 Şüretlü ķişi olur idim **Zātī** cihānda
Āyīne-şıfat ķılsa nazār bendeye şāhum [32a]

²⁴³ hicrimde : benümle.

²⁴⁴ māh : meh.

-146-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Her dem ey top-ı elem gönlüme toqunma benüm
Taş mı şanduñ yüregüm kal' a mı şanduñ bedenüm
- 2 Nice sengin-dil imişsin saña kâr itmedi âh
Eride od gibi ger mermere yazsam sühanum
- 3 Mevlevî gibi neye çarğa girer döne döne
Çün ney-i nâlemi işitmedi eflāk benüm
- 4 'Āşıkuñ gökde kim aydur güzelüm yıldızı yoq
Āsitānuñda yir itdi benüm eşk-i perenüm
- 5 El yudum yârsuz ey **Zātī** cinān qaşrından
Āfitābım zer ü sīm olsa eger kim legenüm

-147-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Şāh-ı 'aşkam dūd-ı āhum sāye-bānumdur benüm
Eşk-i çeşmüm leşkerüm taqlum fiğānumdur benüm
- 2 Ra' d sanmañ qubbe-i eflāki güm güm gümlenden
Yār elinden na' ra vü āh u fiğānumdur benüm
- 3 Çarğ-i a'zam bāğ-ı 'aşkuñ içre bir dolābdur
Anı gerdān eyleyen eşk-i revānumdur benüm
- 4 Ey tabīb-i cān u dil derdüm saña şerh itmege
Zahmunuñ ağızında peykānuñ zebānumdur benüm

5 Cismümüñ her cānibinde zaḥm-ı ḥūn-bārum ki var
Ḥālüm ağlar yāra çeşm-i ḥūn-feşānumdur benüm

6 Germ olup āhum ayıttı kim felekler **Zātiyā**
Yağmağa ḳandīl-i ‘ arşı nerdübānumdur benüm

-148-

Ḥarfü’n-nūn

mef^ʿ ūlū mefā^ʿ ilū mefā^ʿ ilū fe^ʿ ūlūn

1 Dün geldi daḥı ḡonca şehā şehri ‘ ademden
Bir zerre nişān virmedi çok şordum o femden [32b]

2 ‘ Aynum baña sen olmayıcaḡ ‘ ālem elemdür
Gitme beni bi’l-lāhi helāk itme elemden

3 Benden saña bu dīde-i giryān niçün ağlar
Nemden gile ide²⁴⁵ begüm incinmesi nemden

4 Sākī kerem it zevraḡ-ı zerrīni yetiştür
Bi’l-lāhi ḡalāş eyle bizi ḡulzüm-i ḡamdan²⁴⁶

5 Dilber baña tā kim demüñ olsun didi gitdi
Ḳān ağlayup āh eylerem ey **Zātī** o demden

-149-

velehu eyzan

fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilün

1 Bir ḡıyāmet ḡalḡ idüpdür kim seni cān-āferīn
Ḥaşr olur cān ile varsañ mürdeler üzre hemīn

²⁴⁵ ide : eyler.

²⁴⁶ Divanda 5. beyittir.

- 2 Süre-i Kevşer haqıyçün ey tuşağı Selsebîl
Söziñi işitse Rıdvân ayda *min mâ-ı ma'ın*
- 3 Görse imkân manzarından hüsünüñi olsa perî
Def' i kaçruñdan yaña uçmaq dilerdi hür-ı 'in
- 4 Ben anuñ dünyâ sarâyında nazîrin görmedüm
Küyña dirsem mağaldur kaçr-ı Firdevs-i berîn
- 5 Gül yüzüñ bir vech ile vaşf itdi **Zâti**dür gören
Âferîn ey bülbül-i bâğ-ı leţâfet âferîn

-150-

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Pisteh-i Bâğ-ı İrem dirsem 'aceb mi aña ben
Hey kıyâmet mâ-ğaşal dünyâda yoğdur ol dehen
- 2 İşigüñ koyup kimesne göke çıkmaz yapışup
Şalsa Zöhre yire ger gîsûların idüp resen
- 3 Kimse zağm-ı tîşe-i 'aşk ile bilmez derdümi
Hâl-i Ferhâdı ne bilsün başına toğunmayan
- 4 Ey dür-i yek-dâne her mâhî olursa bir zebân
İdemez evşâf-ı dürr-i eşkümi bağr-ı 'Aden [33a]
- 5 Yarı gördüm yaşamı çâk eyledüm yârân didi
Zâtiyâ budur seni 'âlemde gönleksiz kıoyan

-151-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Didüm yād it beni bir merḥabādan
Didi hergiz elüm degmez cefādan
- 2 Yaḳam çāk eyledüm ol yāra²⁴⁷ karşı
Şikāyet itdim aña geñ yaḳadan
- 3 Oruc ayı gibi ḥörmetlü eyle
İlāhī şaḳla ol māhı ḳazādan
- 4 Getürmiş²⁴⁸ bŷy-ı zŷlfün āferin bād
Ūmidim bu idi bād-ı şabādan
- 5 Saña el virmiş iken **Zātī** fırsat
El açup vaşlını iste Ḥudādan

-152-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Yanayın yanuma gel sine-i sŷzānumdan
Derd ile ağlayayın dide-i giryānumdan
- 2 Baña yirden göge zŷlm oldu ḥorŷs-ı ' arşuñ
Uyḳusu uçdı bu şeb nāle vŷ efgānumdan
- 3 Küllī her yanımı hicr²⁴⁹ āteşi biryān itdi
Etümi yidi benüm ğam daḳı bir yanumdan

---

²⁴⁷ yāra : şāha.

²⁴⁸ getürmiş : getürdi.

²⁴⁹ hicr : ' ışḳ

- 4 Merhamet eyler idüñ görseñ eger geñ yaqadan
Sînemüñ göynügini çāk-1 girîbāñumdan
- 5 **Zātiyā** pādîşeh-i milket-i ‘aşq olduğumı
Bildiler halk-1 cihān defter ü dīvānumdan

-153-

Harfû’l-vāv

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

- 1 Zaḥmete girmeñ ‘ilāc itmeñ baña şimden girü
Derdüme ölmekden özge yoq devā şimden girü [33b]
- 2 Āḥiret ḥaqqın ḥelāl itsün ḥarāmî gözlerüñ
Dünyede dirlik ḥarām oldı baña şimden girü
- 3 Dost uydı düşmana terk itdi ben dil-ḥasteyi
Ey ecel luṭf eyle gel bizden yaña şimden girü
- 4 Ey felek bir cām-ı zehr-ālūde şundı ğam baña
Anı ben nüş eyledüm yā hū saña şimden girü
- 5 Ten ḥişārın ser-be-ser virdi fenāya ceyš-i ğam
Rihlet it şehr-i beqāya **Zātiyā** şimden girü

-154-

Harfû’l-hā’

fe’ ilātün fe’ ilātün fe’ ilātün fe’ ilün

- 1 Yine kim şoḥbet-i gül itdi gülistānuñda
Var benefşe koqusı goncasi ḥandānuñda
- 2 Dün gice süze süze içmedüñ aġyār ile çün
Bu süzölmek nedür ol nergis-i mestānuñda

- 3   Çande aḡsamladuñ ey meh nice menzilde idüñ
Çankı sa' d aḡter idi şubḡa degin yanuñda
- 4   Kim ıırdı bu gice şevk ile kim meh görünür
Bir niçe şekl-i meh-i nev meh-i tabānuñda
- 5   Öper iken çün ıırmadılar ey Ğonca niçün
Gül-i şeftālū belürdi leb-i ḡandānuñda
- 6   Māhı gör her gice bir menzili seyr eylemede
Var her-cāyılığı sencileyin anuñ da
- 7   Hey kıyāmet bu gice **Zātī** ile ḡaır ol kim
Rüz-ı maḡşerde eli olmaya dāmānuñda

-155-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

- 1   Dil āteş-i ḡamuñla senüñ nice yakıla
Ya ḡaddümi firākuñ eli nice yā kıla
- 2   Biñ kerre günde ben ölürin iftirāk-ıla
Ölmez deyu raḡīb niçün iftirā kıla [34a]
- 3   Ol mū-miyān baña nice cevr ü cefā kıla
Döndürdi ben za' ifini cevr ü cefā kıla
- 4   Bir pāre od itdi dili āteş-i firāk
Ṭutuşdı oda od gibi nār-ı firāk-ıla
- 5   Seyr eyler at-ıla ser-i kūyında **Zātī** yār
Cennetde sanki seyr ider Aḡmed Burāk-ıla

-156-

velehu eyẓan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Kim ki bir medḥ-i ḥasen söylese ḥüsn-i ḥasana
Ḥaḳ ta' ālā yaza dīvānına yüz biñ ḥasene
- 2 Āferīn sünbül-i pür-çinüñe ey ḥüb²⁵⁰-ı ḥıṭā
Ḳılca kıymet ḳomadı nāfe-i misk-i ḥotene
- 3 Yüzinüñ aḡını görsün yūri ey serv-i revān
Bāḡda āyine-i ḥüsnüñi ' arz it semene
- 4 Dili aḡzında ŧeker olsun ilāhī göreyin
Kim ki ŧekker dir ise ol leb-i ŧekker-ŧikene
- 5 **Zātiyā** başına zindān olur āḥır bu cihān
Kim ki dil Yūsufını ŧalsa o çāh-ı zeḳana

-157-

Ḥarfü'l-yā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ṭoḡmadı gönlümden ol meh ṭālī'üm yār olmadı
ŧanmañuz āhumdan eflāküñ yeri nār olmadı
- 2 Nāleme dem-sāz olup her dem bile feryād ider
Nāydan özge baña kimse hevā-dār olmadı
- 3 Rüzımı ŧeb eylemek sevdā-yı zülfüñle işüm
Ben ḳadar bir kimse ' ālemde siyeh-kār²⁵¹ olmadı

---

²⁵⁰ ḥüb : misk.

²⁵¹ siyeh-kār : bir kimse.

- 4 İçdügüm mey dem-be-dem zehr olmasın mı sâķiyâ
Çünkü nuķlüm büse-i la' l-i Şeker-bâr olmadı
- 5 İşte ben öldüm ne çäre ol şabîb-i cân u dil
Hey meded derdâ ki derdümden ĥaber-dâr olmadı [34b]
- 6 **Zâtî**ye ' âlemde bir ķutlu ķapu açılmadı
Yapmaĥa vîrâne gönlin kimse mi' mâr olmadı

-158-

velehu eyzan

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Āhumuñ meskeni yoķ saķf-ı semâdan ĥayrı
Yaşumuñ menzili yoķ taĥt-ı serâdan ĥayrı
- 2 Künc-i ĥamda Şu ķadar bî-kes ü bîmâram kim
Kimse açmaz ķapumu bād-ı Őabâdan ĥayrı
- 3 Ey şabîb-i dil ü cân vaşluñuñ ölmelisidür
Ne şaleb eyleye bîmâr devâdan ĥayrı
- 4 Her baĥâr-i serkeş olur gerdenü ey serv-i sehî
Kimse ķol tolayamaz aña ridâdan ĥayrı
- 5 **Zâtî** bir ĥâldedür kim deheniñ fikri ile
Kimse vâķıf degül ol sırra Ĥudâdan ĥâyırı

-159-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gelseñ ey kaçır-ı cefā mi' mārı ben hāk üstine
Sāye şālardı sarāy-ı kadrüm eflāk üstine
- 2 Āsitānuñdan beni gelseñ ziyāret itmege
Āsümāndan nūr ine ey māh ben hāk üstine
- 3 Her biri bir serv-қad maḥbūb-ı gül-ruḥdur baña
Her elif kim çekdi tīgüñ şadr-ı şad-çāk üstine
- 4 Nār-ı Mūsā-veş o meh par par yanar olmuş terāş
İstemez toz қonduğun āyine-i pāk üstine
- 5 Tek ser-i kūyumda iki çeşme peydā eyledi
Buyruğuñ iki gözümçün çeşm-i ğam-nāk²⁵² üstine
- 6 Cām-ı la' lüñ ḥasretiyle cān virürse **Zātī**yi
Defn idüñ bir bāğ arasında diküñ tāk üstüne

-160-

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Zebānuñ mı dehānuñda yā berg-i lāle-i ḥamrā
Düşüp āb-ı ḥayātuñ ḥavzına olmuş durur güyā²⁵³ [35a]
- 2 Mesīḥā mürde iḥyā eylediyse la' lüñüñ rūḥum
Olur bir ol dimesiyle dehānuñ yoğ iken peydā²⁵⁴

²⁵² ğam-nāk : nem-nāk.

²⁵³ Divanda 26 numaralı gazelin 1. beyitidir.

²⁵⁴ Divanda 25 numaralı gazelin 3. beyitidir.

- 3 Benim   omr m  a n sevd sini n p m lid r  a n m 
G b r-ı ha t-ı rey h ni n bit rse sebze-i sevd ²⁵⁵
- 4 Ya ım a up mez rım mevc-i peyd  k lsa g renler
 anurlar kabrime  rt ldi bir m   i reng  r ²⁵⁶
- 5 Siri kim ka resi bir gevher-i s r b²⁵⁷ idi **Emr **
Tecell  idicek²⁵⁸ bi'z-z t a a y r oldu bir dery ²⁵⁹

-161-

velehu eyzan

f  il t n f  il t n f  il t n f  il n

- 1 Degd gine c mle  s n esb b  Y sufdan sa a
H cct ol  a  iki ru s r iki  ahidd r a a²⁶⁰
- 2 Nice l f-ı  s n ider her gice ey  ur id- ad
  Arz-ı d d r eyle m h-ı  ardeh  alsun  a a²⁶¹
- 3 T ri ni   n-ı cigerle besled g m dilde bu
Ey kem n ebr nı unıtmasa her dem a a²⁶²
- 4 Ol iki ru s r-ı z b dan olup c n  hacil²⁶³
Ba ın alup gitdi mihr   m h ma ribden ya a^{264 265}

²⁵⁵ Bu beyit divanda mevcut de ildir.

²⁵⁶ Bu beyit divanda mevcut de ildir.

²⁵⁷ s r b: n y b.

²⁵⁸ idicek : eyledi.

²⁵⁹ Divanda 24 numaralı gazelin 5. beyitidir.

²⁶⁰ Divanda 13 numaralı gazelin 1. beyitidir.

²⁶¹ Beyit divanda mevcut de ildir.

²⁶² Beyit divanda mevcut de ildir.

²⁶³ Ol iki ru s r-ı z b dan olup c n  hacil : Ruhlaru ndan  ark-ı  s n i re seher olup hacil.

²⁶⁴ gitdi: ka dı.

²⁶⁵ Divanda 13 numaralı gazelin 3. beyitidir.

- 5 Şüret-i Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş²⁶⁶
Gördüm **Emrî** ger za'îf olaydı beñzerdi baña^{267 268}

-162-

Harfû'l-bâ'

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Bir felekdür eşk-i çeşmüm içre²⁶⁹ güyâ her habâb
Anda ey meh' aks-i ruhsârîñ münîr-i âfitâb²⁷⁰
- 2 Perde-i çeşmüm hayâlün şâhınıñ otâğıdur
Kim aña her yañâdan kirpiklerim²⁷¹ çekmiş²⁷² tınâb
- 3 Hâle olmaz dirler idi mihr-i' âlem-tâbda
Ya nedür devr-i rûhuñda bu haţ-ı müşgîn-nikâb
- 4 Tıtdı etrâfına anuñ hârdan havlı müjem
Tâ şeb-i gamda harîm-i dîdeme girmeye h'âb [35b]
- 5 Şâh-ı gamdur **Emrî** dîvâr-ı hişâr-ı çarhda²⁷³
Töp-ı âhı taşu kalmışdur degüldür âfitâb

-163-

velehu eyzan

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

- 1 Müjemde kaçre kaçre eşk-i hün-âb
Dizilmiş rişteye güyâ ki' unnâb

²⁶⁶ Şüret-i Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş : Emriyâ Mecnûnı bir nakkâş tasvîr eylemiş.

²⁶⁷ Emrî: anı.

²⁶⁸ Divanda 13 numaralı gazelin 5. beyitidir.

²⁶⁹ içre : üzre.

²⁷⁰ ' aks-i ruhsârîñ münîr-i âfitâb : ' aks-i ruhsâr-ı münîrün âfitâb.

²⁷¹ kirpiklerim : müjgânlarım.

²⁷² çekmiş : çekti.

²⁷³ Şâh-ı gamdur Emrî dîvâr-ı hişâr-ı çarhda : Töp-ı âhı tokınup kaldı degüldür âfitâb.

2 Bu cismüm tār-ı mū ḵānūn-ı ʿaşḵa
Olupdur zaḥm-ı nāḥun laʿ l mızrāb²⁷⁴

3 Sirişkümden ağardı çihre-i zerd
Sefid eyler şaru altunı sīm-āb

4 Meh-i nev şanma kim şayyād-ı gerdūn
Şalupdur nālgūn çarḥ içre²⁷⁵ ḵullāb

5 Ḵurıtduñ ʿālemi āhuñla **Emrī**
Ki aḵmaz çeşme-i ḥūrşīdden āb

-164-

velehu eyzan

mef̄ ūlū mefā̄ ʿ ilū mefā̄ ʿ ilū fē ʿ ūlūn

1 Dildār ile itmeñ diyü daʿ vā-yı muḥabbet
ʿAşḵ ehline ol ḥaṭṭ-ı siyeh-rū ḵodı ḥüccet

2 Ölseḡ gam-ı mihr-i ruḥ-ı dildār ile her gün
Ḥūrşīd-i cihān-tāb ide ḵabrūmi ziyāret²⁷⁶

3 İzi ḵumu ile gözümüz şīşesi ṭolsun
Luṭf eyle bize ḵatlan ecel bir iki sāʿ at

4 Naḵḵāş diler yaza mişāl-i ruḥ-ı yāri
Taşvīr-i perī yazmaḡa eyler ḵurı şūret²⁷⁷

---

²⁷⁴ A ve Ü1 haricindeki nüshalarında 6. beyitten sonra gelmektedir.

²⁷⁵ içre : üzre.

²⁷⁶ Divanda 3. beyittir.

²⁷⁷ Divanda bu beyit mevcut değildir.

- 5 Ey **Emrî** kızarduğı gülün bād-ı çemende
Öykündüğünü yāre urur yüzüne kat kat

-165-

Harfü's- şā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 'Ārız-ı zibā ile mihr-i dıraşānsın ne baḡş
Kāmet-i bālā ile serv-i ḡrāmānsın ne baḡş [36a]

- 2 Ey ḡayāl-i zülf-i dilber kim bu çeşm-i terde sen
Kāse-i pür-āba ḡonmuş 'ıḡd-ı reyḡānsın baḡş

- 3 Ḳarañūluḡdur ḡara zülfün ötesin bilürüz
La'l-i cān baḡş ile līkin āb-ı ḡayvānsın ne baḡş

- 4 Ey 'izār-ı dilrübādan dūr olan zülf-i siyāh
Gülistān-ı ḡuldden merdūd şü' bānsın ne baḡş

- 5 Dürr-i dendān-ı nigāri vaşf idersin şī' rde
Ṭarz-ı eş'ār içre **Emrî** gevher-efşānsın ne baḡş

-166-

Harfü'l-ḡā'

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

- 1 Süvār olsa eger ol şāh-ı ferruḡ
Sürer sümme-i semendine ḡamer ruḡ
- 2 İder dördünci o da mihri şeh māt
ḡaçan naṭ'-ı melāḡatda²⁷⁸ sürer ruḡ

²⁷⁸ melāḡatda : melāmetde.

- 3 Bulur ʿaşk içre hüsnuñ iʿ tibārı
Olur şatranc içinde muʿ teber ruḥ²⁷⁹
- 4 Faḳīre ʿarz-ı devlet gösterür yüz²⁸⁰
Ne gün ol şāh-ı ʿālem ʿ arz ider ruḥ²⁸¹
- 5 Başı devletlü ḳuldur ol ki şāhā
Ayaḡuña ide zīr ü zeber ruḥ
- 6 Gözüme tār olur ʿālem o gün kim
Baña ʿ arz itmeye ol sīm-ber ruḥ
- 7 Gerek Leclāc ol ey **Emrī** ider māt
Seni bir laʿ l²⁸² ile ol şāh-ı ferruḥ

-167-

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Ğam ḥumārı defʿ ine çün istemiş Mecnün ḳadeḥ
Lāle-i deşt-i fenā şunmış aña pür-ḥün ḳadeḥ
- 2 Bezm-i ʿ aşkuñda mey-i eşküm içüp tükenmeye²⁸³
Bāde-nüş olsa zamāne kāse-i pür-ḥün²⁸⁴ ḳadeḥ [36b]
- 3 Dürd-nüş-ı faḳr odur girse eline bir turunc
Eyleye nişfin meze nişfin daḡı altun ḳadeḥ
- 4 Şanʿ atın seyr eyle ʿ aşkuñ eşkden rengin virüp
Şırçasından çeşmümüñ itdi iki gül-gün ḳadeḥ

²⁷⁹ Divanda 4. beyittir.

²⁸⁰ yüz : ruḥ.

²⁸¹ Divanda 3. beyittir.

²⁸² laʿ l : luʿ b.

²⁸³ tükenmeye : düketmeye.

²⁸⁴ pür-ḥün : gerdün.

- 5 Şanma ʿālem lāle-zār oldı şeh-i ʿaşq **Emriyā**
Bāde bezmin itdi ʿoldı kāh²⁸⁵ ile hāmūn ʿadeh

-168-

Ḥārfü'd-dāl

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Şöyledür zaʿ fum sürer bir ʿankebūt-ı derd-mend
Ben zaʿ ifüñ boynına ʿağarsa tārından kemend
- 2 Virdi laʿ lūñden nihāl-i ʿāmetüñ bir mīve kim
Rengde yāḳūt-ı ter ḥāletde mey lezzetde ʿand
- 3 ʿāmetüñçün yaş dökmişdüm ʿemende bāḡbān
Servi anuñla şuvarmış olmuş anuñçün bülend
- 4 Nāşihā pendi ʿo dil fikr-i dehān-ı yār ile
Şöyle teng oldı ki şıḡmaz aña zerre deñlü pend
- 5 **Emriyā** regler resenlerle dil-i divāneyi
Ṭutmaz iken tende zülfi ʿıldı bir mūy ile bend

-169-

velehu eyzan

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Eylerin zülfüñ hevāsıyla heves ʿömr -imedid
Tiḡ-i müjḡānuñ ḡamıyla kesmezcin cāndan ümid
- 2 Ayırup biri birinden leblerüñ şorsam nʿ ola
Aḡzuñı anlar idüpdür ara yirde nā-bedid

²⁸⁵ kāh : kūh.

- 3 Hāk-i pākiñden қaranfūl eylese қūhl-i başar
Çeşm-i ma' lūmunda²⁸⁶ bitmezdi anuñ mūy-ı sefid
- 4 Va' de-i vaşl eyleyüp çeşmüñ açar dil bendini
Nitekim efsūn ile cāzūlar²⁸⁷ açarlar kilid
- 5 Eyledi 'azm-i sefer vuşlat²⁸⁸ umarken 'an-karib
Veh ki oldı ol perī gitdükçe **Emrīden** ba' id [37a]

-170-

Ḥarfū'r-rā'

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

- 1 Ehl-i diller leb-i şirīnūñe şekker dirler
Lebüñ içre sözüñe қand-i mükerrer dirler
- 2 Nūrdur 'arīzuñ üstinde dehānuñdur mīm
Anuñ içün ruḥuña māh-ı mūnevver dirler
- 3 'Anber-ālūd olalı ḥāl ü ḥaṭuñdan қaddiñ²⁸⁹
Aña dil-sūhteleri şem' -i mu' anber dirler
- 4 Şanma dāğ urduğıña incineler 'aşıklar
Dāğ kim senden ire aña gül-i ter dirler
- 5 Zer ü sīm²⁹⁰ ayağı toprağına ol sīm tenüñ
Emriyā baña sözüñ yüzüñe beñzer dirler

²⁸⁶ ma' lūmunda : ma' lūlinde.

²⁸⁷ efsūn ile cāzūlar : cādūlar efsūn ile.

²⁸⁸ vuşlat : vaslın.

²⁸⁹ қaddiñ : haddüñ

²⁹⁰ zer ü sīm : zer disem.

-171-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 La' line karşı ezilme ey şeker
Gey şağın 'aşıkları başuñ ezer
- 2 Nār-ı āhumdan başumda od yanar
Bağr elinden kanlar ağlar eşk-i ter
- 3 Sineye çekmeñ hadeng-i gamzeñi
Ey kaşı yā katı gönlümden geçer²⁹¹
- 4 Tāc-dār iken felekde āfitāb
Sen şeh-i hüsn işiginde yir öper
- 5 'Ārız-ı zibāña **Emrī** gül dimiş
Söylenür illerde bu rengin haber

-172-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 N'ola ey sım-beden gönlüñe eşk itse eşer
Ki gümüş aqça-durur taşu urursañ da geçer
- 2 Umarım tıguñı bir kez dağı sinemde görem
Bu meşeldür ki şu aqduğı yire girü aqar [37b]
- 3 Meh-i nev dūd-ı dilümden nice qarardı göre
Ele āyine al eyle ham-ı ebrüña nazār

---

²⁹¹ Ey kaşı yā katı gönlümden geçer : Kanlar ağlar hecr elinden çeşm-i ter

- 4 Leb ü ruhsāruña kim beñzede goncayla güli
Birünüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı çoķar
- 5 Hiç añar mı müjenüñ tırini **Emri** dir imiş
Dostlar ol ķaşı yānuñ oķı dilden mi çıkar

-173-

velehu eyzan

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Yüzüme ķarşı sögse n'ola nigār
Ki şabancayla ursa da eli var
- 2 Tığ-i tüzün senün elünle saña
Bir nice yāra urdı ey dildār
- 3 Barmağın döne döne ķaldurdı
Ķaşıña eylemez hilāl inkār
- 4 Ħalka dām içre ķomış²⁹² erzen gül
İtmege²⁹³ c andelīb-i bāğı şikār
- 5 **Emriyā** öldi dime Mecnūna
Ķam-ı Leyliyle itdi terk-i diyār

-174-

velehu eyzan

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Ķarār ķılmağa bir dem mekānumuz yoķdur
Mekānı neyleyim kim zamānumuz yoķdur²⁹⁴

²⁹² ķomış : saçmış

²⁹³ itmege : kılmağa.

²⁹⁴ Mekānı neyleyim kim zamānumuz yoķdur : Huzūra varmaga hergiz zamanumuz yoķdur.

- 2 Vefāya kıayil olur diyü nice zan idevüz²⁹⁵
Dehānı yoğ idüğine gümānumuz yoğdur
- 3 Efendi biz bir alay adı Çanı yoğ rindüz
Gürūhumuzda fūlan ben fūlānumuz yođdur
- 4 Zamānumuz geçicek çok niŐān olur²⁹⁶ zāhir²⁹⁷
Zamānumuzda egerçi niŐānumuz yoğdur
- 5 Hıdeng-i ğamzen²⁹⁸ ile nīm-küşteyüz **Emrī**
Bütün cihānda bizüm yār-ı cānumuz yoğdur **[38a]**

-175-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dürri dendān kim dehān-ı dilber-i ra' nādatur
Kıatre kıatre jāledür kim ğonca-i hāmradatur
- 2 Bezm-i ğülŐen iäre dest-i sākīde la' lin kıadeh²⁹⁹
Bir ğül-i aħmer durur Őāh-ı ğül-i zībādatur³⁰⁰
- 3 Dāğlardur āteŐin bağrında çarħ abdālınıñ
Ġörinen encüm ki ey meh kıubbe-i mīnādatur
- 4 Māh-ı rüyuñda dehānuñ ey vefāsı yoğ nigār³⁰¹
Zerredür ğüyyā mihr-i felek ārādatur³⁰²

²⁹⁵ nice zan idevüz : annı ko ey dil.

²⁹⁶ olur : uhür.

²⁹⁷ zāhir : eyler.

²⁹⁸ ğamzen : mihnet.

²⁹⁹ kıadeh : ayag.

³⁰⁰ Bir ğül-i aħmer durur Őāh-ı ğül-i zībādatur : Ġül-i hāmra durur Őāh-ı ğül-i ra' nādatur.

³⁰¹ vefāsı yoğ nigār : meh-i nā-mihribān.

³⁰² ğüyyā mihr-i felek ārādatur : ğüyā ki ol Şems-i cihān-ārādatur.

- 5 **Emriyā** bu çeşm-i hūnīnümde olan kirpügüm
Beñzer ol hār-ı siyāha gonca-i zībādudur³⁰³

-176-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dilde derdüñle belā vü miḥnet vü ğam vardur
Dīde-i terde ḥayālūñdür daḥı nem vardur
- 2 La' l-i dūr -bāruñ kıızıl yāķūtdan bir ḥoķķadur
Anda ḥasret tıģınuñ zaḥmına merhem vardur
- 3 Lāle-i ķabrüm ' araķ-rīz oldı sūz-ı sīneden
Şanma ruḥsārında ķatre ķatre şebnem vardur
- 4 Sen de şanma ey gönül ancaķ ğam-ı dil-dārı kim
Ḥāṭırında her kişinüñ lā-cerem hem vardur³⁰⁴
- 5 Görmemiş kimse vücūdun mişli ma' düm **Emriyā**
Zerrece yoķ ol güneş yüzlüde bir fem vardur

-177-

velehu eyzan

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

- 1 Şadāsı nālemüñ bülbül fezā-yı sīne bāģumdur
Nihāl üzre gül-i aḥmer elif üstinde dāģumdur
- 2 Diyār-ı ' aşķ şāhıyam sütün-ı āhum üstinde
Güneşdür fülke-i zerrin felek atlas otāģumdur [38b]

³⁰³ zibādudur : hamrādudur.

³⁰⁴ Ḥāṭırında her kişinüñ lā-cerem hem vardur : Her kişinüñ lā-cerem gönlinde bir hem vardur.

- 3   atıl-i tıgı-i hicrānam felek tūrbem meh ü hūrşīd
Yanar ūstūmde rūz u ŧeb iki altun erāgumdur
- 4   amuñ dāgına sīnemde idersem n ola cān urbān
Muħıbb-i pir-i  aŧkam ol benūm eski ocagumdur
- 5   ŧeh-i mūlk-i gāmam **Emrī** ħadeng-i nāle atmağa
Sūtūn-ı āhum ūstinde gūneŧ altun abāgumdur

-178-

velehu eyzan

fā ilātūn fā ilātūn fā ilātūn fā ilūn

- 1    Aŧıķ olmuŧ arħ saña ŧanma hūrşīd ū amer
İki aŧ almuŧ eline sīnesin urmaz dōger
- 2   Her açan ta līm-ħāne ire oķ atsañ varup
Tīrūne ey aŧı yā sīne utarlar ablalar³⁰⁵
- 3   Eŧk-i gūl-gūñ aldı ħayf ey ħūsrev-i ŧīrīn dehen³⁰⁶
Rāh-ı gāmda sūrmek itseñ gitmeden bir dem dūŧer
- 4   Gūlistān-ı dehr iinde serv-i adler oķ velī
Her zamān gōnlūmden ey aŧı kemān tīrūñ geer
- 5   Bunca sīm-i eŧk ile faħr eylesem **Emrī** n ola
arħı gōr kim bir iki dinār ile gōgūs gerer

³⁰⁵Bu beyit divanda mevcut değildir.

³⁰⁶ey ħūsrev-i ŧīrīn dehen : hayf ayakda ey hūrşīd-fer.

-179-

velehu eyzan

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

- 1 Bu gice çoynuma girdi geceyle³⁰⁷ mäh³⁰⁸-ı münir
Uyanıcağ seni kucmağa eyledüm ta' bir
- 2 Hıyāl-i zülf-i miyānuñla şöyle inceldüm
Ki kıl kalem ile naqqāş idimez taşvır
- 3 Düşer mi çeşmüñe ser-mest olup helāküm için
Kuşana ğamzelerüñden miyānına şimşir³⁰⁹
- 4 Cihānı tığile ol ğamzeler helāk itdi
Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i müniri esir
- 5 Günāhı ne şanemā **Emr**inüñ ki katli için
Getüre şaçuñ ile kirpüğüñ kemā ile tır [39a]

-180-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Nağd-i eşkini gönül la' l-i güher-zāya virür³¹⁰
Tıfluñ aqça giricek destine halvāya virür
- 2 La' li yādına gözüm³¹¹ ħarc ider eşk-i zerrin³¹²
Rinddür aqçasını bāde-i ħamrāya virür

³⁰⁷ geceyle : düşümde.

³⁰⁸ mäh : mihr.

³⁰⁹ şimşir : zencir.

³¹⁰ Nağd-i eşkini gönül la' l-i güher-zāya virür : Sım-i eşkini gönül la' l-i şeker-sāya virür.

³¹¹ gözüm : gönül.

³¹² zerrin : terin.

- 3 Bahırda Hızır benî ' aşkına qurbān ideyin³¹³
Cānı haddiñde olan zülf³¹⁴-i semen-sāya virür
- 4 Āteşin āh iledür kūyına dil ol şanemüñ
Büte tapan kişi şem' ini kilisāya virür
- 5 Fem-i cānāne içün kim ki cidāl eyler ise
Emriyā yoq yire ol başını ğavgāya virür

-181-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Şāh-ı ' aşqam eylerie kūh-ı ğam āhūsın şikār
Elde bir zerrīn³¹⁵ kemendümdür bu āh-ı pür-şerār
- 2 Şeb-rev-i zülf-i siyāhun qapdı elden göñlümi
Haqqı sebzün çeşm-i ' ālem-binüme urdı ğubār
- 3 Nürdan her birü zāhir eylemezdi şu' lesi³¹⁶
Qāmetüñ şevkiyle dil yaqmasa şem' -i tāb-dār
- 4 Gül alup başın ele meydān-ı hüsne geldi çün
Ey qaşı yā yeter üşürdi her tarafından aña hār
- 5 Gördüğince rūy-ı zerdüm üzre hāk-i pāyuñı
Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nişār³¹⁷
- 6 Dil-i derün-ı sineden zülfüñ ğamından zār olur
Murğ gibi görse kendü āşiyānı içre mār

³¹³ ideyin : idüben.

³¹⁴ zülf : hatt.

³¹⁵ zerrīn : rengin.

³¹⁶ her birü zāhir : bir serv' āhir.

³¹⁷ Bu beyit divanda 92 numaralı gazelde geçmektedir.

- 7 Umaram āhum niķāb-ı zūlf³¹⁸-i yāri ref' ide
Görelim **Emrī** hele ne toz oparrı³¹⁹ bu rūzgār

-182-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ten ğam-ı zūlf ü auñla āk-sār olmış-durur
Üstüġvān-ı ser mekān-ı mūr u mār olmış-durur³²⁰ [39b]
- 2 Geh ğam-ı kākūl gehī sevdā-yı zūlf-i ' anberīn
' Ayš u nūşı ben faırūñ zehr-i mār olmış-durur
- 3 Olduġıyçün bāde-i la' l-i lebūñ āvāresi³²¹
Bād abrinde abābuñ türbe-dārı olmış-durur
- 4 Didi la' lin cām içinde ' aks-i engüştüñ gören
Māh-ı nevdür kim şafada āşikār olmış-durur
- 5 Bir ġün ola diyeler **Emrī** içün³²² ey sebz-i a
Bir aı sebzüñ ġamından ol ġubār olmış-durur

-183-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Şu' le-i ġam dil elinden āmedür
Oıyup yazduġı miġnet-nāmedür
- 2 Nice ġam-nāk olmayam ol a baña
Yār elinden geldi fūrat-nāmedür³²³

³¹⁸ zūlf : rüy.

³¹⁹ toz oparrı : gösterür.

³²⁰ Bu gazel, bir müsemmenin son beyitlerinden oluşturulmuştur.

³²¹ bāde-i la' l-i : sāgar-ı bāde.

³²² diyeler Emrī içün : Emrī içün diyeler.

- 3 Sīnemüz üzre elif çeksek n^c ola
Meylümüz ol serv-i sīm-endāmadur
- 4 Gönderdim dimişdi ^c uşşāka haber³²⁴
İntizārı cānuñ ol bī-gāyedür³²⁵
- 5 Çarḫ **Emrī** sīnem³²⁶ üzre örtülü
Zer beneklü āsumānī cāmedür

-184-

Ḥarfü'r-zā³

fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilātün fā^c ilün

- 1 Dostum³²⁷ dīvāne oldum baña tedbīr eyleñüz
Kim қаpusı ḫalkasını ṭavḫ-ı zencīr eyleñüz
- 2 Tā anuñla āsitānında beni ḫatlı idesiz
Cem^c idüp na^c l-i semend-i yārı şimsīr eyleñüz
- 3 Sīnede ^c aşḫ āteşinden ṭutuşur yanar yūrek
Ol kemān-ebrū içün bir āhenīn terk³²⁸ eyleñüz
- 4 Yār çün āyineden ḡayrıya ḫılmazmış nazār³²⁹
Şeklümüz āyinelere bārī taşvīr eyleñüz [40a]
- 5 Cān virürse ḫaşı sevdāsına miḫrāb āyetin
Emrīnūñ ṭāḫ-ı mezārı üzre taḫrīr eyleñüz

³²³ Yār elinden : Ruhlaruñdan.

³²⁴ Gönderdim dimişdi ^c uşşāka haber : Gönderem dimişdi size bir haber

³²⁵ İntizārı cānuñ ol bī-gāyedür : İnti'ārı cānuñ ol peygāmudur.

³²⁶ sīnem : ḫabrüm.

³²⁷ dostum : dostlar.

³²⁸ terk : tīr.

³²⁹ Yār çün āyineden ḡayrıya ḫılmazmış nazār : Yār çün mir'āt içre ḡayra eylermiş na'ar.

-185-

velehu eyzan

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Dil reh-i ğamda cāna qatlanmaz
Cān ten-i nā-tuvāna qatlanmaz
- 2   Aqlı qoyup³³⁰ cünün yolın tıtdum
Yol bilen kārībāna qatlanmaz
- 3 Bāğ-ı bűyüñ³³¹ hevāsın añduqça
Göñül āb-ı revāna³³² qatlanmaz
- 4 Kākűlűñ müddet-i medīd ister
  Ömr ise ol zamāna qatlanmaz
- 5 Ölü Emrī lebüñde yāra görüp
Kimseler zaħm-ı cāna qatlanmaz

-186-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bīşe-i ğam űiriyüz deűt-i meveddet³³³ beklerüz
Ya' ni āhű-çeűmler űaydına fırsat beklerüz
- 2 űehr-i cānı seng-i miħnetle ğam itmiűdür ğazār
Nālemüzle biz beden burcında nevbet beklerüz
- 3 Yalıñ itsek n' ola tığ-ı āh-ı āteű-tābumuz³³⁴
Bir ğarāmī-çeűm ile der-bend-i miħnet beklerüz

³³⁰ qoyup : qodum.

³³¹ bűyüñ : kűyuñ.

³³² āb-ı revāna : eűk -revāna.

³³³ meveddet : muhabbet.

³³⁴ āteű-tābumuz : āteű-bārumuz.

4   ʿ aşķ-ı şāhı sīne şahrāsına kūrmişdur otāĝ
Bir sipāh-ı derd ile rāh-ı Muḥabbet bekleriz

5   **Emriyā** bād-ı hevā şanma ʿ aşā-yı āhumuz
İşigiñde bir şehūñ bāb-ı saʿ ādet beklerüz

-187-

velehu eyzan

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

1   Dil ehlinden tarīķ-i ʿ aşķda āh u figān gitmez
Ki rāh-ı pür-mehālikdür ceressüz kārban³³⁵ gitmez [40b]

2   Çelār ehl-i dili tırmaz keser ʿ aşıķları bir bir
Yanuñdan tā ki ey ḥūñi o tiĝ-i cān-sitān gitmez

3   Şafaķ şanma sipihre dest-i āḥum silleler çaldı³³⁶
Yüzinüñ ḥumreti ey āfitābum bir zamān gitmez³³⁷

4   Ayaĝına gelür ḥūn-ı ciĝer ʿ ayş-ı müdām eyler
Elinden³³⁸ çeşmümüñ cām-ı şarāb-ı erĝuvān gitmez³³⁹

5   Muḥabbet ʿ ālemi içre başum jülide müy-ıla
Ser-i kuhsār-ı miḥnetdür ki üstünden duḥān gitmez

6   Kāpuñdan cennete ʿ azm eylese ĝam-ĝin gider **Emri**
Vaṭandan ĝurbete giden kimesne şādmān gitmez

³³⁵ kārban : kārvin.

³³⁶ silleler çaldı : sille urdukça.

³³⁷ Divanda 4. beyittir.

³³⁸ elinden : ayaĝı.

³³⁹ Divanda 3. beyittir.

-188-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Sīnemde tāze dāğa budur kılduğum heves
Bāğ-ı cihānda kişiye bir gül-‘ ızār bes
- 2 Hālūñ hayāli hūnı revān itdi dīdeden
Dirlerdi gerçi kāt‘ idicidür demi ‘ ades
- 3 Çekdüm elifleri ten-i şad-pārem³⁴⁰ üstine
Düzdüm çubuğlar ile gönül murğına kafes
- 4 Añsam lebini hāli hayāli gelür dile
Zirā ‘ asel bulaşduğı yire konar meges
- 5 **Emrī** sirişk ü āh ile gider işigüñe
Bād ile yā şu ile varur gülistāna has

-189-

velehu eyzan

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Hātūñdan alup gönlümi ğamzeñ sitem itmiş
Kurtarmış o miskīni belādan kerem itmiş
- 2 Veffāk-ı hātūñ hāt-ı ğubār ile ruhuñda
Gül şafhasına Hızr du‘ āsın raqam itmiş
- 3 Düşmiş dil-i bī-çāre³⁴¹ dehānuñ hevesiyle
Bu hasta yine ‘ azm-i diyār-ı ‘ adem itmiş³⁴² [41a]

³⁴⁰ şad-pārem : şad-çäküm.

³⁴¹ düşmiş : gitmiş.

³⁴² Divanda 4. beyittir.

- 4 Şehr³⁴³ içre güzellik şatar ol Yūsuf-ı şānī
Meh ruhları mīzānına hālīn direm itmiş³⁴⁴
- 5 Cānāna baķam dise diyü³⁴⁵ **Emrī**-yi giryān
Ruhsāresini ķanlı yaşından baķam itmiş

-190-

velehu eyzan

mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün mefā'ılün

- 1 Nihāl-i sīmsin ey serv müşgīn dallar şalmış
Ya hōd³⁴⁶ tāvūs-ı cennetsin mu' anber ballar şalmış
- 2 Degüldür Vāmīķ u Ferhād u Mecnūn belki pīr-i ' aşķ
Fenā bāzārına dervīzeye abdallar şalmış³⁴⁷
- 3 Otursun diyü sultān-ı hayālūñ göz sarāyında
Ciger ķānı serīr-i sīme naķ' -ı allar şalmış
- 4 İraķdan baķduđı göz merdümi bu zülf ü kākülden
Ruķı bāđına ol gül-i ef' ī ķattallar şalmış
- 5 Meger tıfl-ı dil-i **Emrī** femūñle gāib olmışdur
Fiğān u nālesi şehr-i gāma dellāllar şalmış

---

³⁴³ şehir : Mısır.

³⁴⁴ Divanda 3. beyittir.

³⁴⁵ dise diyü : diyü diye.

³⁴⁶ hōd : bir.

³⁴⁷ Fenā bāzārına dervīzeye : Belā bāzārını deryūze.

-191-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Meclis³⁴⁸-i çāh-ı zāqandan göñül olmadı hālāş
Muşhaf-ı hüsneine karşı okıdı biñ ihlāş
- 2 İşigüñ tākına çek tār-ı saçuñla göñlüm
Çubbe-i çarhda ey meh yine bir kandil aş
- 3 Cānumı bu siyeh bāzār idelim şun lebiñi³⁴⁹
Yiter ey Yūsuf-ı gül-çihre ayāguñ pek baş
- 4 Ruḥ-ı sürḥuñde görüp çesm-i sefidüñi raķīb
Didi bir levḥ-i nüḥās üzre iki pāre raşāş
- 5 Dür dişüñ vaşfi bulunur şadef-i şi' rinde
Nazm-ı deryāsına **Emrī** olalıdan ğavvāş

-192-

Ḥarfü'l-ğayn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Yaқdı ' aşkuñ dilde āteş-i sīnem üzre tāze dāğ
Ben ğarībi eyledi şehr-i belāda od ocāğ [41b]
- 2 Şābit olsa çarḥıñ eşküm dökilür seyyāresi
Andan artuқ sīne-i ' uryānumuñ üstinde dāğ
- 3 Dūd-ı āhumdan cihān şeb gibi tārik olmasa
Kaşr-ı gerdūnda güneş yaқār mıydı her gün³⁵⁰ çerāğ

³⁴⁸ meclis : maḥbes.

³⁴⁹ bu siyeh bāzār idelim şun lebiñi : büseye bāzār ideyin sun elüñi.

- 4 Zülf-i miskîniñ koyup leylâ için cân virdigin
Çaşdeyler başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u külâğ
- 5 **Emrî**-yi bî-çâreyi öldürmege gider gibi
Ey kemân-ebürü oquñ olmış yine yalıñ yarâğ

-193-

Harfû'l-fâ'

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Benden ol 'âlem dile vâkıf³⁵¹
Mışradan Mışrı seyr kııl 'ârif
- 2 Seng-i engüştüññ hayâlidür
Hâmede nâl u nâl içinde elif
- 3 Şüfi rişin uzatduğı bu kim
Çaşıyorsa mey fûrüş ide lef
- 4 Ten-i bîmârise ziyâde za'îf
Marâz-ı 'aşk ise ziyâde mużaf
- 5 'Aceb olmaya **Emrî** cân-ı şerîf
Şeref-i mevte olsa müşerref

-194-

Harfû'l-kâf

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Hâ-ı sebzüñ öper ol la'l-i nebâtı ancak
Nitekim Hızır içer âb-ı hayâtı ancak

³⁵⁰ her gün : hergiz.

³⁵¹ Bu gazel, divanda mevcut değildir.

- 2 Göricek haṭṭ-ı siyāhıñ didiler ‘ aşıklar
Her mülāzımlara bu ‘ azl berātı ancaḳ
- 3 Şaḥn-ı gülzār-ı İremdür o perī-ruḥsārı
Zülf i sünbül haṭı hele reyḥān nebātı ancaḳ [42a]
- 4 Haṭ-ı sebzine anuñ Hızır diyenler didiler
Āb-ı hayvān lebi zülfi zulmātı³⁵² ancaḳ
- 5 Mısr-ı ḥüsni ile anuñ işigi Bağdādınuñ
Emriyā iki gözüm Nıl ü Furātı ancaḳ

-195-

velehu eyzan

mef'ülü fā'ilātün mef'ülü fā'ilātün

- 1 Murğ-ı ğam-ı nigāra dil-i āşiyāne ancaḳ
Eşk ü şerār-ı āhum āb ile dāne ancaḳ
- 2 Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
Yir yir sütünü ḳalmıḫ vīrān-ḫāne ancaḳ³⁵³
- 3 Sīnemde dāğ-ı bī-ḫad görđi nigār didi
Abdālım olduĝuña bunlar nişāne ancaḳ³⁵⁴
- 4 Çarḫ üzre kehkeşān ü encüm midür şanursın
Cān murğın olmaĝa³⁵⁵ dām ile dāne ancaḳ

³⁵² zulmātı : ‘ ulumātı.

³⁵³ Yir yir sütünü ḳalmıḫ vīrān-ḫāne ancaḳ : Abdālı olduĝuña bunlar nişāne ancaḳ.

³⁵⁴ Abdālım olduĝuña bunlar nişāne ancaḳ : Yir yir ocadı ḳalmıḫ vīrāne-ḫāne ancaḳ.

³⁵⁵ olmaĝa : avlamaĝa.

- 5 Meydān-ı ‘aşk içinde қоşmağa ğam semendin
Zülf-i nigār-ı **Emrī** bir tāziyāne ancak

-196-

velehu eyzan

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

- 1 Pāymāl eyleme ğisū-yı ‘abir efşānuñ
Қуyruğın başma nigārā uyur ejderhānuñ
- 2 Jāleler dürr-i Necef taқdı қulağıña meger³⁵⁶
Oldı gül halka be-ğuşı o ruḥ-ı zībānuñ
- 3 Añmaduñ hiç ğünāhın yine yuduñ taraduñ
Yazuğı boynuña ol zülf-i ‘abir āsānuñ³⁵⁷
- 4 Sūzen itdi müjesin bülbül-i şeydā tā kim
Ayağından çıkara ḥārı gül-i ra‘ nānuñ
- 5 Ğonca tıflını beliñletdi şadā-yı bülbül
Ağzın açup tükürürse n‘ ola şebnem anuñ
- 6 **Emriyā** şanma şafaқ sille-i āhumla seḥer
Yüzünü қana yudı mihr-i cihān-ārānuñ [42b]

-197-

velehu eyzan

fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

- 1 Үop-ı ğabğabla қal‘ asın cānuñ
Yaқmağa қıl parankı müjğānuñ

³⁵⁶ meger: anuñ

³⁵⁷ zülf-i ‘abir āsānuñ :hatt-ı ‘abir-efşānuñ.

2 Gıceyi gndze atup geliyor
Ruuna at-ı  anber-efanu

3 Dehenn oasındaı drden
Di ırtmadı hi dendnu

4 atı aen-dil imi iy aı y
Sine zamın acıtdı peyknu

5 **Emr** gnca lebine ykndi
Azımı ana yudı bd nu

-198-

velehu eyzan

mef'iln fe'ilatn mef'iln fe'iln

1 İi hemie aya yonma-idi Ferhdu
Mjemele dr delerin an atın gr stdu

2 apunda h ile ferydı ol adar itdm
Geh irdi gklere bir ucı [h u] ferydu³⁵⁸

3 Ben ol nigra per-zdı bezedrdm eger
Olaydı gnca lebi gl yzi per-zdın

4 u -ı h ile tc-ı zerrn geyer hum
Memlik-i gm-ı  a ile asret-bdu

5 O meh gmında o alatdu ey sipihr sen
Bu e-i **Emr** yıar ger yıarsa bnydu

³⁵⁸ Geh irdi gklere bir ucı ferydu : İridi gklere bir ucı h u ferydu.

-199-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 La' l-i nābın umarız hıttı gelicek güzelüñ
Şirin her kişi zırā içerimiş ecelüñ
- 2 Yoğdurur havf-ı ecel gerçi cinān içre veli ³⁵⁹
Korğarım haddiñe cānā gele bir gün sağaluñ [43a]
- 3 Būstānda çoğ esersen şavurursun ancak
Meger ey bād-ı şabā yine yeñin oldı yelüñ
- 4 Bī-muhābā ser-i zülfine tölarsan barmaq
Anıñçün seniñ ey şāne qurumuşdur elüñ
- 5 Ārızı fikri ile küyına vardıñ yārüñ
Cennete qoydı **Emrī** seniñ zībā ' amelüñ

-200-

Harfü'l-lām

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

- 1 Tenüñ bir şem' -i kāfūrī ucında rismān kākül
Ya ol şem' üñ başı üzre olan müşgīn duğān kākül
- 2 Nihāl-i verd-i zībāda çün olmaz sünbül-i ra' nā
Nedür bālā kadüñ üstinde ya serv-i revān kākül
- 3 Yapışsam n' ola anlara perişān-hāl kākülümden³⁶⁰
Haber virdi bu zülf-i ' anber-āsāydan nişān kākül

³⁵⁹ Bu gazel, divanda mevcut değildir.

³⁶⁰ kākülümden : gönlümünden.

4 Duḥān-ı āteş-i āhı ʿ aceb mi irse ḥurşide
Olupdur ḥüsnüñe āşüfte bu ʿ anber-feşān ḳākül

5 Vişāli gencine ṭālibsēn **Emrī** key şaḳın andan
Ṭılsım-ı tiğdür ol ğamze biñ başlu yılān kākül

-201-

velehu eyzan

mefʿülü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

1 Cüy oldı āb-ı dīde leb-i cüy-bāra gel
Dīdār ʿ aşıḳıdur esirge kenāra gel

2 Maḳşūd ḥür-ı ʿ ayn ise zāhid behişte var
Dīdār ise murāduñ eger küy-ı yāra gel

3 Ey cām-ı laʿl ile ṭolu cām-ı Cem isteyen
Ol şoḥbetüñ numünesidür lāle-zāra gel

4 Ğam ehlinüñ sürür ile çün kārı zārdur
Ger merd-i ʿ arşa-i ğam iseñ kārzāra gel

5 Ey ḥāce şehr-i nazmda şarrāf **Emrī**dür
Şāf eyledüñse ḳālbüñi şāhib-ʿ ayāra gel [43b]

-202-

Ḥarfüʿl-mīm

feʿülün feʿülün feʿülün feʿül

1 Yañağūnda zülfüñ cemāl üzre cīm
Yüzüñde dehānuñ ḳamer içre mīm

2 ʿİzāruñ gül-i ter ʿadūñ şāḩ-ı gül
Tenūñ sīm-i ḩālīş belūñ mūy-ı sīm

3 Ne siḩr itdi bīnūñ ki barmaḩ ile
Yüzūñ āfitābını ʿılımlı³⁶¹ dü-nīm

4 Gözümde dişūñūñ ḩayāli-durur
Deñiz³⁶² içre var ise dürr-i yetīm

5 Gidelden ol lāle-ʿ izār **Emriyā**
Derūnumda dāḩ-ı ḩam oldu muḩīm

-203-

velehu eyzan

fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilātūn fāʿ ilūn

1 Tıḩıman ʿarḩına ʿarḩūñ tīr-i āhumdur benüm
Yüzünü māḩūñ ʿelen şemşīr-i āhumdur benüm

2 Hāle şanma meh giriftāruñ-durur ey şāḩ-ı ḩüsn
Gerdeninde ḩalkā-i zencīr-i āhumdur benüm

3 ḩaḩ degül mirʿat-ı ruḩsāruñda ʿaḩsi ḩörinür
Şafḩa-i ḩurşīdde taḩrīr-i āhumdur benüm

4 ʿḩihre-i māḩ-ı şeb-ārāda ḩörinen ʿaralar
Ey ḩüneş āḩir bu kim teʿşīr-i āhumdur benüm

5 Şafḩa-i ḩaddinde **Emrī** ḩörinen ḩaḩḩ-ı ḩubār
Āyet-i ḩüsnindeki tefsīr-i āhumdur benüm

³⁶¹ kılımlı : itdi.

³⁶² deñiz : cihān.

-204-

velehu eyzan

mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün mefā 'ilün

- 1 Ben ol sultān-ı 'aşkam düd-ı āhumdan 'alem çekdüm
Muḥabbet³⁶³ defteri erḳāmına evvel ḳalem çekdüm
- 2 Muḥit-i 'aşḳda ben ol neheng-i ejdeh- kāmam
Yidi deryāyı nüş itdim hemān bir demde dem çekdüm [44a]
- 3 Ḥabāb-āsā görindi çeşmüme bünyādı devrānuñ
Ḥaḳīḳat meclisinde mest olup bir cām-ı Cem çekdüm
- 4 Yalñ yüzlü güzeldür gerçi kim şimşiri āfetdür³⁶⁴
Çekince sīneye anı niçe dürlü elem çekdüm
- 5 Çü bildüm bu fenā mülküñ beḳası yok bir el öñdin
Ayāğ ayak fenā iḳlīmine **Emrī** ḳadem çekdüm

-205-

Ḥarfü'n-nün

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Sen beni Ferhād ile bir görme ey şirīn-dehen
Ḥüsrev-i mülk-i ḡamem Ferhād ḥod³⁶⁵ bir kühken
- 2 Bāḡdan bālā bülendüñ görse ey serv-i sehī
Utanur şahn-ı gülistānda nihāl-i gül diken
- 3 Ḳaşlaruñ hecrinde kendün ḥançere urdı hilāl
Şardı mihrinden şafaḳ cismine bir ḳanlu kefen

³⁶³ muḥabbet : melāmet

³⁶⁴ gerçi kim şimşiri : hançerüñ cānā ne.

³⁶⁵ ḥod : ise

4 Çeşmiñe didim haṭā ile ḥoten āhūsı līk
Şoñra bildüm kim degül merdüm-küş āhū-yı ḥoten

5 Gül görüp ruḥsāruñı yād itdi **Emrī** gūyiyā
Çeşm-i Yaḥ kūba başiret virdi būy-ı pirehen

-206-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Bu kad-i reftār ile sen eyle seyr-i gülistān
Vālih ü ser-geşte olsun kūşede serv-i revān

2 Koyalıdan dilde biri biri üzre dāğlar
Vādī-i sīnemde kaṭmer lāleler oldı 'ıyān

3 Bāde-i la' l-i lebünçün bizi ser-mest eyledi
Çeşm-i maḥmūruñ gibi olssaḳ 'aceb mi ser-gīrān

4 Hep görenler didiler taḥsīn ne bī-mānend olur
Gül yüzüñden ref' olunca sünbül-i 'anber-feşān

5 Zülfin görüp leb-i yārı pey-ā-pey iste kim
Hoşdur uzun gicede **Emrī** şarāb-ı ergavān [44b]

-207-

velehu eyzan

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

1 Yārsuz bu cihānda n' eylersin
Güli yoḳ gülistānda n' eylersin

2 Daḥı ḥālūñ dilā perīşān mı
Zülf-i 'anber-feşānda n' eylersin

- 3   Āsitānında dilberüñ ey dil³⁶⁶
Yir bulıcağ³⁶⁷ yabānda n'eylersin
- 4   Baña āh itdürürsin ey gerdün
Ger qalursañ duḡānda n'eylersin
- 5   Dil-i **Emrī**dedür seniñ sırrıñ³⁶⁸
Bi'l-İllāh ey ğam yabānda neylersin³⁶⁹

-208-

velehu eyzan

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1   Hāk itse hevā-yı zekānuñla beni devrān
Sāğar ide ḡāküm tuta el üstine devrān
- 2   Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terāzū
Sence görelüm var mı idi Yūsuf-ı Ken'
- 3   Ol belde tırup qānumı dökme mi dilerdi
Cānā kesici olmasa bu ḡaçer-i bürrān
- 4   Hālūñ şanemā kılmadı dāneyle ziyāfet
Oldı ser-i zülfüñde gönül dün gice mihmān
- 5   Ağzında dendān görünür jāle degüldür
Bülbüllere şol deñlü güler ğonca-i ḡandān
- 6   Ğam odı kebāb itmiş idi bağruñı **Emrī**
Peykānları yāruñ gelüp urdı aña dendān

³⁶⁶ ey dil : zāhidā.

³⁶⁷ yir bulcak : yir bulurken.

³⁶⁸ Dil-i Emrīdedir seniñ sırrıñ : Nev-bahār-ı fasılda iñlersin.

³⁶⁹ Bi'l-İllāh ey ğam yabānda neylersin : 'Andelibā hazānda n'eylersin.

-209-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 N'ola şaqlarsam o şacı leylî mihrin³⁷⁰ cānda ben
Hāy Mecnūn ' aşk-ı yāri bulmadum yabanda ben [45a]
- 2 Üstüme yalın kılıçla geldi āhum āteşi
Bī-kes ü tenhā gezerken vādī-yi hicrānda ben
- 3 İşiğñ bekler zavāllu ol mehe ' aşık gibi
Bir harāret añladum hürşid-i nūr-efşānda ben
- 4 Āteş-i ' aşkıyla yakdum hālūñ için sīnemi
Dilberā bir dāğ kodum sīne-i sūzānda ben
- 5 Mülk-i na' muñ şāhısın dīvānuñı gördüm seniñ³⁷¹
Görmedüm ey **Emrī** bu tertibi bir dīvānda ben

-210-

Harfü'l-vav

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

- 1 Bir yār³⁷² ki bir sihr ile ol gamze-i cāzū
Kıldı müjemi garğa-i hūn gözüme kārşu
- 2 Mīzān-ı meh ü mihr ile vezn ola mı hūsñüñ
Keff-i yed-i kudretdür aña keff-i terāzū³⁷³
- 3 Āsānlıg ile cānumı şemşirüñe virdüm
Ben teşneye ol güc ile virdi bir içim şu³⁷⁴

³⁷⁰ mihrin : ' ışkın.

³⁷¹ seniñ : veli.

³⁷² bir yār : Ferhād.

³⁷³ Divanda 3. beyittir.

- 4 Ebrū-yı ḥamuñ ḳāmetüñe serv-i sehī dir
Egri oturur kendüsi ammā sözi tođru³⁷⁵
- 5 Ey ḳaşı kemān sīne-i **Emrī**de geĉen gün
Tīr-i müjeñüñ zaḥmını gördüm gözi ḳanlı

-211-

Ḥarfü'l-hā'

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Bizi güldürmedi dilber ḡam-ı hicrānlar ile
Demidür ağlaşalum dāde-i giryānlar ile
- 2 Öldüğüm vaḳit itüñ ḳabrüme eylerse güzār
Zeyn ola ḥāk-i mezārum gül-i ḥandānlar ile
- 3 Merdümüm devlet-i 'aşḳuñda şehā ḳādirdür
Yoluña la' l nişār itmege dāmānlar ile
- 4 Āteş-i ḥaddüñĉün her gice ṭutuşmaḳdur
İşi pervānelerüñ şem' -i şebistānlar ile [45b]
- 5 **Emriyā** gördi gözüm yaşına ḡarḳ oldı cihān³⁷⁶
Göge yapışdı ḳamer necm-i dıraḥşānlar ile

-212-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dil yaḳıldı āteş-i sevdāyı zülf-i yārda
Görinür dūd-ı siyāhum ḥalka şekl-i mārda

³⁷⁴ Divanda 5. beyittir.

³⁷⁵ Divanda 4. beyittir.

³⁷⁶ gözüm yaşına ḡarḳ oldı cihān : gözüm yaşı cihānı alıyor.

- 2 Şevk-i şem^ç -i kâmetiñle yanmasa dūd-ı dili
Serv şeklin bağlamazdı şafha-i dīvārda
- 3 Tıfl-ı eşk-siyeh delükanlu beklemez teslīm
Bir mizācı āteşi bu āh-ı āteş bārda
- 4 Ğamze-i hunrıziniñ bīmāryım luṭf eyle tā
Tığ-i şeklin sürhle boynumdağı ṭomarda
- 5 Ben bu devr içre nazārın gördüm ol māhıñ dutan
Emriyā ^ç aksi durur āyine-i dīvārda

-213-

velehu eyzan

fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün

- 1 Bülbül-i şeydā nice āh itmesün³⁷⁷ gülzārda
Yılda bir gül açılır ol da miyān-ı hārda
- 2 Bağrumuñ üstindeki bu kanlu kanlu³⁷⁸ dağlar
Lālelerdür bāş çıkarmış kulle-i kühsārda
- 3 Sīnede³⁷⁹ çekdüm elifler kâmetiñ yād eyleyüp
Serv ü ^ç ar^ç ar şeklini naqş eylemiş³⁸⁰ dīvārda
- 4 Kirpigüm üstindeki bu kaṭre kaṭre yaşlar
Şanki lülüdür dizilmiş dāne dāne tārda
- 5 **Emriyā** sermāye-i ^ç ömrimde sūd olur ziyān
Her ki cānın şatup alur ^ç aşkı bu bāzārda³⁸¹

³⁷⁷ itmesün : olmasun.

³⁷⁸ kanlu kanlu : kara kara.

³⁷⁹ sīnede : sīneme.

³⁸⁰ eylemiş : eyledüm.

-214-

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ey şanem biñ yāra urduñ cānuma şimşir ile³⁸²
Sine-i ' uryānuma revzenler açduñ tır ile³⁸³ [46a]
- 2 Ğam şebinde ' aql u hūşum gitse ey meh tañ degül³⁸⁴
Yanuma kimse getürmem nāle-i şeb-gır ile³⁸⁵
- 3 Haṭṭuñ üzre қаşuñ imzāsın görüp bildüm yine
Қanuma қаşd itdi la' lüñ hūccet-i tezvır ile³⁸⁶
- 4 Haşret ile öpse³⁸⁷ ' aşık kılsa açuқ gözleri
Ger leb-i cānānuma düş olsa çeşmim dirile³⁸⁸
- 5 Ol şanem dirmiş ki **Emrī** Ka' be mi şanur beni
Yüz sürüp olur berāber yir ile dāmānuma³⁸⁹

-215-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 İki қаşuñ iki rā muşhaf-ı ruhsāruñda
İki zülfüñ iki dāl āyet-i dīdāruñda
- 2 Şanemā ebr-i sefid içre meh-i nev şandum
Ham-ı ebrüñi görüp küşe-i destāruñda

³⁸¹ her ki cānın: her biri cān.

³⁸² biñ yāra urduñ cānuma şimşir ile : şemşir ile biñ yāra urduñ cānuma.

³⁸³ Sine-i ' uryānuma revzenler açduñ tır ile : Tır ile revzenler açduñ sine-i sūzānuma.

³⁸⁴ hūşum: fikrüm.

³⁸⁵ Yanuma kimse getürmem nāle-i şeb-gır ile : Nāle-i şeb-gır ile kimse getürmem yanuma.

³⁸⁶ Қanuma қаşd itdi la' lüñ hūccet-i tezvır ile : Hūccet-i tezvır ile қаşd itdi la' lüñ қanuma.

³⁸⁷ öpse : ölse.

³⁸⁸ Ger leb-i cānānuma düş olsa çeşmim dirile : Dirile tuş olsa çeşmi ger leb-i cānānuma.

³⁸⁹ Yüz sürüp olur berāber yir ile dāmānuma : Yir ile olup berāber yüz sürer dāmānuma.

- 3 Bekle kũyını ola kim ıa yũruñ gũresin
Başuña gũn oa ey dil der-i dildũruña
- 4 Őa' Őa' a Şanma gũneŐ hũme-i zerle her gũn
Åh Őåhum yazar ey dil³⁹⁰ derũ dũvũruña
- 5 **Emrũnũn** dũn Őanemå ağzına geldi cånı
Bir kez øpince seni la' l-i gũher-båruña

-216-

Harfũ'l-yå'

mef'ũlũ få'ilåtũn mef'ũlũ få'ilåtũn

- 1 Dũvåneyem gũrelden ol hadd-i låle-gũnı
Artar bahårı gũrse Őeydålaruñ cũnũnı
- 2 Hatıñ emen oırlar ağzına gonca dirler
Yodur nazĩri yũruñ ben bilmem anı bunı
- 3 Meydån-ı ' aŐ içinde Mecnũnı aña baña
Er midũr ol kim ola bir ' avratuñ zebũnı
- 4 Bir pehlevån er idi gam ' åleminde Ferhåd
Kim kesdi niçe mũddet der-bend-i bĩsũtũnı [46b]
- 5 op itdi başın **Emrĩ** add³⁹¹-i hamını evgån
Maħbũblar derilsũn vardur erũn oyunu

³⁹⁰ dil : meh.

³⁹¹ add : zũlfi

-217-

velehu eyzan

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

- 1 Cihānda yoq dehānınuñ nişanı
‘ Adem mülkine şal peyk-i revānı
- 2 Töludur la‘ l ü yāqūt u güherle
Tehī şanma bu çeşm-i hun-feşānı
- 3 Lebün gördi meger gülşende gonca
Ki hayretten açuq qaldı dehānı
- 4 Göñül naqdin bir uğru alımadı³⁹²
Senün şemşir-i ğamzeñ çaldı anı
- 5 Geçerse şehri-i dilden tiri **Emrī**
Ayağına nişār it naqd-i cānı

-218-

velehu eyzan

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

- 1 İrişdi haddine zülf-i siyāhı
O miskīnünñ tayandı baħra rāhı
- 2 Mezār-ı ‘ aşık üstinde degül serv
Haqqıdur³⁹³ meşhedinden dūd-ı āhı
- 3 Felek abdāldur boynında anuñ
İki meftül zerdür mihr ü māhı

³⁹² bir uğru alımadı : alımadı bir uFru.

³⁹³ haqqıdur : çıqıpdur.

4 Tenüm abri-durur cn mrdesinn
Anun stinde mlardur giyh

5 Yzn grdkde b-hş oldu **Emr**
Varır uyuya asta Őub-gh

-219-

velehu eyzan

mef ul f ilt mef il f iln

1 ılmaz dilini nvek-i b-dddan beri
 aŐ ehlinn eger ola plddan beri [47a]

2 Mlk-i vcddan ıkaram cn ger ebed
Bir adım atmıyam  adem-bddan beri³⁹⁴

3 Dil  andelbine te Őur diyeli gnl³⁹⁵
Bg- bildda³⁹⁶ olmad feryddan beri³⁹⁷

4 Ey dil o serv-ad vire mi mive-i murd
Kimse yimiŐ midr diye ŐimŐddan beri

5 **Emr** bin-y  aşa alel ire orarın
ŐaŐ zre ŐaŐ onmad³⁹⁸ Ferhddan beri

-220-

velehu eyzan

fe iltn fe iltn fe iltn fe iln

1 Ől-i dnuma yr oldu benim yr daı
Dnd ryınca anun ar-i sitem-kr daı

³⁹⁴ Divanda 3. beyittir.

³⁹⁵ gnl : o gl.

³⁹⁶ bildda : cihnda.

³⁹⁷ Divanda 2. beyittir.

³⁹⁸ onmad : almad.

- 2 Baña göstermez idi gün yüzini baht-ı siyāh
Uydu baht-ı siyehe zülf-i siyeh-kār dağı
- 3 Şiše-i qalbi hod ol seng-dil itmişdi şikest
Ne belādur hañçer-i ta' na-i ağıyār dağı
- 4 Görmeye tās-ı sipihr gözüm naqş-ı murād
Olsa dāğ-ı ğam ile her kemügüm zār dağı
- 5 Felegüñ cürmi ne **Emrī** qulın Allah oñarur
Anuñ emriyle döner künbed-i devvār dağı

-221-

Velehu eyzan

fē' ilātün fē' ilātün fē' ilātün fē' ilün

- 1 Mū-miyānuñ hevesi şöyle hayāl itdi teni
Bir qıluñ ardına siñsem görimez kimse beni
- 2 Var iken yār dehānında cevāb-ı şāfī
Cān-ı bīmāruma yoqdan gelür anuñ süħanı
- 3 Öykünür la' lüme didüñ meyüñ içdüñ qanın
Göresin sākī nice tutar anuñ qanı seni
- 4 Atduğıñ taşı qo bāri başalum bağrumuza
Hele luṭf eyle dirīğ itme elüñden geleni [47b]
- 5 Hañçer-i yāra tayanma o bir āhen-dildür
Emriyā tişesi öldürmedi mi Kūhkeni

-222-

Ġazeliyyāt-ı Raĥmī

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bir ayak teklif iderse ol elif-kāmet baña
Bezm-i devrān içre sākī el vire devlet baña
- 2 'Ayš ider ādem ŧanup her dem³⁹⁹ raķib-i dīv ile
Gerçi ay olur görünmez ol perī-behcet baña⁴⁰⁰
- 3 Ger görürse ehl-i diller ĥālūme ĥayrān ola
Dil-berā esrār-ı 'aşķıñ virdi bir ĥālet baña⁴⁰¹
- 4 Tabl-ı 'aşķı niçe yıl Ferhād çaldı gerçi kim
Mehter-i 'aşķam degüpdür ŧimdilik nevbet baña⁴⁰²
- 5 Anıcaķ kūyum itidür dir imiş dil-ber müdām
Raĥmiyā yiter cihān içinde bu devlet⁴⁰³ baña

-223-

Ĥarfü't-tā'

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Gün ruĥlaruñuñ 'aksi⁴⁰⁴dile tāb-ı Muĥabbet
Kāküllerüñüñ her ĥamı ĥullāb-ı Muĥabbet
- 2 Sāġar idicek kellemüzi sākī-i devrān
Ol dem yine pür ola mey-i nāb-ı Muĥabbet

---

³⁹⁹ dem : gün.

⁴⁰⁰ Divanda 4. beyittir.

⁴⁰¹ Divanda 2. beyittir.

⁴⁰² Divanda 3. beyittir.

⁴⁰³ devlet : 'izzet.

⁴⁰⁴ 'aksi : ŧevķı.

- 3 Yandı göricek sūz-ı dilüm Vāmıķ u Mecnūn
Vicdānımı zevķ eyledi erbāb-ı Muḥabbet
- 4 Erbāb-ı vefā irmez idi ķaşr-ı vişāle
Bu zümreye yol virmese ger bāb-ı Muḥabbet
- 5 Dil zevrakı düşdi ķıķamaz çāh-ı zekāndan
Rahmī n'ola dirse añā girdāb-ı Muḥabbet

-224-

Ḥarfü'ş- şā'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Zāhid ki cām-ı bādeden eyler müdām baḥş⁴⁰⁵
Evrādı yok dilinde ḥelāl u ḥarām baḥş [48a]
- 2 'Aql-ı ḥakīm devr-i teselsül diyü müdām
Görüp ruḥuñla zūlfüñ ider şubḥ u şām baḥş⁴⁰⁶
- 3 La' l-i lebüñi öpdi diyü sākī ellere⁴⁰⁷
Meclisde itdi ḥayli piyāleyle cām baḥş
- 4 Ḥüsni kitābı mübhem iken geldi ḥaṭṭ-ı yār
Aḥşām irişdi olmadı āḥir tamām baḥş
- 5 Keyfiyyet-i kelāmumu zevķ itse Rahmiyā
Bezm-i sūḥanda eylemeye şeyḥ-i cām baḥş

⁴⁰⁵ zāhid ki cām: vā'iz ki nukl-ı.

⁴⁰⁶ görüp ruḥuñla zūlfüñ: zūlf ü ruḥuñı görüp.

⁴⁰⁷ La' l-i lebüñi öpdi diyü sākī ellere : Yüzün kızardup öpdi diyü la' l-i dil-beri.

-225-

Ḥarfü'l-hā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Sāḳiyā alsañ ele bezm içre bir la' lîn⁴⁰⁸ ḳadeḥ
' Aks-i ruḥsārīndan olur gül⁴⁰⁹ gibi rengin⁴¹⁰ ḳadeḥ
- 2 Gülşen içre lāleye ḳarşu benefşe içmege
Çevresine aḳçeler zeyn⁴¹¹ eylemiş zerrin ḳadeḥ
- 3 Bezm-i vaşl-ı yāre irmez kellesin cām itmeyen⁴¹²
Böyle vaz' idüp ḳomuş gitmiş ol āyin ḳadeḥ
- 4 Öpdi diyü dest-i sāḳī[y]i şürāḫī āl ile
Ter düşüp meclisde oldu sāḳīye⁴¹³ rengin ḳadeḥ
- 5 ' Ayš ü ' işret ' aleminde Raḫmiyā İskenderüz
Devr idüp destümde oldu Cām-ı ' ālem-bin ḳadeḥ

-226-

Ḥarfü'd-dāl

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

- 1 ' İzāruñda bu zülf-i ' anber -ālūd
Görinür āteş üzre nitekim dūd
- 2 Dehānuñ vaşfı cānā cevher-i ferd
Sözün ketm-i ' ademden oldu mevcūd

⁴⁰⁸ la' lîn : rengin.

⁴⁰⁹ gül : gün.

⁴¹⁰ rengin : la' lîn.

⁴¹¹ zeyn : virür.

⁴¹² kellesin cām itmeyen : kelle-i cām itmeyen.

⁴¹³ sāḳīye : dilbere.

- 3 Buhūr it nār-ı ‘aşka cism-i pākūñ
Yanınca āteşe hoş-bū olur ‘ūd
- 4 ‘Adūlardan varılmaz kūy-ı yāre
Der-i maḳşūdumuz ḫayfā ki mesdūd [48b]
- 5 Vişāl olsa n'ola **Raḫmī**ye hicrān
Ḫalīle gülşen oldı nār-ı Nemrūd

-227-

Ḫarfū’r-rā’

meḫā’ ilün meḫā’ ilün meḫā’ ilün meḫā’ ilün

- 1 Belā vü derd ü ğam miḫmānımız bir ḫānemüz vardır⁴¹⁴
Müşerref makdem-i yārān ile kāşānemüz vardır
- 2 Ḫayālāt-ı şānemlerden degüldür deyr-i dil ḫālī
Büt-i Ferḫārilerle ṭolu bütḫānemüz vardır
- 3 Ḫaber vir ey şabā benden varırsañ kūy-ı cānāna
Göñül dirler ḫadīmī anda bir dīvānemüz vardır
- 4 Sürer ğam zulmetin dil ‘ālemīni pür şafā eyler
Şalar gün gibi pertev elde bir peymānemüz vardır
- 5 Ne ğam zūhdine zāhid **Raḫmiyā** olursa ger mağrūr
Bizim vaḳt-i seḫerde na’ ra-i mestānemüz vardır

⁴¹⁴ Bu gazel divanda mevcut değildir.

-228-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Göñül ehl-i beķā olmağıcün genc-i fenā ister
Gerekmez ħil' at-ı şāhī mücerred bir ' abā⁴¹⁵ ister
- 2 Temennā kılsa ' aşķ ehli ' aceb mi vaşl-i cānāna⁴¹⁶
Taħayyür baħrine ğarķ-āb olanlar āşnā ister
- 3 Girībān-ı ħayātın çāk idüp dest-i melāetle
Göñül Ferhād-veş deş-i belāda geñ yaķa ister
- 4 Ta' alluķ itmeyüp dīvāne dil dīvān-ı şāhīye
Tecerrüd ' āleminde ğuşe-i vīrān-serā ister
- 5 Nazār kııl **Raħmiyā** dīdār-ı yāre Ĥüsrev-i ' aşķ ol
Senün saķķā⁴¹⁷-yı tab' uñ çünki mir'at-ı şafā ister

-229-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ebr-ile māhı görüp penbeyle dāğım şandılar⁴¹⁸
Āfītābı ħaşre dek yanar çerāğum şandılar [49a]
- 2 Kıa' r-ı deryāda şadef seyrin idüp ğavvāşlar
Ma' rifet dürriyle pür olmuş kıulağum şandılar
- 3 Bedr olıcaķ māh-ı nev ħurşiddin alınca fer
Bir gedāya şunduğum zerrīn ayāğum şandılar

⁴¹⁵ ' abā : kıabā.

⁴¹⁶ ' aşķ ehli ' aceb mi vaşl-i cānāna : derd ehli n'ola ger vasl-ı cānānı.

⁴¹⁷ saķķā : bebğā.

⁴¹⁸ Bu gazel divanda mevcut değildir.

- 4 Bezm-i gülşende görenler nā-şükufte goncayı
Bāde-i gül-reng ile tolu kabağum şandılar
- 5 Kevkeb-i bahtımla şām-ı gamda kıлмаğa cidāl
Rahmiyā mäh-ı nevi yalıñ yarağum şandılar

-230-

Ḥarfü'z-zā'

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Felek berbād olur āh eylesem saqf-ı semā qalmaz
‘Anāşır sūz-ı dilden maḥv olup neşv ü nemā qalmaz
- 2 Kenāra⁴¹⁹ gelmeyüp bir dem sirişküm cūy-bār itdün
Benüm servüm gelür āḥır yoluña bu saña qalmaz
- 3 Aqar yaşum zebānum lāl olur görsem ruḥ-ı yāri
Dem-i hicrānda yād olmaz velī bir mā-cerā qalmaz
- 4 Lebün sırrın şabā ger goncaya keşf eylese nāgeh
O dem çāk olmaduq bezm-i çemende bir yaqā qalmaz
- 5 Çeküp tiğün döküp qanımı **Rahmi**yi helāk itdün
Ḥazer eyle yanuñda bu senün ey bī-vefā qalmaz

-231-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Gülistān seyrine ‘azm itsem ey serv-i revān sensiz
Baña bir şāḥ-ı gül bir mār olur gūyā hemān sensiz

---

⁴¹⁹ kenāra : kemāle.

- 2 Esāsından opardı diyu āhım ar-i gerdūnı
arāba vardı  ālem ey Sūleymān-ı zamān sensiz
- 3 Senūñle baña kŭlan bezm-gāh-ı Hŭsrevānīdŭr
Őrŭmcek aıca gelmez baña heft āsumān sensiz
- 4 Hādīs-i rāz-ı zŭlfŭñ ŗāne gibi ılmayam ifŗā
utarlarsa baŗım ũstŭnde tī-i un-feŗān sensiz [49b]
- 5 Yerine geldi cānı gördi la lŭñ **Rahmī**-yi ŗeydā
Hemān bir meyyite dŐnmiŗdi ey cān-ı cihān sensiz

-232-

arfŭ'ŗ-ŗin

fā ilātŭn fā ilātŭn fā ilātŭn fā ilŭn

- 1 Mey ŗafa devr-i felek mey-āne ŗeklin baqlamıŗ
Hāle ire māh-ı nev⁴²⁰ peymāne ŗeklin baqlamıŗ
- 2 Ser-fŭrŭ gŐrdŭm emen bezminde nā-geh lāleyi
Elde cāmın kec utup mestāne ŗeklin baqlamıŗ
- 3 ŗem-i meclis göricek cānā mŭselsel kākŭlŭñ
Dŭdedan zenciri var dīvāne ŗeklin baqlamıŗ
- 4 Bir perīdŭr her biri bā-ı İremden geleler
ŗem ũñe per yamaa pervāne ŗeklin baqlamıŗ
- 5 Bir bŭt-i Ferārī resmin dilde naŗ idŭp ayāl
Rahmiyā sīneñ senŭñ bŭt-āne ŗeklin baqlamıŗ

⁴²⁰ māh-ı nev : māh san.

-233-

Harfû'l-^ç ayn

mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün

- 1 Vişâl-i yâra hicrânı dilâ olursa ger mâni^ç ⁴²¹
Bu da bir özge ^ç âlemdür hayâlât ile ol kıanı^ç
- 2 Fiğâr olmuş tenüñ ğırbâl idüp bul gevher-i ^ç aşkı
Bu âb-ı hâk içinde nağd-i ^ç ömrüñ eyleme zâyi^ç
- 3 Muhabbet hâletün bilmekte nādāndur niçe dānā
Bu sırrıñ nüktesin Ferhād u Mecnūn eylemiş şâyi^ç
- 4 Hâkıkat nūrunuñ zerrâtıdur mâhiyyet-i eşya
Anuñ bir lem^ç asıdur çehre-i cānāndan lâmi^ç
- 5 İki tāk eylemiş miskīn bir sīmīn sūtūn üzre
Binā-yı hüsn-i yâri [**Rahmiyā**] bünyād iden şāni^ç

-234-

velehu eyzan

mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün

- 1 Ele mir'at alup ^ç aks-i ruhuñdan irse ger revnağ
Gören dir beş hilālüñ ortasında bir güneş ancak **[50a]**
- 2 Şarāb-ı lāle-gūn içinde ^ç aqs-i desti sākīnüñ
Şafağda pençe-i hürşide teşbīh eylesem elyağ
- 3 Kaşuñla sâ^ç id ü hem gerden ü ruhsār u bīniñdür
Hilāl ü hāme vü tūmār u şem^ç ü gönca vü zanbağ

⁴²¹ Bu gazel divanda mevcut değildir.

- 4 Hilâli bedr olur şanmañ ğam-ı engüşt-i yâr ile
Şarardı qalmayup qaşınmağa destinde bir tırnaq
- 5 Nigāruñ pençesi vaşfi ile **Rahmî** bu beş beytūñ
Yed-i Beyzā-yı Mūsā-veş ‘ acāyib siħrdür el-ħağ

-235-

Ĥarfü’l-kāf

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Tecerrüd ‘ âleminde her kim isterse ma‘ aş itmek
Sirişik ile Muħabbet dāğı besdür aña aş itmek
- 2 Dil alur tîr-i dil-ber başı yillü bir dil-âverdür
Revādur ceyš-i hicrāna anı bağruna baş itmek
- 3 ‘ Aceb mi⁴²² çarħa tutsa tîğ-i āhın ger dil-i şeydā
Raķībūñ kellesini ister anuñla tırāş itmek
- 4 N’ola ceyš-i Muħabbet ğālib olsa dāğ-ı hicrāna
Ķızılbaş ile āsān oldı ‘ Oşmānî şavāş itmek
- 5 Seg-i dil-ber gibi kūy-ı belāda **Rahmiyā** her şeb
Saña mı qaldı sineñ nāħun-ı ğamla ĥırāş itmek

-236-

Ĥarfü’l-lām

mef‘ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün

- 1 Erbāb-ı şevğ gerçi virür göze qaşa dil
Ben virmişem zamānede bir nev-tırāşa dil

---

⁴²² ‘ aceb mi : yiridür.

- 2 Sözin olup⁴²³ figār ide pāyın ʿ adūlaruñ
Bir kerre çalsa şīşe-i nāmūsı taşa dil
- 3 Hem-pister oldı dīdiler aġyār yār ile
Āh eyleyüp bu derd ile düşdi firāşa dil
- 4 Tīġ-i ġam ile sīnesine şerħalar çeker
Bezm-i belāda sāġar ile kıan yalaşa dil⁴²⁴ [50b]
- 5 Bir nev-şüküfte ġonca şanur naħl-i şevķine
Baķduķça ġāhi baġrımuñ üstinde başa dil
- 6 Dünyā metā^ʿ -i köhne imiş **Rahmiyā** meġer⁴²⁵
ʿ Āķıl odur ki baġlamaya bu kıumāşa dil

-237-

Ĥarfū'l-mīm

fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilün

- 1 Künc-i ʿ uzlet meskenümdür taħt-ı sulṭān istemem
Mülk-i ʿ aşķuñ şāhıyım İrān u Tūrān istemem
- 2 Her vişālūñ āħiri ʿ ālemde ger hicrān ise
Āteş-i fırķat ġaķıyçün vaşl-ı cānān istemem⁴²⁶
- 3 Nüş idelden sāķī-i devrān elinden cām-ı ʿ aşķ⁴²⁷
Zulmet-i ġamda ölürsem āb-ı ġayvān istemem⁴²⁸

⁴²³ olup : idüp.

⁴²⁴ Divanda 6. beyittir.

⁴²⁵ meġer : ezel.

⁴²⁶ Divanda 4. beyittir.

⁴²⁷ ʿ aşķ : mey.

⁴²⁸ Divanda 3. beyittir.

- 4 Rüşen itmişdür derūnum pertev-i envār-ı ʿ aşk
Dāʿ irem devr itmesün hürşid-i raḥşān istemem⁴²⁹
- 5 Mūr-veş āḥir muḳarrer meskenümdür zīr-i ḥāk
Raḥmiyā ʿ ālemde evreng-i Süleymān istemem

-238-

velehu eyzān

fēʿ ilātūn mefāʿ ilūn fēʿ ilūn

- 1 Yārdan ayru ḡurbete düşdüm
Vādi-i derd ü miḥnete düşdüm
- 2 Dür-i maḳşūd için şādef -mānend
Ḳaʿ r-ı deryā-yı ḥayrete düşdüm
- 3 Bir güzel beg efendiye ḳul olup
Rāh-ı şevḳinde ḥıdmete düşdüm⁴³⁰
- 4 Benem ol ḳaṭre-i sipihr-i belā
Jāle-veş baḡ⁴³¹-ı ḥasrete düşdüm⁴³²
- 5 Ḳavs-i tedbīr⁴³³ idüp beni pertāb
Tīr-veş ḥāk-i zillete düşdüm⁴³⁴
- 6 **Raḥmiyā** sīne-ḳāk ü dīde fiḡār⁴³⁵
Şimdi kūy-ı melāmete düşdüm [51a]

⁴²⁹ Divanda 2. beyittir.

⁴³⁰ Bu beyit, divanda mevcut değildir.

⁴³¹ baḡ : daḡ.

⁴³² Divanda 4. beyittir.

⁴³³ tedbīr : taḳdīr.

⁴³⁴ Divanda 3. beyittir.

⁴³⁵ sīne ḳāk ü dīde -fiḡār : pā-bürehne sīne-fiḡār.

-239-

Harfũ'n-nũn

fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilũn

- 1 Tāk-ı kaçırnı neyleyem ben sâkin-i vîrâneyin
Tâşı taş üzre kıomaz bir ' aşık-ı dîvâneyin
- 2 Şeh-perüm şalsam söyünür şarşarından şem' -i mäh
Bezm-i ' aşk-ı yârda şol âteş-i pervâneyin⁴³⁶
- 3 Zevk iden keyfiyyet-i hâlim olur gâyetde mest
Sâkî-i bezm-i kazâ destinde bir peymâneyin
- 4 Gel gâzâlim kaçma benden mîşe-zâr-ı dehrde
Dosta çün gûsfend idim düşmene şîrâneyin⁴³⁷
- 5 Ehl-i tecrîdem çerâğ-ı bezmüm olmışdur şihâb
Târem-i a' lâda ' İsâ-y-ıla hem-kâşâneyin
- 6 Her gubârımdan birer kaçnûs olup nâlân ider
' Aşk nârında varup hâkister olup yanayın⁴³⁸
- 7 Yapdı Şîrîn kaçırnı Ferhâd gerçi **Rahmiyâ**
Tâşı taş üzre kıomaz ben ' aşık-ı şûrîdeyin⁴³⁹

-240-

velehu eyzan

mef' ulũ fā' ilātũ mefā' ilũ fā' ilũn

- 1 Asîb irerse sîneye ger rûzigârdan ⁴⁴⁰
Düşmezse n'ola serv-i çemen i' tibârdan

⁴³⁶ ' aşk-ı yârda şol âteş-i pervâneyin : şevk-ı yârda şol âteşin pervâneyin.

⁴³⁷ Bu beyit divanda mevcut değildir.

⁴³⁸ Bu beyit divanda mevcut değildir.

⁴³⁹ kıomaz ben ' aşık-ı şûrîdeyin : kıomazın ' aşık-ı dîvâneyin.

⁴⁴⁰ Bu gazel divanda mevcut değildir.

2 Ālāyiş-i ĥazānı görünce çemende serv
El yudı çekdi dāmenini cūybārdan

3 Cellād-vār қағ' -ı yed itdi çemende bād
Olunca el uzunlğı zāhir çenārdan

4 Hatt-ı ruĥuñ firāķı ile rūzigārda
Devrān gözüm mü açdırır oldı ğubārdan

5 **Rahmī** cihānda merdüm-i bī-ma' rifet hemān
Beñzer şu şāĥa ĥāli ola berg ü bārdan

-241-

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Lebūñde nev-demīde ĥağ mı yā misk-i ĥotendür bu
Kenār-ı çeşme-i ĥayvānda bitmiş ya çemendür bu [51b]

2 Kadeĥ tut lāle-veş cāmīñ şikeste itmeden devrān
Nice Cem kellesin sāġar iden bir encümendür bu

3 Başuñda kākülün mi yā nihāl-i serv-i bālādan
Melāĥat ğülşenine sāye şalmış yāsemendür bu

4 Reh-i mey-ĥāneden geçmem meyi peymāneden içmem
Bu⁴⁴¹ resme mest ü şeydā olduğum bilmem nedendür bu

5 Şarılmış zülfiñe görmüş düşünde Kays Leylāsın
Dimiş ben zārı deşt-i ġamda Mecnūn eyleyendür bu

6 Bu tarz-ı ĥāşı görse **Rahmiyā** el-ĥağ diye Hüsrev
Ma' ānī cāmını bezm-i sūĥanda nūş idendür bu

⁴⁴¹ bu : şu.

-242-

Harfû'l-hâ'

mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün

- 1   Āhum şereri her gice ol mäh öñinde
Şol meş' aledür kim çekilür şāh öñinde
- 2   Hāk ol ki ğubārum gözine kuhl ide hurşid
Cānāne güzer kılduğı çaç rāh⁴⁴² öñinde⁴⁴³
- 3   Qan eylesün ğamzelerün yoğsa lebünden
Yārın şorılır itdügi Allāh öñinde
- 4   Ser' asker-i sulţān-ı ğamum haymemüz eflāk⁴⁴⁴
Dikdüm ' alem-i āhı har-ğāh öñinde⁴⁴⁵
- 5   Gün yüzine meh didüğine **Rahmī** işitmiş⁴⁴⁶
Düşdi yüzümüz yirlere ol mäh öñinde

-243-

velehu eyzan

mefâ' ilün fe' ilātün mefâ' ilün fe' ilün

- 1   Lebün hayāli ile gözde qanı seyr eyle
Piyāle içre mey-i ergüvānı seyr eyle⁴⁴⁷
- 2   Murād cāmını şunmadı sāķi-i gerdün
Beni ne devre götürdi zamānı seyr eyle

⁴⁴² çaç rāh : dergāh.

⁴⁴³ Divanda 3. beyittir.

⁴⁴⁴ Ser' asker-i sulţān-ı ğamum haymemüz eflāk : Ser-'askeriyem şāh-ı gamuñ haymemüz eflāk.

⁴⁴⁵ Divanda 2. beyittir.

⁴⁴⁶ meh didüğine Rahmī işitmiş : hurşid didüm Rahmi-i şems.

⁴⁴⁷ içre mey-i ergüvānı : içirelü ergavānı.

- 3 Hilāle kūşe-i ebrūsı ile baş egmez
Dilā o pīr olası nev-cüvānı seyr eyle⁴⁴⁸ [52a]
- 4 Efendi gitmez isen ben kuluñla seyrāna
Meded ʿ adūyıla bāri nihānī seyr eyle⁴⁴⁹
- 5 Maʿ ānī güllerini **Rahmiyā** virüp tāze
Revān-ı Saʿ di ile Gülsitānı seyr eyle

-244-

Ḥarfū'l-yāʿ

feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün

- 1 Seng-i şabr ile dile olmuş⁴⁵⁰ iken bünyādı
Seyl-i ğam eyledi vīrān o⁴⁵¹ ḥarāb-ābādı
- 2 ʿ Asker-i ğamla belā milketinüñ Ḥüsreviyem
ʿ Aşk derbendine şaldum qaravul Ferhādı
- 3 Tekye-i ğamda mürīd olmuş idim Mecnūna
Mürşid-i ʿ aşk olup eyleyicek irşādı
- 4 Teng-dil kalmış iken ğonca gibi ḥār-ı cefā
Göñlümi açmaya şahn-ı çemenüñ şimşādı⁴⁵²
- 5 Giceler taşra gelüp külbe-i aḫzānumdan
Hem-dem olup seg-i kūyuñla ider feryādı⁴⁵³

⁴⁴⁸ Divanda 4. beyittir.

⁴⁴⁹ Bu beyit, divanda mevcut değildir.

⁴⁵⁰ olmuş : salmış

⁴⁵¹ o : bu.

⁴⁵² Divanda 5. beyittir.

⁴⁵³ Divanda 4. beyittir.

- 6 **Rahmiyā** yāre didüm mūy-ı miyānını görüp
Bir kıl üstinde durur hūbluğuñ bünyādı

-245-

velehu eyzan

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Meclisde piyāle leb-i cānāneye döndi
Nüş eylemeden dil anı mestāneye döndi
- 2 Geh çarḥ urur seng-i cefāyı gehī eṭfāl
Mecnūn gibi dil arada dīvāneye döndi
- 3 Vīrān ideli mülk-i dili seyl⁴⁵⁴-i ḥavādiş
Gönlüm der ü dīvārı yıkık ḥāneye döndi
- 4 Üftādeñ eger olmasa ey şem' -i şeb-efrüz
Pervāne gice üstüne pes yā neye döndi
- 5 Ḥāl-i ruḥuñuñ vaşfi dil-i **Rahmīde** cānā
Şol mūr dehānına düşen dāneye döndi [52b]

-246-

Velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Yār baqmaz yüzime⁴⁵⁵ aḥvāl bir yüzden daḥı
Ṭālī' üm idbārda iqbāl bir yüzden daḥı
- 2 'Aqlum alan şanma ān-ı ḥüsnidür cānāneniñ⁴⁵⁶
Zülf bir yüzden görünür ḥāl bir yüzden daḥı⁴⁵⁷

⁴⁵⁴ seyl : seng.

⁴⁵⁵ yüzime : ḥālüme.

⁴⁵⁶ cānāneniñ : cānānumuñ.

- 3 Yārūmi görsem diyü reml eyledim irdi raķīb⁴⁵⁸
Ṭālī' ümde geldi nā-geh fāl bir yüzden daħı
- 4 Naṭ' -1 gerdün dehr lu' bet bāzinuñ şandūķıdur
Ḥalka her gün ' arz ider eşkāl bir yüzden daħı⁴⁵⁹
- 5 Rūy-ı yāre ḥaṭṭ-ı ' anber⁴⁶⁰-bār gelmiş didiler
Rahmiyā dillerde bu aķvāl bir yüzden daħı

-247-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Ögredür ğamzelerüñ çeşmüñe seḥḥārlıĝı
Añdurur ḥāl ü ḥaṭuñ ṭurraña ṭarrārlıĝı
- 2 Jāle naķdin n'ola ḥarc itnese mihrüñe çenār
Var durur devr-i ḥazānda elinüñ ṭarlıĝı
- 3 Başum üzre dikilürse n'ola āhum ' alemi
Virdi sulṭān-ı Muḥabbet baña serdārlıĝı
- 4 Cām-ı Cemşid fenā buldı diyü bezmde ney
Diñmedi şubḥa degin nāle ķılup zārlıĝı⁴⁶¹
- 5 Sīne-ber-sīne idük yār ile tenhā bu gice⁴⁶²
Pirehen arada ger itnese aĝyārlıĝı⁴⁶³

⁴⁵⁷ Divanda 3. beyittir.

⁴⁵⁸ Yārūmi görsem diyü reml eyledim irdi raķīb : Yāri görsem diyü reml atdum rakīb irişdi āh.

⁴⁵⁹ Divanda 2. beyittir.

⁴⁶⁰ ' anber : gevher.

⁴⁶¹ Divanda 6. beyittir.

⁴⁶² Divanda 7. beyittir.

⁴⁶³ arada ger itnese : itnese ger arada.

6 Mānī-i vaḳti durur şüret-i şî' rüñ **Rahmî**
Āferīn destine gösterdi ḳalem-kārlığı

-248-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Muḳabbet bir ḳabā-yı 'āriyetdür niçe ten geydi
Anı geh Vāmıḳ u Mecnün guhî Kūhken geydi [53a]

2 Bahār irüp⁴⁶⁴ ḫarāretten 'araḳ-rīz olıcaḳ gülşen
Sefīdi cāmesin nāziklik ile yāsemen geydi

3 Şebistān-ı çemende cilveler idüp 'arūs-ı gül⁴⁶⁵
Ḳabā-yı sebz içine āl vālā pīrehen geydi

4 Ḳabā-yı nāzı dikdi serve ḫayyāt-ı ezel ammā
Bu ḫil' at aña kūteh geldi ol nāzük-beden geydi

5 Görüp erbāb-ı cāhı **Rahmiyā** ğam yeme çün sulṫān⁴⁶⁶
Çıḳardı atlas-ı şāhīyi āḫir bir kefen geydi

-249-

Ġazeliyyāt-ı Ümīdī

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Sīnede peykān-ı tīrūñ ğonca-ı güldür baña
Cā-be-cā ṫurreñ nişānı şāḫ-ı sünböldür baña

⁴⁶⁴ irüp : irdi.

⁴⁶⁵ Şebistān-ı çemende cilveler idüp 'arūs-ı gül : Gülistān-ı çemende nāle eylerken 'arūs-ı gül.

⁴⁶⁶ ğam yeme çün sulṫān : meyl itme dünyāya.

2 Bezm-i ğamda nūş idüp her lahza bî-hūş olmaĝa
La‘l-i renginüñ hayâli sâkiyâ müldür baña

3 Başıım üzre gül gibi her dâĝ-ı hūnünüm ki var
Bu sıfâl-ı serde bir ra‘ nâ kıaranfildür baña

4 Gülşen-i bezm şirâhî ĝonçe güller cām-ı mey
Naĝme-i feryād-ı ney elhān bülbüldür baña

5 Ey **Ümîdî** bend-i hicrāna giritār oldı dil
Dā‘ im ol bendi gečen bu zülf ü kāküldür baña

-250-

Harfü‘l-bā’

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Māh dirlerse melā‘ ik saña ger itme ‘aceb
Āfitābum kişiye gökden iner çünki laķab

2 Tatlu kııl aĝzumı dersem şeker-i la‘ lüñle
Aĝzumuñ dadını ol dem virür ol şirîn-leb

3 Nice olmaya anıñ cān ile dil hayrānı
Lebi dilber lebidür hāl-i ruķı müşkîn ħab

4 Virme yüz ħaţtuña zülfün gibi gel başıñ için
Rūmı ayaklamasun pādişehüm ceys-i ‘Arab [53b]

5 Taĝlar deñlü **Ümîdî** ĝama taķat getürür
Taşdan mı yüregi bilmezsin anıñ yā Rab

-251-

Harfû't-tâ'

fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

- 1 Câm çekdi lebün görüp haclet
Kızaruş geldi beñzine humret
- 2 Sâkin oldı biraz havâdiş-i dehr
Turmasun câm eylesün hareket
- 3 Kim bakardı yüzine âyinenün
Ruğlaruñ virmese aña şuret
- 4 Leblerün yâdına şarâba varup
Mey-fürüş eyledi bize hürmet
- 5 'İyd-i vaşluñ müyesser olmayıcağ
Rûze-i hecre eylediñ niyyet
- 6 Şundı pîr-i muğân **Ümîdî** ayâğ
Eyledi gerçek er bize himmet

-252-

Harfû'l-hâ'

mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Nüş eyledikçe kanım olur la' l-i yâr sürh
Gördükçe nâr-ı âhum olur ol gül' izâr⁴⁶⁷ sürh
- 2 Bezm-i cemâle her biri bādām-ı sürh olur
Olsa şarâb-ı nâb ile çeşm-i nigâr sürh

⁴⁶⁷ gül' izâr : ' izâr

- 3 Ol Yūsuf-ı cemāle ḥarīdār olup yine
Şalmış çemende ceybine gonca hezār sürḥ
- 4 Bāb-ı kitāb ‘ aşkuñı yazmağa bir faşıl
Ḥūn-ı cigerden eyledi dil yādigār sürḥ
- 5 Şanma **Ümīdī** egnüme geydim libās-ı āl
Ḥūn-āb-ı ğamla oldı bu çeşm⁴⁶⁸-i nizār sürḥ

-253-

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ümmīd-i pāy-būsuñ ile ey nihāl-ḳad
Ḳaldı ayakda ‘ aşık-ı bī-çāreler meded [54a]
- 2 İren şafāya mişḳale-i ‘ aşḳ-i pāk ile
Āyine gibi geysel olur egnine nemed
- 3 Bezm-i şafāda sākī-i sīmīn-izārdan
İrdi elüme sāğar-ı şahbā yeden biyed
- 4 Sīnemde mevc baḥr-i belādur her üstüh'ān
Kim yir yir anda penbe-i dāğum durur zebed
- 5 Baḥş eyledükce Ka' be-i kūy-ı nigārdan
Eyler **Ümīdī** işigi taşın anıñ sened

-254-

Ḥarfü'r-rā'

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ruḥsār-ı yāre beñzemese berg-i lāleler
Gülşende böyle üstine düşmezdi lāleler⁴⁶⁹

⁴⁶⁸ çeşm : cism.

- 2 Çıkdı beyāza nüṣṣa-i ḥaṭṭ-ı ʿ izār-ı yār
Yazıldı fenn-i fitnede niçe risāleler
- 3 Yoluñda ḥāk olanlar eyā serv-i ḥoş-ḥırām
Lāyık mıdır ki böyle ayaklarda ḳalalar
- 4 Olduḳça dil metāʿ -ı ḡam-ı yāre müṣṭerī
Dellāl olur cihāna çıḳup āh u nāleler
- 5 Ğam yeme ey **Ümīdī** reh-i ʿ aṣḳ-ı yārda
Eksik degül çü derd ü belādan nevāleler

-255-

velehu eyzan

mefʿ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilün

- 1 Ḳan ağladı firāḳ-ı lebüñle ṣarāblar
Görünce döndi üstüne anuñ ḥabāblar
- 2 Yād-ı lebüñle ḥayli döküldi ṣaçıldı dün
Bezm-i ṣafāda cürʿ a-i cām-ı ṣarāblar
- 3 Gird-āb-ı baḥr-i ʿ aṣḳa çü ṣalmadı rüzigār
Ya fülk-i dilde böyle nedir ıztırāblar
- 4 Bir muṭrıb-i yegāneye meclisde dün gice
Çaldurdu cümle-vārımı çeng ü rebāblar [54b]
- 5 Nār-ı derün-ı sīnemi görüp Ümmīdiyā
Ser-geşte oldı bezm-i belāda kebāblar

---

⁴⁶⁹ İāleler : jāleler.

-256-

Harfü'z-zā'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Rüşen kılalı meclisi cām-ı şarābumuz
Mihir ile māhı ' aynına almaz ḥabābumuz
- 2 Rağş itmez idi şavma' ada şeyḥ-i şehri eger
Çalınmayadı gūşına çeng ü rebābumuz
- 3 Mey-ḥāne cāy-ı muḥtesib-i bezm-i bādedür
Eksik degüldür elden anuñçün şarābumuz
- 4 Şol teşnegān-ı vādī-i ' aşkuz gamuñda biz
Āb-ı zülālī ' aynına almaz serābumuz
- 5 Zerğ u riyādan el yuya zühhād-ı şehri eger
Görse **Ümīdī** meykedede āb-ı nābumuz

-257-

Harfü's-sīn

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Gözden revān olalı yaşum nitekim Aras
Eṭrāfın aldı her müje mānend-i ḥār u ḥas
- 2 Ḥār-ı belā-yı miḥnet ile eyledi felek
Gülzār-ı dehri bülbül-i şeydālara kafes
- 3 Rāh-ı belāda kāfile-i dil ne çekdügin
Dā' im lisān-ı ḥal ile taqrīr ider ceres
- 4 Şāh-ı serīr-i devlete bālīn-i zer-nigār
Rind-i ḥarāba ḥışt-ı ḥaş-ı mey-fürüş bes

- 5 Āh eyleme **Ümīdī** ser-i kūy-ı yārda
Cā' iz ki işidüp tuya aġyār sesi kes

-258-

Harfū'ş-şīn

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 Kays 'aşk ile Muḥabbet cāmını nūş eylemiş
Mest olup geçmiş yatur kendin ferāmūş eylemiş [55a]
- 2 Māh-ı nev şanma felek çāk-i girībān eyledi
Bāde-i mihrūñ nigārā anı ser-ḥoş eylemiş
- 3 Üstüḥ'ān-ı sīne yir yir mevc-āşüb-ı belā
Bād-ı āhumla yine deryā-yı dil cūş eylemiş
- 4 Ḥ'āb ile ceng itmegiçün kendüyi merdümlemüm
Halka-i zūlfūñ ḥayāliyle zırır-pūş eylemiş
- 5 Kāmet-i zerdin **Ümīdī** hecr ile idüp kemer
Bu ḥayāl ile miyānuñı der-āġūş eylemiş

-259-

Harfū'd- dād

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

- 1 Sāġar-ı bādeden idüp i' rāz
Döndi bir şekl-i qadīde martāz
- 2 Yüzüñi görmege kıldum niyyet
Geldi remlümde o dem şekl-i beyāz

- 3 Rāstdur addũne diyũ cāmeñ
Kesdi biçdi yine ayli miqrāz
- 4 Eylemez ālũme bir laza naar
İder ol amze-i ammāz imāz
- 5 Ey Ūmīdī nice ben ölmeyeyin
O abīb eyledi bizden i rāz

-260-

arfũ'l-fā'

fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilũn

- 1 Dā-1 'akuñla bulur sīnem űeref
Manıra degmez pulı olmasa def
- 2 Gũű idũp evűāf-1 dũr-i la' lũñi
Azınuñ űuyın aıtdı her űadef
- 3 īleden ālī degũl āl-i ruuñ
Fitnededen olmadı atuñ ber-araf
- 4 Göricek emvāc-1 bar-i eűkũmi
Lũcce-i deryā-yı 'ummān gedi kef [55b]
- 5 'Ayűa űarf eyle Ūmīdī varuñı
Nad-i 'ömrũñ ılmadın devrān telef

-261-

arfũ'l-āf

fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilātũn fā' ilũn

- 1 Dest-i sīmīninde sākīnũñ mey-i amrāya ba
Bir nihāl űzre aılmıű one-i ra' nāya ba

- 2 Görmek isterseñ cemāl-i şāhid-i kāşāneyi
Sākīyā mir 'at-ı cām-ı bāde-i şahbāya baķ
- 3 Rāya teşbih eylemiş māh-ı nev-i ebrūlarıñ
Bi'l-llāh ey kaşı hilālüm bu meh-i bedr aya baķ
- 4 Sīnem üzre dāğ-ı hūn-ālūduma eyle nażar
Ġam beyābānında bitmiş lāle-i ħamrāya baķ
- 5 Çehresin zerd ü nizār itmiş **Ümīdī** derdmend
Gör ne şüret baġlamış ol 'āşık-ı şeydāya baķ

-262-

Ĥarfü'l-kāf

mef'ülü mefā' ilü mefā' ilü fe'ülün

- 1 Bir gördi meger Ka' be ile işigin anuñ
Mīl çekdiler ey dil gözine kıble-nümānuñ
- 2 Cān naķdin erbāb-ı şafā kıлмаġa teslīm
Aradılar ey ġonçe bulunmadı dehānuñ
- 3 Rez duġterini cān virürüz almaġa ammā
Alınmaz elinden n'idelüm pīr-i muġānuñ
- 4 Biñ cān ile bir būseye iķrārını alduķ
İbrāma dilā döymedi nāzük lebi anuñ
- 5 Şād eyledük ol yārı virüp yolına cānı
Şād ola **Ümīdī** göreyin rūġ-ı revānuñ

-263-

Velehu eyzan

mef'ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe'ülün

1 Cām-ı Cem ile 'ayşını yād itdi şarābuñ
Meclisde bükādan gözi ağrıdı ḥabābuñ [56a]

2 Hıoş tutduğıçün ḥātır-ı ğamnākümi her-bār
Ayağın öperdüm ele girse mey-i nābuñ

3 Nerm itse n'ola nālelerin dün gice gördüm
Hecrūñle teni bir kıla dönmişdi rebābuñ

4 Öykündüğüçün sīne-i sūzānuma ey dil
Yārān-ı şafā dün etini yidi kebābuñ

5 Var ise dili degdi şurāḥīnūñ Ümīdī
Mestāne düşüp pāyı şikest oldı şarābīñ

-264-

'Ḥarfū'l-lām

mef' ülü fā' ilātü mefâ' ilü fā' ilün

1 Cānlar fidā kıılır saña 'āşık seri degül
Da' vā-yı 'aşq ehl-i dile ser-serī degül

2 Bār-ı riyāyı meclise 'arz itme zāhidā
Zirā anı kimesne getürmez yiri degül

3 Seyr-i cemāl-i yār ideli merdüm-i çeşim
Hūrī görünmez oldı gözine perī degül

4 Kimse gedā-yı dergeh-i 'ālī-cenābuña
Sultān-ı Mışrı beñzedimez kayşeri degül

5 Ser-‘ asker itdi şāh-ı Muḥabbet Ümīdiyi
Kimdür ki aña diye begüm ‘ askeri degül

-265-

Ḥarfü'l-mīm

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Cennet añılsa ruḥuñ ḥāṭıra eyler ādem
Ka‘ be yād olsa ser-i kūyuña varur ‘ ālem

2 Mīve-i zevḳ u şāfā ḳandan olurdı ḥāşıl
Bāğ-ı sīnemde gelüp nāvekūñ urmasa ḳalem

3 O büt-i muğ-beçe nāz ile tekellüm ḳılsa
Nuṭḳa ḳādir olımaz zerrece yanında şanem

4 Şāhid-i bāğa dür-i eşkini ḳılmış işār
Derlemiş ḥayli yine şaḥn-ı çemende şeb-nem [56b]

5 Belimi bükmiş iken bār-ı belā-yı hicrān
Geldi bir bār-ı girān oldı Ümīdī gam u hem

-266-

velehu eyzan

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Ḳanlu yaşumla belā deştini ‘ ummān itdüm
Ḥār u ḥāşākin anuñ pençe-i mercān itdüm

2 Ser-i kūyında nişān-ı süm-i esb-i yārı
Eşk-i ḥün-ābe ile bir gül-i ḥandān itdüm⁴⁷⁰

⁴⁷⁰ Divanda 3. beyittir.

3 Hāme-i āh çıkup yazmaĝa sūz-ı  aşkı
Şerer-i sīnem ile erhi zer-efşān itdüm⁴⁷¹

4 Ser-nigūn olsa n'ola zevrağ-ı erhi-i sīm-āb
Bād-ı āhumla bugün  ālemi tūfān itdüm

5 Ferağ-ı vuşlata imkān yok Ūmidī gördüm
Dili mu tad-ı ĝam u ĝuşsa-i hicrān itdüm

-267-

velehu eyzan

fā ilātūn fā ilātūn fā ilātūn fā ilūn

1 Ehl-i  aşkuñ na rası cām-ı şarāb-ı nābdan
Būlbūlūñ āvāzesi berg-i gül-i sīr-ābdan

2 Çeşm-i deryā-bārum üzre iki ebrūlar benüm
İki māhīdür ki kendin taşra atmış ābdan

3 Şöyle nāzīkdür ruhi-ı zībā-yı sākī kim bugün
Bezmi-i meyde reng alur cām-ı şarāb-ı nābdan

4 Yüz evürmiş göricek hağğ-ı  izār-ı dil-beri
Zāhid-i nā-dānı gör kim hağğı yok i rābdan

5 Ey Ūmidī vağğtidür bedr it hilāl-i sāğarı
Dil şeb-i tārīk-i ĝamda hağğ ider mehtābdan

⁴⁷¹ Divanda 2. beyittir.

-268-

velehu eyzan

mef'ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe'ülün

- 1 'Ahd itmiş idi vaşlını dün ' aşıkā cānān
Kılmadı bugün ' ahde vefā yine mi hicrān [57a]
- 2 Göz yaşı döküp hāk-i belāda sürünür āb
Bād ile çemende şalınur serv-i hırāmān
- 3 Müşgīn saçınūñ bendesi reyhān ile sūnbül
La' l-i lebüñūñ çākēri yāķūt ile reyhān⁴⁷²
- 4 Cānā görecek gözleri yok nergis-i bāģuñ
La' l-i lebüñe öyküneli ğonca-i ħandān
- 5 Dün va' deler itmişdi Ümīdiye vişālin
Ol māhı bugün ṭālī' i gör oldu peşīmān

-269-

Ḥarfü'l-vāv

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Sāģar-ı bādeye baķ mihr-i sa' ādetdür bu
Her ḥabāba nażar it necm-i hidāyetdür bu
- 2 Künc-i miḥnetde ğam u ğuşşañı yirsem ne ' aceb
' Āşık-ı ḥaste-dile bir ulu ni' metdür bu
- 3 Bezm-i rindāna gelüp bu gice şıķlet virdüñ
Yüri ey zāhid-i nā-dān ne ḥiffetdür bu

⁴⁷² reyhān : mercān.

4 Būy-ı zūlfūñ getürür bād meşām-ı cāna
Bi'l-lāh ey peyk-i Hıṭā yine ne zaḥmetdür bu

5 Reh-i mey-ḥānede yāri bulıcaḳ mestāne
Ey **Ümīdī** düşegör pāyına fırşatdur bu

-270-

Ḥarfū'l-hā'

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Devr-i güldür şanema nūş-ı mey-i nāb eyle
Dehen-i tengüñi bir Ğonca-i sīr-āb eyle

2 Ey gönül vaşf-ı leb-i la' lini icād itdük
Rişte-i zūlf-i dil-āvīzini ıtnāb eyle

3 Yazıcaḳ vaşf-ı gülistān-ı cinānı zāhid
Başḳa anda der-i cānāneyi bir bāb eyle

4 Rūz-ı miḥnetde dilā ḳalmasa seyl-āb-ı sirişk
Eridüp dildeki peykānları tīz-āb eyle [57b]

5 İrmek isterseñ eger ḳadr-i vişāl-i yāra
Şām-ı fırḳatde **Ümīdī** gözi bī ḥ'āb eyle

-271-

velehu eyzan

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Dil güft ü gūda ' aks-i ruḥ-ı dil-rubā ile
Dīvānedür tekellüm ider şanki āy ile

2 Ḳadd-i nigāra öykünebilmez ḥırāmda
Biñ kez nihāl-i serv şalinsun şabā ile

- 3 Sāgar-miṣāl taṣfiye-i bāṭın eylesün
Hem-şoḥbet olmağ isteyen ol dil-rubā ile
- 4 Ağyār-ı kīne-dar ile ğam-ḥānemi o māh
Geldi müşerref itdi gice biñ belā ile
- 5 Yıllar durur **Ümīdī** şehā pāy-māldür
Göñlini anuñ al ele bir merḥabā ile

-272-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Bağlayup göñlümüz ol kākül-i 'anberfāma
Āh kim murğ-i dili yine düşürdüñ dāma
- 2 Ğam-ı zülfüñle beyābān-ı Muḥabbetde göñül
Beñzer ol rāh-reve qalmış ola aḥşāma
- 3 Biñ bir ibrām ile bir būseseñ alduğ yāruñ
Ḥūblar şimdi iñen döymezi imiş ibrāma
- 4 Ḥalka esrār-ı leb-i la' liñi fāş itdi diyü
Dil uzatsa n'ola meclisde şurāḥi cāma
- 5 Yazmağa levḥa-i ḥurşīde **Ümīdī** şı' rin
Destine aldı 'Uṭārīd yine zerrin ḥāme

-273-

velehu eyzan

mef'ülü mefā' ilü mefā' ilü fe'ülün

- 1 Qaddüñ ki şehā leşker-i 'uşşāka şalıñdı
Yağmaya virüp şabrı niçe diller alıñdı [58a]

- 2 Mevlâyî gibi girdi felek rakş u semâ' a
Var ise ney-i nâle kulağna çalındı
- 3 Cevr itme diyü ' aşıkça ol dürr-i bünâgüş
Yâruñ yine boynına kulağına şalındı
- 4 La' l-i lebüñ öpmiş diyü cām-ı mey [ü] şahbā
Mestâne gice haylice ruhsâruñ alındı
- 5 İrmek diler iseñ der-i maqşûda **Ümîdî**
Ġavvâş-şifat baħr-i ma' ânîye talındı

-274-

velehu eyzan

fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Düşeyin ħāk-i pâyüña қо beni
Dostum sen de gör saña düşeni
- 2 Nağd-i cān virmek ile ey dil-i zār
Bulnur şanma dil-berîñ deheni
- 3 Tama' -ı ħām ider görüp ağyār
Sîb-i ğabgab ile ol bih-ı zekānı
- 4 Bulup ol tıfl-ı nāzenîni bugün
Yaқasından geçirdi pîreheni
- 5 Ölmeden kıl **Ümîdî**ye dermān
Seven ölsün mi a begüm ya seni

-275-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Öpmiş nezâket ile diyü la' l-i dil-beri
Bezm ehli haylî ellediler gice sāğarı
- 2 Dīv-i raķibi terk idüp oldu bize enīs
Ādemlik eyledi sana ġāyetle ol perī
- 3 Zühhād şadr-ı şavma' aya da' vet itmesün
Mey-hāne küncidür çü bizüm zevķümüz yeri
- 4 Nāzüklük ile leblerini dişleyüp nigār
Biri birine koydı bugün la' l ü gevheri [58b]
- 5 Gördi Ūmīdī bir güzel aķar bñarı var
Şāh-ı hayāl idindi mekān dīde-i teri

-276-

velehu eyzan

mefā' ilūn mefā' ilūn fe'ūlūn

- 1 Göñül 'aşķuñla tölmişdur ser-ā-pāy
Karār u şabra hergiz kalmadı cāy
- 2 Bu gice haylî döndi yürüdi cām
Gelür diyü o şem' -i meclis-ārāy
- 3 Yine ihmāl ider meclisde muṭrıb
Bu deñlü gelmiş iken ağza nāy
- 4 Meh-i enver yüzüñ Nāhīd hālūñ
Kemān ebrūlaruñ kavı-ı kuzah yāy

5 Ser-i kuyında nâlem ey **Ümîdî**
İrişdi dün gice eflâke eyvây

-277-

velehu eyzan

mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

1 Lâle çemende tâzeledi bağırî dâğını
Yağmağa bezm-i gülde Muhabbet çerâğını

2 Bâd-ı nesîm n'eyler ise eyledi bugün
Gülşende egdi kendüsine gül budâğını

3 Mestâne sâkiyâ gice meclisde sâğaruñ
Toldurdı nâle ile şurâhî kulâğını

4 Girdi gözine gönülüne gülşende jâleler
Nergîs n'ola yidürse aña gözi yağını

5 Kılısun **Ümîdî** âyine-i kalbüñe nâzar
Gördün raqîb-i rüy-siyehiñ yüzi âğını

-278-

Ketebehu'l-faķîr Kâsım

Harfü'l-elif

mef' ulü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

1 Hün-ı ciger olalı mey-i dil-güşâ baña
Geldi cihân elemeleri zevķ u şafâ baña [59a]

2 Göz yaşı baħrine düşeyin zevķ bundadır
Şunma eliñ halâş içün ey âşinâ baña

- 3 Çün ey gedā mücāviriyim künc ü ‘üzletiñ
Pehlûlarım nişānı yeter büriyā baña
- 4 Kaşdtm budur ki sâyemi hürşid görmeye
Hergiz olur mu dīde-i encüm baķā baña
- 5 Kılısam **Ĥayālī** gevher-i ‘irfānım āşikār
Şahrā olā mekānları her baħr ‘aķā⁴⁷³ baña

-279-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Gördi maħşūş olduĖun ‘ālemde istiĖnā baña
Şehperin gönderdi şorguc Kāfdan ‘anķā baña
- 2 Bezm-i tecrīd eylesem ‘İsā-yı Rūħ-u’llāh ile
Her ķadeħde meyvesin teklīf ide tūbā baña
- 3 DāĖlar bī-hār gül farkımda sūnbül dūd-ı āh
Dirler ise yaraşır naħl-i cihān-ārā baña
- 4 Ĥār-ı kūyun ayaĖımdan olmadı ey gül cūdā
Reşķ idüp göz dikdi gerçi sūzen-i ‘īsā baña
- 5 Düri nazmım gördi deryālar dilinde söylenür
Ey **Ĥayālī** bende oldu lūlū-i lālā banā

---

⁴⁷³ ‘aķā : aķa.

-280-

Ḥarfü'l-bā'

mef' ülü fā' ilätü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Yegdir şu kaçrdan k'ola anuñ soñu ḥarāb
Rind-i şarāb-ḥāreye cām içre bir ḥabāb
- 2 Cem' it özüñü olma perişān raqam-mişāl
Başñ irerse göklere mānend-i āfitāb⁴⁷⁴
- 3 Sevdā-yı zülf-i dilber ider tīre göñlümü
Gün pertevine nitekim ḥāil olur seḥāb⁴⁷⁵ [59b]
- 4 Meyl itme yüzde zülfine kim qonmaz aña murğ
Bir gülistān içinde aşlsa per-i gurāb
- 5 Yerde gerek Ḥayālī yüzüñ sāye-veş senüñ
Başñ irerse göklere mānend-i āfitāb

-281-

Ḥarfü't-tā'

mef'ülü mefā' ilü mefā' ilü fe'ülün

- 1 Bir 'āleme irişdirir⁴⁷⁶ erbāb-ı ḥarābāt
Kim düşde daḥı görmez anı ehl-i münācāt
- 2 Mey telḥ olıcaq ḥālet olur anda ziyāde
Zevk⁴⁷⁷ ehline yeter bu qadar keş ü kerāmāt

⁴⁷⁴ Başñ irerse göklere mānend-i āfitāb : Fānī cihānı sıfr gibi hiçe kıl hisāb.

⁴⁷⁵ seḥāb: nitekim.

⁴⁷⁶ irişdirir : irmiş durur.

⁴⁷⁷ Zevk : 'aşq.

- 3   Ārām idemez dil göricek sāgarı pür-mey
              Hurşīdi göricek n'ola raqş eylese zerrāt
- 4   Ferzīn gibi kec-revlikī qo na' t-1 felekte
              Çarq itse gerektir seni bir lub ile şehmāt
- 5   Sevdā-yı cihānı qoma gönülde **Ḥayālī**
              Ol Ka' be-i ' ulyāyı niçün mesken ider Lāt

-282-

Ḥarfū'l-cīm

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1   Dilā Mecnūn-şifat ' uryān-1 ' aşq ol pīrehenden gec
              Belā meydānınıñ gercek şehīdiysen kefenden gec
- 2   Yürü her ser-i bālāya aqıtma şu gibi gönülün
              Fenā gülzārınıñ el çek gülünden gel dikenden gec
- 3   Çekilmiş dūd-1 ḥasretdür bu bāğıñ serv-i dīlcūsı
              Dökülmüş zehr-i miḥnetdür ruḥ u ḥāke çemenden gec
- 4   Gönül şehbāzını sīmurğ-1 Qāfa hem-cenāḥ eyle
              Bu alçaqlarda pervāz eyleyen zāğ u zegandan gec
- 5   **Ḥayālī** cāme-i zer beft ü aḥlastan olup fāriğ
              Libās-1 müste' ārīden bezüp belki bedenden gec

-283-

Ḥarfū'd-dāl

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

- 1   Gelüp ben ' andelībin eylemez şād
              Elinden ol gülün feryād feryād   [60a]

- 2 Yüzünde hâl-i Hindû gibi tarrâr
Düşünde görmedi ‘Ayyâr-ı Bağdâd
- 3 Tılsım ile iki şemşir kılmış
İki kaşın ruhu gencine üstâd
- 4 Yazarken şeklin olmuş nağş-ı dîvâr
Bağup sîb-i zenahtânına Bihzâd
- 5 Benidür murğ-i dil şehbâz-ı ‘aşkıñ
Ten-i pür-dâğım oldu dâm-ı şayyâd
- 6 Meh-i nev tîşesine reşk idermiş
Keserken bî-sütûn tğımını Ferhâd
- 7 **Hayâlî** kaşır-ı ‘ayşa urmadan el
Habâbîñ hânümânı oldu ber-bâd

-284-

Hârfü’r-râ’

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

- 1 Misk ile kâfurdan levh üzre ebrûlar mıdur
Ya güzellik şühluğ alnıñda yazılar mıdur
- 2 Nâvek-i müjgânıdur her hüsn eli sultânınuñ
Cismim üzre görünenler demeñüz mûlar mıdur
- 3 İki yandan iki zülfüñ mi egilmiş la‘ liñe
Ya metâ‘ -1 câna şarkar iki Hindûlar mıdur

4 Hókka-yı yāķūt içre ħurdesi her ğoncanuñ
‘ Andelibüñ çeşm-i giryānında⁴⁷⁸ dārūlar mıdur

5 Bu nazāir kim **Ħayālī** şı‘ rine der ehl-i derd⁴⁷⁹
Pāyına baĥrıñ dem-ā-dem yüz sürer cūlar mıdur

-285-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 Ka‘ be-i kūyında her kim dilberüñ ħurbān olur
Gerçi bir cāndan⁴⁸⁰ geçer ammā ser-ā-ser cān olur [60b]

2 Bir tevāşiden gönül kem-himmet olma nefsdan
Eylese ħat‘ i ta‘ alluķ maĥrem-i sulţān olur

3 Bende ol iķlīm-i istiġnāda ol sulţāna kim
Kem sıfālī kelbiniñ tāc-ı ser-i ħāķān olur

4 ‘ Aks-i ĥüsnü zerre-i ĥurşid-i ‘ ālem-tāb ider
Ķatre feyzinden anuñ ser çeşme-i ‘ ummān⁴⁸¹ olur

5 Hecr-i rüy-ı yār ile güller **Ħayālī** kendüyi
Pāre pāre itmege her jāle bir dendān olur

-286-

Velehu eyzan

fā‘ ilātün mefā‘ ilün fā‘ ilün

1 Derd-i dilber ğidā-yı rūĥumdur
Ħün-ı dil bāde-i şabūĥumdur

⁴⁷⁸ giryānında : giryānına.

⁴⁷⁹ derd : nazm.

⁴⁸⁰ cāndan : serden.

⁴⁸¹ ‘ ummān : hayvān.

- 2 Baħr-i zāta sefinedür tevħid
Pir-i deryā-şinās Nūħumdur
- 3 Sırr⁴⁸²-ı eşyā zī mülk tā melekūt
Bir seħerde olan⁴⁸³ fütūħumdur
- 4 Pend-i nāşıħdan eyleyen beni dūr
Sākıyā-i tevbe-i naşūħumdur
- 5 Metn-i ‘aşkı **Ĥayālī** ben açtım
Şerħalar sinede⁴⁸⁴ şurūħumdur

-287-

velehu eyżan

mef‘ülü mefā‘ ilü mefā‘ ilü fe‘ülün

- 1 Anlar ki tecerrüd etegin pāya çekerler
Himmet қademün t̄arem-i mīnāya çekerler
- 2 Bir pīre eriş қatre-i bārān k‘ ola t̄alib
İrmāğlar ol қatreyi deryāya çekerler
- 3 İç қānımı kim hān⁴⁸⁵ ola maқşūdına vāşıl
Şayd itmege yārı mey-i hāmṛāya çekerler
- 4 Bir dār-ı cihān içre taħammülden idüp ‘ad⁴⁸⁶
Manşūru fenā ehli ser ü pāya çekerler [61a]

⁴⁸² sırr : seyr.

⁴⁸³ olan : olap.

⁴⁸⁴ şerħalar sinede : sinede şerħalar.

⁴⁸⁵ hān : cān.

⁴⁸⁶ Bir dār-ı cihān içre taħammülden: Bu dār-ı cihān içre tecemmülden.

- 5 Eş'ār-ı **Hayālî** var iken gūşunu şehler
Bilsem ne için lülū-yı lālāya çekerler

-288-

Harfū'z-zā'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Her dem cigerde var ola bir kanlu dāğumuz
Eyleñ du'ā söyünmeye yanar çerāğumuz

- 2 Düşdük tarīķ-i meykedeye cām-ı bādeden
El çekmezüz ecel şımayınca ayāğumuz

- 3 Biñ söyleseñ kelāmı nāşih işitmezüz
Şit u şadā-yı 'aşķ ile pürdür kulāğumuz

- 4 Çekdik livā-yı āhı idüp göz yaşun sipāh
İķlīm-i derdi⁴⁸⁷ almağa gördük yarağumuz

- 5 Her dilbere ölümlü dirilmekdür işümüz
Derd ehliyüz bizim bulunmaz kimse şāğumuz⁴⁸⁸

- 6 Kırsak **Hayālî** kayd-ı bedenden dili hālāş
Bir murğ-i zeyrekiz n'ola kırsak duzāğumuz

-289-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Kırş-ı mehle hūşe-i pervin olaldan zādumuz
Ehl-i faķr içre tena'umla çıkıpdur ādumuz

⁴⁸⁷ derd : 'aşķ.

⁴⁸⁸ Divanda 3. beyittir.

- 2 Bir şınık sâğarda seyr-i mümkinâta mâliküz
Biz harâbât ehliyüz böyle olur irşadumuz
- 3 Tıfl gibi la^ç l-i lebe⁴⁸⁹ bir hâne âbâd eylesek
Girmeden içine vîrân eylerüz âbâdumuz
- 4 Şaydumuz murgân-ı kudsi-âşiyândur olalı
^ç Ankebütî dâmla ile nûr-ı başâr şayyâdumuz
- 5 Cism-i pür peykânımız görüp **Hayâlî** didi gam
Alamaz şâh-ı feraḥ bu ḳal^ç a-i pülâdumuz

-290-

mef^ç ülü fâ^ç ilâtü mefâ^ç ilü fâ^ç ilün

- 1 Abdâl olalı dâğ iledür iftiḥârumuz
Mecnûn gibi ocâğ eridir ihtiyârumuz [61b]
- 2 Bir bād-ı kudretüz esicek şarşılur zemân
Bir âteşüz ki göklere irer ğubârumuz⁴⁹⁰
- 3 Mihrüñ yolında eyleyeli dehr bizi ḥâk
Ḥurşîd ile muḳâbele eyler ğubârumuz
- 4 Hoş şöḥbetüz ki yâr olıcaḳ ^ç âleme bizi
Göstermeye ḳıyâmete deñlü mezârumuz
- 5 Baḫriz **Hayâlî** mevcimüz oldı suṭür-ı nazm
Merdüm-rübâ naḥeng ile pürdür kenârumuz

⁴⁸⁹ la^ç l-i lebe : lu^ç b için.

⁴⁹⁰ ğubârumuz : şirârumuz.

-291-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bezm-i ğamda ŧanma giryanuz bizi ħurremlerüz
Mey yerine ķān yuşar bir nice ŧāhib demlerüz
- 2 Geşmesün bize ta' alluķ bendeni nāgeh diyü
'Aķl ile ŧol āŧinālıķ itmeyen sersemelerüz
- 3 Biz ħabāb-ı cāmumuz tāc-ı ķubāda virmezüz
Bezm-i istiġnāda şolumuz işilen Cemlerüz
- 4 Perde-i ğayb-ı hüviyetde olan ebķāra biz
Cilvegāh-ı mümkināta gelmeden maĥremelerüz
- 5 Ey **Ĥayālī** on sekiz biñ 'ālemün biz zılliyüz
'Ālem isterseñ bizi seyr eyle kim 'ālemlerüz

-292-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Rüz-ı rüŧenden n'ola envār⁴⁹¹ olursa ŧāmumuz
Mīhr-i 'ālem tābdan yaķār řerāġı cāmumuz
- 2 Ten ġubār ālūde dil āvāre-i kūy-ı belā
Gird-i bād-ı rāhı 'aŧķa⁴⁹² yoķ durur ārāmumuz
- 3 Biz ne 'ālemde uçar murguz ġoreydiñ zāhidā
Ėülŧen-i 'ālemde olmasa ta' aluķ dāmumuz

---

⁴⁹¹ envār : enver.

⁴⁹² 'aŧķa : 'aŧķız.

4 Vaşl ile yâr olmazuz hecristîñ kulu kurbânıyuz
Biz melâmet ehliyüz nâ-kâmlıkdur kâmumuz [62a]

5 Ey **Ḥayālî** ‘âlem-i nazma Süleymânuz bugün
Ḥâtem-i ‘aşkıñ nigîninde yazıldı nâmumuz

-293-

velehu eyzan

mef' ulü mefâ' ilün mef' ulü mefâ' ilün

1 Virme dil ü cân naqdin cânâne qabûl itmez
Bir derdini isterseñ yüz cânâna qabûl itmez

2 Mescidde yerim yoqdur Mecnûn olalı kıblem
Rüsvâ-yı cihânem kim meyhâne qabûl itmez

3 Nâşih sözünñ gerçi çok va' de-i ferdâsı
Ammâ ki benim gönüm efsâne qabûl itmez

4 Bilmem nice mecnûnam hem-şoḥbetim olmağa
Zencîr-i melâmetde divâne qabûl itmez

5 Didim ki ğamiñ tursun gönünde Ḥayâlinün
Didi bu şefâ genci vîrâne qabûl itmez

-294-

velehu eyzan

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 ‘Āşıkız dervâze-i şehr-i melâmet beklerüz
Zâhid-âsâ şanma kim küy-ı selâmet beklerüz

2 Bî-sütün ‘aşқта çalındı tabl-ı sînemüz
Biz daḡı Ferhâd-veş derbend-i miḡnet beklerüz

- 3 Hâce-i ‘ aşkuz bugün bāzār-ı mihr-i yārda
Nağd-i cānı almağa kālā-yı vuşlat beklerüz
- 4 Hün-ı dil nüş itmege peymānesinden dāğımıñ
Meclis-i ‘ uşşāқта aşhāb-ı şoḫbet beklerüz
- 5 Ey **Hayālī** şāh-ı gerdün dergehinde zerre-vār
Āfitāb-ı ‘ ālem-ārā gibi şöhret beklerüz

-295-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Gülşen-i ‘ ālemde bir mevzün nihāli gözlerüz
Bağmazuz bir serve ḫadd-i i‘ tidāli gözlerüz [62b]
- 2 Şūret-i ḫūba nazar kıldıkça biz iḫlāş ile
Zāhidā nūr-ı cemāl-i zül-celāli gözlerüz
- 3 Terk idüp bezm-i ğurūru olalı⁴⁹³ ehl-i sürūr
Dürd ile ālūde bir şınmış sıfāli gözlerüz
- 4 Mū miyāniñ vaşf idelden nüktedān-ı ‘ ālemüz
Dīde-i idrāk ile ince ḫayāli gözlerüz
- 5 Çār yāra bende şāhiñ bendesine bendeyüz
Biz **Hayālī** merdüm-i şāḫib-kemāli gözlerüz

⁴⁹³ olalı : olmuşuz.

-296-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātün mef' ūlū fā' ilātün

- 1 Şanma ki dilde sūzım peykāñlarıñ eritmez
Oldur ağan gözimden yaş demler oldu gitmez
- 2 Sīnemde eşk ü āhım⁴⁹⁴ berg-i ğam itdi hāşıl
Āb u hevā olunca bir hākden ne bitmez
- 3 Nefsiñ cefālarından cān Yusufina ğam yoķ
Olur 'Azīzi Mışrıñ çāh-ı belāda yatmaz
- 4 Deyr-i belāniñ oldum āhımla ergānūnı
Āh ol bütüñ elinden feryādımı işitmez
- 5 Vuşlat **Hayālī** geçdi firķat demi irişdi
Zehr-i firāķ-ı dilber cānın kimiñ acıtmaz

-297-

Ĥarfū's-şīn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Bī-sütünüñ gördü kim tiĝile taşı var imiş
Geldi başın egdi Ferhādiñ tırāşı var imiş
- 2 Kāmet-i Leylā için Mecnūn-ı miħnet-dīdenüñ
Şu'lesinden āhınuñ zerrīn külāhı⁴⁹⁵ var imiş
- 3 Yaş añılsa merdüm-i çeşmim ķadar görmiş geçer
Gözlerim yaşınca 'ummānuñ da yaşı var imiş

⁴⁹⁴ eşk ü āhım : eşk-i āhım.

⁴⁹⁵ külāh : ķumāş.

4   Tut diliñ kendiñ de epsem ol be ğayretsiz deyu
Şem^ç ile pervâne miskīnūñ şavaşı var imiş   [63a]

5   Bir şanem sevmiş **Ħayālī** kıble idinmiş yüzün
Bir ser-āmed kām̄eti-mihrāb⁴⁹⁶ қаşı var imiş

-298-

Ħarfū'l-kāf

mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün

1   Şabānuñ ħātırı kūyında yārīñ pür ğubār ancağ
Benüm gibi o dağı bir perişān rūzigār ancağ

2   İletdim tuĥfe-i cān ħağīrim yāra^ç arz itdim
Gülüp nāz ile ol gül-ruĥ didi bu yādigār ancağ

3   Elimde al tūṭī-veş mey gördi didi sāķī⁴⁹⁷
Ne bu kendü ayağıyle ele gelmiş şikār ancağ

4   Kamer bir penbe-i dāğım durur çarĥ üzre her encüm
Derün-ı āteşinimden çıkan birқаç şirār ancağ

5   Şeb-i^ç id eyledi gerdün hilālūñ cāmını gerdān
Ħayālī dağı içmez zāhid-i perhiz-ğār ancağ

-299-

Ħarfū'l-kāf

fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün

1   Fer viren māha cemāl-i bā-kemālīñdür senūñ
Mihre ħançerler çeken iki hilālīñdür senūñ

⁴⁹⁶ kām̄eti-mihrāb : kāfiri-mihrāb.

⁴⁹⁷ sāķī : şofi.

- 2 Cānna ʿāşıkıların ey lāle-ruḡ dāğ-ı belā
Ol leb-i cān-baḡşınıñ üstünde ḡālīndür senüñ
- 3 Kāse-i ḡūn-ı Muḡabbet eyleyüp her dāğımı
Cismümi zeyn eyleyen ʿıyd-ı vişālīndür⁴⁹⁸ senüñ
- 4 Gerdeninde zülfünü gördüm su ʿāl itdim didi
Ey fütāde boynuma düşmiş vebālīndür senüñ
- 5 Ğayrılarla yārdur şimdi **ḡayālī** dir iseñ
ḡāşa-lillāḡ pādīşāḡım ol ḡayālīndür senüñ

-300-

velehu eyzan

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Tenlere rūḡ-ı muḡaddes ʿaşq-ı pākīndür senüñ
Devlet-i bīdār çeşm-i ḡābnākīndür senüñ [63b]
- 2 Götürür ḡoynunda bir seng-i siyāḡın kūyınıñ
Vādī-yi ʿaşq içre Kaʿbe sīne-çākiñdir senüñ
- 3 Lebleriñ ʿİsā gibi cān-baḡş-ı ʿālemdür velī
Her nefesde nice ʿālemler helākīndür senüñ
- 4 Kūy-ı Leylādan ḡopan her gird-i pākīñ⁴⁹⁹ hem-demi
Beñzer ey Mecnūn-miḡnet-dīde ḡākīndür senüñ
- 5 Ey Muḡabbet bādesi ḡıldiñ **ḡayālī**den zḡūr
Cismi içre her regi bāğında tākındur senüñ

⁴⁹⁸ ʿıyd-ı vişālīndür : ʿ ayn-ı vişālīndür.

⁴⁹⁹ gird-i pākīñ : girdibādın.

-301-

Harfû'l-lâm

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 ' Ārızıñ meyden⁵⁰⁰ ' araḡ-rîz olsa ey hūr-i cemîl
Şanuram cennette tuḡyān eylemişdir selsebîl
- 2 Āfitābı nice teşbih ideyin⁵⁰¹ ruḡsārıña
Sen sa' ādet nūrusun ol ḡāke düşmiş bir zelîl
- 3 Bir ḡadem çıḡmaz ser-i kūyuñ ḡoyup ' aşḡlarıñ
Ṭāḡ-ı ' arşa nerdibān olursa perr-i Cibre' il
- 4 Bezimde bir perde açtı çeng ' aşḡıñda senüñ
Düşti nāgeh perdeden ṭaşra hezārān ḡāl ü ḡîl
- 5 Reşk-i a' dādan Ḥayālî çekme zaḡmet şābir ol
Eyledi ḡaḡ āteş-i Nemrūdu ḡülzār-ı Ḥalîl

-302-

Harfû'l-mîm

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Nesîm-āsā çeküp el bāḡ-ı ' ālemden ḡüzār itdim
Geçüp bŷy-ı ḡülünden ḡār-ı hicrān iḡtiyār itdim
- 2 Binā-yı ' aşḡa ḡördüm kim ḡalel gelmiş geçüp serden
Gedüginde ḡoyup bir ṭaşı muḡkem üstŷvār itdim
- 3 Bitŷp bir ḡül ' alāmet olmaḡiçŷn reng ü bŷyñdan
Bu sevdālarla cismim rāh-ı ḡamda ḡāksār itdim⁵⁰²

⁵⁰⁰ meyden : nāgeh.

⁵⁰¹ ideyin : edeyim.

⁵⁰² Divanda 4. beyittir.

4 Nidermiş ' aşk eri nā u nişānı diyü Ferhāduñ
Mezārın Bî-sütün tağında buldum sengsār itdim⁵⁰³ [64a]

5 **Ḥayālî** gönlimi gördüm ḥarābāt ehli bir mey-keş
Vücūdum ḥalvetinde zāhidi perhizgār itdim

-303-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

1 Eşkim sitāresin şalalı ayāğa tozum
Sen meh-liqā katında benüm düştü yıldızım

2 Ben itmezem miyānıñ için kılca kıl ü kāl
Ağzıña yoğdur ey yüzi gün zerrece sözüm

3 Nevrüz-ı ḥüsnüñe ireli ḥaṭṭ-ı müşg-bār
Oldı berāber ey perī geceyle gündüzüm⁵⁰⁴

4 Bir şüret ile saña geçüpdür beni qarīb
Yanıñda anıñ için āğ olmaz kara yüzüm⁵⁰⁵

5 Yāruñ yolında ḥāk olur isem⁵⁰⁶ Ḥayālî ben
Kuḥl idine gözine her ehl-i nazar tozum

⁵⁰³ Divanda 3. beyittir.

⁵⁰⁴ Divanda 4. beyittir.

⁵⁰⁵ Divanda 3. beyittir.

⁵⁰⁶ olur isem : olursam.

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ben cünün-ı vādī-yi 'aşqam gedālîk şan'atım
Müy-i jülidem durur başımda tâc-ı devletim
- 2 Baña Ferhād ile Mecnün bu tarîk-i 'aşqda
Birisi şeyhim 'azîzimdür biri hem kisvetim
- 3 Câm-ı mey-i la' liñe öykünmiş eyâ mestâne çeşm
Şâğ olursam dünyede çoğdur anıñla şöhetim⁵⁰⁷
- 4 Hâk-i pâyıñ hasretiyle [ger] ölürsem ey perî⁵⁰⁸
Gözlerine tütüyâ ide melekler tıynetim⁵⁰⁹
- 5 Şîşe-i çeşmim yoluñ kumuyla ey sengin gönül⁵¹⁰
Pür idüp her gün bu nev' ile geçirdim sâ'atim
- 6 Hırmen-i hüsnuñde ey meh dâne-i hâliñ görüp
Meyl idersem n'ola yok mı mür deñlü gayretim
- 7 Ey **Hayâlî** gün gibi meşhür olaydım⁵¹¹ şî'r ile
Zerrece ol meh yanında ger olaydı rağbetim⁵¹² [64b]

⁵⁰⁷ Divanda 4. beyittir.

⁵⁰⁸ Divanda 3. beyittir.

⁵⁰⁹ tıynetim : tıinetim.

⁵¹⁰ ey sengin gönül : ey seng-dil.

⁵¹¹ olaydım : olurdum.

⁵¹² meh yanında ger olaydı rağbetim : mah-rû yanında olsa reğbetim.

-305-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Tekebbürden beri gerd-i riyādan pākdür gönülüm
Yoluñda pāyimāl olmuş bir avuç ḥākdür gönülüm
- 2 'İnāyet nūrınıñ pertevlerinden lem' adür cānım
Cemāliñ görmege āyine-i idrākdür gönülüm
- 3 Dem olur gonca-i dem beste-i gülzār-ı miḥnetdür
Dem olur lāle gibi giribān-ı çākdür gönülüm
- 4 Yaşım cūyın elin alup ne var 'ummāna irgürse
Cihān gülzārınıñ terkin uran ḥāşākdür gönülüm
- 5 Toludur bāde-i 'iṣyān bezm-i mecāz içre
Ferīdün cāmıdur ya sāğar-ı ḍahḥākdür gönülüm
- 6 **Ḥayālī** hecr-i dilberde vişāl ümmīdine ḥayrān
Vişāle ire bīm-i hecr ile gamnākdür gönülüm

-306-

Ḥarfü'n-nün

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Cismim üzre şu' le-i gam ḥil' atımdür nürdan
Dūd-ı āhım başıma bir tācdür semmürdan
- 2 Kūh olursañ da şağın berg-i kāha itme cūd
Ger Süleymānsañ n'ola ḥavf eyle āh-ı mürdan

- 3 Her sehergeh kâc inātuñ hürmenine od şalar⁵¹³
Pertev-i hor kim çıkar bu ser-nigün tennürdan
- 4 Bezm-i gamda nây-veş cismüñ tehî kıl gâyardan
Cân kulâğıyle işit bu nükteyi şanbürdan
- 5 Bezm-i vahdette **Hayālî** c aşş cāmın nüş kıl⁵¹⁴
Ehl-i dil mest-i elest olmaz mı engürdan

-307-

velehu eyzan

fāc ilātün fāc ilātün fāc ilātün fāc ilün

- 1 Boynuma aldım o zülf-i c anberinüñ minnetin
Ey şabā şahrāya şaldım misk-i Çinüñ minnetin [65a]
- 2 Yār olursa nāz-perverdim gamından gayrıya
Çekmeyem bir lahza c ömr-i nāzeninüñ minnetin
- 3 Kūy-ı yārın bir gubārın kondurursañ çehreme
Ey şabā yüklet baña rüy-ı zeminüñ minnetin
- 4 Ğam yeme zādın tevekkül kapusından kıl taleb
Çekme bu hürmende her bir hüşe-çinüñ minnetin
- 5 Gevher-i nazmım **Hayālî** güşına ziver yeter
Nāzeninim çekmesün dürr-i yetimüñ minnetin⁵¹⁵

⁵¹³ od şalar : ka' inatun.

⁵¹⁴ nüş kıl : eyle nüş.

⁵¹⁵ Gevher-i nazmım Hayālî güşına ziver yeter : Mülk-i istignāyı şāh olmaz benim Hanım çeken
Nāzeninim çekmesün dürr-i yetimüñ minnetin : Çin-i ebrusun görüp Hakan-ı Çinin minnetin

-308-

Harfû'l-vāv

mef' ūlü fā' ilātün mef' ūlü fā' ilātün

- 1 Ağyār āh ider imiş ol gül' izāra karşı
Olur şavuk hevālar evvel bahāra karşı
- 2 Şāh-ı melāmetim kim her āh-ı āteşinden
Çektim kılıc sipāh-ı nāmus u 'āra karşı
- 3 Bu beyt-i ruḥ-baḥşı vird-i zebān idinmiş
Manşūr gittiginde şevk ile dāra karşı
- 4 İdüp Muḥīṭ-i a' zam emvācın āşikāra
Tenler sefīnesini urur kenāra karşı
- 5 Irmağlar **Ḥayālī** taşlar alup dögündi
Seylāb-ı eşk-i çeşmim ađdıқта yāre karşı

-309-

Harfû'l-hā'

mef' ūlü fā' ilātün mef' ūlü fā' ilātün

- 1 İdüp cefāyı pīşe meyl itme āh u zāra
Ey serv girme gögsün iñinde rūzigāra
- 2 Şerm ideli ruḥuñdan her gül çemende kıldı
Dendān-ı jāle ile kendüyi pāre pāre
- 3 'Āşık belāya kāyil bülbül figāna māil
Olmuş naşib-i ḥande her kebkeb-i kūhsāra⁵¹⁶

⁵¹⁶ naşib-i ḥande her kebkeb-i kūhsāra : naşib ḥande her kebkeb-i kūhsāra.

4 Mūzeñde na' lçeñle kebkeb degül görünen
Māh-1 nev ile düşti ayağıña sitäre [65b]

5 Dergāh-1 Şehriyāra her gün gelür **Ḥayālī**
Rūm ellerine ister destūr vara vara

-310-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Ben belā Ferhādīyam kūh-1 ğam-1 dildārda
Şu' le-i āhım başımda lāleler kūhsārda

2 Kākülü ucunda ol Yūsuf cemāliñ her beni
Mışr-1 hüsn içinde şankim bir Ḥabeşdür dārda

3 Sīne-i sūzānım içre bu⁵¹⁷ ḥayāl-i kıadd-i yār
Āşiyān itmiş semenderdür derün-1 nārda

4 Ḥatt⁵¹⁸-1 gülzārında ol serviñ dehānı gūyiyā
Ġonca-i nevestedür bitmiş miyān-1 ḥārda

5 Ey **Ḥayālī** ol mehiñ dendānı vaşfi şanasın
Bir dürr-i yek-dānedür bu naẓm-1 gevher-bārda

-311-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Āyine her gün kıoyar dildārı tenhā kıoynına
Nāz ile Yūsuf girer gūyā Zūleyḥā kıoynına

⁵¹⁷ içre bu : içinde.

⁵¹⁸ ḥatt : hüsn.

- 2 Rāh-ı gülzār-ı fenāda⁵¹⁹ cismini iden ğubār
Rūzigār ile girer bir verd-i ra' nā koynına⁵²⁰
- 3 Çıkmadı yāriñ lebi fikri dil-i aġyārdan
Aldı ol la' li dirīgā seng-i hārā koynına⁵²¹
- 4 Dāmenine seng alup kühsār ceng itmek diler
Çoyduġuyçün maqđemiñ naqşını şahrā koynına
- 5 Niçe göz yaşı **Hayālī** ' aşq içinde oldu maḥv
Girdiler ırmāġlar gūyā ki deryā koynına

-312-

Harfū'l-yā'

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Nigārā bezm-i ḥüsnünde dil-i mestānemiz qaldı
Cemāliñ şem' ine yaqmış perin pervānemiz qaldı⁵²² [66a]
- 2 Ğarībiñdür anı hoş tut⁵²³ efendi işte biz gittik
Göñül derler ser-i kūyıñda bir dīvānemiz qaldı
- 3 Yürek qān oldu hicrāndan vücūdum çekti el cāndan
Fedā oldu yoluña cümlesi zirā nemiz qaldı
- 4 Başımdan ' aql ise gitdi göñül⁵²⁴ ile cān revān oldu
Ten-i bī-i' tibār adlı qurı vīrānemiz qaldı

⁵¹⁹ fenāda : vefāda.

⁵²⁰ Divanda 3. beyittir.

⁵²¹ Divanda 2. beyittir.

⁵²² Cemāliñ şem' ine yaqmış perin pervānemiz qaldı : Perin yaqmış cemālin şem' ine pervānemiz qaldı.

⁵²³ Ğarībiñdür anı hoş tut : anı hoş tut Ğarībiñdür.

⁵²⁴ göñül : dil.

- 5 **Ḥayālī** devlet-i bī-i‘ tibāra baḫmadīñ gitdiñ
Bize besdür bu kim dillerde bir efsānemiz ḫaldı

-313-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 İtmedim⁵²⁵ gülzār-ı seyrin bülbül-i şeydā gibi
Menzilim⁵²⁶ Ḳāf-ı ḫanā‘ at olalı ‘ anḳā gibi
- 2 Kūh-veş çek dāmeniñ şahrā-yı ‘ ālemden göñül
İki yaḳa ıssı olmaḳ isteseñ deryā gibi
- 3 Sūzen-i dil-düz-ı ḡamzeñdür baña ḫā‘ il olan
Yoksa eylerdim tecerrüd ḫaşdını ‘ İ sā gibi⁵²⁷
- 4 Bir içim şu minnetin çektirme naḫl-i ḫaddiñe
Tā ki ḫadrūñ meyvesi raḡbet⁵²⁸ bula ḫurmā gibi ⁵²⁹
- 5 Zerre deñlü ḫılmadıñ dehre **Ḥayālī** i‘ tibār
Ṭapuñ aḡsun göklere mihr-i cihān-ārā gibi

-314-

velehu eyzan

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 ‘ Aşḳ bir şem‘ -i ilāhīdür benem pervānesi
Şevḳ bir zencīridür göñlüm aniñ dīvānesi

⁵²⁵ itmedim : etmezem.

⁵²⁶ menzilim : meskenim.

⁵²⁷ Divanda 4. beyittir.

⁵²⁸ raḡbet : ‘ izzet.

⁵²⁹ Divanda 2. beyittir.

- 2   anda bilsün Őah-ı aŐkını dergehi adabını
Kuhken bir tağ eri Mecnun yaban divanesi
- 3   Kelle-i uŐŐak Őatılmaz kesadı var atı
İŐlemez oldu Muhabbet ŐehriniŐ ser-ĥanesi
- 4   Rind oldur kim gOturdi bezm-i keŐretten ayāđ
Őađar-ı devrān⁵³⁰ elinden olmadan peymānesi   [66b]
- 5   Şir ü Şekker gibi alıştı ĤayālınıŐ bugun
İltifāt-ı Őah ile bu nazm⁵³¹-ı derviŐanesi

-315-

azeliyyāt-ı Bākī

fe' ilātun fe' ilātun fe' ilātun fe' ilun

- 1   Bilini uŐmadadur ol ŐanemüŐ derd ü belā
Yoğsa aŐıqlara Şirin lebi ĥāzır ĥelvā
- 2   Ser-i zülfiyle ĥatın örter imiş dirler o Őuĥ
AŐmadı kimseye ammā orayı bād-ı Őabā
- 3   ĀteŐ urmuŐ yüzi gül ĥırmenine ol māhuŐ
Devr-i Őāđarda ruĥı aksini ılmıŐ peydā
- 4   ararup⁵³² ruĥları gülgüne-i tāb-ı mülden
Şu' le-i Őāđar-ı mey destine yaŐmıŐ ĥinnā
- 5   Meclis-i meyde leb-i yāre olaŐur dirler
Elüme girmeye mi bir daĥı cām-ı Őahbā

⁵³⁰ Őāđar-ı devrān : Őākī-yi devrān.

⁵³¹ nazm : vağ.

⁵³² ararup : ızarup.

6 Öykünürdi lebüñe cām-ı mey ammā dönmiş
Bu gün almışlar ele bir yire gelmiş zırafā

7 Lüle-i hāme ile çeşme-i dilden **Bākī**
Eyledi kâ' ide-i āb-ı hayātı icrā

-316-

velehu eyzan

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Hürşid kim fezā-yı felekdür mesir añā
Degmez gedālar içre işigüñde yir añā

2 Tağdı hilāl halkasını gūş-ı hıdmete
Oldı sipihir bende-i fermān-pezir añā

3 Yüz sürmez idi südde-i devlet[me] bābına
Kul olmayadı Hüsrev-i gerdün-serir añā

4 Görmez mişāl-i kāmētüñi çeşm-i rāst-bīn
Aḥvel baқа meger ki görenler nazir añā

5 **Bākī** suḥanda fark-ı sipihre kadem başar
Luḥf-ı Hüdā olursa eger dest-gir añā [67a]

-317-

Ḥarfü'l-bā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Ey şafā-yı 'arızuñdan çeşme-i hürşide āb
Şu'le-i şem' -i cemālün nūr-baḥş-ı āfitāb

2 Gice hüsnüñ şevkine encüm-i sürür u sūrda
Çarḫ āteş-bāzdur gūyā elinde mäh-tāb

- 3 Şanma şeb-nemdür düşen hecr-i ruhuñda şubh-dem
Kubbe-i gerdün çıkardı táb-ı aħumla gül-áb
- 4 Haset-i cām-ı lebüñ şol deñlü te'şir itdi kim
Kıpkızıl dīvāne mey baş açık abdāluñ ħabāb
- 5 Dehri enfāsuñ mu' aţtar kıldı ey **Bākī** yine
Tīb-ı ħāţır virdi beñzer ol ħıţāb-ı müsteţāb⁵³³
- 6 Bāde nüş itseñ kenār-ı cāme gelse leblerüñ
Duħter-i rez güşına güyā taħarlar la' l-i nāb⁵³⁴

-318-

Ĥarfü't-tā'

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gül yüzüñ vaşında bülbül kılsa elħanı dürüst
Bāġda bir ġoncanuñ ħalmaz ġirībānı dürüst
- 2 Olsa ' irfān ehline cānān olinca şöyle kim
Zülf-i müşġini şikeste ' ahd ü peymānı
- 3 Cevşen-i pülād-ı çarħı çāk çāk itdüm daħı
Āh-ı āteş-bārumuñ şemşir-i bürrānı dürüst
- 4 Āteş-i süz-ı firākuñ bir ħarāret virdi kim
Nüş ider bir demde dil deryā-yı ' ummānı dürüst
- 5 **Bākīyā** fennüñde tutmaz kimse taġşiriñ⁵³⁵ senüñ
Ĥamdüli'l-llāh taḅ' mevzün ' aġl mizānı dürüst

⁵³³ Divanda 6. beyittir.

⁵³⁴ Divanda 5. beyittir.

⁵³⁵ taġşir : noġşān.

-319-

Ḥarfü'ş- şîn

mef' ülü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

1 La' lüñle cām yoḡ yire eyler müdām baḡş
İzhār-ı ḡaḡ degülse ḡaraż ḡod ḡarām baḡş [67b]

2 Üstād eline girmedi nā-puḡtedür henüz
Nāzük tenüñle eylesesün sîm-i ḡām baḡş

3 Gül ḡoncasınıñ olmadı mesmü' sözleri
La' lüñle gerçi eyledi mā-lā-kelām baḡş

4 Bülbül nevā-yı nāleme kılmaz mu' āraza
Zirā götürmez ey yüzi gül her maḡām baḡş

5 Ḥüsnüñ ḡatında toḡmaduḡa döndi her biri
Ḥurşid ü māḡ eyler iken şubḡ u şām baḡş⁵³⁶

6 Erbāb-ı ' aşḡ ceng ider aşḡāb-ı zühd ile
Maḡşüd sensin eyleseler ḡāş u ' ām baḡş⁵³⁷

7 **Bākī** ferid-i fenn-i süḡandur nizā' ı ḡo
İlzām iderler itme şaḡın iltizām baḡş

-320-

Ḥarfü'l-cîm

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

1 Gel ey dil ḡalḡa-i müşḡin-i zülf-i pür-şikenden geḡ
Düşersin dām-ı tezvire reh-i mekr ü fitenden geḡ

⁵³⁶ Divanda 6. beyittir.

⁵³⁷ Divanda 5. beyittir.

- 2 Saña cāy-ı hırām ey naḥl-i bālā gülşen-i cāndur
Nesīm-i nev-bahārī gibi gel şaḥn-ı çemenden geç
- 3 Neden bu menzil-i ḥākīde ārām ihtiyār itmek
Senün cāndur yirüñ ey tīr-i dil-ber sen bedenden geç
- 4 Bu bāzār içre düşmez dāne-i eşküm gibi gevher
Gel ey cān riştesi şimden girü dürr-i ‘ Adenden geç
- 5 Kemend-i zülfi ey **Bākī** saña çok bend geçmişdür
Velī sen gānze-i ḥūn-rīzi derdin görkeminden geç

-321-

Ḥarfū’ d-dāl

mef’ ūlū mefā’ ilū mefā’ ilū fā’ ilūn

- 1 Feryādıma irmezse n'ola ol boyı şimşād
Kūyında feleklerden aşar nāle vü feryād
- 2 Devründe güle niçün olur bende benefşe
Üstine kılıclar mı tutar süsen-i āzād [68a]
- 3 Bir gönca benefşe kıparup tācına şokmış
Tağlarda külünk atduğı dem başına Ferhād
- 4 Eşkāl-i vefā resmi kıbül itmede kılbüñ
Āyīnedür ammā begüm āyīne-i pülād
- 5 ‘ Ahdünde eger ‘ āleme bir dağı gelürse
Kullıklar ider sen yüzi ḥurşide Feraḥşād

6 İbrāmı gel ey sākī-i gülçehre o sen de
Almışdur olan ‘aqlumuz ol şu-ı perī-zād

7 Rengīn ider evřāf-ı ruuñ hāme-i **Bākī**
Ol şureti virmez řanemā naşına Bih-zād

-322-

velehu eyzan

fe’ ilātūn mefā’ ilūn fe’ ilūn

1 Bulmağ isterdi ‘aş içinde murād
Yār-ı řirīn degül midür Ferhād

2 Defter-i fazl u dāniř evrāın
şarşar-ı āhum eyledi ber-bād

3 Gūnbed-i ar u řu‘ le-i āhum
Tīg-i elmās ü miğfer-i pūlād

4 řeř-der-i ğamda zār aldı gōñūl
Olmadı vuřlatuñ apusı gūřād

5 **Bākī** hecrūñ ğamıyla cān virdi
Dādā ey pādiřāh-ı ‘ālem dād

-323-

arfū’r-rā’

mefā’ ilūn mefā’ ilūn mefā’ ilūn mefā’ ilūn

1 Nihāl-i āmetūñ haā ‘aceb nal-i dil-ārādur
Egerçi addūñ a‘ lā kākūlūñ a‘ lādan a‘ lādur

2 erāğ-ı hūsnūñ nūrı fūrūğ-ı řem‘ -i kāfūrī
Nigār-ı ‘anberīn-gīsū nihāl-i sīm sīmādur

- 3 Beyaz-i şafha-i ruhsāruñ üzre zülf-i perçinüñ
Mişālin görmemişdür kimse bir tuğrā-yı garrādur [68b]
- 4 Gedā-yı bī-ser ü pāyı semend-i nāza çignetme
İñende hüsne mağrūr olma sulţānum bu dünyādur
- 5 Kenār-ı baħr-i nazma yine dūrler dizmiş ey **Bākī**
Suţūr-ı defter-i şî' rüñ meger emvāc-ı deryādur

-324-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilū fā' ilün

- 1 Baħ cām-ı ' Ayşe āyine-i pür-şafā budur
Gel gör ħabāb-ı şāğarı necm-i hüdā budur
- 2 La' l-i nigāra cān disem işbāta kādinin
Erbāb-ı ' aşğ öñinde bugün müdde' ā budur
- 3 Göñlüm aķıtdı şimdi beni ũrmaz ağladur
Ol şūħ-ı dil-sitān ile hep mācerā budur
- 4 Dil mūy-ı yāri memleket-i Çine beñzedür
İller sevād-ı mülk-i Hıten dir ħaḩā budur
- 5 Ağyār diñler oldı pes-i perdeden bizi
' Ālemde ehl-i ' aşğa görünmez belā budur
- 6 Āheng-i āhı ũurma hemān eyle ey göñül
Sāz u nevā-yı ' aşğa münāsib hevā budur
- 7 **Bākī** kelāmı cümleden a' lā edā ider
Hāķķ-ı sūħanda ħāşıl efendi edā budur

-325-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Cür' adan abdāla gerçi maḥzenü'l-esrārdur
Rind-i dürd-āşāma sāgar maḥla' u'l-envārdur
- 2 Gülistān-ı bezme sāgar gonca-i sīr-āb ise
Āteşin ruḥsarı sāḳinüñ de bir gül-nārdur
- 3 Her gedā-ḥab' añlamaz āyīn-i Cemdür bezm-i mey
Bunda bir şāhāne ḥavr u özge 'ālem vardur
- 4 Dām-ı āguş içre düşmez ol tezerv-i hoş-ḥırām
Dāne-i eşküm egerçi lülü-yı şeh-vārdur [69a]
- 5 'Aşḳ ile ḳaddüñ büküp zünnün-ı vaḳt olsañ yine
Kāmran ol kimsedür kim Mālik-i Dīnārdur
- 6 Mihr-i 'ālem-tāb olupdur ol büt-i mehveş bugün
Aña nispet māh-ı enver şüret-i dīvārdur
- 7 Ol şanemden **Bāḳiyā** bir buse da' vā ḳıl yürü
Söylemezse öp hemān aḡzın süküt iḳrārdur

-326-

velehu eyzan

fā' ilātün mefā' ilün fā' ilün

- 1 Ḥaremüñ ravza-i cināne deger
İşigüñ ḥāḳ-ı āsmāna deger
- 2 Ḥançerüñ sīnemi delerse eger
Şöyle bir ḥayr ider ki cāna deger

3 Oklarun̄ sīneye naşīb olıcağ⁵³⁸
Ser-peykānıñ üstühāne deger

4 Zer-i nāb oldı rüy-ı zerd ammā
Kaçan ol hāk-i āsitāne deger

5 La' l-i nāb oldı göz yaşı āhir
Bu haber gūş-ı dil-sitāne deger

6 Bil ki yoğ bedel velī saçuñuñ
Girihin çözseñ ol miyāne deger

7 Elüñ ol zülfe degmek ey **Bākī**
Hāşılı 'ömr-i cāvidāne deger

-327-

velehu eyzan

mef' ūlü mefā' ilü mefā' ilü fa' ūlün

1 Cānāne cefā kılsa n'ola cāna şafādur
Ağyār elemin çekdügümüz ya ne belādur

2 Her tāt olamaz faqr u fenā şāhına ser-tāt
Terk ehlinüñ ey hāce biraz bāşı kabādur

3 İzüñ tozına sürdi yüzün āyineveş dil
Mağşūd benüm pādīşehüm kesb-i şafādur [69b]

4 'Aşğ ehline şol cāmı şunar sākī-i la' lüñ
Kim 'ağla cilā qalbe şafā rūha gıdādur

⁵³⁸ sīneye naşīb olıcağ : sehmi sīneye iricek.

- 5 Hep derd ü belâdur güzelüm ‘aşk u muhâbbet
‘Âlemde hemân mihr ü vefâ hüsni edâdur
- 6 Sâķī mey-i **Bâķī**yi getir bezme şafâ vir
Çün kâr-ı cihân ‘âķıbetü’l-emr fenâdur⁵³⁹
- 7 Vallâhi ğazel söylemeden çokdan uşanduk
Maķşûd hemân hâside bir pâre ezâdur⁵⁴⁰

-328-

velehu eyzan

mefâ’ ilün mefâ’ ilün fa’ ülün

- 1 Ruĥuñ berg-i gül-i sîr-âba beñzer
Leb-i la’ liñ şarâb-ı nâba beñzer
- 2 Fürûĝ-ı dâĝ-ı ‘aşkuñ sînem üzre
Şu ‘â-ı mihr-i ‘âlem-tâba beñzer
- 3 İşigüñ Mescid-i Akşâya mânend
Yüzüñ kıble kaşuñ mihrâba beñzer
- 4 Ser-i zülf-i siyehkârıñ şeb-i târ
‘İzaruñ pertevi meh-tâba beñzer
- 5 Cihân efsânedür aldanma **Bâķī**
Gam u şadî ĥayâl-i ĥâba benzer

⁵³⁹ Divanda 6. beyittir.

⁵⁴⁰ Divanda 5. beyittir.

-329-

velehu eyzan

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Kūyuñ gedāsı oldı dil-i mübtelāyı gör
Sevdā-yı mülk ü salṭanat eyler gedāyı gör
- 2 Var ey Ḥutende ḥālī gibi misk olur diyen
Şahrā-yı Çini geşt ü güzār it Ḥaṭāyı gör
- 3 Peşmīne geydi egnine zülfüñden aldı el
Göklerde uçdı āḥir efendi hümāyı gör
- 4 Āyinenüñ şafāsı nedür süreti nedür
Mir'at-ı ḥüsn-i yāre nazār kıl şafāyı gör [70a]
- 5 Ey mübtelā-yı şive-i bālā-yı yār olan
Sevdā-yı zülfi başuña düşsün belāyı gör
- 6 Mağrūr idiñ vefāsına bir şūḥuñ ey gönül
Rüsvā-yı 'ālem eyledi şimdi cefāyı gör
- 7 Gögsin gererdi zühd ile **Bākī** bu 'arşada
Nāgeh ṭoḳındı tīr-i muḥabbet kazāyı gör

-330-

velehu eyzan

mefā' ilūn mefā' ilūn fa' ūlūn

- 1 Cemālūñ āfitābından alup nūr
Meh-i tābāna döndi cām-ı billūr
- 2 Şürāḥī hem nişiniñ hem demüñ cām
Niçün ben cür' a gibi atılam dūr

3 Cemālũñ ŧevkĩne dõymaz gõñũller
Tecellĩ tãbĩna ŧabr eylemez tũr

4 Gehĩ vuŧlatda ‘ãŧıķ gãh mehcũr
Bu dũnyãdur gehĩ mãtem gehĩ sũr

5 ŧaçuñ zencĩri sevdãsında **Bãķĩ**
Begũm dĩvãnedũr dĩvãne ma‘ zũr

-331-

velehu eyzan

mef‘ ũlũ fã‘ ilãtũ mefã‘ ilũ fã‘ ilũn

1 Biñ mũbtelã-yı miħnet ile her dem õldũrũr
Dilber mũlãyim olmayıcaķ ãdem õldũrũr

2 Genc-i viŧãl tãlibini ejdehã ŧıfat
Ol ħãlķa ħãlķa zũlf-i ħam-ender-ħam õldũrũr

3 Çeŧmũñ ŧu resme ‘ãŧıķ ħamzeñle ħãtl ider
Bir nã-tevãnı tĩħile ŧan Rũstem õldũrũr

4 Tũrsun yerinde ħamze-i ħunrĩz cãn sitãn⁵⁴¹
Baŧdan belãlu ‘ãŧıķı ol perçem õldũrũr

5 **Bãķĩ** peleng-i kũh-ı ħamuñ pençesindedũr
Luťfuñ meded yitiŧmez ise bir dem õldũrũr [70b]

⁵⁴¹ ħunrĩz cãn sitãn : kãttãl-i hũn-feŧãn.

-332-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Göñül bir rind-i 'ālem-süz şüh-ı şeh-levend ister
Ki 'aşk odına yakmağa dil ü cānlar sipend ister
- 2 Belā-yı bend-i zülfüñden ḥalāş it cān-ı miskīni
Esir-i miḥnet-i 'aşkuñ ne bend ü ne kemend ister
- 3 Qarār itmez göñül murği bu bāğıñ degme şāḥında
Nihāl-i qadd-i dilber gibi bir serv-i bülend ister
- 4 Mezākın zehr-i qahr-ı miḥnet-i eyyām telḥ itmiş
Lebüñden 'āşık-ı bī-şabr u dil bir pāre qand ister
- 5 Murādı sīneye ol serv-i sīm-endāmı çekmekdür
Semend-i ṭab' -ı **Bākı** bir gümüşden sīne bend ister

-333-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Biz ki ṭab' -ı pāk ü qalb-i pür şafāya mālīküz
Güyyā āyine-i 'ālem nümāya mālīküz
- 2 Hānmānı n'eyleriz bu günbed-i mīnāda biz
'Ālemüñ sultānıyuz şırça saraya mālīküz
- 3 Cismümüz şekl-i mürakka' dur ser-ā-ser dāğdan
Şimdilik 'ālemde bir köhne qabāya mālīküz
- 4 Yaşumuz deryālara döndürdi cevr-i rüzgār
Hāliyā ey mäh-ı rü bahr-ı belāya mālīküz

- 5 Yağdı yandurđı ğamiñda dostum düşmen beni
Didi kim biz düzağ-1 cevr ü cefāya mālİKüz
- 6 Tİre-dİldür lāle-i Nu‘ mānı ‘ arz itmeñ bize
Gül gibi cām-1 şarāb-1 dil-güşāya mālİKüz
- 7 Ser-fİrāz olsağ bu devr İçre ‘ aceb mi **Bākİyā**
Biz şürāhİveş bu ğün rengİN edāya mālİKüz

-334-

mef’ ūlū mefā’ ilū mefā’ ilū fe’ ūlūn

- 1 Feryāduma kāmēti şİmşād yitişmez
Beñzer ki anuñ ğüşİna feryād yitişmez [71a]
- 2 Ser menzile ‘ uşşāğ İrişür cümleden evvel
Ol mertebeye sa‘ y ile zühhād yitişmez
- 3 Āhumdan o ğördi yitişür kapuña eşküm
Germiyet ile şöyle gider bād yitişmez
- 4 Yollarda kalur rāh-rev-i Ka‘be-i vaşluñ
‘ Ömr āhİr olur mevt İrişür zād yitişmez
- 5 Bu ‘ arşada **Bākİ** niçe üstāda yitişdi
‘ Ālemde bugün aña bir üstād yitişmez

-335-

velehu eyzan

mef’ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilūn

- 1 Fermān-ı ‘ aşğa cān ile var İnqıyādumuz
HükM-i każāya zerre kadar yoğ ‘ İnādumuz

- 2 Baş egmeziz edāniye dūnyā-yı dūn için
Allāhadur tevekkülümüz i' timādumuz
- 3 Biz mütttekā-yı zer-keş cāha tayanmazuz
Haḳḳuñ kemāl-i luḳfinadur istinādumuz
- 4 Zühd ü şalāḩa eylemezüz ilticā hele
Ṭutdı egerçi 'ālem-i kevni fesādumuz
- 5 Meyden şafā-yı bāṭın-ı ḩamdur ğaraż hemān
Erbāb-ı zāḩir añlayamazlar murādumuz
- 6 Minnet ḩüdāya devlet-i dūnyā fenā bulur
Bāḳi ḳalır şaḩife-i 'ālemde ādumuz

-336-

ḩarfü's-sīn

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilū fā' ilün

- 1 Zülf-i nigāra şāne-veş olursa dest-res
Miḳrāz gibi rişte-i peyvend-i ğayrı kes
- 2 Kim gūş ururđı ḳavline meclisde def gibi
Nāy olmayadı nāle-i 'uşşāḳa hem-nefes
- 3 Güftāra ḳādir olsa eger çalmasa dili
Taḳrīr iderdi derd-i derūnum saña ceres [71b]
- 4 Bāzār-ı dehr içinde gözüme ṭoḳınmadı
ḩāl-i 'izār-ı yār gibi 'anberīn meges
- 5 **Bāḳi** hevā-yı 'aşḳ müşkil-i belā imiş
Benden naşīḩat ister iseñ eyleme heves

-337-

velehu eyzan

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Gel ey sākī bulunmaz böyle 'ālī dil-güşā meclis
Getür cām-ı muşaffāyı kim olsun pür şafā meclis
- 2 Piyāle 'aksi mir'at-ı felekde āfitāb olsun
Fürūğ-ı sāğar-ı şahbādan olsun pür ziyā meclis
- 3 Şarāb-ı āb-ı hayāt u cām-ı zerrīn āfitāb olsa
Cinān içre gerekmez baña cānān olmasa meclis
- 4 Kadeh kân ağlayup def sine döger ney fiğān eyler
Meger derd ü ğam-ı 'aşka olupdur mübtelā meclis
- 5 Kadeh fiskıyye mey şu halka-i rindān anuñ havzı
Sarāy-ı şevke şadırvān olupdur **Bākiyā** meclis

-338-

Harfū's-şīn

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 'Ārızuñ firdevs-i a' lā kāmētüñ tūbā imiş
Būse-i la' lüñ alan hoş mīve-i zibā imiş
- 2 Ruḥların teşbīh idersem n'ola cennet bāğına
Eksik olmaz tāze şeftālüler anda yāz u kış
- 3 Teşne-diller vādī-yi hicrānda sensüz kaldılar
Hızrveş ey la' l-i nābı āb-ı hayvānum yetiş
- 4 Geçdi sen serv-i semen-sīmā tırurken ser-firāz
Gördi 'ar' ar lā-cerem bād-ı şabādan serzeniş

- 5 Kār-ı düşvār olsa kıl ‘azm-i cenāb-ı meyfürüş
Himmet-i merdān ile āsān olur her müşkil iş
- 6 Göz yaşun çok çok revān it cürm ü ‘ işyān üzre kim
Aķduđı yerde ķomaz āb-ı firāvān ğıll u ğış [72a]
- 7 Bir güherdür şab‘ -ı **Bākī** kān-ı imkān işe kim
Āfitāb-ı luşf-ı sultān ile bulmuş perveriş

-339-

velehu eyzan

mefā’ ilün mefā’ ilün mefā’ ilün mefā’ ilün

- 1 Göñül dāđ-ı ğamuñla sinede bir şem‘ uyandurmış
Āerāđ-ı ‘ ařķa bir ğarrā kıızıl altunı yandurmış
- 2 Göñüller naķdin almış yār girmiş ğalka-i zikre
Bir iki derdmend āvāreyi varmış şolandurmış
- 3 Dimeñ Mecnūna gelmiř ‘ āķıbet Leylādan istiĝnā
Belā-yı ‘ ařķ o ser-gerdānı cānından uşandurmış
- 4 Bulup saķķā-yı hicrān teřne-dil řaĝrāda Mecnūnı
Ecel peymānesin şunmuş ğayāt ābına ķandurmıř
- 5 Bugün **Bākī**ye ol āfet viřālin va‘ deler ķılmıř
Yalanlar söylemiř miskini gerčekden indandurmıř

-340-

Ĥarfū’ ř-tā’

fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilātün fā’ ilün

- 1 Şaĝn-ı ğülşen mülk-i Bađdād oldı āb-cüy Şāt
Yāsemenler şu yüzinde seyr ider mānend-i baş

- 2 Şahn- bāğı tıtdı encüm gibi nergis şöyle kim
Mestler fark eylemez yirden gögi eyler galat
- 3 Bir Gülistān yazdı bir ay içre faşl-ı nev-bahār
Lāle yir yir sürh olupdur sebze haṭ şeb-nem nuḡat
- 4 Aldılar ol şem^ç -i bezm-ārāyı aḡyār ortaya
Zāhir oldı nükte-i lā ḡayre illa fi'l-vasat
- 5 Haṭṭ-ı la^ç lin **Bākiyā** ol ḡonca-i nevrestenüñ
Seyr idenler didiler ḡandānuñ olmaḡdur bu haṭ

-341-

Ḥarfü'l-ḡayn

mef^ç ülü fā^ç ilātü mefā^ç ilü fā^ç ilün

- 1 Feryāda geldi bülbül-i destān-sarāy-ı bāḡ
Ya^ç ni zamān-ı ^ç ayşdur eyler şalā-yı bāḡ [72b]
- 2 ^ç Ayş ü şafāya ḡatırumuz tırmayup çeker
Sünbüller oldı silsile-i müşḡsā-yı bāḡ
- 3 Gerd-i kederden āyine-i ḡalbi şaf u pāk
ḡüyā derün-ı ehl-i şafādur fezā-yı bāḡ
- 4 Şaçıldı şahn-ı sebzeve nesrīn varaḡları
Şahn-i sipihre beñzedi ferş-i sarāy-ı bāḡ
- 5 **Bāki** zamān-ı ^ç işret ü hengām-ı ^ç ayşdur
Virnek gerek ne ḡālet ise muḡtezā-yı bāḡ

Harfû'l-fâ'

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Müje haylin dizer ol gamze-i fettân şaf şaf
Güyyâ cenge turur nîze-güzârân şaf şaf
- 2 Seni seyr itmek için reh-güzâr-ı gülşende
İki cânibde turur serv-i hırâmân şaf şaf
- 3 Leşker-i eşk-i firāvân ile cenk itmek için
Gönderür mevclerin lücce-i 'ummân şaf şaf
- 4 Gökde efgân iderek şanma geçer hayl-ii küleğ
Çekilür küyuña murgân-ı dil ü cân şaf şaf
- 5 Câmi' içre göre tâ kimlere hem-zânūsın
Şekl-i saqqâda gezer dîde-i giryân şaf şaf
- 6 Ehl-i dil derd ü gamuñ ni' metine müstağrak
Dizilürler keremuñ hânına mihmân şaf şaf
- 7 Vaşf-ı kıddüñle hırâm itse 'alem gibi kalem
Leşker-i satrı çeker defter ü dîvân şaf şaf
- 8 Küyüñ etrafına 'uşşâk dizilmiş güyâ
Harem-i Ka'bede her cânibe erkân şaf şaf
- 9 Kıadrüñi seng-i muşallâda bilüp ey **Bâkî**
Turup el bağlayalar karşıña yârân şaf şaf

-343-

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Kemāl u faẓl ile 'ālemde iftiḥārum yok
Melāmet eylese 'aşkuñ cihāna 'ārum yok [73a]
- 2 Hezār mertebe 'aşkuñda ğālibem Kaysa
Nihāyet ey şanem ol deñlü iştiḥārum yok
- 3 Huzūr-ı pīre yetişdüm egerçi fende
Velī güzelleri sevmekde ihtiyārum yok
- 4 Çemende ğonca-i dil neyle ğülsün açılsun
Yanumda sencileyin şūḥ-ı ğül' izārım yok
- 5 'Adem diyārına çoqdan giderdüm ey **Bākī**
Şarāb-ı 'aşq ile reftāra iktidārum yok

-344-

Ḥarfü'l-kāf

fā' ilātün mefā' ilün fā' ilün

- 1 Hatt-ı la' liyle qaşı cānānuñ
Bir rubā' isidür Gülistānuñ
- 2 Bāde-i nābdur leb-i la' liñ
Sāġar-ı sīmdür zeneḥdānuñ
- 3 Göricek sīn-i miske beñzetdüm
Şāne-i zülf-i 'anber-efşānuñ
- 4 Bir belādur şalındı 'uşşāka
Düstüm kāmēt-i ḥırāmānuñ

- 5 Sünbülün revnağın şikest itdi
Şiken-i turra-i perîşānuñ
- 6 Degenek lâzım oldı ağıyāra
Olmağ ister çapuñda derbānuñ
- 7 **Bākī** senden cefā vü cevır ummaz
Eger olursa luğfuñ iğsānuñ

-345-

velehu eyzan

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Dilā cihānı sirişkümlē pür-şarāb itdüñ
Be hey çarāb olası 'ālemi çarāb itdüñ
- 2 Şarāb şoğbetin illerle eyledüñ varduñ
Fırākuñ āteşine bağrumı kebāb itdüñ [73b]

- 3 Ne sende mihr ü vefā var ne bende şabr u çarār
O yoğ bu yoğ ne 'aceb bizden ictināb itdüñ
- 4 Şemim-i nāfe-i hālinden ey nesim-i seher
Dimāğ-ı ālemi pür-büy-ı müşğ-i nāb itdüñ
- 5 Saçı kelāmın o deñlü uzatduñ ey **Bākī**
İki şağife yiri başqa bir kitāb itdüñ

-346-

velehu eyzan

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ey reh-revān-ı 'aşğ reh-i rāstān çutuñ
Mürşid gerekse dāmen-i pīr-i muğān çutuñ

2 Ey sâkinân-ı meykede tütmañ gönülde ğam
Bemz-i şafâda cām-ı mey-i erguvân tütüñ

3 Bâlâ-yı serde âteş-i âhum duhânını
Şâh-ı Muhabbet üstine bir sâyebân tütüñ

4 Ey ‘âşıkân ğam-zede ‘ayş u şafâyı koñ
Küy-ı belâda her biriñüz bir mekân tütüñ

5 Dünyâ evinde olmayıcağ bir huzûr-ı kalb
Fânî cihâmı neyleyelüm câvidân tütüñ

6 **Bâkî** şarâb-ı ‘aşk ile rüsvâ olup gezer
Anı gerekse yağşı gerekse yamân tütüñ

-347-

velehu eyzan

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

1 Giceler kâküli sevdâsı ile dildâruñ
Haddi pâyânı mı var dūr ü dırâz efkâruñ

2 ‘Āşıkunñ âh u fiğân⁵⁴² olsa ‘aceb mi kârı
Nâle vü zâr olur eglenceleri bîmâruñ

3 Nev bahâr oldı yine geldi cünün eyyâmı
Tağdı zencîrlerin bād-ı bahâr enhâruñ

4 Gülşene nergis ü gül hayli leţâfet virdi
Şimdi açıldı dağı yüzi gözi gülzâruñ [74a]

⁵⁴² fiğân : enîn.

- 5 Mâil olmaz gül ü şimşād u çemen seyrine dil
Görelî gülşen-i hüsnuñde kaç u ruhsāruñ
- 6 Jāleler tamlamak ister gül-i terden gūyā
Görinen dürr-i bünāgüşı degüldür yārıñ
- 7 **Bākıyā** söyle lebi yādına rengin gāzeli
Demidür nūş-ı meyüñ mevsimidür eş' āruñ

-348-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Gönecar içre nihān eyleme gül-berg-i terüñ
Ya' ni seyr eyleyelüm sīneñi çöz dügmelerüñ
- 2 Kañdasın biz de gel ey āfet-i devrān görelüm
Nice bir öpe kaça görīşe tavk u kemerüñ⁵⁴³
- 3 Revnaç-ı hüsne hālel virmez o haññ-ı müşkīn
Arturur belki şeb-i tār şu' ā' ın kañerüñ⁵⁴⁴
- 4 ' Āşıka kühl-i cilā yāruñ ayağı tozıdur
Hāşılı bendesiyüz ' ārif-işāhib nazāruñ
- 5 Zāhidā rind-i harābāta ineñ ta' n itme
Var ise zerre kaçdar sırr-ı kaçādan haberüñ
- 6 Cümle tedbīr pes-i perdeden üstāduñdur
İhtiyārī mi şanursın harekātın şuverüñ

⁵⁴³ Divanda 3. beyittir.

⁵⁴⁴ Divanda 2. beyittir.

7 Şi'r-i **Bākī**ye kulağ tutmasa zāhid ne 'aceb
Söz güherdür ne bilür adrini nā-dān güherüñ

-349-

arfü'l-lām

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Cānlar fedā Muabbet-i cānāne ser degül
Erbāb-ı 'aşa terk-i ser itmek hüner degül

2 Bāğ-ı ümīd içinde dilā mīve-i vişāl
Bir mīve-i ğarībdür olur biter degül

3 Şemşir-i hecr-i yāralarudur elem viren
Zam-ı adeng-i avs-i azā ol adar degül⁵⁴⁵ [74b]

4 Pervānedür ki yadı perin şem' -i āhuma
Far-ı felekde münasif olmuş amer degül⁵⁴⁶

5 İki cihāna virmedi bir yār-ı sādeyi
Bākī esir-i ayd-ı nuuş u şuver degül

-350-

velehu eyzan

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Şarālara düşerse n'ola nāfe-i ğazāl
Sevdālara şalupdur anı dil-berā o āl

⁵⁴⁵ Divanda 4. beyittir.

⁵⁴⁶ Divanda 3. beyittir.

2 Na' l-i sīm-i semendūñe beñzeldiler diyu
Saḳf-ı sipihre degdi küleh-gūşe-i hilāl

3 Şekl-i ' izār-ı yār gibi naḳş-ı dil-firīb
Levh-i zamīre yazmadı şüretger-i ḥayāl

4 Yazıldı ḥaddūñ üzre ḥaṭuñ zāhir olmadın
Dirsem ' aceb mi zülfüñe tuḡrā-yı bī-mişāl

5 Şāhib-i cemālūñ ehl-i kemālūñ muḥibbiyüz
Bākī ḳul eyledi bizi ol ḥüsn-i ber-kemāl

-351-

Harfū'l-mīm

fe' ilātūñ fe' ilātūñ fe' ilātūñ fe' ilūñ

1 Meclis-i ' aşḳa girüp ayaḡı evvel çekdüm
Māsivādan götüri aḡir-ı kār el çekdüm

2 Sīnem üzre görinen ḳanlu elifler şanmañ
Şafḥa-i derd ü ḡama sürḥ ile cedvel çekdüm

3 ' Alev-i āteş-i āhum degül eflāke çıkan
Aḡter-i baḡtuma bir tīḡ-i muşayḳal çekdüm

4 Nuḳre-i eşküm ile sīm-keş oldum şimdi
Müjemūñ aralarından bir iki tel çekdüm

5 Daḡlar na' l ü eliflerle degül peyveste
Şafḥa-i sīneye bir ḥaṭṭ-ı müselsel çekdüm

6 Beden-i zerd ü nizārımla degül çehre-i zer
' Aşḳ ser-nāmesine levḥa yazup ḥal çekdüm [75a]

7 **Bâkiyâ** hûn-ı dili dide dökütdi gördüm
Mey-i nâbı bedel-i ma-yeteħallel çekdüm

-352-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 N'ola dehr içre nişanum yoğ ise' Anķāyım
Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryāyım

2 Göze göstermez ise tañ mı beni her ednā
Ki nazar fark idecek mertebeden a' lāyım

3 İltifāt eylemezim zerre kadar nādāna
Āsmān-ı hünere mihr-i cihān-ārāyım

4 Şüretā gerçi gedā şeklin urındum ammā
Mesned-i memleket-i ma' rifete Dārāyım

5 **Bâkiyâ** dîn-i Muħammed haķ için 'ālemde
Dem-i cān baħş ile nazm içre bugün 'İsāyım

-353-

velehu eyzan

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Āşüfte bend-i silsile-i zülfüñe nesīm
Mā' il nihāl-i ķāmetüñe tab' -ı müstaķīm

2 Ayrıldı dil şadef gibi sen dürr-i pākden
Şimşir-i hecrüñ eyledi bî-çāreyi dü-nīm

3 Kādr ü şerefde sen güher-i kān-ı salţanat
Baħr içre dürr-i nāb gözi yaşlu bir yetīm

4 Sensiz cināne kalmadı meylüm cihān degül
Kūyuñ riyāz-ı huld vişālũñ tır-i na‘īm

5 **Bākīyā** virdi müjde-i luṭfuñ⁵⁴⁷ hayāt-ı nev
‘Ömrũñ mezīd pādişehüm yāricuñ Qadim

-354-

Ḥarfü’n-nūn

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Nağamāt eylemege başladı şanma anı sen
Ehl-i sūzũñ şanemā āteşin üfler ney-zen [75b]

2 Meclis-i ‘aşkda ney-zen ne çalar yanumda
Ğam-ı hecrũñle ser-āğāz idicek nāleye ben

3 Şem‘ lāzım degül ey sākī yiter meclisde
Şu‘ le-i cām-ı şeb-efrüz çerāğ-ı rüşen

4 Şaḥn-ı gül-zāra düşersek demidür jāle-şifat
Nev-bahār oldı gül açıldı güzellendi çemen

5 Ğoncalar dügmelerin çözdı bahār oldı diyü
Sīnesin açdı girībānını çāk itdi semen

6 **Bākīye** ‘işret ü ‘ayş itmege hecrũñde yiter
Nāle ney göz yaşı mey fikr-i vişālũñ gülşen

⁵⁴⁷ müjde-i luṭfuñ : luṭfuñ vaşlun.

-355-

velehu eyzan

mef' ulü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Hergiz ne qadr u cāh u ne sīm ü zer isterin
Bir serv boylu dilber-i sīmīn-ber isterin
- 2 Bāğ-ı bihişt kūyına yārūñ irem diyü
Hāqdan hemīşe uçmağa bāl ü per isterin
- 3 Şahrā vü kūhı geşt ü güzār itdügüm bu kim
Dīvāne gönülüm egleyecek bir yir isterin
- 4 Sīm-i sirişki hārc iderin hāk-i pāyiñe
İksir-i 'aşq tālībiyin cevher isterin
- 5 Rūz-ı gamuñda gamzeñe meyl itdügüm bu kim
Kendüm helāke qaşd iderin hañçer isterin
- 6 Meylüm cihānda bāde-i gül-gūnadur benim
Ma' cūn olursa bāri leb-i dilber isterin
- 7 **Bākī** gedā-yı meykede 'aşq olup yine
Bezm-i gamından ol şanemūñ sāğar isterin

-356-

velehu eyzan

mef' ulü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Cānān odur ki meyl ide anı görince cān
Esbāb-ı hūsnı hūb ola ammā be-şarḫ-ı ān [76a]
- 2 Cānā metā' -ı mihrūñe dil müşterī iken
Olmamış idi 'aşq iline kār vān revān

- 3 Mihmān olınca derd ü ğamuñ dilde mā-ħazar
İki enār dāneledi çeşm-i ħun-feşān
- 4 Cenk itmege sitāre-i baħtumla eyledüm
Bu āh-ı pür-şirārumı bir tiĝ-i zer-nişān
- 5 A' dāya baş egdüremez kimse **Bākıyā**
Şimşir gibi olmayıcağ bir ser-be-ser zebān

-357-

Ĥarfü'l-vāv

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

- 1 Ol āfitāb-ı ıal' ata kim dirse māh-rū
Olsun cihānda meh gibi dā' im sıyāh-rū
- 2 Şandum kenār-ı bāmda ol māh-ı tamdur
Ĥurşid ufuğda göstericek şubĝāh rū
- 3 Ruhsār-ı zerdi ĥāke bulaşmış benüm gibi
Beñzer ayağı ıoprağına sürdi māh rū
- 4 Bürc-i şerefden aħter-i baħtum ıulū' ider
Gösterse yār manzaradan gāh gāh rū
- 5 Kūyiñ yolında **Bākı**-i üftāde var iken
Ĥayfā o keff-i pāye süre ĥāk-rāh rū

-358-

Harfû'l-hâ'

mef' ülü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Mestâne düşmişin bu gice sāğar üstine
Sākî-i bezm didi yüzüñ güller üstine
- 2 Peykân-ı dost qala diyü zaḥm-ı sinede
Görseñ nihâl-i tîri nice ditrer üstine
- 3 Tırrañden indi ğamzeñe cān-bāz-ı dil yine
Çenberden atdı kendüsini ḥançer üstine
- 4 Lāyık budur ki vaşf-ı ruḥuñ mihr-i āsmān
Altun qalemle yaza meh-i enver üstine [76b]
- 5 Nüşin lebinde ḥaṭṭını kim görse **Bākīyā**
Şirinlik yazıldı şanur şekker üstine

-359-

velehu eyzan

fe' ilätün fe' ilätün fe' ilätün fe' ilün

- 1 Qāmeti vaşfını 'arz eylediler Tübāya
Ser-fürü eyledi ol serv-i sehî-bālāya
- 2 Var ise turre-i müşğınüñüñ aşüftesidür
Bî-sebeb düşmedi āhū-yı Ḥoten şahrāya
- 3 'Anberin ḥaṭṭuñ anuñ sāyesidür ḥaddünde
Kim gönül bağlamaz ol tırra-i 'anbersāya
- 4 Nāzeninā daḥı sen tıfl iken Allāh bilür
Seni emzürmege ne cānlar eritdi dāye

- 5 Pençe-i mihri burarsa n'ola hüsniyle o mäh
Beñzer engüştü hilâle kefi desti āya
- 6 Hāk-i pāyın şaķın ey bād-ı şabā nergisden
Hayfdur kühl-i cilā dīde-i nā-bināya
- 7 Kemer eylerdi qolın ince bilüñe **Bākī**
Girmese hañçer-i hun-rīzūñ eger araya

-360-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Düşse göñlüm n'ola ol hañçer-i hün-efşāna
Müjeñ oqlarınñ eylükleri batdı cāna
- 2 Zülfi zencīrine āşüfte göñül bende geçer
Kendüsin lāyık-ı hıdmet şanur ol dīvāne
- 3 Bir kul oğlınñ esir oldı qapusında göñül
İntisāb itdi gedā bārgēh-i sulţāna
- 4 Zerdevātın taķınıp çıksa evinden seheri
Āfitāb aña berāber gelemiz meydāna
- 5 Cān nişār eyledi **Bākī** bilini kuçmağičün
Der-miyān itdi bugün varını dervişāne [77a]

-361-

velehu eyzan

fā' ilātün mefā' ilün fā' ilün

- 1 Gülşen isterseñ işte mey-hāne
Gül-i handān gerekse peymāne

- 2 Tālib-i şem^c -i vaşl olunca kişi
Oda yanmağdan aña pervāne
- 3 Kişden çün⁵⁴⁸ çıkarduñ ey қаşı yā
Oқ gibi bār atma yābāna
- 4 Hāk-i rāh olduğum görüp ayağın
Yirlere başmaz oldu cānāne
- 5 Süm-i esbine ruğ süren o şehūñ
‘Arşa-i dehre oldu ferzāne
- 6 Sūz-ı ‘aşkuñla bir şeb āh idicek
Қorқarım yanar oda⁵⁴⁹ kāşāne
- 7 **Bākiyā** tarz-ı şı‘r böyle gerek
Hem zarīfāne hem levendāne

-362-

velehu eyzan

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilūn

- 1 Eltāf u hūlқ⁵⁵⁰ u hūsn⁵⁵¹ ü melāḥat kemālde
Endām u şekl ü kāmēt ü қadd i^c tidālde
- 2 Biñ meşқ iderse şafḥa-i çarḥ üzre māh-ı nev
Ebrū-yı yāre öykinebilmez mişālde
- 3 Dil mübtelā-yı künc-i ğam-ı firқat ü henüz
Hāṭır-ı hayāl-i ‘iṣret-i bezm-i vişālde

⁵⁴⁸ çün : çok.

⁵⁴⁹ yanar oda : oda yanar.

⁵⁵⁰ hūlқ : hūsn.

⁵⁵¹ hūsn : hūlқ

4 Eşhâb-ı zühd bezm-i füsûn u fesânedede
Erbâb-ı ‘aşk ‘arşa-i ceng ü cidâlde

5 **Bâkî** letâfet-i ğazel-i âbdârûnı
Hâkkâ budur ki görmedük âb-ı zülâlde

-363-

mefâ’ ilün fe’ ilâtün mefâ’ ilün fe’ ilün

1 Metâ’ -ı bâde-i gültreng şimdi ayağda
Çumâş-ı zühd ü riyâ tırmayup şatılmağda [77b]

2 Kenâr-ı ‘ayş u şafâya geçilse tölmiş ile
Yine pür olsa mey-i hoş-güvâr zevrağda

3 Şarâbı zevrağ ile içmenüñ zamânı degül
Efendi keştîyi kağıdda şuyı bardağda

4 Bihişt şevkına şādilig eyleyüp vâ’ iz
Miyân-ı meclise atıldı yek mu’ allağda

5 Semend-i tab’ a süvâr oldı ‘azm ider **Bâkî**
Belâgat ehline yâ Hû gönüller alçağda

-364-

velehu eyzan

mefâ’ ilün mefâ’ ilün fe’ ülün

1 Lebüñden lezzet-i şekker şikeste
Sözüñden kıymet-i gevher şikeste

2 O çeşm-i nâ-tevân u zülf elinden
Gönüller haste hâtırlar şikeste

3 Ruḥ-ı zībāsı bir genc-i güşāde
Kemend-i zülfi mār-ı ser-şikeste

4 Ğamuñdan şüret-i Erjeng bî-hüş
Firākuñdan büt-i āzer şikeste

5 Olur ʿ aşk içre ḥün-ı dīde rīzān
Dil-i ʿ uşşāk-ı ğam-perver şikeste

6 Belī bezm ehli bî-hüş olsa **Bākī**
Olur mı rīhte sāġar şikeste

-365-

velehu eyzan

feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün

1 Nem-i eşkümle gönül dāġı dem-ā-dem tāze
Gül-i ruḥsāruñ ile gülşen-i ʿ ālem tāze

2 Tāzeler derd-i dili miḥnet-i eyyām-ı firāk
Dāġın abdāluñ ider māh-ı Muḥḥrem tāze

3 Rūz-ı hecrinde güler dāne-i eşküm göricek
Berg-i güldür ki tutar қаtre-i şebnem tāze [78a]

4 Sīneden қan bulaşık penbe-i dāġum қopıcaқ
Şimdi қopmış gül-i rengine döner tam tāze

5 Olıcaқ ḥüb gönül virmege ʿ irfān ehli
Şiʿ r-i **Bākī** gibi hem şūḥ gerek hem tāze

-366-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Devlet el virse yüzün gördüğim eyyām olsa
Merhabā eylesem ol şūh ile bayrām olsa
- 2 Olıcağ yār gibi dilber-i şīrīn harekāt
Teni pālūde-i ter gözleri bādām olsa
- 3 Gül gibi bāde-i rengīne ne ibrām gerek
Zāhidūñ kanın içerdüm eger ibrām olsa
- 4 Hıret-i kıddūñ ile kanlu elifler çeksem
Sīnede her biri bir serv-i gül-endām olsa
- 5 **Bākıyā** ' ayş-ı bahār eyler idük meclisde
Sāķī-i lāle ' izār u mey gül-fām olsa

-367-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Tıtalum mihri görem tal' at-ı dilber yirine
Kime dil bağlayam zūlf-i mu' anber yirine
- 2 Giceler şanma sipihr üzre kamerdür görmen
Cānumuz ' aksi geçer mihr-i münevver yirine
- 3 Görse yār ğazabnāk olıcağ ağyārı
Hışm idüp ' aşıkın āzārlar itler yirine
- 4 Yār ışiginde raķībūñ yirin umma şūfī
Bağlamaz kimse seni ol kapuda ħar yirine

- 5 Işınurdum yirime nār-ı firāka nisbet
Ben olaydum eger āteşde semender yirine
- 6 Kafes-i ğamda n'ola kaldum ise tūṭivār
Vaşf-ı la' lūñ hele ağzumda ya şekker yirine [78b]
- 7 İşigūñ taşı ile ḥāk-i ḥarīmūñ besdür
Bākī-i ḥaste-dile bāliş ü bister yirine

-368-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Sineye çekmege bir serv-i dil-ārām olsa
Ser-keş olmasa inen ' aşığına rām olsa
- 2 Biz daḥı kâ' ilüz inşāfa dilā būs u kenār
Her gün olmazsa hele bāri her aḥşām olsa
- 3 Mevsim-i gülde n'olur medrese vü mescidden
Leb-i cūy u leb-i cānān u leb-i cām olsa
- 4 Künc-i meyḥāne ile gūşen-i meclis birdür
Sākī-i lāle ' izār u mey-i gül-fām olsa
- 5 Terk iderdi mey ü maḥbūb hevāsın **Bākī**
Cānda şabr u dil-i āvārede ārām olsa

-369-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Lebūñi āl ile öpmiş ola mı peymāne
İçeyin ölmez isem kânını kana kana

- 2 Nüş-ı cām eyler iken meclis-i mestān içre
Lebüñ ol hālet ile girmemek olmaz kıana
- 3 Bezm-i meydür güzelim kıān ola şāyed arada
Çekmesün hānçerini ğamzelerüñ mestāne
- 4 Rāzumı nāle ile ‘āleme fāş eyledi dil⁵⁵²
Bizi rüsvā-yı cihān eyledi bir dīvāne
- 5 ‘Ayš u ‘işret demidür çekme ğam-ı devrānı
Bākıyā gel berü sāğar çekelüm rindāne

-370-

Harfü’l-yā’

mef’ ūlū fā’ ilātū mefā’ ilū fā’ ilün

- 1 Beñzetdiler o māha diyü mihr-i enveri
Biri birine kıoydı fiğānum felekleri [79a]
- 2 Çekdi çevürdi sāķi-i meclis piyāleyi
Āl ile öpdı diyü leb-i la’ l-i dilberi
- 3 ‘Āşık ğüşāde-meşreb olur cām-ı mey gibi
Hem-dem idinse kendüsine tañ mı sāğarı
- 4 Yāriñ⁵⁵³ raķibi gibi iti görmedüm daķı
Olmaya gerçi eşk-i revānum gibi çerī
- 5 **Bāķi** şarīr-i kilik-i bedāyi’ nigārdur
Şehbāz-ı dest-i kıudretümüñ şit-ı şeh-peri

⁵⁵² fāş eyledi dil : fāş itdi ğöñül.

⁵⁵³ yāriñ : yanın.

-371-

velehu eyzan

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1   Tutsa cām-ı bāde-i gül-günü verd-i ter gibi
Sā' id-i sākī olur şāḡ-ı gül-i aḡmer gibi
- 2   Sākīyā ' aḡs-i ' izāruñdan fūrüg-ı cām-ı mey
Rūşen eyler bezmī ḡurşid-i ziyā-güster gibi
- 3   Murğ-i cānı şöyle beñzer itmek isterler şikār
Ol ḡarā gözler süzildi iki şāḡinler gibi
- 4   Cūy-bār-ı eşküm içre çehre-i zerdüm benüm
Görinür āb-ı revān içinde nīlüfer gibi
- 5   Şad hezārān nev-bahār olsa bu fānī bāğda
Bir gül-i bī-ḡār açılmaz **Bākīyā** sāğar gibi

-372-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1   Ağlayup inlemeden derd ile dolāb gibi
Oldı çehremde yaşum yolları mīzāb gibi
- 2   Ağlamağdan ġam-ı hicrān ile bī-hūş oldum
' Aḡlumı ḡanlu yaşum aldı mey-i nāb gibi
- 3   Gönlümü rūşen ider şu' le-i dāğ-ı ' aşḡuñ
Pertev-i meş' ale-i mihr-i cihān-tāb gibi
- 4   Bād ġīsūların açduğça görünür ruḡ-ı yār
Bāğ-ı cennetde açılmış gül-i sīr-āb gibi   [79b]

5 Şāyed ol servi kenāre getürem ey **Bākī**
Varayın yüz süreyin ayağına āb gibi

-373-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Çeng çün nāleme dem-sāz oldu
Sāzlar içre ser-efrāz oldu

2 Māhdan çehre-i zībā-yı nigār
Çeşm ü ebrū ile mümtāz oldu

3 Kimse bilmezdi derūnum rāzın
Āh kim gözyaşı gāmmāz oldu

4 Dil giriftār-ı ser-i zülfüñ olup
Şayd-ı ser-pençe-i şeh-bāz oldu

5 **Bākiyā** mihr ü vefāsın o mehüñ
Çok tama' eyler idüñ āz oldu

-374-

velehu eyzan

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Çıkısa eflāke n' ola āteş-i āhum şereri
Çarhdur encüm-i seyyārenüñ ay māh yiri

2 Şem' dān süfresidür hāle degüldür görinen
Kodılar encümen-i 'aşka çerāğ-ı kameri

3 Gerçi şevk ehli geçer şem' -i şeb-efrüz ammā
Şevk pervānededür o da yaqar bāl ü peri

4 Gözüme ʿālemi göstermez idüm nergis-vār
Şahn-ı gülşende alaydum elüme cām-ı zeri

5 Lebine öykünür ol Hüsrev-i Şirîn-dehenüñ
Bâkiyâ halk ʿaceb mi mezelse şekerî

-375-

velehu eyzan

mefʿ ülü fâʿ ilâtü mefâʿ ilü fâʿ ilün

1 Cevr ile terk ider mi kişi şehr-i yārını
Lâyık mıdur ki terk ide kul şehr-i yārānı [80a]

2 Şāyed terahhüm ide görüp hāk-sārını
ʿÖmrüm geçince bekleyeyin reh-güzārını

3 Şarf itdi dīde sīm-i sirişkin vefān için
Bilmezlik ile yok yire harc itdi varını

4 Hāric vecihden ey şanem dil-rubā hattıñ
Yazmış kitāb-ı hüsünüñ egerçi kenārını

5 Cān virdi şevk-i hüsünüñe **Bâki** haste-dil
Pür-nür ide Hüdā-yı Teʿālā mezārını

-376-

velehu eyzan

fâʿ ilātün fâʿ ilātün fâʿ ilātün fâʿ ilün

1 Kānı bir şirîn-sühan laʿl-i şeker-bāruñ gibi
Kānda gördi tūṭī bir āyīne ruhsāruñ gibi

- 2 Gönlümüz alur ele zülf-i dil-āviziñ hele
Vechden hāric degül haṭṭ-ı siyehkāruñ gibi
- 3 Sen semen-ber-i serv-i sīm-endāma bir kez şarılan
Başa iletđi işin ‘ālemde destāruñ gehi
- 4 Ögmesin ‘āşıklara vā‘ iz riyāz-ı cenneti
Bāğ-ı hurrem olmaz ehl-i ‘aşka dīdāruñ gibi
- 5 Nükte-i mihr ü muḥabbetdür ser-ā-ser **Bākiyā**
Bulmaya ‘aşk ehli bir eglence eş‘āruñ gibi

-377-

velehu eyzan

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

- 1 Müstedām ola fenā kūyınıñ evbāşları
Kim olur bir biri yolında fedā başları
- 2 ‘Arşa-i ‘aşkda gör Hāzret-i Mevlānāyı
Tırmayup dāhı döner üstine yoldaşları
- 3 Dehri bir āh-ı seḫergehleri ber-bād eyler
‘Ālemi seyle virür gözlerinüñ yaşları

SONUÇ

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T-3031 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr (MESTAP Tasnifi - Metin) başlıklı bu çalışmada tertip tarihi bulunmayan, içinde 377 şiir barındıran bir şiir mecmuası incelenmiştir. Mecmua, derleyicinin başlangıçta belirlediği bir tertip metoduna göre düzenlenmiştir. Seçilen ölçüt bu şiirlerin mecmuada yer alış sırasını belirleyen kafiye/rediftir.

Şiirlerin hepsi XV. yüzyılın ikinci yarısıyla XVI. yüzyılın başlarında yaşadığı bilinen şairlere aittir. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şairler Muhibbî (64), Bâkî (63) ve Emrî (62)'dir. Tasnifi yapılan şiirlerin nazım şekillerine bakıldığında gazel nazım şeklinin tercih edildiği görülmektedir.

İncelenen şiir mecmuasında mecâzi aşktan dinî aşka, gündelik yaşantıdan uhrevî hayata, mizah ve eğlenceden hikmetli sözlere kadar geniş alana yayılmış konuları içeren şiirlere yer verilmiştir. Bu çeşitlilikten şairlerin estetik anlayışlarının ne denli gelişmiş olduğunu yorumlamak mümkündür.

Okunan şiirler arasında şairlerin divanlarında yer vermediği, başka bir yerde de karşımıza çıkmayan şiirlerin olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler de incelenmesi gereken konular arasında yer almaktadır.

İncelenen bu mecmua, Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Adı geçen bu proje, şiir mecmualarının bir araya getirilmesini, derlenmesini sağlayacak ve MESTAP tamamlandığında binlerce mecmuanın tasnifinden müteşekkil bir veri bankası oluşturulacaktır. Bu veri bankasında toplanan şair ve şiirlere ait bilgiler ise edebiyat tarihi alanında mevcut boşlukların dolmasını sağlayacak çalışmalara imkân verecek, hız kazandıracaktır. Bu çalışma ile kütüphanelerde bulunan şiir mecmularından biri daha MESTAP veri tabanına eklenmiş olacaktır.

Yapılan bu ve buna benzer çalışmalar sayesinde klâsik Türk edebiyatı başta olmak üzere hayatın farklı farklı birçok alanında birçok konu aydınlığa kavuşacak ve mecmua çalışmalarının sağladığı yararlar göz önünde bulundurularak yapılan bu proje ile birçok bilgi saklı kalmaktan kurtulacaktır.

KAYNAKÇA

- Ak, Coşkun (1987); *Muhibbî Dîvânı, İzahlı Metin, Kanûnî Sultan Süleyman*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Akar, Betül (2011); "*Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki R.1965 Numaralı Şiir Mecmuası (90b-176b)'nın Transkripsiyonlu Metni*", Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Akdağ, Ülkü (2011); "*Millî Kütüphane'deki 06 Hk 436 Numaralı Şiir Mecmuası*", Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Aydemir, Yaşar (2007); *Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler*, Turkish Studies, Volume 2/3: 123-137.
- Buyruk, İbrahim Etem (2009); "*Ümîdî Ahmet Dîvânı*", Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Coşkun, Vildan S. (2016); *Dem İle Sema Arasında, Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'ndaki Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi*, Sakarya.
- Coşkun, Vildan S. *Zâtî, İslam Ansiklopedisi*, cilt 44. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=440151&idno2=c440101> (Erişim Tarihi: 12.12.2017).
- Çavuşoğlu, Mehmet ve Tanyeri, M. Ali (1987); *Zatî Divanı, Edisyon Kritik ve Transkripsiyon. Gazeller kısmı: Cilt 3*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Çavuşoğlu, Mehmet. *Bâkî, İslam Ansiklopedisi*, cilt 4. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=040537&idno2=c040441#1> (Erişim Tarihi: 12.12.2017)
- Devellioğlu, Ferit (2007); *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara.
- Dilçin, Cem (2005); *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Emecan, Feridun. *Süleyman I, İslam Ansiklopedisi*, cilt 38. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=380074> (Erişim Tarihi: 12.12.2017)
- Erdoğan, Mustafa (2011); *Bursalı Rahmî ve Dîvânı*, Dergâh Yayınları, İstanbul. <http://www.kulturturizm.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 25.10.2017)
- Ergun, Sadeddin Nüzhet (1935); *Bakî Hayatı ve Şiirleri*, C. 1. Sühulet Kitab Yurdu, İstanbul.
- Gıynaş, Kamil Ali (2009); "*Millî Kütüphanedeki Yz A 803 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni*", Yüksel Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Gıynaş, Kamil Ali (2011); "*Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası*", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 25, s. 245-260.
- Gürbüz, İncinur Atik (2012); "*Şiir Mecmualarının Biyografik Değerine Dair Araştırmalara Ek*", *TÜBAR-XXXII*, Güz, s. 151-155.
- Horata, Osman (2011); *Kaynaklar, Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*. Grafiker Yayınları, Ankara.
- İsen, Mustafa vd. (2011); *Eski Türk Edebiyatı El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara.
- Kanar, Mehmet (2009); *Farsça-Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul.
- Kaya, Bayram Ali. *Necâti Bey*, İslam Ansiklopedisi, cilt 32. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=320477&idno2=c320345#3> (Erişim Tarihi: 12.12.2017)
- Köksal, Fatih (2012); "*Şiir Mecmûalarının Önemi ve 'Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi' (MESTAP)*". *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 409-431.
- Kurnaz, Cemal; *Hayâlî Bey*, İslam Ansiklopedisi, cilt 17. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=170005&idno2=c170003#1> (Erişim Tarihi: 12.12.2017)
- Küçük, Sabahattin (1994); *Bâkî Divanı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Mütercim Âsım Efendi (2009); *Burhân-ı Katı*, (Haz. Mürsel Öztürk ve Derya Örs.) TDK Yayınları, İstanbul.
- Pala, İskender (2007); *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.
- Saraç, M.A Yekta (2004a); *Emrî Divanı*, Eren Yayıncılık, İstanbul.
- Saraç, M.A Yekta (2004b); *Emrî'nin Hayatı ve Edebî Kişiliği*, Türkiyat Mecmuası, s. 323.
- Tarlan, Ali Nihad (1948); *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri*, İstanbul.
- Tarlan, Ali Nihad (1967); *Zatî Divanı, Edisyon Kritik ve Transkripsiyon. Gazeller kısmı: Cilt 1*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Tarlan, Ali Nihad (1970); *Zatî Divanı, Edisyon Kritik ve Transkripsiyon. Gazeller kısmı: Cilt 2*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Tarlan, Ali Nihad (1992); *Hayâlî Bey Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Tarlan, Ali Nihad (1997); *Necati Beg Divanı*, Mili Eğitim Basımevi, İstanbul.

- Tıǒlı, Fatih, *Rahmî*, İslam Ansiklopedisi, cilt 34.
<http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=340421&idno2=c340287#2> (Erişim Tarihi: 12.12.2017)
- Toptaş, Emine S. (2014); *"Mecmû'a-i Eş'âr ve Fevâ'id"*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dili (1986); *Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, TDK Yayınları, Ankara.
- Türkiye Diyanet Vakfı (1988); *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt 28, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul.
- Uzun, Mustafa (2003); *Mecmua*, TDVİA, Ankara.
- Ünver, İsmail (1993); *Çevriyazıda Yazı Birliği Üzerine Öneriler*, Türkoloji Dergisi, Cilt 11, Sayı 1.
- Yavuz, Kemal ve Yavuz Orhan (2016a); *Muhibbî Dîvânı, Bütün Şiirleri, Cilt 1*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul.
- Yavuz, Kemal ve Yavuz Orhan (2016a); *Muhibbî Dîvânı, Bütün Şiirleri, Cilt 2*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul.
- Yılmaz, Ozan (2008); *Metin Te'sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmut Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası*, Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, Sayı: 1.

EKLER

Ek 1: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR (T 3031) TIPKIBASIM

بهر که از کوه پستان بر سر کوه برود و پست در دو سو شادی از غنای ای شبستان که عکله از لاله جان	چون که در لوزن شینی بلبلان ای شبستان که عکله از لاله جان
ناله هم می فریاد در دریا آسمان در سبیل اسکر که کلان بچه جدهای منجه سینه زنی صبر کم بود و زنده در جهان کرسان میدان کلب بجهی نخل	سین بی شین با چون ناله آنکه چون که فریاد پند در دریا خسوف تا که در جهان ناله چون از لادن جور که معاد در دریا روح خا قطنه ن پست معاد در دریا
مرد دهن مشک بر سر کوه بن بجهی ایلم بر معانک سینه زاید خفا صی قدر بر او کاکلی کیمی جان بر کیمی سینه	الده ناله و غم یک ناله سر قفح که در شعله ایلم بر سر کوه شاید کلمه که بر سر کوه تونه در دریا بر سر کوه
ن که ای کوی عشق او لدم که ناله ای شبستان که عکله از لاله جان	

عکله که ایلمی که کلمه از سر بازن که کلمه از سر کوه عکله طوری که ایلمی که کلمه بازن که کلمه از سر کوه عکله طوری که ایلمی که کلمه بازن که کلمه از سر کوه	باشند خیر سر کوه اولاد من بر سر کوه ایلمی که کلمه عکله طوری که ایلمی که کلمه بازن که کلمه از سر کوه عکله طوری که ایلمی که کلمه بازن که کلمه از سر کوه
عقل لا جامه که سکوار بهر غم موج او در دریا کلمه ای که در سبیل ایلمی ایلمی فریست که کلمه قنده که کلمه نخلی و سینه	چون آب کلمه از سر کوه کلمه ای که در سبیل ایلمی عقل ما را در سینه ایلمی ز ناله کلمه ایلمی در دریا سینه ایلمی ایلمی در دریا
بهر که که فخر ایلمی که کلمه کون بر کوه که ایلمی که کلمه	کوه ایلمی که کلمه از سر کوه کون بر کوه که ایلمی که کلمه

دور رسد که بر من کوه کل بجز بطلد	قاشی بخردمیت ایلا شتاب
نماند دلمه فلک عیشش ایو لم	دل کباب با ولدی که زدم با می شرا
نوشش کچر عمری مجی میا بولم	اندن است اجل چنگ ترا
در احوال	
ای میا بر حسن تو لاله که کل بر است	یسی و خاوه مهری که تر مجاریست
ایست که کل کوی خود با شایع	ای پر در بگره پستند نمی نیست
عشق ایلی لاله لاله لایب است	ز یاد تو طعنی انزه کند که ملامت
کیرب که بر صتم تشبیر غدار	بسد را و سپ که جمله جانم ترا
بهر هم زیاد که کوبانی تو با لایم	یارب قبول ایله که کن منایست
عشق شایع اولوق تر سکنت	خاله رولای می مجی ملامت
در احوال	
آز سب که بار بکا لطف عتبات	امید و صایله اولم بنده ملامت
بخوان شیبی عاشق و سیک لولم	زیر که اکا ایلیم صبح سر است
روشن قورم کوز روم کای کای	که بر قدر در هم لاله نور است
بر جر و دنیا ایله یک شکر ایتم	عاشقیده راه الیلد بر در پیش است

ایتم از بر که اگر سپندی الی	عالمه مجی پس کابرد بر بر است
دیگر سک بولم سن ایلی الی	بخا و بر یاره عمل طاعت
دیگر تر شکست که سپینی	معانی سبب حد و دور عبادت
حیث جانی به و ذالت ده	ایچین مست اولیسه و ذلت است
دیشلر در میا بولم روح شانی	ایچو بر سب که بولم روح است
کوزم یا شیبی مجی بوی اولوم	ندان مایل کل اول سروفا
در احوال	
بجان ایچونیشلر چو کور حاشا	بولور سر زنگت انده حواش
کوزی است اولدی شرا بچه غم	اولوری قندیه ایستده ملامت
صدای سبب کوینده کور سب	رقیب سبیر بریدر در لر سر حاش
اه لود و لدر کلشن بو جانقا	می محبوب اولم بن بون شاش
ایوب مجنون مجید و صمت	سبح عشق بون اندی ارش
در احوال	
عاشقیده راه الیلد بر در پیش است	بلد زینب است آه ایچو جانده است

چون خیزد و طربانان سال خاسته	عالم آنچه در پیشند بطور و خفا
چو برنگد از دلش بر عین کل	طالب خرم بود چون از عالم جانش
بس سوز و دلش از کس نیست	چون کل فنی کلک باقی کس نیست
شعله آتش کس نیست از کس نیست	دیو شد که بر پیشین معارف و انداز
عشق	
شکر که خاک پاکینا یلدی کنج	جماد بر کس نه ملایمی مستاج
دور که خست بار آمد کس جانی	کس که کز کس که ز بخت و دیوانج
کرا و ملایم ز پسندن شفا	رو و این خست بر طاعت با راج
جیبی او ساید کس خفا	میسری و لور و جیب کس معراج
جیبی پسندن و مرمون شفا	دو بود جان و دل کس با کس حاج
عشق	
روزه کندی تا خیا ال شکله کلون عشق	عزم و نوبت با موی کل کس کلون
بل غنیمت عمری است که آنگه باقی	آمدن با حرج خاتم کل کس کلون عشق
بروزی قلوبی سید لا زار اولدینی	دو بدلی حقه و بان کس کلون عشق
سکری ای کس بر بخت کس کس عشق	شود بیکر زایش در شیشه ز غم عشق

بر کوی نیمه یک کس بی افغان و لوت	مختر کنند به بار کس کس با هر دو عشق
عشق	
انگدن می نایب است داد و فریاد	نهی پسند بکس که بر خط و دلش او
اولور بر برقی ز غم کس کس کس	بچشم قلب چشمی کس کس کس
طریق عشق مش کس کس کس	بله در دو کس کس کس کس
کلوس آلودی در عشق کس کس	قالبی بود به عشق کس کس
اگر کس کس کس کس کس کس	بر کس کس کس کس کس کس
عشق	
الدی با قرینه کس کس کس	ز کس کس کس کس کس کس
عده ز طور عجب پسندن کس کس	غصون بود کس کس کس کس
دو کس کس کس کس کس کس	کس کس کس کس کس کس
دو کس کس کس کس کس کس	کس کس کس کس کس کس
خاستند کس کس کس کس کس	قلید کس کس کس کس کس
عشق	
ای در کس کس کس کس کس	در کس کس کس کس کس کس

بگرددن ایردای شیرین و با هم او لور شبنم کل که در سوزگی او لور دم اشخارید خستد غبار قدم از روی لور از دزد سقط اولدی سینه جان باقی ولا در مانی تو دردی قبولیت	آنی کم بکیشتم بکجه بی سیر یاد پلو ایدر بیک سر و شمشاد معلم آقید اول پس روی از او امید دم بود که الت کو کرب یاد ایر شد بی غفرت یازک مکر یاد ییجه اولدی چون بجه بی سیر یاد
غزل	
بلبلان تندی شیرین آری بگردد سرد که شامی آری مثال شمس رنگ که کله ز لور لیل بی سیر رنگ که کله سیر که کله بی سیر رنگ که لیل که سیر بی سیر	در دهانک کبی لیس که سیر مسل جان خشک کبی خنده و کوش در رگه صحبت میل اولور سیر چون بیاید اولور اولور سیر خوش شام و برادیا جان اولور سیر
غزل	
رو لور لور که چشم پر شود بو سحرک پر از سحر می گوید	کو کل ای آن رکن جمله پسندن خود روشن اولور آنگله وین بیست

میزنیش که کله بگردد اسطفا کوز لور قاسمچ دم بولور سیر خواب کلور و یک کله بجه بی سیر	عقل شامی شو لور از لیل وین معلوم نمده است بن غلیو بدر که کیم بار بجه کر بجه او کور کوشیه سو کلور بجه
او لور و لور که حسرون اون کله یا شامی پسیم شرب بفرمی بی سیر سیر که سیر و سیر حقه در سیر عاشق لور بجه شمع لیل کله اون لور و لور کله سیر قوفاش لیل	جان مایه سیر سیر لور کور بجه سیر سیر کله سیر کله بی سیر چون از نغز نغمه کلام اصلا کله کله پر و از نغز نغمه سیر جان کله کلور کله سیر وین سیر سیر
غزل	
کوز لور دن سوری کوز لور لیل بیل شوریده لور لور لیل سیر سیر لور پسند که لور لیل کله کل لیل سیر سیر لیل ای بی سیر لیل لیل لیل لیل	مرطبی سیر کله سیر سیر لیل عقل کله کله کله سیر لیل کل سیر لیل لیل لیل لیل بجه کله سیر لیل لیل لیل بند لیل لیل لیل لیل لیل

پسینه مرغ نری چون شیبان	جان است و کورانی که کمزیران
زلفش که در پس کون زلفی است	ای قهری قاور عاشق سبقت آن
کفر را که غنچه صفت کلک کلک	دل خندیبی مسجد کسا و فغان
رسوای عالم او پس کم بر لب	کم عشق یار بود بی حسرت
و در پس سبب چاکر عرض از مانی	خون جگر که دیده در رخ او قانی
دل ایست	
جنت که در نورخانه جانانه کز	مخت او دیده و او می عشق نیک
بیلی سبب که در سینه دیوانه	نازیده در سینه یار بود و آن کز
کو پسته می نشیند جان زدی	عشق تو با غم پر و آن کز
بج اولدی می سال از نیند لعل	در بر این سینه بود دل بر آن کز
شعب رنگ باده حبس می در غم	یارم و دیگر نموب است آن کز
دل ایست	
خون لیسله دیده اولدن با سن	وار و ریبیلک پسته در غم
اول کینه بند و باقی اشک	باندی دیدی قالمدی یکد با سن

چون کک و لیزه نمک سهرانی بود	فرق تو یک کک از حبس جوان
دلغی موی ابدی کماهی شن	ز راه صدای عشق بر رخ او سن
سلطان عشق لب سخن مجید	کریسی ارچو مجلس عمده چرخ
دل ایست	
سدره دون قاسمکی بودی با بود	کفش حسکه در و صدان طبع
نچه طبله که در زلفی بود سبک	باشدن کعبه او نچه بود در
زلفی غنچه لعل کدک و در لیل	سینه پر از صفت الیوشید
کو زارم پسته کل صدمه کل	با و امید خائف اتی در با لیل
عقل کلاه در سبب غم غم	بلبلک رود را احیا پسته
دل ایست	
جام عشق شکر خلدی سینه	کند و خردن شیرین خرد کک
خار و خنده در بر زردیا سینه	قار و آواز او بود عالمه در با لیل
او قیامی که چکرم پسته	قهر عشق او بود در و صدمه
ز چاه سجده و ندانی ای کز	عاقبت او بود بر پسته سینه
در مدی اول دور و بر کز کوه	ای کس سینه کز کوه نیند بر

اوله دن مشق جابر بن یحیی مومنین	صفتی سندی بن محمد بن محمد
فغانه بن علی بن محمد کم او مدی	دو تن اول زین العابدین کوش
خیا کت سندی بن دست ولدن	کجا هم نسیب بن محمد کوش
بولور دوقم نسیب کو کلیم اوان	ایتم دیو بجاکر کردی کوش
سوار کت کومر اوله دن کجی سنی	ایزدی اوله دن اونی کوش
حرف الصاد	
اوله دن کت کجی کوش اوله دن	جانی جواد بن علی بن علی
ابو مرزانه ملکه کوش کجی کوش	اوله دن کت کجی کوش
عمره جلاوندی کوش کجی کوش	دیو کوش کجی کوش
ساده گلگون کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
کجی کوش کجی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
حرف الف	
جانی کوش کجی کوش کجی کوش	اوله دن کت کجی کوش
عمره جلاوندی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
ساده گلگون کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
کجی کوش کجی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش

خانمی قوی بنی چند مایه جی صاف اری	زلفی بن علی بن علی بن علی
اوله دن کجی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
حرف الصاد	
جانی کوش کجی کوش کجی کوش	اوله دن کت کجی کوش
عمره جلاوندی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
ساده گلگون کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
کجی کوش کجی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
حرف الف	
جانی کوش کجی کوش کجی کوش	اوله دن کت کجی کوش
عمره جلاوندی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
ساده گلگون کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش
کجی کوش کجی کوش کجی کوش	کجی کوش کجی کوش

اول در حدیث عشق در مثنوی گویند که هر که از او سبزه در جگر که با نور گلزار عین صاف را بنگارم طر و کس در عشق تو شوی سبزه در جگر با نوری گل ز نخلک خیزد فیضی از لطف الهی در جگر	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف سیم	
اول سبزه زیاده را در جگر که با نوری گل بست سبزه زیاده را در جگر که با نوری گل عین صاف را بنگارم طر و کس در عشق تو شوی سبزه در جگر با نوری گل ز نخلک خیزد فیضی از لطف الهی در جگر	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف چهارم	
شاه ششم شمس در کلا بجز روز نهم و آن که با نوری گل بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف پنجم	
بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل

اول در حدیث عشق در مثنوی گویند که هر که از او سبزه در جگر که با نوری گلزار عین صاف را بنگارم طر و کس در عشق تو شوی سبزه در جگر با نوری گل ز نخلک خیزد فیضی از لطف الهی در جگر	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف ششم	
نشانی بر روی کس که با نوری گل اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف هفتم	
بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل
حرف هشتم	
بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل	بجز اولی که از مردم با نوری گل عاشق اولی که از مردم با نوری گل

<p>رودم کیم کسرتینان رویدارم برتم ناخن ایله کلپستان کیم نو کله بوی روو زو غیره آصلن چک استغنه بر حسن وین صیرت سحله ایم شاهش اولد کیم کتی کتیر بوی</p>	<p>اولم ترم خاقو نوز غم کلیم ابریم اشک چشمم طرز او خیر ساریم کورون قندیل پریشدارم یاره لر سینده کور اولد اوقعا پست در طبلم تفریم او روزاریم</p>
<p>عشق اولد</p>	
<p>چشم اشم کلید رو بویست صیقلین کور اشمی کل مجوز قوشن مع اولد نینم او ز پریشتم بن افلاک اولد بیستور در کوشو فری بوی مشغله اشغله اولد بوی کلک کل</p>	<p>خام اولور در در شمع ز غافل چو شیره و یک کل عاشق کل یو کلین کلشنه کل افغان کل بو زنگت جمادی جمودی کل کوروی کلک صورتن اینده اولد</p>
<p>ایضا</p>	
<p>تازله زقاره کل کوشیلد باغ و بو غنچه لردم شاه و کوبل غیاثین کل می مجو بدن ز ابدی شمع</p>	<p>سور قوشو کلوی بیسون شرف کل اشکاره بیسون کل ز باشی بیوان سن بر بلور مین کل ابدی شمع</p>

<p>کوسار قهر من چاهه کورده اندم مر کله بیک کله باک او بوی کل</p>	<p>غوغه و روزی کلک چشم اولد بوی کل چاهه سارا اولکل کل اوج سمان کل</p>
<p>عشق اولد</p>	
<p>دو کله کلک با با و نور کلک با بوی قوراز کلک مع استن کل با بوی کل بو کلینور با و وارده کلک کل بوی کل سبک کلینور کلک کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل</p>	<p>نظر در کلک با با و نور کلک با بوی کور ز کلک چشم او کلک کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل محبت کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل قوراز کلک کل کل کل کل کل کل کل کل</p>
<p>ایضا</p>	
<p>ای کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل اولد و در کل کل کل کل کل کل کل کل استدم پر کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل</p>	<p>بر کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل صانه سن کل کل کل کل کل کل کل کل سر کل کل کل کل کل کل کل کل کل کل</p>
<p>عشق اولد</p>	
<p>غنچه و شمشین با کل کل کل کل کل کل مر سحر و در کل کل کل کل کل کل کل کل</p>	<p>غنچه و شمشین با کل کل کل کل کل کل مر سحر و در کل کل کل کل کل کل کل کل</p>

بندم جانی بود آن شش فشانند و در غزماغش سرهاری شش لوبند	آه ایله کجه عایسه طویر و خانند کدر که سولیته بو کون آن ایله
توکل اگر که اولدور و برعلک افند پنوم کست آه اوردوم پسدرک	دیر کور بود و دینس بر کانه جانند کاکل یوزنه جیلد ایشش نرد جانند
اولد بچی شعله قانید بو یوزنه	محشر کونشد هه قاندره او قانند
در ایضا	
تو کور تو حیدر کج کلکی سیر اولدور سر طردن چمن و غر بائیکد پره اولدور	قاسون اولدور کدر غلغنی دور اولدور سند نمی شمع صفت بر نفسک دور اولدور
بزم غمده تو کونکست مانده پور و عکلی هسته دو کور او لیا کد کج	نالار ایملکه کج کلکی سیر اولدور دل بود افر تو سیر سینه مند و اولدور
عشق ای قنید کرسنه کج کور اولدور کو کوره ار سز باش کلکه کور کور	استخان یار اولدور کور کور اولدور بوز و کی بره کور کور کور اولدور
اک کج کلکی قست کور شش سیر کون	کیزه مون کج کج سیر کور کور اولدور
در ایضا	
بر صبح ایلیانی کور دهم اولدور دو کسلا شمه کور کور کور کور	

عقار الدن دور لور کج عیلب استه کج چمن کج و صلا زین لور	شوبه کج ز کج کلکی شمشیر سیر اولدور ای کل نردور دن شمشیر کلکی
بیغ ضومره اولدور کور کور کور کک کل آن زین ایزان شمشیر	بیلور کج چمن قور کج اولدور کون بو کور کور کور کور کور
در ایضا	
عشق جان کج کل لور سیر سیر باش تاج ایلم سا غور سیر	کج چمن سیر کج کلکی شمشیر سیر باش سیر سیر کج کلکی شمشیر سیر
لاله کج سیر سیر سیر سیر بده لم عمل لور کج کلکی شمشیر	فخیر کج کلکی سیر سیر سیر بو کور کل کور کور کور کور
کور کور کور کور کور کور طلهار دور کور کور کور کور	
در ایضا	
بره کور کلکی کج بو جان سیر کج سیر کج کلکی سیر سیر سیر	عاقبت کج کور کور کور کور طوبی بیغ جان سیر سیر سیر
سیر کج کلکی سیر کج کلکی سیر کج کلکی سیر کج کلکی	رایسته کج کور کور کور کور سیر کج کلکی سیر کج کلکی
در ایضا	
بر صبح ایلیانی کور دهم اولدور دو کسلا شمه کور کور کور کور	

اول طبیب الی شیب و باغی	دیوی کز کلید کیم یور بکسیر کیم
نور و صید آنکه قصد آن جان پدی	صکله کدی کیم کوشهر نری در آن پدی
عشر انظار پدی که تنزلی کیم	شوقه مرست او لب جاگر بیان
او کشیدم زده تو کنگ از با	او کم طوفان خیا کیک پت
پرده زده م نه صبی دل بخت	یار نه او اینی یور کدی کند
در سینه جان ماغ بولر کوش	بر سوزید مشکلی لیر اسان الیر
ای بچی کج پسته زلفی بر پشم	حفظه بچون بر تارخی بر ما شعبان
و در ایضا	
اولی فرشته که در آن کز لری صفا	کلمه بر سر و کشتن او قدر مال کبی
بزم نموده و ستاره خور کز نون مسم	کو کلمه کلمه صبح کز نامه کز کوی کبی
باز در تراوسون او جان کمال کشتی	ابرا حسمه ز کرم باشن قدر کبی
کاک پایی ولیدن بر نیر با شو بخت	کاک پزانی سخن الیدم و آرا کبی
و در ایضا	
کاشن صکله فر شو بکسیر و مکن	
خور ز تو قور صبح او نچر کیم کیم	

سرود در قمار یور پسر و خرام نامی	غیبه و کاشا یوق اول در خدای کیم
نچر طره که در ایله چو سنج	کو روی بر خوب روشن با نام
بچه و ایله کیم مردم علم الیر	اشک چشم آن قور بر چشم کیم
یا کشتن اول کشت کج کور کیم	صغیریم سیم پچوم بر نانی جان
ای بچی توی خسار ز فر شو مگر	کلا قیاس چاک ایله چاک کیم
و در ایضا	
سیر زده بر نیش سر و کله کیم	کله در چشم صاف ز لیر بر کیم
مصنف حنک خمیرن صحر کیم	ایله م نید مشاب کور کیم
اشک نیرنه صوب کیم قیدی	روشن اولسون او یوقدی کیم
واغلا کز ایله حبت موایی بوق	عاشق ویدار اولون نیر کیم
ای بچی مرغ و لرسیده اول کیم	پشم صبیادی لیر بوقدی کیم
و در ایضا	
جاننی مشقوا با ندی کیم کیمی	بزم کیم شکایت الیم کیم
کو کله نامه خطاب ایله کور زنده کیم	کو در لیل الیدم بک کیم
کو زده م سس اندک نیله کیم	سندن لیش کولار کیم

انچه در مده و غی لوری مرکز اختیار عقد او شد هم بر آن که بود چنانچه	تا که کج رود و در و کجی طلعتی کدر از تفسیر آید بندگی جسمی
عقد	
نکند که در مدار بر سبب تیز بجا جو بر بزرگ و کندن بر وی بی غنا	او کم کم که مر که مسدود کنن بجا سو و کلند به بوسون فدی دین بجا
مانا همانی خست اید رسیده در آن ان که تو در در طریقه مده و ک طلب	دینا بر تون سعادت که سبب بجا کند و الملائکه مده و دست بجا
جانا جانانی اید کل غنچه بر طریقه سکاست کردن از نشسته بر سخن بجا	
سبب	
در این جهان که کرم جان او کبریا جانانی بود کلند در سینه کی بجا	شمعی تو سبب غیر لبر پروانه اول قلبی آسین و لیلین میدانه اول آشنا
ای کجا پس از غنچه با چه چرخ برین و در طریقه لدار که کرم کندی تندی	کوزی یکمین سینه که خانه اول آشنا ای که کون بر کسید و یواز اول آشنا
مست	
مست بزم از لدرای غنچه شوی طریقه آشنا بیکانه بر بیکانه اول آشنا	

عاشقانه و در موسم طریقه برین چون نقد چنگی چون شش من و شم	بر بر سپیداه غمز اول طریقه بجا سی جانانانند به راه شدی غنچه بجا
نصرت اولی از تریسک و در طریقه الغریبی و در ایصاله در لنگه کج کلیم	اوین قسوم غزکائی برو کما بجا الاولی سینه نظر از لالی کم اول بجا
بیکجا بجا اولی و در طریقه مستدم اولی و خیال از لنگه المانی بجا	بیکجا شانه تریسک است فتح بجا غنچه اوین بکلیه در طریقه بجا
آه بر یک کل غنچه در و منده ای کم زلب لبر نصیب اولی و در طریقه بجا	
و در ایضا	
نصرت عالم بر بیک چاره بجا دور شکله بر سندان تن اول کلیم	بخت گویم تو نمازم اول بجا بر بیک طریقه تصنیف اول بجا
در سون رسک جهان کله در عشق طریقه اولی از صبح کلیم بجا	کون کبی ای عالم کله بجا کسب تو شو طریقه بجا
به طریقه از بار بوشی و در فدا کی مال دنیا بدمشخ از لبر بجا	کندی بجا بجا بجا بر و در بجا بجا بجا
بماند اولدی کجا کجا ای اصل سنده کلوب از لبر بجا	

اولم

خبر جانان را بدوید و خدایت است	ببین شوید مستور کم نون با تملار
پیشتر محمود که تراب را خوب قانده	بجمله بنیاد و اینرا ویلای جانان
مگر کشی بزم ازل پستی در امان کن	جرعه جام بکند او پیشتر کمار
زادید بر عاصمت کرسی بود که کلاه	اهل خست کوشیا طالب طالع است
قان بکند که زاری لودی سفاک بود	قان جنگ ایلر جانان و کجی کمار
و در ایمن	
دو ز زمانه فرمیش می فرج	دو در ایمن با کدر سن غمی فرج
نصحا که کیسی یک شوق آرزوی	کل کیسی کل همیشه کور مردی فرج
شکل او دردی کله کل کجی کله	ز نور دنی نیست قدر با هم فرج
فرقت با رنگ اکی بود سید طلال	و صلت بهار تک نه کمال کفر فرج
ماق کبک لالی در موجب بیست	جام شراب ناب نبی بود می فرج
آب شاملا طونوز زود فرج	با دود او در بود ای سر کجی فرج
کوز باشد بخانه غدن کوز بود	و بر پسته عجب کرسید می فرج
و در ایمن	
سوال سبک کتف کله کله ای کرسید	بر عیش و حضر زمانه بجا پسین

ای بی زارم از لب کجی کو کله طوفان	دانش کوه ازل کتف کوه مینین بود
ببین کوه ازل کتف جانم و عزم	سایه کوزلم در شول سیم و در کتف
عده در کم نارا آمدن با بر کتف کله	آتش ز ساری حرم کتف کله ای
قصد در کله کتف پیش او بود	ز کتف کله کله کتف کله ای
کجی کل بر پسته کتف کله ای	بر جهانده بود جلادن کور کتف کله
مگر کشی بر پسته کتف کله ای	با دوشا سیم کتف کله ای
و در ایمن	
عده کتف کله کله کتف کله ای	آب کرم بود می جیدی عاشق کله ای
اصطیلا کتف کله کله کتف کله ای	باشن بچوب ساری کتف کله ای
جام معلقه شراب ناب کتف کله ای	کوه بود کتف کله کله کتف کله ای
عقل کتف کله کله کتف کله ای	سایه ارا در دنج در کتف کله ای
ای بی زارم از لب کجی کو کله طوفان	نسیع کتف کله کله کتف کله ای
و در ایمن	
برین دیکم اول منیست کتف کله ای	آشفتد اگر شامه کتف کله ای
کوه کتف کله کله کتف کله ای	شویله کتف کله کله کتف کله ای

کوکلر شتر شرب لعلک تا ویر زال	برم حسن چیده بر موهوم دون کا
اندر قوس صغری از تر کلید لکلبک	لش اول شکر که بر او غمی نکلد
صوفی سینه و یا بیغلا بر سپس که نوز	بر جانانی شکر نده و او را با غلزلز
و سبب	
بر کون چغندر جانانی نوز	پستارده در تانان که نوز
دوم جانان که نوز سبب	دو بی از ایل او طویان که نوز
کوم در سینه جانانی نوز	غنا در چغندر حبس که نوز
خیال از فرقت نوز	امید و صلا سحر که نوز
کوز نوز رقیب و فریب	شکر و کوه شکر که نوز
جانان سبب لعلک و کوه	دال جانان در دونه در جانان
و سبب	
اعلا در دوی غربت کشی نوز	نکه کوه کوب تا نکلدن که نوز
انخلوق آدمی بی سرو کل لکلبک	بوسه که خیس و ناز نکلدن که نوز
رخ کلک و شکر نوز	چک و در غلق و روز ناز نکلدن که نوز
سین او در بر نوز	بود که نوز در نکل کب نوز

که ک آب چینه و کس جانانی نوز	با غنا و لکلبک سبب و نوز
و سبب	
و کس شکر شتر شرب لعلک تا ویر زال	و کس نوز سبب لعلک تا ویر زال
عاشق جانان که نوز	پستارده در تانان که نوز
عاشق جانان که نوز	دو بی از ایل او طویان که نوز
عاشق جانان که نوز	غنا در چغندر حبس که نوز
عاشق جانان که نوز	امید و صلا سحر که نوز
عاشق جانان که نوز	شکر و کوه شکر که نوز
عاشق جانان که نوز	دال جانان در دونه در جانان
و سبب	
عاشق جانان که نوز	نکه کوه کوب تا نکلدن که نوز
عاشق جانان که نوز	بوسه که خیس و ناز نکلدن که نوز
عاشق جانان که نوز	چک و در غلق و روز ناز نکلدن که نوز
عاشق جانان که نوز	بود که نوز در نکل کب نوز

۱۰۹

اگر چشم در او در قرقره لیس بجایند	بیدار می کند و در قرقره گوید همان کس
نخالی که گلگلی در دم او بر لاله نشانی	صفا سرش برسد و ساد که بر سرش نشانی
ولادت	
عنا که یک تو با این خون جگر است	مرد که کور است که ز او در است
بندون که در این شش او بلیغ بگردد	بوسان چند صورت برین بد است
مفکدن بر پوستی از غم و در میانه	ای بی وفا بود که با نادر که با او است
برین ایامه که در کسب یاد او	ای کس که سینه او در غم بود که با او است
بوسکی بر رخسار آن کند و در لاله نشانی	ای بی شکرت که چاره جانم در او است
حرف اصوات	
با در بول که در بر سینه بجایند	چو کوه میانه که کوه که یکت در او است
اگر کوه و کوه که در او بود چو کوه	با سگی لب میانه که کوه بود که با او است
در غم چسبند از غم که کوه که با او است	آشنا اول انبوی سون در کوه است
اگر کس که در او در لاله نشانی	و خمر که یکت در سینه که کوه است
دو در سینه که کوه که با او است	محبت بوزینه که کوه که با او است
کلی که کوه که کوه که با او است	بزرگ که کوه که کوه که با او است

اگر کس که در او در لاله نشانی	مرد که کور است که ز او در است
بندون که در این شش او بلیغ بگردد	بوسان چند صورت برین بد است
مفکدن بر پوستی از غم و در میانه	ای بی وفا بود که با نادر که با او است
برین ایامه که در کسب یاد او	ای کس که سینه او در غم بود که با او است
بوسکی بر رخسار آن کند و در لاله نشانی	ای بی شکرت که چاره جانم در او است
حرف اصوات	
با در بول که در بر سینه بجایند	چو کوه میانه که کوه که یکت در او است
اگر کوه و کوه که در او بود چو کوه	با سگی لب میانه که کوه بود که با او است
در غم چسبند از غم که کوه که با او است	آشنا اول انبوی سون در کوه است
اگر کس که در او در لاله نشانی	و خمر که یکت در سینه که کوه است
دو در سینه که کوه که با او است	محبت بوزینه که کوه که با او است
کلی که کوه که کوه که با او است	بزرگ که کوه که کوه که با او است

عایت است ایله زوکلور کور عثمانی	که با و شکر کسانو نیز بر عیت است
بجانی سینه نوزن کور کور ال	دشمنان او بر شمشیر منده
حرف الف	
سوار در قار و در هر طرف کور	قل بر کفنا رو و لعل و افق کور
بلور کور سینه لور و فخر کور	سویا و نوز و بار و کور کور
ای کور بر و در کور بر شکر کور	صبا و غیر شکر کور کور
فخر و شکر کور کور کور	چشم بر شکر کور کور
بیلی و نوز و لور کور کور	قر و سوز و لور کور کور
بر کور کور کور کور کور	بر و سوز و لور کور کور
دشمن کور کور کور کور	ای کور کور کور کور
حرف ایف	
بجاکت صحیف خفی مبارک کور	کوری و کور کور کور
کوری و کور کور کور	فرش کور کور کور
بجانبه کور کور کور	ای کور کور کور کور
بر کور کور کور کور	بر کور کور کور کور

بجانی رسام کور کور کور	بجاکت کور کور کور
حرف ص	
سوز کور کور کور کور	قور کور کور کور کور
دشمن کور کور کور کور	سوز کور کور کور کور
سوز کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
حرف لام	
دور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور
کور کور کور کور کور	کور کور کور کور کور

صفا بود که صحن جهان کم تو زین گل	الاکر عسره غریبی او تو زین گل
دشمن را که چو سرو تنی بر کتابه	اودا کی و لیا ز جهان بر تو گل
کون ز تو گل خند و خورشید خند	فی الجمله کوی کز وی بر سگ تو گل
دلدار بسند ان دلور بر خود نشین	سوی است کوی که ما شد خند تو گل
یارک ایامی از سرور شش بخانی	ایک یز زنده کوی بی طون تو گل
حرف الیم	
خون می بین آه در خون تو نم	جمع سر کشی و پست شدی تو نم
عشق میدانند بارک بود کز بائی	زلفی چو کز زین طوب آفتاب تو نم
کل ز تو کز زلف خیز بارکی بود	بیور دم تخت سپید است که تو نم
کل ز تو کز زلف خیز بارکی بود	ز جبارم کندی سنجام تو نم
ای بیانی عشق سحر استی گلگون	بیشتر از آنکه آنک لاک تو نم
حرف الون	
گر چه پس و لبلب و ملق ماری است	صورت تو غم غیب است لعل تو گل
ماج دور کند که با سگد سگ گل	کرم کز زلفش می سن تو گل
مهر و مهر جان غمشد ز تو گل	ایچون ملق عالم بر کز تو گل

نور کیش ز کی شکست و درید لب	خسته دم پاره می هم در مک
گر چه از کمر ریختی خود مسید نمود	دلا امقدولی شد به جان تو
حرف الایب	
با کور لادن ای شکار کوز رنگت زین	قبل خواب بایدم خشن رنگت زین
زلفی بود ایندنی و منک کز کس کس	ای سببیا چلین نند عجب او کس
یزنه یزنه بود کی بان این بر می	تج بر کویا قدی نترخه ترخه یزنه
اول قیب ای بی بی بیانه چکله نون	فرغ خیز ایو بدم اول آنک چارون
ای بیانی کند و لطفه ان که بر گل	و ای کاکم او زنده او بر سحر کاک
حرف الیواد	
یک کس می یزید یاسم که زنده کاک	یا خود جام حبه نتر سبک خود کاک
نوله لده که بر ترخه زنده کاک	نم کرم نهم جام نهم جانده کاک
تور و بر طیبی کم بود دم خلود	ال و روی خیزه زیدی غم غم کاک
بندار کک کوزین کجا حشر کفن یک	کند جور رضوانه بغایت انصاف
دوم خنده راه فرشته زلف کک	و دمی فرجان با خنده ترخه او کاک
بجای جانانی او شدن زین ایرو کس	و کونده اوله کوم و است با خنده کاک

اگر چه که بر اسلوب نوشته در بعضی اصناف	خیال وی را بر اید بر او که کلمات آید
و در بعضی	
بندی که کلر آسم شش در می آید	بندی غیر از سبک که هر یکی از آن
بندی بی هم از آنکه بر او را که	ذوق شود قید و بر جان سری آید
من طور و بقیه این سخن که در این	اینه از آنکه در من سیر بی و در
من و لاس بر او بر اصل سبک	کلیه که در این نظر سبکی و در
ای بخانی بر شو و در هر سبک	رخص او در او قید و در سری
و در بعضی	
بر لطف است که با این در این	جان در سبک که گاهی غیر من
نور که هر کس که این سبک در این	بویا و ملق بر این سبک عاشق
نعم اطلاق و نوشته سبک که	بر زبان که در این سبک که
عاشق صادق است که بر او در این	که ستمت این سبک در او
که بخانی نماند و در این سبک	نیز و بر روی که در این سبک
و در بعضی	
بندی سبکی که در این سبک	بندی بی که در این سبک

تو هم که در این سبک	بویا و در هر حال این سبک
این سبک که در این سبک	بندی که در این سبک
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
و در بعضی	
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
و در بعضی	
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک
بندی که در این سبک	بندی که در این سبک

نجان شمری شریک و سباز و کور و کور	کوره ای و لب لعل برش و شکر
و در اینجا	
بوی مسکین بر در عارضه عاقل	بند کم عاقل و نور قدر بر پر او
آه کم آبی بر مرام و تاسید ریاض و جود	بغز سب با ده گلرک صبح بر دین
طالب جانان دنیا و جنتی الکفر	کوئی با یک بولی بر دین تر از ارم کی
کیمی عیسا و یویب با عشق کی است	گر صورت دوار رسک کم جسم بر دین
گر صورتی بر یزید که در روح روان	ناز در صانع که اولدی سر و بر دین
باوه در لعل یک پستانه کورک	بزم حشک نیست تا شربت باوه کی
آه دریا کی کم حس سبزه دایم	آه کم زلفک غنچه از بر دین
دو شد عشق حالی بچو بچو بچو	ساکه سعد در نجانی باوه بر دین
و در اینجا	
در بر کم باره بوق بر و جفا در عیال	لا رسک به نوزده و ده تا در عیال
تخی الکلی کی کم است کله زنگ	بر اوج طوق از با حسب او کی
اول الف تا سیکه قسک را در	که کلکی کلکی کسب بر دین غری
تغرض از عشق می با کت و کت	نمراه و این چهار و او در غیری

نجان شمری شریک و سباز و کور و کور	کوره ای و لب لعل برش و شکر
و در اینجا	
بوی مسکین بر در عارضه عاقل	بند کم عاقل و نور قدر بر پر او
آه کم آبی بر مرام و تاسید ریاض و جود	بغز سب با ده گلرک صبح بر دین
طالب جانان دنیا و جنتی الکفر	کوئی با یک بولی بر دین تر از ارم کی
کیمی عیسا و یویب با عشق کی است	گر صورت دوار رسک کم جسم بر دین
گر صورتی بر یزید که در روح روان	ناز در صانع که اولدی سر و بر دین
باوه در لعل یک پستانه کورک	بزم حشک نیست تا شربت باوه کی
آه دریا کی کم حس سبزه دایم	آه کم زلفک غنچه از بر دین
دو شد عشق حالی بچو بچو بچو	ساکه سعد در نجانی باوه بر دین
و در اینجا	
در بر کم باره بوق بر و جفا در عیال	لا رسک به نوزده و ده تا در عیال
تخی الکلی کی کم است کله زنگ	بر اوج طوق از با حسب او کی
اول الف تا سیکه قسک را در	که کلکی کلکی کسب بر دین غری
تغرض از عشق می با کت و کت	نمراه و این چهار و او در غیری

مع تریزین بر نرد و آستیا علی بو خدا	بال چوب و چمن و در صبح گوید که
صوتی که ناله عشق و مومن و چشمه	مرجان و در باره پستام کسوت
بن خیارین که در کج بند و او خطه	دیدی سخن مثنی ملازمه و کله که بود
ای که کند از کبر و کند و کچون سک	که مگو که اندی زنی کوشا درون
طایفه ای که از آب راه کوی اربابا	ایستی اکنون ایرد چو سینه کله پی
در ایضا	
شود خبر کون که کرم اول قرصت کجا	که ستر ریونی بود که ستر دوی کجا
شود دست اندی شربت بی ان کجا	مشرقی طوبی در کسبی کینت کجا
در ده اند که کله کشت را طایفه	ساقی مشکت شربتی از بی کجا
طایفه موقن بود در دایم او	ساقی در دکل چو در شدر عجب کجا
عین مصلی چو کس ستر کینت کجا	بفرم ذاتی ز نوروی از کفر وقت کجا
در ایضا	
مرفق نای مسک گوید بکله کجا	ایرگانه از نهی سدر و بلبل کجا
بکسرم باغ خون برین شور بود کجا	دو پستل آواز نه بجزیه غنچه کجا
منظر قصر لایه فوشش ایکی کج زرم	بر سفال پسه در ایکی قرصه کجا

وزن حسی پسته آینه بو طبل کجا	اطلس ز بخت کسیر سپید طبل کجا
نعلت جو که کنی شایا بنو و ضعیف	کم کماک سزد که سی بخت کجا
اغده و نم بود که پسته حمله اند کجا	دو ستم شعلی لطف است کجا
سایه روشن کجوه سور کمال اندی کجا	دیگر کانی اید ذاتی پسته کجا
در ایضا	
اول الف تهر جو را در آخر غول کجا	کو در در کماک کبی انصاف کجا
با الهی نند بهر دیار و انصاف کجا	با یک صبر و تحمل بریت و انصاف کجا
چو حسن لبرک و صفت و لید بر ذری	حشره ک خلق حجاب لکر و صفت کجا
طایفه در کسبی کینت کجا	آنی فرما وی سوتب است کجا
تعبیر و کمالی صوم کدورت کجا	شود لغت دور صفای شربت کجا
بفرم ذاتی ز نوروی از کفر وقت کجا	در عشق یاری کم و لیسیم حرف کجا
در ایضا	
قدم صبیحی است بوزیر طبل کجا	در سطر کم قیامت قودی و کله کجا
بنی خلق و کله کجا	تدره کایه ای لید جفا کجا
اشی از کله کجا	شعله یار و شیرین کجا

اندوه ختم گری طبعت بجز با سبب بود	اندوه زوی بجهت بی مسکلی بی اندوه بود
بر قیاس کسی که رسد اولوز آتی ای	سفر جازیه اولوز کسب و بوی سخن نزل آید
و ایضا	
اگر کسی پیشک شکست می خورد	جان بر زردم جان می طلب
بودل منوری بر دار انگه	ز انگه او غنچه زخم محرم
خجسته او بکنده عجبی بود که	بزدلی بپوشد چون لاله او
کسندی لغز زوی زاری می	فصل کله بکله گری تا او
کعب کعب کعبه تو گشت سنی	ذاتی ای دوست یقندی بود
و ایضا	
کو کلوزن غریب است بخواهی بخت	عجب هم بر طوفان وقت نیز با دور
سج و شمشیر شایسته ای که بودی	بن یوزن کجوه کلک سحر ای
بر سواد با بختی پس خیز اعلان کرد	ای بی خاندان کجوه و جود کرد
برنج کورده ای بکشد نه کمال کورن	او ندی شکند و بی سستی گشت
و ایضا	
لمر سانی آتی که کس نموند با شایسته	اول کجوه کجوه و کجوه کجوه

ایمنی بر بست که سوز زگر که گری	تو بیایستی نمی اولوز ستمانی
اوله که بز دلکوب غمزه بستگن	شیشه تو به عاشق کجی ای غمده
جان بکشد کجده می شیخ شکست	غمت بر معانی تو بی بوی
عاشق عشق کجیفه جان بوی	اول که اوله شایسته ای
بیشتر و ما می کله او پس بر	مطربا چنگ کجیک ناله سلی
آینا بوز کعبه کجده می کله	باری شایسته ای در آسمان
و ایضا	
ای کعبه بوز نه ز کجکام	بدر دم چله بیک در آسمان
شاه چشم شراش کجهم	بنا را دور نیم ای شایسته
کجی زخم نوری بی خور فراق	عالمی طاعت بیدر ده و سیاه
خوشتر با بر سر دانه ابر کج	آه آندره کجای بی ستم
آینا صفت دن خورن کج کج	چنگور کج کج بوز در آسمان
و ایضا	
عاشق ستم سوز بوز کج	بانه سوز ستم سوز کج
کجی بیام و کج و کج سوز	عالم کج کج کج کج

حرف ط	
او ملوخته در سکر اچ سیر حدیث	حدیثی که در سینه سولت کلمه
او بود در شب که هر رایی در حدیث	ایست که شود که گویند مولا که
خیر لا مورا و مصلی خواتیر حدیث	ذاتی خیر لا اوله و خدا اول میان با
حرف ز	
شریت ککورد و دو نو ایله علاج	فصل کله بر اینج است کله زنی که
با نغز باغ اردن مینه المشد فرج	سنگه ز با حقیقتش نغز کوشش کلم
کله باغی آتش بان بللی بندی علاج	بیشتر اینج لا اوله بالی و بلوغ بدین
قودیر با نغز باغ جناز جت سیاح	چون هم حدیث باغ ایستاتی می علاج
پرتو خورشید با نغز اولی کله کله علاج	جامه بدین فیض حق آنی کله کله کلم
حرف س	
زهر قرا اولوب ایله سیک ساقی علاج	نوقی ایله قلم غم سینه زنی علاج
پرتو سوادیر من لطفنا بدوب ای علاج	مقصود سوز اولور که شو کله زنی
ساقی اولور و ایله ساقی نغز سیاح	غم ایله کله کله ریور سینه ای
ای روح روان و مغمزی با نغز علاج	بجگه کله کله سینه ایست ایله سر
کلمه کوشن ایله سیک ای صفا کله ایله علاج	بجگه قویا پسند اولور ذاتی ایله ای

حرف ط	
طالع ایدر پستیار می فرقه و نغز	به نغز و بر سر شرقی اول نغز نغز
اوجا ز کله اول شاه جمال کله نغز	ماست ایله فی الحال می نغز کله
اول نغز کله و واروب ساقی کله نغز	بر کوه کله ای سوش و لا ایست نغز
اوله ایله کله کرم نغز اولوب کله نغز	شعر شمشیر شوز اولور دی ماست
بر سکه دست او کله نغز ایله نغز	غریب الکت موری بو زدی کله نغز
حرف ل	
یا شمدن و شرا نغز و نغز کله نغز	ایضا چشیده به شمشیری و دور نغز
دور و کله و حسرت نغز کله نغز	ایضا است بنانی چشمتی نغز نغز
اول ایله نغز کله نغز کله نغز	نغز جفا کله کله نغز کله نغز
ای نغز کله نغز کله نغز کله نغز	ایضا ساقی نغز کله نغز کله نغز
نغز کله نغز کله نغز کله نغز	ذاتی قویا قیده کله نغز کله نغز
حرف ل	
سوز کله نغز کله نغز کله نغز	بر نغز کله نغز کله نغز کله نغز
سوز کله نغز کله نغز کله نغز	نغز کله نغز کله نغز کله نغز

فرد در عالمه بوسه لعل لبزدن	فرد در عالمه بوسه لعل لبزدن
سوکه و گنجی غایت خرد است	سوکه و گنجی غایت خرد است
وصف نازک ریخ بر جوهر لیکم	وصف نازک ریخ بر جوهر لیکم
عراق	
کوشش بر جوهر لیکم از خردی است	کوشش بر جوهر لیکم از خردی است
زمره در بارک با کوشش لعل کوب	زمره در بارک با کوشش لعل کوب
بویشت تو لاغز خاله لعل اول	بویشت تو لاغز خاله لعل اول
آرد نده زلف لعل لعل کوب	آرد نده زلف لعل لعل کوب
در دکل ان این نظر لعل کوب	در دکل ان این نظر لعل کوب
و ایضا	
طوبیون بپوشند کور و در لعل	طوبیون بپوشند کور و در لعل
دم دم فضا طبر لیسیم کی کوب	دم دم فضا طبر لیسیم کی کوب
سپل آه جیس بر لعل کور لعل	سپل آه جیس بر لعل کور لعل
اعدا سوزن لعل کوب لعل	اعدا سوزن لعل کوب لعل
ذرات کف لعل لعل لعل	ذرات کف لعل لعل لعل

هر کلمه که در این سنه بعلی است	هر کلمه که در این سنه بعلی است
وقت کل سابق ملایم صوفی برین	وقت کل سابق ملایم صوفی برین
صوفی یک سره فرد و سوزن لعل	صوفی یک سره فرد و سوزن لعل
مست و لولیک لعل لعل لعل	مست و لولیک لعل لعل لعل
ذرات کف لعل لعل لعل	ذرات کف لعل لعل لعل
و ایضا	
نوک کله کله کله کله کله کله	نوک کله کله کله کله کله کله
کوک کله کله کله کله کله کله	کوک کله کله کله کله کله کله
ایلیوسه قریا داید ریح نفس لعل	ایلیوسه قریا داید ریح نفس لعل
یو کله جانم نه اسپم کله کله	یو کله جانم نه اسپم کله کله
زلف لعل کله کله کله کله کله	زلف لعل کله کله کله کله کله
و ایضا	
و در کله کله کله کله کله کله	و در کله کله کله کله کله کله
کله کله کله کله کله کله کله	کله کله کله کله کله کله کله
سینه خیزه کله کله کله کله	سینه خیزه کله کله کله کله

جان پروردی چو بس تن کند چو ز دنیا فریاد چون غمخواره فریاد	یکت بخیر امید جان لبریا ای شده و بفریاد کی کس بری
در وقت اول	
گویم شاد چو بشنوی آنچه درم بگو در دگر که قدر عمری نوزاد زنده	الدوری نقد عقلی و دل کند زین او که ز زری حرا کی زیم شین
شیر زلف و لبر نوزاد زنده کم و صفا راه ما اینی انکس	نگون استک شاش غمخواره همی ستر ز بیون کون زین
تبع کار دانی غمخواره بار استک فاشک کی نوزاد	یک بار چو بس کس کل بولامسایه جان صفا
در وقت دوم	
دوم سخن چو بسی و فاشک کسرا بشن کسرا در سخن	دوی این نشانی در دگر کسرا باشک فاشک نوزاد
در وقت سوم	
نظای که بس ایات سخن دیدنی دنیا چو بس	

بشاید ای می می بودانی غمخواره بر پا و شمع بند و بر زین بر مین	نور ابدی او از جسم بروی نور نور لبش ای می می بودانی غمخواره
مهر کس نمی آید و بکلان لای زین قدر نبی فلک ن بودا آمد را	چو در وقت بوسف جان در کس انقدره نقد تعالی و نقد
در وقت اول	
مت جانم ز اولیای شاد بشاید شام بر زین غمخواره	دگر چو چشم غمخواره بشاید اولیای شاد
خویشک خون تو قوی گشته کوز زدن کوه و خورشید سخن	است اولیای شاد نار و دلا سوره ایشک
در وقت دوم	
نور از کوه کوه کوه بشاید کوه کوه کوه	بشاید کوه کوه کوه بشاید کوه کوه کوه

بر سینه بر چوبه با یک بر زانو و پا در پا کو شوی که در جانی خنجر خط مشهور	او کونور سوز اول شمع شمع عازر حله داره زانو ای حمار اولدی
حرف الف	
شب بجان کار که بر کوزه زرقا و درم جانی دست به یک کوزه کوزه	ای کونور کونور کونور کونور نار زانو کوزه کوزه کوزه کوزه
بله کرم که کوزه جانی آسم شریک بدر شمشیر ایدیم کوزه جانی شمشیر	عاشق کوزه کوزه کوزه کوزه آدمی ارمه کوزه کوزه کوزه کوزه
بلنی قریب سبب سبب سبب سبب سبب	زاد کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه
حرف ک	
مر که بر جانی روشن یک کوزه کوزه ای کوزه جانی کوزه کوزه کوزه	ای کوزه جانی کوزه کوزه کوزه شمعی کوزه کوزه کوزه کوزه
دو کوزه جانی کوزه کوزه کوزه افرم آید سبب سبب سبب سبب	عالمی کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه
منت آید اولدور درم کوزه کوزه فرقت آید اولدور کوزه کوزه کوزه	

در شمشیر آید بر کوزه کوزه بنا صحراناک اولدور کوزه کوزه	له کوزه کوزه کوزه کوزه ای کوزه کوزه کوزه کوزه
کوزو بیج عالی کوزه کوزه تمنی اولدور کوزه کوزه کوزه	یک کوزه کوزه کوزه کوزه بدر کوزه کوزه کوزه کوزه
قتند زلف کوزه کوزه کوزه دو مادم زانو کوزه کوزه کوزه	کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه ای کوزه کوزه کوزه کوزه
نفس جانی شمشیر کوزه کوزه	ای کوزه کوزه کوزه کوزه
حرف ا	
زخم آوردی سینه کوزه کوزه بستان کوزه کوزه کوزه کوزه	قلب مرادم او سینه کوزه کوزه بدر کوزه کوزه کوزه کوزه
بکانه ای کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه	زیر کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه
عاشق کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه	کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه کوزه
حرف ل	
مر که جانی کوزه کوزه کوزه	سوز کوزه کوزه کوزه کوزه

قاره او ز زبر مجرب عیاض آب است	انفقدن حسرت لعلکلا اولی
جامع عشقده بر قدله با زبور	شعله در بجان کف کبیر قوسیل
بر مصفا پاک فرمودی که کلمه	در باره بچسبند با لدم اولی
قبله خیمون بود که بر این شیوه	جان دلونی بکنک کلن سدلکلی
دریغ	
عروفتان الذکر ندر و توه کایم	دخی بر شامبا عشق اولدن ز
بیرج بدین حال نمنه جمانی	نگار که کلن کردم درون جمانی
مرد و صلیو بیگانه نفسی بود مصفا	مناسبتی ندر بر وقت کلمه
ملاحت مکتبی بیدم بر سر این	بو کون بن ادر شاه ملک شمر
نقود و صبر دل بر دم متاخ بود	کور کوز ایتیا جان طری بر بر اید کار
دریغ	
بر بر کور کوش فریر شک کل عم	اشتمدی که کجی دره او
ای اهلک خوسن اولدی بیگانه	باید و بیای کجی بیگانه
سنگار عشقده شفا کار هر فری	بر بر منی وزر و چور و دو سیاه
قلوب و جانان قلمک ابدی بیگانه	اوله رو و کور کند کی خرم کی

سوز کویسکین اولور دم اولی بیگانه	ایزد صفت نظر بند به پشتم
دریغ	
سردم ای و پ کلم کو کلر طره نیم	عربی منک بوره کفدی بندک
بوسکین ارسن بکلا کلامی	ایده او دیکه در و پشتم
سولوی کبی بیچر کور و خوش	چون نمی نالی ایستدی خاک
عاشق کلامه کور کور کور کور	آهسته کند بر اندی خورشید
ای بیم بار سزای انی جان من	آقا نم بر و سیم اولر کرم کفتم
دریغ	
تا چشم دور و دایم بیایدیم	اشک چشم کرم چشم فغانم
رو صفت کجی افکاک کرم کلمه	یار الدن خسته آه و فغانم
بیخ اعظم ای عشق کجی برود	آن کور آن اشک و اندر نیم
ای صیب جان اولی او کجی	اشک آه و بیگانه کجی
چشمک بر جان بندد خرم فغانم	عالم فغانم چشم خرم فغانم
دریغ	
کرم اولوب اسم ایندی کلمه	ایزد صفت نظر بند به پشتم

بر ذره نشانی بر در چرخ صومعه	درون گهواشی غنچه شامه
گفته سینه با نه پاک آمد آمدن	صنم چاک پسین ز طبع عالم اندر
نزدن گلرایه بکم بجز سینه	بندن سکه بود که بران چون نظر
بانه خلاص لایله بری خورم خندان	ساقی گرم بست ورق برین خندان
قان غلیوب با لایلم غنی آید	دبر چاک با کم دگست سون آید
و لایضا	
عشرا و لور جانید و ار سکه و لور	بر قیامت غلیوب در کم تر جان غنچه
سوز کی بسته ز صفا و نایه مین	سوره کوز چگون ای طعنه سبیل
دغمی مهر کدیر چاک او چمن لوز چمن	کوز صحن منظر من چکنی و لور
کوز کدیر پسم جلد زهر فرد و لور	بر ناکت بیاس ایند ز نظیر کرم
آفرین ای مل باغ اطاف آفرین	کلوز کوز جلد و صفت آفرین
و لایضا	
قیامت حاصل ز یاد و قدر اول	پست باغ ارم در پسم محمدی کرم
صالحه سره بره که کدیر و لور	بیشک تو بوی که کوز چمن با پیش
حالی با دخی طبعیون شده طبعین	کوز خمن تیره شستید بلور دردی

۴۴

ای در کما از سر با غی لور سر زبان	ایده خرو صفاق در اسکی خورند
یاد ای رو بر قوی چاک لایلم باران	ذاتیاب و در سنی ملامه که کلتر قوت
و لایضا	
ویدم با دایت نبی بر در جان	ویدی کز الم و کز جفا و ن
بغم چاک لایلم اول باره	شکایت آدم که کیک صفا و ن
اور و چ ای کبی کسره تلویله	آه ای صفا و ن ای صفا و ن
کوز شمشیر ای لورن لورن	میدم بودی و حسبان
سکا ال بر شکیان ای صفت	آل جوب و صفا ای صفا و ن
و لایضا	
یازین با کمال پسین سوزان	ورد لای علی بن چون کربان
بکار و کز کز ظلم اولدی خور و شک	و تیبو سنی او چدی شب ناله و نغان
کلی بر زنی حجت آتشی بران توی	آمی بدی خیم غنیم دغمی بران تان
درخت لور لایلم کوز سکه کلک لورن	پسینک کوز کلکی چاک کربان تان
و لایضا	
ذاتیابا دشت شکت عشق اولدومی	
بلایر خلق جمانی خسته و دیوانان	

دانش بر دانه تر چاره اول پستان است و آینه عالم در بر تو نمونست چو آینه	هی دور واکرد و مدنی خیز از او چو عیار بر آینه که کلک است معیار بودی
در ایضا	
انگشت مکنی یون منت سما و ن غری کج نمده نشو قدری پس و بیارم	باشمست نزلتین تحت مراد غری کس از چه خبر تو می جو صبا و غری
ای پستان از عالمی صلک کز لکله سی خیم بر کشش او کز کدکسا چی	ز طلبیاید بیار و دو اول غری کس نوال طبله که در او غری
ذاتی بر عالمه در کم و سنگ کز بی کس وقت و کل اول بر نهادن غری	
در ایضا	
کلک بی خبر خفا معاری بر عالم است که بی کلک بیار است کلک	سایه صا و وی سراج بر عالم است که بی کلک بیار است کلک
هر بی بر تو خوب کلک غری بار و بی غری و پر بار از غری	مراغف که کلک بی کلک در صبا است غری تو غری غری غری
کس که کوی بدی کلک بیار و دی جام کلک است بر عالمی بر غری	بر و کلک بی کلک بیار و دی دختر و کلک بر عالمی بر غری

نیا کلک و پاکه و بار یک لاله غری سیما مرد و ایسا الیه در کلک غری	دوشو سبب بیار است غری او کور بر اول ایسا الیه در کلک غری
نیم خرم کلک بود است کلک غری باشم او شوی سبارم غری	غیا ز غری کلک بود است کلک غری صنوبر ز غری کلک بود است کلک غری
سر کلک غری کلک سبارم غری تجلی بر کلک بلذات کلک با و غری	
در ایضا	
دکمه که در جهان سبالی بر غری ز غری خفا پس بر غری کلک غری	بخت و غری کلک خفا بر غری غرض و غری کلک خفا بر غری
زیر کی غری کلک بر غری اول کلک خفا بر غری کلک غری	ای کلک غری کلک بر غری باشم او کلک خفا بر غری
صورت کلک غری کلک بر غری کورد و غری کلک خفا بر غری	
در ایضا	
بر کلک کلک کلک کلک کلک کلک بر کلک کلک کلک کلک کلک کلک	نما و کلک کلک کلک کلک کلک کلک کلک کلک کلک کلک کلک
بالا و غری کلک کلک کلک کلک یا غری کلک کلک کلک کلک کلک	

خاسته با بلبله در خرامان شمش	ماضی بیاد هر درستان شمش
کانه بر آه تو فمش حیدر کانه سن	بسی خندان لب و لکرم بو چشم تو بین
اسوان نمیکند کجی آب حیوان کن	قاره که نقد تو را از کفک تری میوز
کلهستان نملدون بزود در حیان	ای شی از دل با و بی و را و لری کفت
طرز اشعار اچو ما هر کی طرف کن	تو دندان بخاری صفا یار در سن
و	
سور بسم سمنده ش فرسخ	سوار را دلگرد اول ش فرسخ
چرخ نطع غلامه سور رخ	ایرود و بوی او در دهری شست
او تو شطرنج پند به تر رخ	بو تو خوش اچو چپستک اقبان
ز کون اول شاه عالم تو رخ	تیمر و خود دولت کو ستر رخ
ایا کونکاید ز بر روز رخ	بشی و تله تو لدر اول کشتا
بکاو نزل مسا اول سپهر رخ	کوز ما را دلوور عالم کون کم
سنی بر بعلبلا اول شاه فرخ	کرک جلال اول بی بر رخ
و	
لار داشتی صمدش کاج خون	غمخوارن نمی بگون سستش خون

خوشی طراوتی گمت خاردنق ای کما	آشب نموده مردم به که مایه کما
شاه محمد را بر می بود احصا بر خنده	لو بیاه طاشی شمش در کلاز قنا
و	
شرد نظر و تهر و استک خفا	وز لیش شمشه کویا کفنا
چو بسم کار و فانون شند	او گوید در زخم نملدن لعل شند
سزاشد کن خودی به سینه	بسفید بر سر و توفی سینه
روز و خیز کم صفتیا کرون	صید بر نکلون جوش خیز چنان
توزد کت عالمی مسکلا ری	که از تر خیز خورشید اری
و	
دلدار را گمت بود و حیا کجست	عشق ایله اول غلامه لایه تو دی کجست
او بسم غم رخ دلدار لیکون	تو زیند جهان تاباید به قری یارت
بزی فی میلکه زهره کز شمش علی کون	لطفت بر زه قشطن اهلن بر ای کجست
نقاشین در باره شال رخ یایی	تصویر بر پر یی زین مقایله توری کجست
و	
ای امری تو زد و غمی گلاب بو چمنده	او کمنده کنی باره او در روز تو کجست

بزم ششکده می حکم را بجا بگویند	با دو نوشش اوله ما که در بزم چون
ند و نوش قهوه در کرسی بزم نریخت	بدر نصیب من از نصیب من خالی نریخت
مضرب سبزه و کشتن کنگر بزم را	هر چه بسندن بزم کنگر می گویند
منزله عالم را ز راه له می شمشیر ما	با دو بزم من از می طلوع می بدید با مویز
حرف اول	
شود در مصمم سوز بر بخت بزم	بن شمشیرک بزمه طاقت بر بزم
ورده می بکنند آن حال که بزم می گویم	از کده با قوت تر حالت می بزم
فاکتور بزم بزم بزم بزم بزم	سودی بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	شود بزم بزم بزم بزم بزم
امرا بزم بزم بزم بزم بزم	طو بزم بزم بزم بزم بزم
حرف دوم	
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم

بزمی بزم سوز صحت او در کنگر بزم	و ده که اوله می دل بی کنگر بزم
حرف اول	
این لاله شیر بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
نور عمارت بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
عشیره لوله و لوله بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
صنعت بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
حرف دوم	
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم
بزم بزم بزم بزم بزم بزم	بزم بزم بزم بزم بزم بزم

او در مکتب بزرگ نهی پسند آورم	بوشند رک صواقد و نهی بر بکره
نور و دود لادن خود قاروی کوه	الآن میزالی این رسم بر که نظر
لبه رضا که کوه کوه غنچه گل	بر تک تو معنی بر که بر تک غوی تو
بیج کوهی که مکتب بیانی از کوه	دو کوه سواد و قشای کوه قندلی
سلسله	
روزه قرشو سوکب زینک	که طبیبان بپسند ما ای اهل
تغ نیر که پستک کوه کوه	بر کوه باره او روی ای اهل
بر معنی و نه روز قالد روی	فانکسای بر حلال انکس
عقد و ادم کوه قوش از کوه	انکس خدای باغی شکس
امریا و الهی بر کوه کوه	غیب سلیمان باغی کوه
سلسله	
فساد کوه بود مکتب کوه	مکتب نیک کوه که زمانه کوه
وقایع کوه بود کوه کوه	و پای بیغ اید کوه کوه
افندی آای دی صانی ای کوه	کوه سوزده کوه بن کوه
زمانه کوه کوه کوه کوه	زمانه کوه کوه کوه کوه

خند

نور کوه غنچه کوه کوه	بوتون جهانم بزم با جیا کوه
سلسله	
خود کوه کوه کوه کوه	قطر قطره کوه کوه کوه
بزم کوه کوه کوه کوه	بر کوه کوه کوه کوه
و کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
سلسله	
و کوه کوه کوه کوه	و کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه
سلسله	
کوه کوه کوه کوه	کوه کوه کوه کوه

من غم زانف و خسته خاک مشربان	ایستخوان بر سگان و رومار گشته
که رسم کل کل بود وانی لبت خیزن	عیش نوشی بن فزیک زمره مارا مشربان
اوله و خجورن با به لعل کت آه کت	با و قیزنه جیما کت سه و اواراه
ویدی بلین جام بخند و کل کل گشتن	ماه نو و کل کل مشفق دانه کت زوشن
بر کون و نا ویدر امری چون کون کون	بر خطه سیر کت گندن اول خیار کون
* * *	
شعله غم دل انده زمانه	او قیوب یازدونی گشتن
خیزه خاک لاله لعل اول گشتن	یار اندن کلدی فرقت مانه
سینه خرا زده لاله کل کل گشتن	میسلمه اول سرو سیم زمانه
کوندرم ممشدی خست خیزه	استغفار بی جا کت اول خیار کون
سرخ امری سیم زده اود	زیر سگوا اسپانی جانانه
* * *	
ایستم در اناه لدم که تیر کت کون	کم قیوبی جلد سینی طوقی کت کون
تا غم آست تندرستی اول کون	منوع ایدوب نعل سندی کون
سینه و عیش گشتن شرح کت کون	اول کون بر کون کون کون

یار چون بیدون غیر بر مشربان نظر	شکل آرمین لره بارنی کون
جان بر در قاشی سودا سنده بخار کت	امریک طاق امری اوزده کون
* * *	
دل نمده جانه گشتن	جان تن نا تو ایت گشتن
عقلی قیوب جنون یول اول گتم	یول جن کار با قیوب گشتن
سایه جو یک مو اسپن که قیوب	که کل آب و ایت گشتن
کاکلک دنت و پداستر	عزایب اول مانه گشتن
اولور امری بکده یاره کون	کس لره جسم جانانه گشتن
* * *	
برنه غم شیر بر زده ت مود کون	یعنی آمو چیلو صیدرت فوج کون
شرعیان سنگ محمد غم ایت گشتن	نال نزل بر بدن بر جنده نوبت کون
یا کس اشک فو لایع آه آت گشتن	بزهرای چیلو برنده سخت کون
عش شای سینه صو اینه قور گشتن	بر سپاه در و لدر اجمعت کون
* * *	
امر با و مو صمصا عسای گشتن	
ایستنده بر سنگ باب معاد کون	

در این نامه در هر یک ششده آفرینان چهار اهل بی تو روز عاشقانی شش صد سپه دستم سوار علی ای فیزه کلوزون بگر عشق امیر بخت عالمی بجز به ششم رو لید بوی بچیدن بینه عزم امیر بگریه بگری	گر در بر محاکمه بر سپه سواران با کندن گهای غوی وضع جان بوزنک مرتقی ای فیا بوزنک الذین بجهنگ جام شریک خوان سرکسا ز غمده که استند و جان وطنم بخرید کید که ششادان
وله ایضا	
بینه نامه و ان بود عهد و عهد عاکه خیالی غوی در اول بی بی چکده ماضی تر عهد پارم آتونه اکرم سپه غای خیالی کلور و امری سر شاکت با کید ریشک کور	باغ جهانم بوشید بر کفند اس بزراری که چه خلق ایو بکید می وزوم بچکد بیکه کل مرخص زیرا صلوات شد غمی بره تو با وید با صوبیده از کربت نایب
وله ایضا	
تکلمدن با کله کلیم کله سپه شمش و فانی خطک خطا غایب رعد	توز ترش او پیکینی بادی کوشش ال صوبه سپه خضر و عاصم قوشش

دوشش اول چهار ده پاک سویسند شهر بجز که کوزنگ صبر اول غایبی جانم ز غم بوسیده بر امیری کربان	بچسبید غم و بارید غم شمش در زغلی نیز است غایب شمش رخساره منی قناری شمش غم شمش
وله ایضا	
غالی بچسبید هر روز کفک از صفا دکله و دامتغ فریاد و بچو بکوشش او تو زبون بوس سلطان کفک در شمش ارقدن بقد و کجی زرد و بی زلف کفک کرا طغیان امیری خطک غایب و	بغده طما و من خست غم شمش فنا با زار غم و زرد با کوشش بکوفانی بر سر سپه نطع از شمش دغای بیغده اول کل غمی قناری شمش غمان و ناله شمش غم و کوشش
وله ایضا	
بچسبید غم و کفک کل و کفک غم ایستگ طاق کفک تا بچیک کفک جانم بچسبید با را بیده طغیان بغده خطک کوزد بچسبید کفک بغده خطک صغی بچسبید کفک	مغده غم و کفک غم و کفک بغده غم و کفک غم و کفک بغده غم و کفک غم و کفک بغده غم و کفک غم و کفک بغده غم و کفک غم و کفک

در این وقت شش پند آمد که	بوزنی قانیه وی مس جان
در این وقت	
طوبت بنید قدر من با کسک	بمقد علی سینه و کاکسک
کجی که نوزد غنوب کجی	ز کله غلظت غنوب کجی
دستک خورشید من درون	دشمن هر تادی سنج زند
قوی امین ال میش را قشیا	سینه ز غنوب جندی سنج
امری غنوب سینه او کند	انونی قانیه وی با کسک
در این وقت	
انشی همیشه قیا و غنوبی فریادک	مژده در دین صنعتن کورساتک
پیکره آید نرسیدی شال قدر	که ایردی کلره بر او جی فریادک
بن اول کجا بر نرزدی بگردم	اولیدنی غنوب لبی کل زنی بر پرادک
شعاع آید تاج تو برین کبر شام	اما که غنوب عشید هر سینه با کسک
او ز غنوب جویغ غنوب کسک	به اشک امی غیر غیر سینه جیادک
در این وقت	
علل نوزد و ما ز غنوب کل کسک	شرین هر کشتی ز بر او جی فریادک

بر غنوب ز غنوب کل کسک	تور قوم نمدک جان کسک
بایستاده جویغ امین سینه او کسک	کجی با جیب سینه کل کسک
ولی عبا با سپرد ز غنوب سینه او کسک	اکچون سینه کسک ای نوزد و کسک
عاری غنوب کل کسک	بغضت قویدی با بری سینه کسک
حرف اللام	
کسک شمع کافوری جند و سنان	با اول کسک کسک نوزد او کسک
غناح رود زیاده چون کسک	غدا بال کسک و سینه با سینه او
با چشم نوزد انلا در پشیا کسک	خبر بر روی زلف غنوب سینه او
دخان کسک ای غنوب سینه او	اولید کسک استغذیه غنوب سینه او
وصالی کسک غنوب سینه او	حکیم سینه او کسک
در این وقت	
جویغ و لیدی کسک سینه او	دیوار کسک سینه او
مقصود جویغ سینه او	دیوار کسک سینه او
ای کسک سینه او	صحت نوزد سینه او
غنوب کسک سینه او	کسک سینه او

ای خواجه شمس المظفر	صاف ایله کره کله صاف ایله
شعر	
بچه کله زلفک بلال و زبیر	بزرگده و پاکب فرماچو نیم
غدارک کل تره ک شخ کل	ننگ سیم خالص کب موی می
نسخه ای بیسنگ ک بر مائل	بزرگ آقا مینی نقشش و نیم
کوزده و ششیک خیالده	و کزایچسده و اریسه در سیم
کبسه له ان اولاد عدار ارم با	در و نهمه و اربع خسته اولدی می
شعر	
عاقبت پر غنچه چو ننگ بزرگ	بوی زنی پاک بچن شمشیر
بار صغیر کفر کفر را شامین	کردنده علقه ز بیکر آسمان
خط کل آت رضا کله کلکی	صغیر خورشید در تهر آسمان
چهره ماه شب آراوه کورین باره	ای کیش طاهر و کم تا شمس
صغیر نهمه امری رین خطها	ایت حسنه کل غیب آسمان
شعر	
بنال سلطان ششم و دوازده	مجتب خدی را قاضی اولدی

بوی ایاری فرزندم جانک کرم	بیرده شکرین اول سنگنه پاکام
حقیقت چه بسند است اولدی بچم	مبارک سا کوزدی بیزینا دینی
بکجه سپه برانی نچو در و اولدی	یکب یوز کوزله کرجه ک شمشیر
ایلیغ آقین بیا اولدی بچم	خود لدم بر فنا مملکت مایلی خال
شعر	
خسرو ملک سیم فریاد خود کرم	من بنی ز نادله کورما شمشیر
اوله نوز صبح چه پستانه خال کل	بانه و بالا بلند کورما سپه
سردی هر ذرات خلق حسنه	فتنه ک جهنده کوزین خنجره اوز
سکاه بلور کل دم کوشش	چنگلا بدم خلیفه خلق موی سن
بشمیر مستور بصیرت و بردی	کل کورده خفا کله با و امدی
شعر	
اوله کشته اولدی کشته	بوقصد و قمار دلسن بلور کستان
وادی سینه قطره لاله اولدی	تو بیدن لوبه میری بری و زلف
بشمیر کور کله کلکی	باز اولدی کب چون بیزی سر
کل ای کون رفیع اولدی	سنگ فرود بر بزمین ای تدا

زلفی که در سبیلاری بیانی است کم		خوشه را از زون کج و دهمی اینج	
اوله			
دایره بوجانده بیکسین	کللی و کپستانه بیکسین	دفعی خاکست لاپرین فی	زلف غیر فشانده بیکسین
آبستانده دیکر کمال	بر بوی سنج نیانده بیکسین	بجای آه نه بوی سنج کمال	کره کورسک و فغانه بیکسین
دل امیده در بست کبیرک	بانده ای غم سیانده بیکسین	دسته	
خاکست سوجانده کللی و کپستانه	سماغله و فغانه کمال و سینه و در	وزن ایستادگی کورلم سینه زلفه	سبک کورم و ایدیه سیف کفغان
اول سبیده طوری با فغانه کمال	جانا کبیرک اوله بوی سنج بران	خاکست سینه فغانه ایستادگی	اوله بی سز کفله کور کمال و کبیرک
آه فغانه سینه فغانه کمال	بیلر شوله کور کور سینه فغانه	دسته	
غلام دوی کجا بپشندی بیکسین	پسک فغانه بیکسین کور کمال		

نور صقل سم و مایه ای بی سزین		بای سینه و سینه ای بی سزین	
آبسته بان بیلر کله ای سزین		بای کس و کس کور کمال و ای کور کمال	
ایسکین بکر زوالی اول کور کمال	بر مارت کله کور کمال و ای کور کمال	اوله بوی سنج نیانده بیکسین	کره کورسک و فغانه بیکسین
کله کورسک و فغانه بیکسین	کره کورسک و فغانه بیکسین	دسته	
بر یاد کبر کورسک و فغانه بیکسین	کله کورسک و فغانه بیکسین	آب فغانه جانیه شمشیر کور کمال	ای کور کمال و ای کور کمال
ای کور کمال و ای کور کمال	ای کور کمال و ای کور کمال	دسته	
بزی کله کورسک و فغانه بیکسین	اوله کور کمال و ای کور کمال	بوی کور کمال و ای کور کمال	بوی کور کمال و ای کور کمال

اشک فندک چون سر کج بود فستق در امری که روی نام با شوقی از آن	ایشی برده اند که شمع شبستان که که با پنداری فخر خشم فغان
و لایق	
دل خلدی شمع و این لایق بود شمع شوق فاستق با پنداری	گورینور دو و سپاسم عذر کلان سرکشکل بغلوی صوفی و پورده
طنل اشکین تو فستق کلیم خمره فخر زینک تبارم لایق	بر مر اجمالی تندی تو آمد آتش با تج مشکل سر غلبه بند فخری و باز
و لایق	
بیل شیدا بخور آه و فسون کلان بهر کس با پنداری که فخر فخر	بلده بر کل آبلو را اولد میانی لا در در باش جهرش فخر کس
بینه و چکرم فخر فاستق با لایق گرچه او پنداری که فخر فخر	سرد و مشکل نقش الفی و پنداری مشکل و لود در فخر فاستق
و لایق	
امری پس بر این فخره سودا و لوزیان هر که جان به توبه و عشق با بازده	

ای سر یکبارده اور که با شیب غم شبنم چمن موخ کزای کل	پسینا خوانده روز از آنکس ببرد باز کب کتور محمد نال بشکیر
نکست از ز فاستق فاستق و شیب هر تبار به پنداری فخر فخر	فانده اندای فاستق فخر فخر کرب جانا تده و شیب فخر فخر
و لایق	
ای کف فاستق یکی به صفت فخر صفا بر پنداری فخر فخر	ای کف فاستق یکی از است و فخر فخر و اولی که به شیب فخر
بهر کس با پنداری که فخر فخر شسته صفت کوشش فخر فخر	بهر کس با پنداری که فخر فخر آه شام فخر فخر فخر
و لایق	
دیوانه فخر کور کور اول فخر کور فخر فخر فخر فخر فخر فخر	ارتر جبار فخر فخر فخر فخر فخر فخر فخر فخر فخر فخر

بر صلوات بر ائمه و آل ائمه فرمای طوبه بدنی بشن امری در ضمنی چون	کم کسب می نمودت در بندگی مبوی در سون اردو ارک و پون
وله الف	
بنا تدویق با نیت کشتانی علوم در صلح با قوت و کمال	موم بکن حال یک پیک روانی تبی منزه به چشم خون نشانی
بکس که دی که کشتند غنچه توکل تقدیر بر او غم می آید	که حسرت ندان چون قدیمی پانی سنگ شمشیر خورک چالری کنی
وله ب	
ارشدی اندر زلف سپیدی مزار عاشق بپسندد و گل سر	او پس بکنک طبعی هم در آید چند شمشیر شده دود دایمی
کتاب ابد الابد بپسندد آنکس تم فخر بر جان او در یک کتاب	یکی مستول نرد در محسوم آنکس بپسندد مولود در یکای
وله ج	
روزگ گور و کد بهوشان لدی می اورا و بخویشتره صیب کجای	

قدر بستی با و کینه سید او دن بری نکست جو دودن چرخم جانی کرایه	عشق بکنک گرا و لا پلا دودن بجای بر او آیم غم هم آبادن بری
دل خند بسینه او در طور دیدگی ای دل او سر و قد و بره لی بپوشد	بناغ با دود اولدی فریاد دن کس بهمشید رجه شمشاد دن
امری باغی شد خصل و بره تو قرین طاش او در ره طاش تو نمونی باغی	
وله د	
طالع او نویدار اولدی خرم بار خدی بنا کوتر زیدی آن روزی یک سبب	دو ندی ایجه آنکس صبح سحر کادی او بدی نکت سبزه اولد سبب کادی
شیشه قلیخ و اول سنگدال غمندی کر سید طالع سپهر که غم شمران	زبان در هر طعنت را غیا دومی اولد و انغ غم که کم زار غمی
وله ه	
سرمه یک موی شو بیا خیال ازوی وارکن نایره با نند جواب شانی	بر کفک او در یک کسب کسب جان بیمار به دندان گور آنکس غمی
او کو تو را معلوم یک یک چرخ آن کوره سر ساقی فیض طرز آنکس غمی	

مندی که شایع است باری بر علم بر خیزد	پدر لطف با دروغ و تراکد کفنی
خنجری با طبعی است او بر اسیران	امریا پیشه سی اوله رویی که کفنی
غفلت و حسی	
بر این عین کفیه در اول لغت کفنی	بزم دوران پر حقایق از برده
عین بر دراهم صحت دم در قیب دیو	گر چای لاله کو که در فراول بی کفنی
اگر در رسل اولو حال حسن ان دیو	دلبر اسرار عشق است در بی حال کفنی
جل شنی بجزیل نس با در کفنی	نهر عشق که در رشتک کفنی
بگویم که در اندر درشت در برده	رعیما بر زبان بچده بود و کفنی
حرف است	
کون غلک کسجی از ناب کفنی	کلا کلا کفنی سرخی غلاب کفنی
ساخو او بی کلا کفنی از کفنی	اولدم سز او لایمی آب کفنی
یاد کفنی که کفنی در کفنی	و جدا نمی توقع ایله ای باب کفنی
ابا است فادر زدی قهر و کفنی	بوزر و دیول هر کس کفنی
دلی و رقی و کفنی	
دلی و رقی و کفنی	دلی و رقی و کفنی

ترا که جام با دو ناله برده ام کفنی	او را اولی لایق اندوه حال از کفنی
صل حکیم دور شمس سل بود ام	کوروب نخله کفنی صبح و شام
صل یو کی او پی دی ریب ساقی لایق	مجلسه اندی شلی با لیل جام
حسی کفنی بسم کفنی کفنی	افشام ارشدی اولدی قهر نام
کفنی کفنی کفنی کفنی	بزم نخله ایله شیخ با کفنی
حرف است	
ساقی اسکانه بزم پر در کفنی	کسری خفا که در اول کفنی
کفنی کفنی کفنی کفنی	چو در سپیده آفرین کفنی
بزم و کل ایله در کفنی	بوزر وضع ابد و کفنی
او پی بو دست سپهرین کفنی	زرد و شوب مجلسه با اولدی کفنی
حسین و شریعت عالنده کفنی	دو را بد و کفنی کفنی
حرف است	
خدا که در زلف کفنی	کافور کفنی کفنی کفنی
یا کفنی و صنی جان کفنی	سوز کفنی کفنی کفنی
کفنی کفنی کفنی کفنی	یا نخله کفنی کفنی کفنی

دور روح از کوی باغ	دستود و در حیا که سپید
اصال پسته لاری حیران	خبر کشتن اولدی باغ فرد
رشته اراد	
جود و دهم اما نر نماز و اول	مست مقدم باران کاشا نر اول
خیالات منور اولدی در اول	بش خفا بر اولدی است نماز اول
خبر در صیبا ندرت کجی	کول در افسیدی نه بر اول
سور غم نمان اول عایشه بر صفا	صلو کون کبی بر اول در نماز اول
نغمه پسته ادر حیا اولور نماز	بزم وقت سحره سحره پسته
رشته ایضا	
کول جان با اولی چون کج	کر کز خلعت شامی بخود بر جبار
نما قلب خوش طبعی صفا	خبر سحره غوغا با اولی است
کیربان میان چاک ایدوب است	کول فر باد و شت با اولی است
سفر آتوب بوز اولی است	خبره عالمده کوشه و بران سحره
نظر اول حیا و بداریا نر سحره	
سکته خای طبعک چو کدر است	

بر له با کجا اوب سپید و اغم خدیار	آفتاب مشرقه و کینا نر سحره
قمر دیاره صدق سیرن ایدوب	سوقت اذ بلبره و ایش قیام
بر راه سخن ما نوز شیدون	بر کجا میمونه دهم نر با غم
بزم کشتن کوزن است کجی	باد و کلر غلغل اولوقا حتم
کوب بخت شام غمده قلم اول	رحمیا با نومی با کلبه اغم
رشته ایضا	
عقاب بر باد اولور ایدوب سحره	عقاب سوز اولون کوا اولی است
خفا بر کرب و دم سحره کجی	بزم پسته دم کور افره و کجی
اوقا شتم با اولی اولور کور	دم سحره با اولی اولور کور
کلبه سحره کجی کجی	اودم چاک اولدی قیام
کجوب سحره کجی کجی	عده را ایدوب کجی کجی
رشته ایضا	
کجی سحره سحره کجی	کجی سحره کجی کجی
اسانه نر پردی با سحره	قواره و اردی کجی کجی
پسته کجی کجی کجی	اود کجی کجی کجی

مدرست را از زلفش که کجایم غمش	طویر زلفش بر ما مستند و مع غمش
برین کله ای که روی اشک کجایم غمش	همان برین دوشش ای کجایم غمش
درست	
ای شفق و زلفک بنامه سخن غمش	یار ایچره نام نو بهامیش غمش
سر زده کور دم من زنده و ما که کور	الده جاسر کج کجوت من غمش
شعبه کلک بر یک جان مستند غمش	دودون کجیر ای او وار غمش
بهر بر در سر بری مع غمش	سنگه بر یغمد پرو ای غمش
مریت غمخاری کج غمش	و میا سیک تک غمش
درست	
دو حال یاره بجای اول او کور غمش	بوده بر او ز ک عالمه ز حال غمش
عکس را طمش کج غمش	بود آس خاک ایچره غمش
سخت جان کج غمش	بود ک کج من فریاد کج غمش
حقیقت نور کج غمش	کج بر لک سید و چینه جان غمش
درست	
ای کل طاقی ای طمش کج غمش	ای کج غمش کج غمش
رمانی چسبن یاری سنبه و این صانع	

اندر آت الوب کس تکون اگر کج	کرون برین کله کج و در غمش
شربت کون ایچره کج کج	شعده پنجه خورشید ریش ایچره
فقط کج کج کج کج کج	پالان خانه و طمانه و شمع و غمش
پالان در او کج کج کج	صردی قالیوب کج کج کج
کجا کج کج کج کج کج	بر بعضای موسی شرم مجاب غمش
درست	
نخود عالمه سر کج کج کج	سرسید کج کج کج کج
دل او ترس و لرزه کج کج	رو او جیش کج کج کج
عجبی چو خط کج کج کج	دیک کج کج کج کج کج
نور جیش کج کج کج	قران بشیله آسان کج کج
کج کج کج کج کج کج	سکای قالد کج کج کج
درست	
ای باب شوقی بر کج کج کج	بن کج کج کج کج کج
سوزن اولوب کج کج کج	بر کج کج کج کج کج
کج کج کج کج کج کج	آه ایچوب بود و لره و کج کج

تغییر بینه شتر در اسپکو	ترم بلاد ساووقان باشد اول
برهنگه غنچه مستور نقل نرفته	بند قیو کاسی بر کمان استند اول
دینا مانع کند پیشش میا کمر	عاقله او در کعبه بر تماش اول
دو سبب	
کج خوابت سنگه تخت ساکله چشم	کلمه شکست شایم اربابی تو را نشنم
مرد صا کلا خوی ماله بر کمران است	آتش فرقت جھون صل عابان است
نوش ایدله ای تو در ایل بندگی شت	علت نمرد ما اولو دستم جلیع است
دوشون آیدله و نم تو تو اوشن	دایرم دور اتمون غنچه شید رخسان
موردن آغز مغز پسته زیز خاک	رحمیا ماله او در کت ملیکان استم
دو سبب	
یارون بره غوغه دوشدم	واد ای رده کخته دوشدم
دو مقصود و یگان صدف نهد	قمر در بای حسیر نه دوشدم
بر کوزل کبینه قدیر ال کوه	راه شو قند خند من دوشدم
نجم اول نظر اسپهر عالم	ژاندهشش بلخ حشر شوم
توقین میراد و بنبی بر تان	تیر و شش خاک زلفه دوشدم

رحمیا سینه چاک دیده چکان	شده کی کوی ملامت دوشدم
دو سبب	
عاقب شهری نیلگون ساکن و بر دوشن	طاشی طاش از زره تو فر بر جانم دیوا
شهرم صا بسیم بر کور هر طرفن نشن	ترم عشق اورد مشال آتش پروانه
دو قلوب کینت عالم اولو زینا کنده	ساقی زدم قضا دستند بر جانم
لاله الم قیو بندن پیشه زار و سرده	دو بسته چون کسندم دوشم شیره
اهل تجرید جسم پرغ بر زم اشد بیک	طارم اعلایه عیسا ملامت کاشان
مرفیاردن بر قنول تو بیلان	مشق رنده و اردی کستره دوشن
یاد می شیره من خصرنی فریا در کعبه	طاشی طاش از زره تو فر بر جانم
دو سبب	
اسیبا در سینه بر کرد روزگار	دوشم سوز سپه و چمن اقبالان
اکایرش خزان کور بچو چیده	ال دی کجای سنسی جریادان
جلا و وار قطع یدته می بپند با	اه فیل ال او زلفنی طاسر خارون
خطا و تک فراتی لیل روز کار	دوران کور کملی جیدر اولدی قیلان
مهری حیانه مردم بی سوخت سما	کوز شوش از خالی اولدی بر کمان

یکه نو وید و کلکی برکت خسته بود	بخار چشمه جو اوند به شش با چینه بود
قبح طاعت لاد و شکر کشتن است	نجوم طهر سبزه و ایدون با چینه بود
باشکده کا کاک می با خیال سرو مان	لا حشر شیشه سبزه شش با چینه بود
و به بخار نودن کیم می به چاره ای	بورسیت و شیشه اوله و قمر قمر
فرشش لود که در شرفه است	و شیرین نار چشت خود بخورن
بو طرز خاصه کی سبزه با الحی و شیرین	معانی جانمی بر مسموم شده نوش بود
عرق سبزه	
آسم شری بر کب اوله او کند	شول مشعل و کرم چنگل رشا کاند
فانک اول کب فاد کوز کله ای چینه	جانا که کوز قند و شی جن او کند
قان ایسوزن شسته رک و قمر کب	یادین صبور طوره کوی او کند
عرق سبزه سلطان شسته نیم فرا کب	و کرم علم آبی خسته کاه او کند
کون بزیرینه در دید و کوز در چینی	دو شش کج از زرار اوله او کند
عرق ایضا	
بک جبال لید کوزده قانی سبزه	پیاله چرمه می از خوانی پیسره
مرا و جانمی صومنا دی معانی کردون	نی و دوز کوز کوزدی مانی سبزه

جانا که کوز ابر و سبید با شش کوز	اوله او پیسره اوله ای جوانی سبزه
عقدی کوز کب بن قور کوز بران	دو دلد و دلد باری غای سبزه
معانی طهرنی در میا و سبزه	روان سبزه کله کبستانی سبزه
عرق ایضا	
سک سبزه اوله او شش چاده	سین قلم ایلی بران و خور ایلی
سبزه خود با ملک شش شرمه	عشق بند ز صدمه قور و قور
کعبه نموده مرید او شش چینه	شش عشق اوله کب کبک شش
شش اول شش کب غنچه کی غای	کوهلی او پیسره چنگ شش
کب شش کلوب کله است	سوم اوله کب کب کب کب
رعیایار و دوزم سوی میانی کوز	برقل او شسته و در کب کب کب
عرق ایضا	
کله پیال لب با نایه دودی	کوش ایلی انانی پیسره
کب چرخ اور سبزه جانی کب	مجنون کبی آن رده و نایه دودی
ویران این لی کله لی سبزه	کوه کلم در و دوزاری نایه دودی
زنی و کاک اوله ای شش شیشه	بر و ای کب کب کب کب کب

خان جنگل صنیع الملک و جانا	شول مور و پانزدهم شمس از یزد
و ل ایضا	
یاد عزیز بر احوال یوزون می	هل اعم و باره اقبال یوزون می
مغفرت آن مستان چسبند بر جانکس	ذاتی یوزون که بنور عالی یوزون
یار کی بر سپهر یوزون ایدم از روی	علی احمد کلدی که خان یوزون
نطق کرد و در هر لبست در رنگ سینه	غلام مکران عرض ایدر اشکان یوزون
رو می یازد خط مشیر با پیشش طری	ز حجاب و لایحه بود اقبال یوزون
و ل ایضا	
او کرد و غنچه درک چسبند بخاری	انکه در در خان و خشک نظر که طاری
ز آن نقدن نور خورشید از کسب	و از در در در خزانده اهل طاری
باشم و از در کلور پ نوا استمعی	و بر وی سلطان بخت بجا شاری
جامه شیده قبا بود ای یوزون دانی	و کدی بجه و کن با عقوب زاری
بسنه بر سینه بدک باره خا بودی	پایه من آرد و کراغله خیارنی
مانی و خستید در صورت شوکر رگی	
آخرین دست که بسته دی قلدی رگی	

بخت بر قبا می عاریت زنده کنیدی	انی که در اتمق بخون کاسی که کجیدی
بهار از روی آمدن موی ز یاد بخت	سند می بر سر ز کجکلی با کسبیدی
شبتان چند به لوله لایه و میسک	قبا می سبزه از آل الا هر کسبیدی
قبا می ناز می کدی پسده و خا طار ل	و خلعت که کز کله می اولان که بر
کوروب را با می ای خا خرم خرم	بخر دی خط پس شایسته خرم کدی
و ل ایضا	
بسنه در بجان هر کسب خنده کدی	بما می طارک نشانی شام کسبیدی
بزم خنده و نثرل یوب بر خطی میون	لعل کسب کسبک خیال ساقی کدی
باشم از دره کدی بر وضع خرم کدی	بر سوال سر در در غنا تو سبیدی
کشن بر بزم سراج خنده کدی	تیر فند از اول کمان کسبیدی
ای مییدی بند جود که کرا و اول	و ایزم اول بند می کجی بود کدی
و ل ایضا	
بانه در لرزه کایک مکر که در بخت	آقا بر کسبیه که کدن تیر کدی
خطه قلی نود می بر سبک کدی	انکست دنی و لدم و بر اول کدی
نخود اولی بر آتک جانان لجرانی	بهر لبر لبسید در خان می کدی

روز و بوی زنگنه از کف کبی علی کجاست	روی اینلو پس با چشمه پیرم
خانواده گلوا میدی نوله قاسم کتور	طاشند نی پور کی فخرین کتور
حرف اول	
چرا مریکه بی کتک کور کتک	فرزوب کدی کتور کتور
سکان اولدی بی زجوا کتور	خور مسون جام المسون کتور
کم خردی یوزیزه کتور کتور	رخلوک ویر مرکا کتور
جینک یاز شش بار کتور	می فروشش ایلدی یاز کتور
جدد و صلاک کتور کتور	روزه و سحر و ایلدک کتور
صوندی بی زخان میدی ایلدی	ایلدی کتور کتور
حرف اولی	
نوشل ایلدی کتور نام اولدی ایلدی	کورد کتور نام اولدی اولدی
بزم کتور بر یاز ام پس کتور	اول شرا بشه یاز چشمه کتور
اول ایصف جمال کتور اولدی	صاشش چند جینه کتور
باب کتور کتور کتور	خون کتور ایلدی اولدی کتور
صنای میدی کتور کتور	نور کتور اولدی کتور

امید بی یاز پس کتور	فالدی ایفده عاشق کتور
ایزن صفایه مصفد عشق کتور	ایمنه کتور کتور
بزم صفاد سانی بسین کتور	ایردی ایلسا کتور
پسینده صبح کتور کتور	کم پیر براتره کتور
بخت انده کتور کتور	ایله میدی ایلدی کتور
حرف اولی	
دختر باره کتور کتور	کاشنده بو یاز کتور
چندی بی ایمنه کتور	یاز کتور کتور
یوکوده خاک اولدی ایلدی کتور	ای قیسم کتور کتور
اولد کتور کتور	اول اولدی کتور کتور
قسم کتور کتور	اکتور کتور کتور
حرف ایف	
قان ایلدی کتور کتور	کورد کتور کتور
یاز کتور کتور	بزم صفاد کتور
کورد کتور کتور	یا کتور کتور

باز محراب بجا نیکبند	بالدردی حله و امنی چنگ
نارودن سیر کج رو با میدیا	کشته اولدی بزم بلا و کجا
حرف ز	
روشن آفتابی حله با پیشه از	مهر بلده می حینه المرحبا از
رضن از بری مومر و دستگیر	با نیکدی کشته چنگ و ریا نیر
بمخانه جای محبت نرم بود	آنگاه کله رلان کجوشه
شوال شسته کانه اوئی شکر کله	آب زلال حینه المرحبا از
نذوق ریادان الی نیر با شکر	کوز به امید می یکده و ده آنگاه
حرف سین	
کوزون وان لالی شکر کرم کرم	اطرفن الی حله نره ناند غاف
غار بلای حینه لیدی کنگ	کلزار دوری لیل شکر کرم
راه بلا و کافل اول نیکد کرم	دایم پسان مال نقر ریاد کرم
شاه سپهر بودت با این نیکد کرم	رند خرابیشت خم میوه خوش کرم
آه ایله امید می جسمه کوی رود	
باز کرا بشدوب طویا حله کرم	

بیر مستقیمت جاسمی نیکد کرم	مست اولوب کیش کوی کندی خوش
نارودن سیر کج رو با میدیا	باد نهد کنگ نکلانی سر خوش
استخوان مینه بر سر موج آنگاه	با و آمله نیت در بای ان خوش
نوار بونیک آنگاه کندی در	عاقده ز کنگ خیالیده خوش
نارودن سیر کج رو با میدیا	برخی امید می کوی در خوش
حرف الف	
ساق با دون یاد و نیت کرم	دو نری بر شکل قدیده نیت
یوزوکی کور طقم نیت	کلدی مده اووم شکل نیت
براسته نقره کرم بر جاکم	کدی حیدری نیر نیت خوش
دیگر عالم بر لفظ نیت	ایدر اول قسره نیت خوش
ای مبدی نیت بر لیرین	او غیب ایله نیت خوش
حرف الف	
دایم مستقیمت کرم نیت	نقره دکر نیت نیت
کوش اروب و صافی کنگ	انگ کرم صوب نیت نیت
جدودن نیت کرم نیت	نقدون اولدی نیت نیت

کورد یک امونج بگره کنی	بگردد در پای خان کجی کت
بیشتر حرف ایلامی می آید	نقد حرف کلیمین در آن
حرف الف	
دست سببند و ساقینک می گزیند	بر خال او زره چلشش خنجر در می آید
کورد یک استرک جمال شاه کاشا	ساقیا آرت جام با دو صبا
ما بر تشبیه امیش ما فو ابرورک	با نده ای قاشی جلا لم بود برایت
پسینم او زره و اناغ خون کله و لیل	غم بیایند چشمش از امر این
چهره من زره و زارانش امیدی	کورد صورت بچلش اول عیش
حرف ک	
بر کوردی بگره بیدار کنگر	سپیل بگره برای ک زنده قند نامک
جان نقد فی باب صفا قلیم	آرد او برای خنجر بونما دنی
نزد و خنجرنی جان و روزه لاله	انگیزانند من لم بر چنانک
بیک جان بگره بوسید افزارنی	ایراد و لا دویدنی از ک لبی گنگ
حرف گ	
شاه و بیک اول ای بی پرو بیانه جانی	
شاه و او امیدی که بین روح رواد	

جام جلد میشنی از اندی سر کبک	بجسد و بجای کوردی خودی
نوشش خند و خنجر خنجر کجی	آیا فن و پر دم الکیر می کجی
نرم آتسوز نالارین دون کجی	چو کلاسته بر خنجر و نشندی
او بکنده کچون سینه سوزانوی	در آن صفا دون آتسوز کجی
و اریزه ای که می مرا بکنک می	سنازه و شوب بالی شکت کجی
حرف اللام	
جان لره اقدور سک عاشق می گل	دعوی عشق جان لره سر می گل
باز بر بانی بچلب عرض نه زاهد	زیرا انی کجسته کورد زبری گل
سیر جمال از اید ملی بر دم	خوردی زره اولدی ک زینه بری گل
کده که ای کده که عالی جنب کلم	ساقان معری کزدن زهری گل
بر بگره اندی شاه محبت امیدی	کده که که که برب کرم حکمی گل
حرف المیم	
بخت آکلر کتک خاطر مالک آدم	کعبه با اولر سپ کوردی در عالم
میوه ذوق صفا قند اولوز می	باغ سینده کجوت و گلار عالم
اوست مغیبه نازیلر خنجر قلند	نقد قارا و لوز قند و جید بانه

شاه جهان در سلطنت خورشید یار	در پیش منی سینه من چو پند بستم
سپهری بر کشتن بار بلای جسم	گلدی بر بارگان دلدی می ختم
در ایام	
قلندار شعله بلا دشمنی جان ندم	غار و غاشا کن بکبک پنجه بر جان
سرکوبند نشان نم سبب دما	اشک خون با برید بر گل خندان ندم
خانه آه چوب باز خند و زشتی	شرر سینه چو منی ز افشان ندم
سرکوبان از سر لاله زور قیام	با آینه کون عالی تو خان ندم
فرج و صد امکان بر حق فدای کار	ولی من چشم و خنده چو ان ندم
در ایام	
ایل ملک نمره سی ماه شتابت	بیکس و از روی بر کل سیرت
چشم با بارم وزر و کل بودم	یکلی میدر که گدین عشره امیرت
شویله از کدر رخ ز بیانی قیام	بزم میدر آنکس لور جام شتابت
بوز چو شمشیر کور یک خطه از بار	زاد نادانی کورم خطه قیام
در ایام	
ای امیدای غنچه بر درایت جان ساقی	
دل شب با یک نموده خطه در اجوابت	

گلد شیدی صفتی درین شکر جانان	قلم و بی آن همه دو فاجرت می خور
کوز یا شخی و کوب خاک بلا بود	با دید چنده صانور سپهر و خور
بکشین چنگ بند می کمانه دل	اسل و بکبک جا کوی با تو کور جان
جانا کور بک کوز لری جان کور کنگ	اسل بود که او کور غنی غنچه خندان
درون همه را فتنه می میدرید صان	اول با می کورن طالع کور کور کور کور
در ایام	
ساخواد و در پیش هر سپه عاقد بود	سر جانی نظر است بزم بد امید بود
کلیج خفته در قمر خنده کی ز کور	عاشق خسته در لبر او کور کور بود
بزم زنده از کلوب و کج غنچه قیام	یوری ای ای امید نادان غنچه بود
بروی اشک کور ز باد شام جان	با ندای بیک خطه از زنده بود
ز بیخانه در بار علی چو پستان	ای امیدای غنچه کور پانزده غنچه بود
در ایام	
دور کله در ستاره نوش می ناب امید	دین تنگلی بر خنجر سپهر اب امید
ای کل صفت لب علی می خا ز کور	بسته زلف دلا و زنی طاب امید
بزم خنجر صفت پستان صافی زنده	بسته اندر در جهان از بر باب امید

روز نخست اوله خورسلا بترنگ	ار و دین له کی بکا خورسلا بترنگ
ارنگه شترنگه که در روز اول	شام خورسلا بترنگه کی زنی فیروز
اوله ایضا	
دل گفت که در بکس رخ در بیا	دیوانه در تخم ایدر صند آید
قدیخار را و کونی بخرسلا	بیک کز خال سر و صافه کس
بسانو مال تصنیف با طرا بید	هم صحبت و طبع هبست برع اول
ایضا که سینه در در خمازی مو	غمدی شترنگه آدی کجور کیت
بلور در امیدیه شها با مال	که کلین نی آنگ آل له بر مر جالی
ایضا	
بندوب که کلز اول کل بترنگ	آکم مرغ ولی میند و شترنگ
غم ز غم کجور با بان حبت کجور	کجور اول را سر و قلمش اول
بیک برابر ایدر بر سر طبع قی	خوبل شندی ایکن و در خورسلا
خلفه اسرار می لعلک فاشش آدی	دل او زان بفره بجلد بمرای
باز خود لوصه خورشید و خورشید	ایضا
و پسته الی عطار و پسته خورشید	ایضا

نقد کجور شها کز خفا تو صال	بنایا دیو و سب مبری بچو خورسلا
سولای کی کجوری شک و قصه	و اربسلی نال قولای مین جان
چور آندو بو ما شند اول بنا کور	یارک میند بو سینه قولای مین
نعل یک او پیش دیو جام می	پستای کجور خلیه رخسار کی
ارنگه در بیک مقصود و میری	خو امیر صفت بخر معانی
ایضا	
دو چشم بر چنگ با کجور قوسی	دو پسته سنده کور کجور
نقد جان و در کجور ای	بولور صند و کجور کجور
طبع خام ایدر کور و بفر	بیرغ سینه کجور اول
بولوب اول لعلک از مین کجور	بیرغ سینه کجور ای
اولدن قول میند سینه	سونا اول سولی کجور
ایضا	
دو چشم کجور آکیده و لعلک	بزم اول میند سلی لعلک کجور
دیو قوسی کجور و دین لعلک	اول کجور ایله سینه کجور
شما و صند و صند و صند	بمجا کجور کجور و کجور

درست اول	
خون بسکروال می کشد بجا	کندی جهان الماری و حق صفا بجا
کوز باغی کوز و شین فون بده	صوده لاکت خلاص کوز کوشی
چون ای که امجا و رین کوشک	چلو لرم شانی بیست بر با بجا
قصدم بود که سایه می خورشید کوز	سرکز او لوری بیست انجم صفا
تفتم سبانی کوز عرق غم آشکار	سحر دلا لاکت غری سر عرق صفا
درست دوم	
کوزی مخصوص اوله و فن مالکد استغنا	شهرن کوز و می مور فوج خاق صفا
بزم بخرید با جسم بیسی روح تفصل	سرفه حد بزمه من تکلیف اید صفا
دانه عوجا کل فومد بیستین بود	در ارب بار شون بخت همان اید صفا
نار کوی ایمنین اولدی می ای ای	رنگسایه و بک زده که چی پیر صفا
فرد نظر کوزی بار داند موی صفا	ای سبانی بده اولدی لور لاکت
درست سوم	
کوز شون صفا کوز کوز کوز کوز	رند شایه نواره به جام بجز صفا
صبح است زده کی اولدیشان صفا	باشکدر کوز کوز کوز کوز صفا

از کلکید ایدنی شیدوب صفا	یبری بر شیدوبی کوز صفا کوزی
کوز و بی میدی بکوز آل قرچک صفا	شاه جمال ایدنی صفا کوزی
درست اول	
کوز شون صفا اولد صفا	فزا صفا صفا کوز کوز صفا
بو کوز صفا اولدی ایدی صفا	کوز و با و شمع صفا صفا
نیزه اسمال اید صفا	بود کوز صفا صفا صفا
راندور کوز صفا صفا	کان بار و کوز صفا صفا
سر کوز صفا صفا صفا	ارشدی و کوز صفا صفا
درست دوم	
لازمده ناز ایدی صفا صفا	ایتنه نوز صفا صفا صفا
بده صفا صفا صفا صفا	کاشنده ایدی صفا صفا
بستانه صفا صفا صفا صفا	طلد روی لربیل صفا صفا
کوز صفا صفا صفا صفا	آرکب صفا صفا صفا صفا
درست سوم	
فلسون ایدی صفا صفا	کوز صفا صفا صفا صفا

سودا می‌گفت بر او بر برتره کنگ بیل نوبه زود زلفه کم تو نما که مشخ برده که گریه خیالی بزرگ سایش شک	کون بر نوبه زود که مایل بود سحا بر کلپستان بچند اصد پخوا باشک از سر که کلره ما نفا می آ
بر عا	
بر عا لاری شده در باب غرا است می‌بخش او بوی محال و آند بیا آرام می‌دهد نزد آن یک سافوری فرزین کی کبسه و کی تو غصه کلک سودا می‌گفتی تو که کلک خسیالی	کم و شده و می‌گور غزالی بل نجا ذوقی با من می‌تو جو داشت که آت خو زنده کور یک لره در غصه ایله آت بر من آنکه که کبسه بر بعد نه است اول کلک علیانی چون سکن بید است
بر ک	
اولا جنون غصه حیران می‌گفت بر روی در بر الایه غصه بوی کلک بخطش در حشر بر بوی کلک بود کو کل شبارنی بر من تا در بجا بود خیالی ما ز زینت و طله او بوی کلک	بلا می‌دنگ که یک شید بر کون فنا کلزار یک لک آب کلک ن کلک و در کشتن بر من در رخ خاک چندان بو لکل و بر و از این نوع در غصه با ستمار درون نوبه بکلک و ذوق

گر سبب بن فو لیسین ایله زشت بازنده غمال بنده و کبسه لانه طلبم ایله ای شمشیر غرضش بازنده کل شکل و نفس غرضش کبسه بر من و دل شمشیر غرضش نوبه زینت سینه بر شکست خسیالی غصه زینت او در من	الذوق اول کلک فریاد بود و دشمنه کور مدی خیال بر غدا ایکی کا مشن رخ کبسه است بتوب سبب زنده ای غصه است تن بر و غصه اوله می‌گم سینه کسری بر ستمون غلای غصه می‌فریاد جنا بکست غلای غصه می‌فریاد
بر ک	
سنگ کافور و من لوح او زود بود ماه که در کانه در حرسین ایله کلک سیک با من ایکی کلک کلک کلک غدا با قوت با چو خورد می‌خورد	بازنده کلک شمشیر کلک و بازنده حرم او زود کور و شمشیر کلک و کور و من با جاز فرسده ایکی مندی و کور غدا سبب کلک حشر کبسه کلک و بازنده
بر ک	
بناظر در کرم خیالی شمشیر کلک باینده کلک و ما و نوبه زود کور	

کعبه گویند هر که در کعبه قربان بود	گر چه بر جان کنی چنانکه سر از جان کنی
بر خواشنه کن که کعبه است اول قربان	بمب قطع تعین محرم سلطان
بند اول قلم است خانه اول سلطان	کم زغالی کلنگ ایج سر حاقه اول
کعبه شریفه و خورشید عالمی بیبر	قطره یغندن آنکس جز خیزد عالمی
بجور وی باره کلک خیالی کند وینا	پاره پاره آنکه فرزند از نذرین
در ایضا	
در دو بیه نوا می و محمد	خون دل بود بیه و محمد
بجو ذایر سپیند در خورید	پر زرد یا شناس تو محمد
سزاشیار کلک کلکوت	بر حسه در اولن تو محمد
بند نام محمد بن امین بنی	ساقیا تو بر نصد محمد
متن مشقی خیالی برین ایام	شرد از سپیند و شرد محمد
در ایضا	
انور کعبه در آنجا چسبید	حسنت تو ملامت میساید چسبید
بر سره دانش قلعه باران اول طاق	ار ما طلاه اول قطره در یا چسبید
ایج فانی که حال از قصه دور	صید آنکه در ای حی حسه چسبید

بر در جهان بجز بختند او به سب	منصور رخا ایلی سپهر بود چسبید
اشعرا خیالی او از یک کس شش سب	بمبشم ایچن لولو ای لای چسبید
در ایضا	
در دم سگ در او از او بر غلو و نذر	ایکس ما سو خید ایچر چسبید
دو شد که طریق میگذرد بیجا مایه	ال کلکز را جیل صید چسبید
بیک سو لک کلک کلک ای صبح	صیت و صید ایچ شغلر در نول
چلک کلک ای می بود کبیر شین سپا	ایچم در ای ایچ کور کبیر چسبید
مرد لب او لولو کلک در شین	در دایچو نیرم بو لک کسبید
فقس خیالی قید بندن ای غلام	بر مرغ از کوز تو لدر حق نذر چسبید
در ایضا	
قرص محمد خوش پروان لادن	اهل خراج کسب نعل چسبید
بر صحن ماغده سپه کلمات	بخرافات ایچو بولور در شین
طغلی کبیر علی بر خا تار باو یک	کردن ایچ سپه نوان لیر باو یک
صید نرغان قلم شینا نذر اولی	تکلیوتی در اول نر بر سپه
جسم پر چکا کور و سب نیالی بری ام	آینر شینا نذر چسبید بو لادن

برال لالی و غلور دست خاز	بمگون کی و جلیغ ارید خستیدار
براد قدر تو را بچک سر منورین	بر آتش بگره گو کلر ایزر شب از
مهر کی و نه بایر لی سر سبز چاک	خوشیدار صبا بد ایزر شب از
خوش منگر که یار و لوتج تا لریز	کو تر سیر بیامت و کلر مراد من
مخز خیالی بو جز اولدی کلور سیم	بر دم در پخت کلیر بد کلر خاز
در ایضا	
بزم غم نیست که راز ز بی غم خاز	ای زینت قان بی غم رنج و صبا
بکسور بزم تعلق سنی کاره	مفتد شوق آشنای این کلر
بز صباب جا بزم کج قباد و بویاز	بزم پست فاده طولو غم ایزر کلر
پرو و غیب میوندن اولر بجانر	بلور کاه کلر تکلم کلر
ای خیالی ان بکر بیک کلسه کلر	عالم ستر سگ بزی سیر کلر کلر
در ایضا	
روز روشن لانا و روز شام	مسره عالم بدن ایزر کلر کلر
تن بیچاره کوه دل او ان کوی	کردار و راجت شد و قدر آرزو
بزم عالمده او هر روز کلر کلر	کلر کلر کلر کلر کلر کلر

و صلا دار و لوز بجرک کلر ایزر کلر	بزم است ایوز تا کلر کلر
ای خیالی عالم نظر سیم ایزر کلر	عالم شگفت کلر کلر
در ایضا	
ورم و ان معان تمدن با نایه قبول	بزم دانی ستر سگ بزم کلر کلر
بمجد و بزم و قدر بزم کلر کلر	بسموای جهانم کلر کلر
ناصح سوز کلر کلر کلر کلر	اما کلر کلر کلر کلر
بزم کلر کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
بزم کلر کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
در ایضا	
عالم شکر از ز شکر کلر کلر	زاد آسانم کلر کلر
بسموای کلر کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
خوابه کلر کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
خون کلر کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
در ایضا	
ای خیالی شکر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر
آفتاب عالم کلر کلر کلر	بزم کلر کلر کلر کلر

ظن با کله بر بوزون فعالی که از لرزه	بقره ز بر سپه و ده خداوند که در
سورست تو نظر غله تو بر سلسله	ترا چه تو در شب اتی و الجلا که
ترک کرده بزم خود روی الی الی	فردا که بود بر چشمش خالی که
مویس که صفایه کردن سینه این	دیو در او را کلا بچشمی که
چاره در بند شاک بند بر بند	بزی خانی مردم صاحب کانی که
و	
صفا کرد و روزم کجا کورک	اوله و تو که در آن بزم خود را
سینه ما شکست اسم بر که علم از	آب است معاد و نجر بر خاک کن
نفسک جبار زدن این بنده تو	اوله و خیزی هر کس که
دیر بر آنست که در آن سوار	آه اول تنگ اندن بر او
دست نیالی که در وقت می از	ز غرضه در حق هر جان یک
و	
بزم که کس و کس بقدر حاجتی	کله بی سینه که می فرود
فاست بلای چون بجزین	شکل زدن سنگ شریف
باش اهل بر مردم چشمه که	کوز درم باشی خاکه و یا

طوت کک کک کله که بر سر آن	شعله بر این سبک که
بستم و شش خانی قبله ایست	بر سر او فامنی کرباب
و	
صفا کت طری که بوند و با ک	بزم کس که او ایچی بر
اند که خندان خرم بار	کوله بی زبانه اول کل
الده ال طلی شش یکی	بیه که در او یا خیل از
قره زبند و انده	مردن ششیدن چون
شب خیل که یکی دون	خیالی انمی بجز
و	
فرورن با بر میان کاکله	مهر خورشید بر کجی
عادت عاشق ک ای روح	اول الب عاجت کک
کاشخون بخت ایوب	جمومی بین عین
کرونده کس که مردم	ای فساد و بونور
و	
فخر طریله بار و در	خیالی بر ک
عاشق و با و شام	اول کاکله

تند و روح مقدس عشق با کجک رسک	دولت بیدار چشم خدایا کجک رسک
کوه ز تو فزاید بر سنگ سبزه کجک رسک	وای عشق بجز کوه بریزد با کجک رسک
بهر که صبی کی جان بخش عالم دنیا	مرفند و بجز عالم با کجک رسک
کوی بلند آن قرن مرکز و با کجک رسک	بجز زای بخون محنت و بده با کجک رسک
ای محبت با و ای محبت که خدایان عالم	و جسمی بجز مهر کی با کجک رسک
حرف اول	
عالم کسیدین حق نزار و لایح کجک رسک	صامت و دم فتنه طغیان کجک رسک
اقبال خورشید بر زمین رخسار کجک رسک	سینه صفت بر زمین کجک رسک
بر هم خیزد هر که یک قیاس کجک رسک	طافی جز نزار و با لایح کجک رسک
نزد و بر در راهی کجک رسک	و فتنه کجک رسک
دستک او خجالی کجک رسک	ایله ای حق بخش فرود کجک رسک
حرف دوم	
نیم سبزه کجک رسک	کجک رسک
بنای کجک رسک	کجک رسک
توبه کجک رسک	کجک رسک

نزد عشق ششانی نام شانی او فر با کجک رسک	نزارین بیستون طاقده بود کجک رسک
خیالی که کلکی که در خوابات با کجک رسک	دو دو در فتنه نزار چهره کجک رسک
حرف اول	
انگم پستار حسن سولانی او فر با کجک رسک	سن مخلصا آتسند بنم او شادی با کجک رسک
بن تو م سب که چون فتنه کجک رسک	نوا کوه قدرای نری کون فتنه کجک رسک
نوز و زشتک باره ای خط سبک کجک رسک	اولدی بر براری بر کجک رسک
بر صورت نیل سپ که کوه بر نی قیاس کجک رسک	یا کوه آنگس کجک رسک
بار که بولنده خاک و کوه پستیم کجک رسک	کجک رسک
حرف دوم	
بن تو با دخی ششم کجک رسک	کوهی و لیسدم در با شمه کجک رسک
با کوه با در کجک رسک	کجک رسک
بام می کجک رسک	کجک رسک
عالم با کجک رسک	کجک رسک
کجک رسک	کجک رسک
کجک رسک	کجک رسک
کجک رسک	کجک رسک

خوارزمشکند اول پست از قلم	بجاست شمشیر قمش چون پروانه در لای
غریبه دانی خورشید قندنی تیز کند	که کل در لکر کند بر روی از نرفه کند
بود که فن اوله بی جویان چون چرخ کند	قد اوله بی لکه جملدی را نرفه کند
باشون عقل یکدی که کلایان اولی	تن بنا عتبار اوله قوری را نرفه کند
خیالی اولت بی عتبار به چرخ کند	رزمه بیدر یکم اوله دریا نرفه کند
س	
انعمه نما ر سیرین بل شیدا کی	متر فاف فاف فاف اولی خفا کی
کوه شکت استک صحرای کوه کی	یک کی تو ای اولی اولی استک کی
سوزن لده ز کمر کد ریکا مال اولی	بر قسار لده و م خود خندنی مسا
بر اجم سوسن شکر نخل کند	تا که قدر که بود سخی خفت و لاخر
نزه و کلر کند دسر خیالی عیان	طوبک اخون کلر مریحان اولی
س	
عشق شمع الهی در نیم پروانی	شوق ز نرفه کرد که کلر استک کی
فدیه بلون چشمت در کله ای بی	که کلر بلوغ اری خون مایان اولی
نور شای صانع کسادی ارقی	اشک اوله بی مجتبه شمتک خفا

موز کله نعلیک کلب کل کویین	ده تو بیزه و شندی اوله کله بستاره
دکا شهر باره مکر کون کلور خیالی	ده مایان استر دستور اوله
س	
بن باغ باغ کوه کوه خسته اوله	شعله آهسته باشد لاله کله
کا کل و خنده اوله کله کله	حسین محمد صاکم بر جسته در اول
پسینه سوزانم بجزه و خیالی	آفتاب نشین کند در درون آرد
خط کلر انده اول سرو کله کله	خنده نو پسته در جرش میان خفا
در خیالی اول کله خانی و صفا	بر در کله نرفه و نظم کله باره
س	
بینه کون بقر اوله اری خفا	تا ز برف کیر کویان خفا
را کلر خفا چه سنی بین خفا	روز کار کد کیر بر در خفا
بجهدی یک کله کله خیالی	الهی اول صلح بر عتبات کله
دایره شکت کله کله کله	قوله و خچون مده کله شینی صفا
س	
بچه کوزانی خیالی عشق بچند اوله	کرد لار با کلر کله با کوه با و نرفه

رند و لور که کوردی کوردی است	ساخود و ان لادن بولدن چایزی
شیرینی که کوردی است	انعامت شایعه بر نظم درویشی
عقوبات نامی	
بمنی تو چیده در اول صفت دو با	بر غیر ما نظر بشیرین بلی غریب
سز غنچه خن و زرشین در آغوش	بجز کی سپید انا او به اولی بسیار
آتش او بر شش زنی کل نرسد اولی	دور سا خود در رخ چکشی غمشین
قزوه ب غنچه گلکند نامی غن	شعلاب غنچی منت غنیش غنا
بجایس میده لب یاره بولاندر	الوه کر سیده می بودنی جام صبا
او کونوردی کوه که جام می ناموش	بو کون المثلد البر بر بگمش غنفا
لولان غنچه ای پیشین لادن نامی	ایلمدی قاعه آداب حیاتی آسبا
در ایضا	
خوارشید کم خضای نکلده سیر	دو کز که از ابرویش گلده بر کاک
طنده می بلال مکره پستی گش غن	اولدی سپهر ننده فرمان بر کاک
بوز سوز غنچه ننده دوه دست کج	قول او بلبیدی خمر و کرده سیر
کوردی شایه فاشی چشم داری بین	احوال تنه کور که کوردی غنچه سیر

باقی غنچه غنچه سپهر و غنچه	لطف خدا او نور سر که سپهر کاک
در ایضا	
ای صفای غنچه غنچه غنچه	شعلاب شمع جاکم نور غنچه غنچه
بجز چشمتک شوق غنچه غنچه	بجز آتش شاد کور که با الله باستان
غنچه غنچه غنچه غنچه	بجز که و غنچه غنچه غنچه
حسرت جام کشتن کل غنچه غنچه	بقدران او ای غنچه غنچه
در می نامک غنچه غنچه غنچه	طیغ غنچه غنچه غنچه
با دوش آتش کمان جا یک یک	دختر ز کوشه کوه با طغر لعل
در ایضا	
علی کز که غنچه غنچه غنچه	با غنچه غنچه غنچه
او لسته غنچه غنچه غنچه	زلف سیکلی غنچه غنچه
بچشم او لاده غنچه غنچه	آه غنچه غنچه غنچه
آتش غنچه غنچه غنچه	توش ای بر دوه اولی غنچه غنچه
در ایضا	
باقی غنچه غنچه غنچه	غنچه غنچه غنچه غنچه

دور که کله خون اولو برنده نباشد	اگرچه قهلا علی کلاک علی نمان
بزرگو نبشته قوروب تا بجز موش	نخا و جنسین کبریه و فعال سیم
اشکال فارسی رسول نه و یک	
عده که اگر عالم برداشی کلور	
برای کل ای پستی کچه و سینه	
دیگرین با بر او صاف رنگت خان باقی	
و نیز	
بدر شیرین کلمه فریاد	بویغ پیستردی غنی بچیده را
نخا اسم ایله یی با	دو فقره فصل در انش اول
تبع الماریه سفر پولا	گنبد چرخ و شعله رسم
اولدی صلیک چو کی کاش	شسته و نمده دار قلدی
دادای پوشتا عالم داد	باقی هر کس غیب جباری
و نیز	
اگرچه قهلا علی کلاک علی نمان	فخار قهلاک حنا مجب کمال
نخا و جنسین کبریه و فعال سیم	چرخ چسبندگی و غنی کلاک

اعماله جابر بوق بر با یله و ام	اعماله جابر بوق بر با یله و ام
اپستاد الیز کبردی با چیده و زوز	نار که منکله ایسون سیم غلام
کل چیر سیگک اولدی سوج سوز	اعماله کبره ایله ای لاکلام
مبسن ای با لاکلامه غلام	زیرا که نور مزای نری کل منعام
حکمت شنده اولدو و زوز و ندی	خوشبید و با لاکلام سیم
ارباب عشق جنگ ایدر اصحاب	مستودر سس ایله غلام
باقی قرین سینه رزاعی تو	الزام ایدر لاکلامه غلام
و نیز	
کل ای لاکلامه سیم	دور سن ام زوز و ده کور
سکا جایی ام ای کل لاکلامه	نیمه جمار کی سیم کل صحن چیدن
نور سیم لاکلامه دار ام	سکا کتدیر کما تی و لورین
بو با زار اچوره و شوره و لاکلامه	کل ای جان شسته یی کور و قهلا
کند زلفی ای تی بسکا جوق بند	ولی سن خسته زوز نری کور
و نیز	
فریاد و از زوز لاکلامه	کوننده و لاکلامه و نمان

بیاض منور رخسار که در زردی زردی است	مشال بر رشد در کرم طلوع می نماید
کرمی بی بی سپید و پایی سفید است	اگرچه چسبند موز را در سلطانی
کمی راجح ظاهر میزند از درشت است	سطور در قشر شکر که در مویز است
و نیز	
بن جام همیشه است بر صفا بود	مکمل در جناب ستاره نوی جسم برانو
لعل نکاره جان سپید است تا در	در باب عشق او کند بگویند
کو کلمه قدسی شود بی طور خطا	اول شوخ و پست است در لب با هر
وال بی بی بی شکست چسبند	ایلا سو او ملک فتنه بر خطا
افشار و کلا ولد می پس بود	عالمه و اهل مشقه کور فرمایند
آبک است آبی در میان باری که	سازد نوای عشق مناسب بود
باقی کلامی بس درین علم و ادب	حق است در حال غنای با او
و نیز	
جود ان به اگر چه حقین الامر است	زند و دست رسا و مطلع اند
کلیستان بر صفا و خیر است	آتشین رخسار بی باقی است
سرکه و طبع کلز این همه در می	بوند بر شا پانه طور و او در کلام

دانه اشکم اگر چه لولوی شوار در	دانه خوش بپزد و شکر زود در قوت
کاران اول که در کرم ماک است	عشق قدک بگویند که در وقت است
اگر نسبت ما نو صورت یوار است	هر عالمی که بود در اول است
سویله سوادب همان فوج کرم است	اول سندن اقیار بود عوی است
و نیز	
حرکت روغن جاز در	در سنگ طاق است
خبر که پسینی در پسر	شویله بر خیر ایدر که جانند
او فلک بسینه نصیب او	سر یکا ملک استخوانند
زند با له له می نوی زدنا	چون اول خاک است از در
لعل است لعلی کوزی استی آخر	بویبر کوشش است از در
بیکه یوق بران می چسبک	کرمین چو رسک اول میا ز در
اکت اول زنده و کلبانی	عاصلی مسر جا و او ز در
و نیز	
جانان بجا ملک لاجان صفانه	افشار المین چکد کز یا نه بلا
مرنج اول زرق و فاشانه سر تیغ	ترک یکا فنجی ایدر بر باشی

ایرک نور ز سوره بی زیرین زیر شول	مقصود و تجر با دهم کب صفار
مشق بلبله شول طایر مهر سانی لعلک	کم مقصد ملا قلب صفار و صفار
سبب و بلا که زلم عشق است	عالمه همان مهر و وفا بسوزی اند
ساقی می آید کجی نور ز بر صفار	چون کار جهان باقیست لا در صفار
و اند غول مو لودن چو قدانی شمشاد	مقصود همان عا سده بر باره اند
و لایضا	
زکات ترک کل سیرا بگریز	اب لعلک شراب ناب بگریز
فروغ دایغ عشق کسب تو کم	شعلن محمد عالی بگریز
اینگلک سجد نصیحت با	بزرگ بقدر عشق با بگریز
سزاف سید کار کشتی	خارک پر توی صفار بگریز
جهان انقباض در اندر با	فرد شاد و خیر خیال با بگریز
و لایضا	
کوکب کراسنی اولدی ای سیدان کرد	سودای ملک سلطنت ای کدی کرد
دارای شسته بحال کجی سکه لوزین	صحرای بی کجی کشت و کذا را خطای کرد
پیشینه کدی کت ز لعلک ای لودی ال	کوکلر ده او چیدی خرافندی ای کرد

آینه کت صفار خیر صورتی خدر	مرآت حسن ایدر نظر خلق صفاری کرد
ای بندای شیشه بوالای یار اوان	سودای لونی با کله و ششون ای کرد
خزور ایدر کفاز شیشه کت ای کرد	سودای عالم ایدی شمدی صفاری کرد
کوکب کجی روی بدله باقی بو صوره	با کوه قنده می تر حجت صفاری کرد
و لایضا	
جهانک آفتاب ندن لوبه فر	منا با ندر و ندی جام طلوع
مراجه نشینک کت کت م	بجزین بن جو کجی ایلم ده
جهانک شوقه دو بر کوه کوه	بجلی آینه صبر ایلم طلوع
کیمی صله در عاشق کا مجور	بودیادر کیمی باقم کیمی سود
صحنک خیر می سودا نده با	کیم ده اندر و دوازده صده
و لایضا	
بیکت ستمانی کت سیر در اول لعلک	ولسیر عالم اولدی ایچ ادم اولد و
کنج و صالی طلب سنی زود چاق	اول عالمه کت زلف خرم اندر خرم اولد
پشت شوره عا شعی فرجه قیل اند	یر نا توانی عیله سان پست اولد
طوسون ریزه نمره خور ز زبان	باشدن بیلاو عا شعی ایلم خرم اولد

فراوانه گلستان پستان ای بیضا	یعنی زنا و عیاشی و بیک صغای بیضا
عیش و مصفا و خاطر طوطی و بیضا	سبلا اوله چیلدیشکای بیضا
کر که در آن بیضا قلبی صاف و پاک	کویا درون بیضا صفا در نهایی بیضا
صاف جلدی صحت سینه بر زمین قرصی	صحت سینه بر زمین قرصی برای بیضا
باقی مانع شربت صفا هم عیش و	و بر یک کر که عیاشی بیضا
حرف کفای	
ترتیب اول قرصه فان صحت	کویا سبلا در قرصه کذا در صحت
سینه سیرالکچون رکب کلشده	ایکل بند و طوطی سوره و در صحت
لکراشک خرد و نایه جنگ الیکون	کذا در موبلین بیضا عیاشی
که که در افغانیاید که صفا بر کنگ	بکلور که که در عیاشی ای صحت
بما مع ایچره کور و ناکله و ترا کون	نکل سبلا و کر و وید که بیضا
املان در و صفا صفا بیضا	در بطور که که صفا صحت
و صفا صفا صفا صفا صفا	لکرا سبلا و کر و قرصه و صحت
کویا صفا صفا صفا صفا	صحت کیم و صفا صفا صفا
قدر که بیضا صفا و بطور بیضا	طوطی صفا صفا صفا صفا

کمال فلفله ماله و استخار هم	طاعت ایضا و صفا صفا صفا
تراز تر ب ششکه و بیضا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
صفا صفا صفا صفا صفا	و کی کوزلی و کله صفا صفا
چند و صفا صفا صفا صفا	بند و صفا صفا صفا صفا
صفا صفا صفا صفا صفا	شراب صفا صفا صفا صفا
حرف کفای	
خط صفا صفا صفا صفا	بر با صفا صفا صفا صفا
باده نایه رب صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
کویا صفا صفا صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
بر بلا و صفا صفا صفا	دو صفا صفا صفا صفا
صفا صفا صفا صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
و صفا صفا صفا صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
صفا صفا صفا صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا
حرف ایضا	
ولا صفا صفا صفا صفا	صفا صفا صفا صفا صفا

فراگشت شسته نوری کجا بود که	شده آلودی نوری کجا بود که
او یوق یوق بجه زون چنان	کوره لی کشته سینه کده و زنا
او بخ عالی پروی مشک نایک	کوره نون کجا کوشی کله ریادک
یک صیغی بری شسته بری نایک	امید زونش یک موسید رشتگان
در ایضا	
در شد گر کسه دامن برضا چنگ	همی سینه علی سینه کی چو زو کردک
بزم صفا ده جام می در خوانک	نیمه بر او بود کوریش جانم کردک
شاه محبت او شنه بر سایه چنگ	از توره کوریش مار شاعر چنگ
کوی بادیه مسر بر کوز بر چنگ	عاصی بند به زماره صفا چنگ
غانی جفانی نیلیم جا و دان کونک	هزار سینه قد بر سپه قضا و چنگ
اسی کر که عشق کرک بیان کونک	انتیاری می خنور من کجا چنگ
در ایضا	
قد پایانی دور دور و دراز کونک	سوز کردی ز بلور قدرتی نادان
در ایضا	
بنا طرفه محبت جانانه سر گل	ارباب عشق زک مرانگ سر گل
بنا امید بچند دلا میوه وصال	بر میوه بخوبی ز راه لور بست گل

نتریب صحنه ملور ایگرک اردک	فراگشت شسته نوری کجا بود که
نرینه مهره و قمار زنده چهره آ	او یوق یوق بجه زون چنان
شیرم آذغالندن ای پیسم صحر	او بخ عالی پروی مشک نایک
صیغی کلا سر او و کله او زنده کانی	یک صیغی بری شسته بری نایک
در ایضا	
ای سره ان عشق و رات عشق	در شد گر کسه دامن برضا چنگ
ای سکن بن بیکده و کونک کله غم	بزم صفا ده جام می در خوانک
بلا می سره آشناسم و غنا سینه	شاه محبت او شنه بر سایه چنگ
ای چاشقان غمزه و پیش و صفا کونک	کوی بادیه مسر بر کوز بر چنگ
دینا دونه ای چنگ بر حضور قلب	غانی جفانی نیلیم جا و دان کونک
باقی شراب عشق رمای اولوب کونک	اسی کر که عشق کرک بیان کونک
در ایضا	
یکه کرک کل سودا سپید دلد اردک	قد پایانی دور دور و دراز کونک
عاشقانه و فعلان سر چنگی	ناله و زار او لور کله زری جبار کونک
نوبهار اولدی سینه کله می خنور کانی	عقدی بخوبی ز راه لور بست گل

شمس چو باره بر دریا مورت به آینه در کعبه می چون شمع آینه یکه جهان در سایه بر بارش	ز تم نعلک تو سر منشا اول فوق نکلده تخت اولش تو کل بانی سیر قیده خوشتر و سوز کل
سحر او در سر پناه ناله نعلن بپشم محمد که بر تیر و یو شکل خا را با کجی شمشیر بازدی صدک او زده خط طر صاحب جاکس با کس کس سینه	سودا ره ملبه را تا بر او خال تصف سپهر و دگر کجی که گوشه روح ضمیر و باز دی صورت کرم خیا در پشم عجبی لعل که شعرا می بازدی خال لیدی و لپسین بر خال
بمجلس شرفه گرو سینه اولی سینم او زده کورین قضا و فکر لاشش آسم و کل افلا که حین نور و شکله بکاشش اولدم شدی و اظرفن و العزاد کل مپوسته	و سوادن کورنی سر کال صنوع و درو و پسر خلد جدول انست زنده بر تیغ سیف کلمه و تو تک که در بدن با یکی کل صنوع سینه بر خط سبیل کلیم

برین در زار طرد کل سپه بایضا خون زلی بر دو کندی کلیم	عسک سپه نایز و حیرانه و ببال و ای سپه بل با چکل چکلیم
نوده مرا بجز نشتم و فرقیام گوز که کو پسته فرار کجی کلیم انقلاش فرم فرقه در ناوا صورتا که چکل اشکل او زدم نا بسیار دین محو خسته کلیم	ز عیب میل کجی چکلیم که نظر فرق اید یک بر زبان کلیم آسمان منزه همه جهان کلیم پسته فلک معرفت ارام دم جان بخش نظر بحر کلیم
اشفند سبب زانو که کلیم بر لیدی ان صدف کجی سپه کلیم قد و اوش زده من کمر کلیم پسته خا زنده می سلیم کلیم	و ایل خال قاشک طبع کلیم شمس چو کجی ایدی بجا کلیم بجز اچره و نه تاب کوزی کلیم کویک ریاض زنده صفا کلیم
بایضا عمر که زین پادشاه کلیم	بایضا عمر که زین پادشاه کلیم

نفاست بکله بشد و منو انی پسین	ایلی سو رک صفا نش ای غلغی نین
بجد پیشه انی زن نه چله با نده	نوم خیر کل سر و غا زا به جکله نایه
شبع لازم کل ای پاتی تر جملده	شعله جام شب افروز جبراع ده
صمغ خارده و شرکت صید زنده	نوجا را ولدی کل ای جلد کجی لاندی
غیجره که لرین چو زوی مهار اولدی	سینه سن چو کی با تنی چاک لاندی
باغی غرشت و عیش اکر حوله تیر	نالده کی کوز ششی کی کلر و صا کلک ش
در ایست	
کرکانه قدر و جامه سنه در نین	بر سو و طوبی و بر سبیلین کجستین
باغی غرشت کوبنه یار کازم بو	عقدن همیشه و جفته باغ بر نین
سجده کوی کشت و کله زار کوی	دیوانه کولم اکلک کجک بر نین
بیم پستی خرج ایدر برین چاک کج	اکسیر عشق طالعی برین چو سر نین
دور کله غنسه کولیل اندو کولم	کدم بلا که تصداید برین چو سر نین
سیرلجه جانده با ده کلکله در نین	میجون اولور کجباری لیلجه
باقی کما می کینه عشق اولوب سینه	
بزم غنمه اولون کجک سا و استرین	

ما نالده کله ایلی بری کانی کور کور جان	اسباب حسنی خنده اولان ابر شطآن
بماند سماع مسکول مشت کجی کجین	اول ما شیدی عشق ایلیه کاروان
سماح لجه زور و کجک لده و جهم	ایلی نالده اولدی چشم خورشید
جکک کله پسته زده غمدا لدم	بوا و پر شسه ادری بر تیغ زلف ن
اعراب باش کله زور بر کجک باقی	شمشیر کجی اولدی یخی بر سپر زبا
در ایست	
اول نقاب طلعت کور در سدا و ده	اولون همانده و کجی ایلم سینه
صفا ز کجبار با ده باهل با نایم	نور شیدا غنمه کور کجک کجک
خسار زردی کجی کوشش کجی کجی	کجک زاری غنی کجی غرشت ساروی و ده
برج شنه درین ختم طلوع اید	کجک پسته سدا بر منظره درین کجک
کجک یولنده باقی غنی خا و ده و کجک	میخا او کف با یورو و خاک اید
در ایست	
ستانه خوشن کجک سا و استرین	ساقی زرم دردی و کجک کلک او سینه
چکان دوست قار و زخم سینه	کور کجک خال کجی کجی کجک و تر اید
کلکله نالده غنسه کجک جانانه درین	چیزدن نالی کجک و سینه کجک

جانان

لایق بود که صفت کتب هر که است	انگون تعلیم یافته مراد او است
نوشته بسند خطی کم گوید باقی	بزرگ است از لدی حسن و شکر آن
و	
قاصد صفتی عشق و طرب است	شکر و ایلهدی دل سرو می آید
و در هر طرف است شکر است	بسی است و شکر می سوی متن صحیح
عزیز و نخلک نمک سبب است	کم گوید اول طره چشمه سبب
نارنج است و بی من طغیان است	بسی از رنگند جاندارند بی
چیز صوری بر سر و لا حسی است	بجز از کشتی اهل کف و پستی است
خاک پاره صفتی با صبر است	صفت هر گل جلا و نیکو است
کرمی قوی قولن از بجه بود که باقی	کیمر خنجر خود زنگ از راه
و	
دوشکه کللی لاد اول خنجر است	مکان و فلک از یکسایه کللی با تری است
ذاتی و غیره است شکر کللی است	گلد و پس باقی خدمت سواد است
برقل و غلبه است بر ولد و پسته	است با تری کللی با در کس است
نزد و تری مشرب است و نوری	آفتاب اگر بر باره کرم است

جان نثار ایلهدی ای بی بی فریاد	در میان آمدی کون از غی است
و	
گلشن شکر است شسته بخانه	گل خندان کرکب پنهان
عاطب شمع وصل است کوشی	دود و شمع نگر پروانه
کیشدن چون چرخه کوشی	وق کوشی با ری اند با بان
فاک راه اولد و نم کور است	بزرگ بصیرت اولدی جانانه
سم اسپینخ سوره است	خو منده و سر اولدی سوره
سوز مشعلی زینب آید	نور سوزم با نر او و کاش
باقی طرز شعر و بیکرک	نظم بیخاسته هم نوز
و	
اعطاف خلق سپنج عادت است	اندام و شکل و قامت قاعد است
بیکه مشق از سر صحنه جریخ او زرد	بر روی دیده او کینه پیرانه
دل مبتدای کج غم وقت و منون	فاطریال شمرت بزم و صلوات
اصحاب زبانه زبانه و فتنه	ای باب مشق و صحت جدیده
باقی لطافت نوزل آید از کس	حقا بود که کور مدک آب ناله

ملاع باد و گل کبک شد ای امید	فخاشن چو دریا طوری بویست
بخی چشمش و صفا یکدیگر گشتند	بیز پراولس می تو شکوار زود قدر
شرفی زهر خفا چنگ کبک مانی گل	افندی کشش کانه در صوبای بر قند
بشت شو قزنا و بیخ لیلی و عیال	میدون مجله آغدی یک مستعد
سمنه طبعه سواد اولدی خرم ای دریا	بناخت ایلایه سو کو گلور ایله
و ایضا	
بگلان لذت نکند شکست	سوز کندن عورت کو شکست
چشم تاوانی اولد	کو گلور خسته خاطر از شکست
رخ زبانی بر کج گشت	کند زلفی بار سر شکست
تکدن صورت زنگین	فرا تکلدن بست در شکست
اولد عشق بجز خون جگر	دل عشاق غم برور شکست
ای نیم ایلین بیوش اولد	اولوری بیشت ما شکست
و ایضا	
ممشک کله کل انقا مادم نانه	کل خسار کل کاشن عالم نانه
نانه لر در دلی کنت ایتم فراتی	دافن ایله اکلیدر مادم نانه

اروز سوزده کو لردانه انکم کو یکب	برک کلدر که طو تر قتلده بر ششم نانه
بسنه ان قان بر ششم بیزده انتم قزنت	شندی آغیش کل کینه دور قزنت
ایونجی خوب کو کلن بر کینه بو فان	شعوانی کبی تم شوخ کرک تم نانه
و ایضا	
دولت ایل بر سوزن که روه طمانا	زربا ایل سبسم اول شو طبعه سرام اولد
ایونجی لور کبی بر ششم بر کینه	تقی با لوده ککره زاری دایم اولد
کل سیکه باوه رنگینه زارا کرم کل	زاهدک قافن بکوره کرم کر اولد
حسرت قد کل قنله انقدر کبسم	بسنه در سرری بر سب و کلند اولد
ای قیامت صبار ایلایه ک کلده	ببقی لاله ندره روی کلغام اولد
و ایضا	
طمانم هر کج در طلعت بلی برین	کمدن بغلیرین ناهف سبزم برین
کج رینه سبزه زوره قمر کونین	بنا کون کلن کج کج سبزه برین
کورس با رقصناک ایلونجی ایغیاری	خشمه ایوب عاشق اولد لاله برین
باز کشته در قیامت برین برین	بغلدر کسب سنی اول چوده غم برین
اصغر دم برید ناره فراد سببت	بن اولیده ام آرزاشد سمنه برین

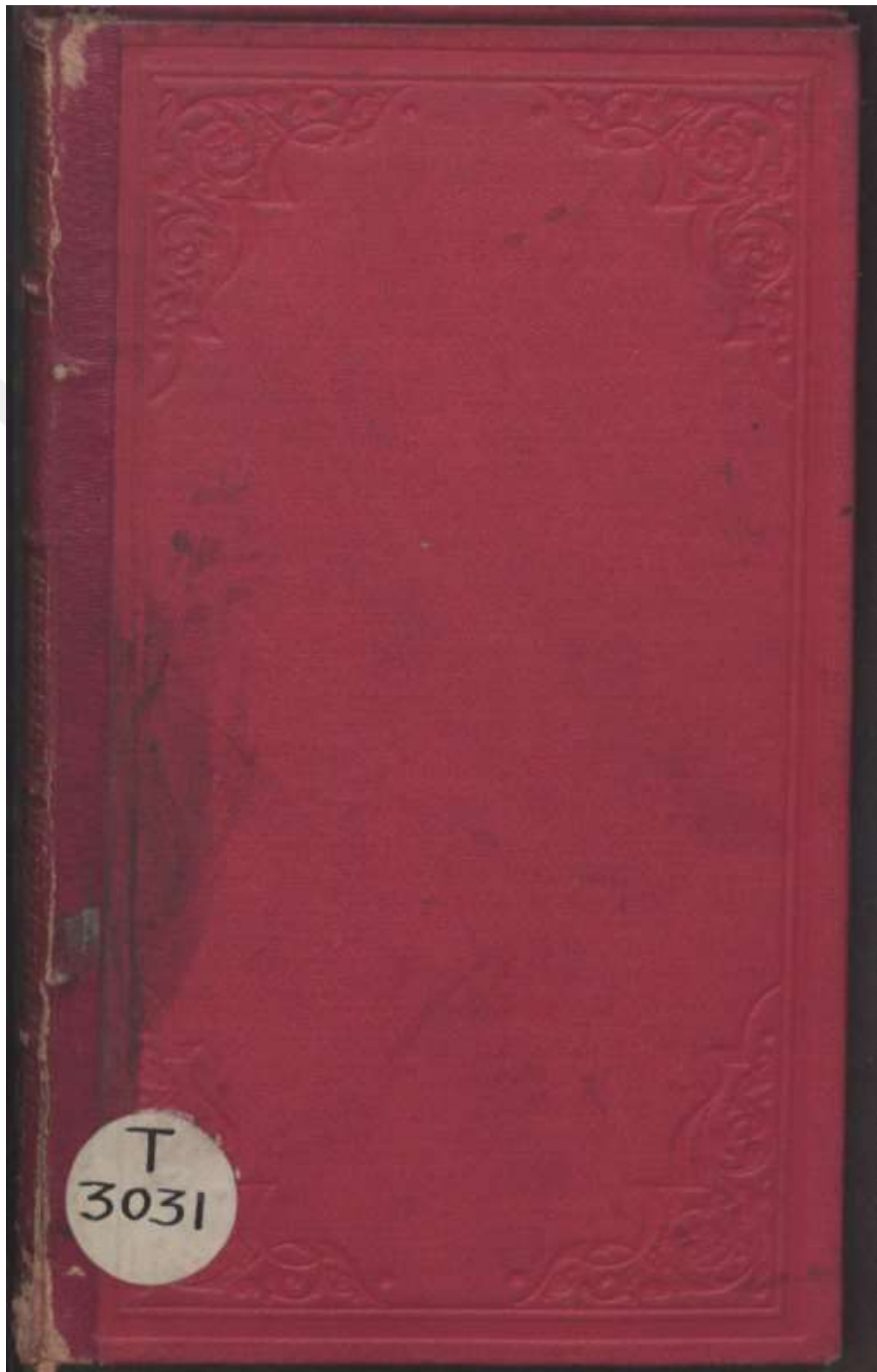
عقل منور و قلوب مطهره و صفت خلقت پلانور و پیکر برین	یا قی خسته در لاله زار بیا قی خسته در لاله زار
و ایضا	
سینه پر چنگ بر سپهر و دلارام کو بید خنی قلموز و انصاف و لایحه	گرشش اما سر که عاقله در ارم کو سر کون او در سینه بار خن
مویس کلمه نور در سینه کعبه خنی قلموز و انصاف و لایحه	عجب می لب جانان است با او سپاتی لاله در روی کفها
ترک ابد روی کعبه خنی قلموز کعبه خنی قلموز و انصاف و لایحه	جانور میسر و دل آواره و در لاله کو
و ایضا	
بگویی که او پیش از منی چنان نوش جانم بر کعبه خنی قلموز	ببین او در سپهر قلموز کعبه اول جانند که کعبه خنی قلموز
بزم میسر کعبه خنی قلموز را از منی لاله جان قلموز	چکمه خنی قلموز بزی سوا می جهان ایله می بر او
و ایضا	
میش و خسته میسر کعبه خنی قلموز بگویی که او پیش از منی چنان	

بزرگوار و عاقل و محسن ایله او پدنی لب و لب	بیر قی خسته قوی قلموز اوله او پدنی لب و لب
عاشق کعبه خنی قلموز بیا قی خسته در لاله زار	سدم ایدر کند و زلف کعبه خنی اوله او پدنی لب و لب
و ایضا	
عقوبت جام با ده گلگون و در زری سابق کعبه خنی قلموز	ساده سپاتی و لور شمع کعبه خنی روشن ایدر زری نور شمع کعبه خنی
جو بار شکم ایدر چوبه زرد صد هزاران نوبه را و لایحه خانی	کوبه زرد لب و لب بر کلنی خنار چلتر باقی با خنی
و ایضا	
انقبوبت کعبه خنی قلموز انقبوبت کعبه خنی قلموز	اوله او پدنی لب و لب عقلی قلموز شمع الی لب کعبه خنی
کعبه خنی قلموز کعبه خنی قلموز	بزنوشه مهر جاناب کعبه خنی

باو کسب لیرین بود که کورینو رخ با	بلخ بقدره پیشش کل سر بسک
شاید اول سر وی کمانه که کورم زنی	و در برین روز نمود و برین آینه بسک
و ایضا	
چنگ چون از مسازد و کند	سازد را چو پاسبان نواز کند
با چون مجسمه از بیای نکند	چشمه و ابرو بدید عمارت کند
کسب بفری در دم ز این	آه کم کوز سینه خاز کند
دل کفایت ز رنگها و بوسه	مید پسته چو شاد زاده کند
با قیامه و ناسپلی نمک	چون طبع ابدید کس از اول کند
و ایضا	
پخته افلاک نوزاد شش هم شری	چرخه را بچشم بسپارد کس ای وری
شعدان غمزه پیشه بداید کله کله	نود و نوزاد بچشم شعد چرخ قری
کره شوق لبی که شمع شب فروز نام	شوق پروانه در راه و بقره مال چ
کوز و مانی که پسته ز بیم ز کس ای	صحن کلشنده بالیدم المای جام زری
و ایضا	
لنا و کینه را اول خبر و شیره ای نمک	
باقیا غلق مجرب ز نانه شکر	

بهر روز کجا بدردی کس شمشیر این	لا عقبه که ترک لید قول شیری این
شاید ز خشم اید که در پناکاری	مسرم کله بچشم بسپارد کس این
مرفضا ندی اید و بسیم سر کس چو پان	بزرگ کجک بود بر خشم قدی این
غایج و جمدن ای صنم در آنکس	باز شش کباب جک کس چو کس این
جان بردی شوقی کس کس باقی شوق	پر تو را بد خدای تعالی شوق این
و ایضا	
قانی بر شین سخن بگو سکر با کس کس	خنده کوروی طوطی با این ز خنای کس
کو کلوز لور از زلف لایه ز کس	و جمدن غایج و کل نظیر کس کس
سن سینه سر و بسیم اندر کس کس	باشد ابدی ایش با لایه کس کس
آه که بسین باغچه و اخطایه کس	باغ خرم او لمره باغ شعد کس کس
کشته مهر و جسته در سپاس کس	بوی پسته لبی با کس کس کس
و ایضا	
سپند ام اول فقا کس کس با کس	کله و کور بر بری بوندند کس کس
موزه مشقه که حضرت مولای کس	لور موبت افغی و نوازنده کس
دمری با آینه کله ای با کس	عالمی سیر و بر کوز کس کس کس

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı: Dicle Gizem KOYUNCU

Doğum Tarihi ve Yeri: 21.07.1990 / Adapazarı, SAKARYA

Medeni Hali: Evli

İletişim Bilgileri: dcl_snmz@hotmail.com

0539 702 94 44

EĞİTİM BİLGİLERİ

2004-2008 Sapanca Şehit Albay Güner Ekici Yabancı Dil Ağırlıklı Lise

2009-2013 Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

2013-2018 Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilimdalı Yüksek Lisans Programı

MESLEK BİLGİLERİ

01/03/2016-15/08/2016 İMKB Sakarya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

15/08/2016-26/01/2017 Karasu Şehit Üsteğmen İbrahim Abanoz Anadolu Lisesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

26/01/2017-....Serdivan Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni